BETH MORREY

Dragostea lui Missy

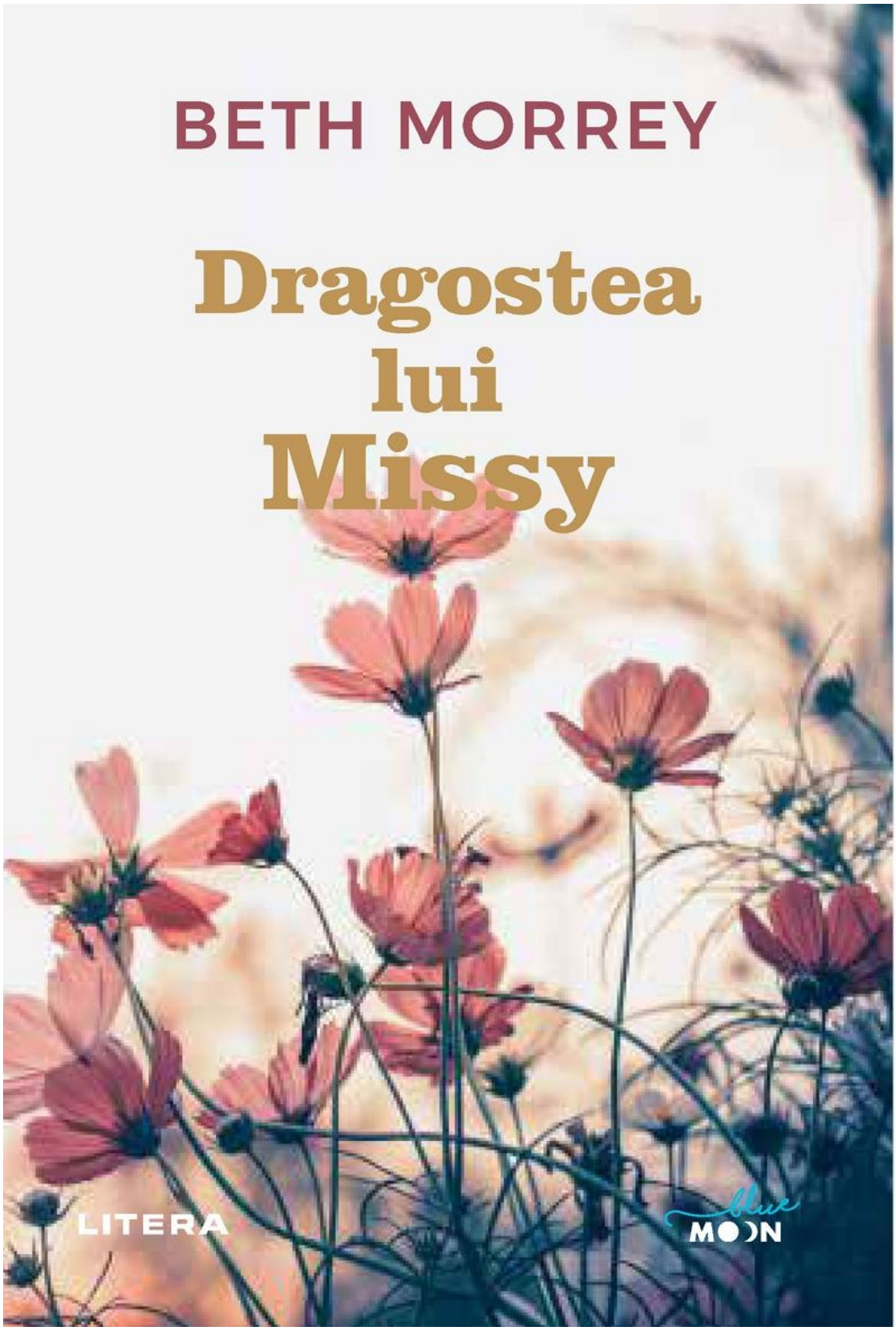

LITERA

blue MOON

BETH MORREY

Dragostea lui Missy

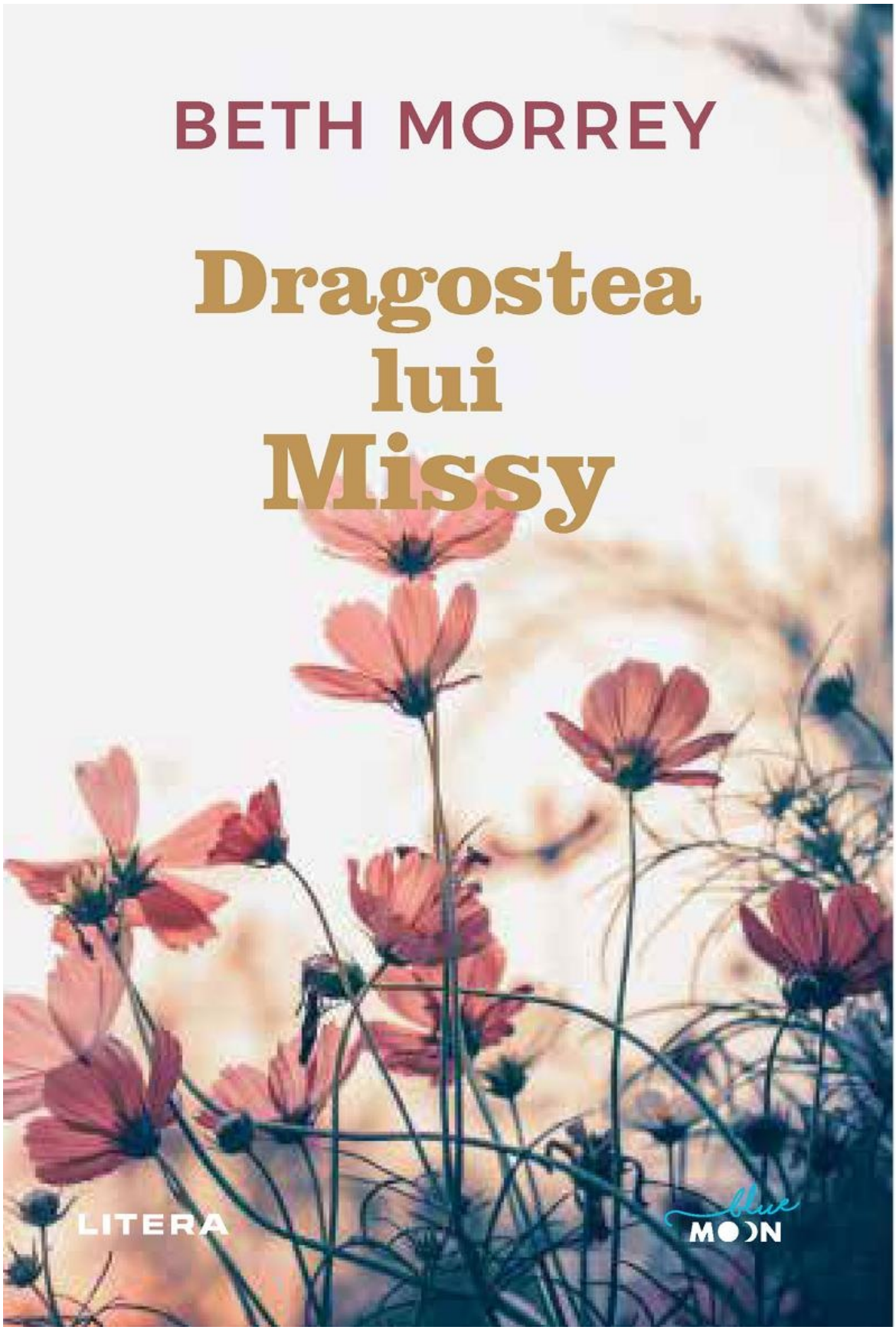

LITERA

blue MOON

BETH MORREY

Dragostea lui Missy

LITERA

blue MOON

the

MOON

PARTEA ÎNTÂI

Capitolul 1

Capitolul 2

Capitolul 3

Capitolul 4

Capitolul 5

Capitolul 6

Capitolul 7

Capitolul 8

Capitolul 9

Capitolul 10

Capitolul 11

PARTEA A DOUA

Capitolul 12

Capitolul 13

Capitolul 14

Capitolul 15

Capitolul 16

Capitolul 17

Capitolul 18

Capitolul 19

Capitolul 20

Capitolul 21

Capitolul 22

PARTEA A TREIA

Capitolul 23

Capitolul 24

Capitolul 25

Capitolul 26

Capitolul 27

Capitolul 28

Capitolul 29

Capitolul 30

Capitolul 31

Capitolul 32

PARTEA A PATRA

Capitolul 33

Capitolul 34

Capitolul 35

Capitolul 36

Capitolul 37

Capitolul 38

Capitolul 39

Capitolul 40

Capitolul 41

Capitolul 42

Capitolul 43

Capitolul 44

Capitolul 45

Capitolul 46

Capitolul 47

Capitolul 48

Capitolul 49

Mulțumiri

BETH MORREY

Dragostea lui Missy

Traducere din limba engleză și note
SIMONA TATU

LITERA
București
2020

Saving Missy

Beth Morrey

Copyright © 2020 Beth Morrey

Toate drepturile rezervate

LITERA

Editura Litera

O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România

tel.: 021 319 63 93; 0752 101 777

Ne puteţi vizita pe

Introito

Dragostea lui Missy

Beth Morrey

Copyright © 2020 Grup Media Litera

pentru versiunea în limba română

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu şi fiii

Redactor: Monica Nedelcu

Corector: Păunița Ana

Copertă: Cătălin Ancoreanu

Tehnoredactare și prepress: Bogdan Coscaru

Seria de ficțiune a Editurii Litera este coordonată

de Cristina Vidrașcu Sturza.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României

Morrey, Beth

Dragostea lui Missy / Beth Morrey; trad. din lb. engleză: Simona Tatu –
Bucureşti: Litera, 2020

ISBN 978-606-33-5044-3

ISBN EPUB 978-606-33-5288-1

I. Tatu, Simona (trad.)

821.111

Fiecare inimă cântă un cântec incomplet,

până când o altă inimă îi răspunde fredonând.

Citat atribuit lui Platon

Mamei, tatei și lui Ben primul meu oikos

PARTEA ÎNTÂI

Aruncă-ți mereu năvodul. În iazul în care te aștepți cel mai puțin…

Ovidiu

Capitolul 1

Era un frig năprasnic în ziua în care peștii au fost adormiți cu ajutorul curentului electric. Atât de năprasnic, încât a fost cât pe ce să nu mă duc să privesc. În acea dimineață, stând întinsă în pat și căscând ochii la pereți de la primele ore ale zilei, nu m-am simțit niciodată mai bătrână sau mai apatică. Atunci de ce, până la urmă, m-am rostogolit din așternut și mi-am îndesat picioarele astea strâmbe în noii mei papuci îmblăniți? Dintr-o curiozitate vagă, poate, aceea care ne face să ne agățăm de ultima rămășiță a unei minți iscoditoare și nu ne lasă s-o luăm razna.

Îmbrăcată în halat, mi-am târșâit picioarele prin bucătărie, pregătind ceaiul și verificându-mi e-mailurile ca să văd dacă nu primisem vreunul de la Alistair. Desigur, fiul meu era ocupat cu munca de teren. Papucii pe care mi-i făcuse cadou de Crăciun îmi dădeau o senzație de confort în răcoarea dimineții. Primisem un mesaj de la fiica mea, Melanie, însă mi-l scrisese doar ca să mă informeze despre un documentar care credea că mi-ar plăcea. Deseori confunda gusturile tatălui ei cu gusturile mele. Am mâncat pâine prăjită și am răsucit pe toate părțile cea mai recentă conversație pe care o avusesem cu ea „Nu m-ai vrut niciodată…“ și, pentru o secundă, rușinea a făcut să mi se zburlească părul de pe ceafă. Dar, cum în ultima vreme puteam ignora mai ușor astfel de sentimente, m-am apucat, în schimb, să citesc edițiile online ale ziarelor și am aflat că murise David Bowie.

La vârsta mea, să citești necrologuri e un risc al generației din care faci parte, întrucât contemporanii dispar unul câte unul; fiecare anunț e glonțul de argint din propria roată a destinului. O vreme am încercat să nu dau importanță, ca și cum ignorând moartea ai putea, cumva, să o păcălești. Dar oamenii mureau în continuare și alți oameni continuau să scrie despre asta, iar un drăcușor pervers mă obliga să mă țin la curent. Deși nu am ascultat niciodată muzica lui Bowie, moartea lui m-a întristat mai tare decât a multor altora. Mi-l aduceam aminte din prezentarea pe care o făcea unui scurtmetraj de animație, Omul de zăpadă, deși, atunci când am privit din nou filmul împreună cu nepotul meu, de Crăciun, înlocuiseră prezentarea cu altceva. Așa că singura mea amintire despre Bowie era imaginea lui purtând o eșarfă și având o expresie gravă, iar, pentru nu știu ce

motiv, imaginea aceasta mă tulbura. Patul lăsat nefăcut mă chema înapoi, dar mi-au răsunat atunci în minte cuvintele lui Leo, care îmi zicea deseori:

„Înveselește-te, doamnă Carmichael! Mergi mai departe, nu privi înapoi!“

Așa că m-am dus sus, în camera mea, ca să pun pe mine cea mai călduroasă pereche de colanți și o fustă de lână, strâmbându-mă la vederea venelor mele vineții și trosnind din toate încheieturile pe treptele scârțâitoare în timp ce mă întorceam la parter ca să-mi iau pardesiul. Luptându-mă cu nasturii, m-am așezat pentru un moment ca să-mi trag răsuflarea, iar atunci mi-am adus aminte de anunțul din parc, pe care îl văzusem săptămâna trecută.

Depresia ce mă cuprinde de obicei după Crăciun a fost deosebit de grea anul ăsta, strălucirea caldă a sărbătorilor fiind tulburată de plecarea lui Alistair și, odată cu el, a lui Arthur, nepotul meu cu bucle bălaie, care începuse deja să vorbească, având acea intonație înaltă, în stil australian. Încă îmi e greu să vin în parc fără să-mi amintesc de Leo. Era un mare adept al plimbărilor regulate; îi plăcea să ironizeze alergătorii plini de ei și să dojenească cu jovialitate bicicliștii. Fiecare punct de atracție din parc avea acum un ecou trist, care mă îndemna să revin iar și iar, eram doamna cu părul alb, din cartier, care hoinărea cu mintea în altă parte. În plimbările noastre, treceam mereu prin fața unui stejar. Lui Leo îi plăcea trunchiul bătrân și noduros și spunea că era un fel de versiune a lui în lumea copacilor, din ce în ce mai zbârcită de bătrânețe. Aș fi stat ore întregi visând așa, cu ochii deschiși, dar un copil care semăna la voce cu Arthur al meu mi-a atras atenția. Un băiețel de-o seamă cu Arthur se agăța, neliniștit, de mama lui, în timp ce femeia citea o notiță prinsă de balustrada care împrejmuia fiecare lac. M-am apropiat, prefăcându-mă că citeam și eu.

– Mammmmmiiiiiiii!

Băiețelul avea bucle blond-roșcate și firimituri de biscuiți în colțul gurii, care parcă implorau să fie scuturate. Copiii sunt atât de frumoși, perfecți și senini, asemenea unor castane proaspăt ieșite din coajă. Ce păcat că cresc cu toții și se transformă în adulți îngrozitori! Dacă am putea păstra gândirea aceea din copilărie, entuziasmată de orice nouă perspectivă, când primești totul cu brațele deschise.

– Doamne, Otis, mai dă-mi pace, a spus mama, cu un pronunțat accent irlandez, îndepărtându-l de ea.

Avea părul vopsit roșcat și am detestat-o imediat. Mi-a aruncat o privire piezișă, ca unei babornițe care se uita cu jind la fiul ei, și m-am prefăcut din nou că citeam inscripția.

– Ce crezi, Oat?

Oat? Doamne Dumnezeule, oamenii din ziua de azi.

– Vor electrocuta peștii! Vrei să privești?

Pentru ca peștii să fie mutați dintr-un lac în celălalt, trebuia ca îngrijitorii parcului să-i amețească pe toți cu ajutorul curentului electric. Pescuit electric. Nu mai auzisem sau văzusem niciodată așa ceva, și nici nu părea deosebit de interesant, dar poate că, dacă l-aș fi putut zări pe „Oat“ din nou, nodul pe care îl aveam în gât de când Ali și Arthur se urcaseră în avion s-ar mai fi putut alina. M-ar fi ținut ocupată, la urma urmei...

Din după-amiaza aceea, cu o săptămână în urmă, mă răzgândisem de nenumărate ori, reflectând iar și iar la ce decizie să iau, așa cum fac numai cei plictisiți de moarte și nesiguri pe ei. În cele din urmă, hotărâsem să merg ca să am ce să-i povestesc lui Alistair. Viața mea devenise atât de limitată încât eram din ce în ce mai îngrijorată că el m-ar fi putut considera plictisitoare, așa că citeam ziarele (inclusiv necrologurile) doar ca să știu la ce se referea atunci când pomenea de gafa unui politician sau întreba ce piese noi se jucau în West End. Iar Ali fusese cu adevărat impresionat, mi-am dat seama de asta atunci când mersesem la expoziția Turner, ceea ce însemna că timpul petrecut în ploaie așteptând autobuzul nu fusese timp irosit.

Să privești un crap electrocutat nu e chiar cea mai grozavă idee de promenadă prin oraș, dar era mai bine decât nimic. Am pornit, așadar, să văd cum erau amețiți peștii, îmbrăcată în cea mai bună haină de iarnă a mea, schițând deja în minte e-mailul pe care aveam să-l scriu la întoarcere. Poate că aveam să mă întâlnesc întâmplător cu micuțul Otis și aveam să hrănim rațele împreună, și chiar să stau la coadă împreună cu mama lui ca să ne luăm o cafea și... în acel moment am început să merg fără țintă. Aproape că m-am întors din drum, dar picioarele îmi încremeniseră de la ger, iar banca de pe malul lacului era cea mai apropiată.

Un mic grup se adunase ca să privească. Cineva împărțea croasanți și, când mi-a oferit și mie, am luat unul, nu pentru că mi-era foame, ci pentru că doar eram

recunoscătoare să fiu remarcată. L-am dus la gură și mi-am adus aminte că am fost odată la Paris cu Leo și am mâncat pain au chocolat pe cheiurile Senei, iar apoi am intrat într-o librărie și el a dispărut pe o scară șubredă în timp ce eu mângâiam o pisică ghemuită pe o canapea uzată, scoțându-mi resturile de patiserie dintre dinți și făcându-mi griji că nu mai știam cu care dintre mâini făcusem una și cu care cealaltă. Nu găsisem nicăieri un loc unde te puteai spăla, iar mâinile mi-au mirosit a ciocolată și a pisică tot restul zilei. Ochii mi s-au umplut de lacrimi: eu și Leo nu aveam să mai mergem niciodată la Paris, deşi amintirea în sine nu era deosebit de plăcută. Oraşul mi se păruse murdar și neprietenos, nu existau spații verzi și, în ciuda faptului că Leo vorbea fluent franceza, localnicii strâmbau din nas pentru că avea un accent prea britanic și nu îngâmfat, precum croasanții lor.

M-am clătinat, apoi m-am prăbușit pe o bancă, clipind și luptându-mă să-mi recapăt suflul, până când o voce caldă și distinsă mi-a spus:

– Dragă, nu te speria așa, nu sunt de la Greggs sau ceva de genul ăsta. Le-am făcut chiar eu.

O femeie trecută de prima tinerețe, cu ochii ca murele, îmi zâmbea fluturând un șervețel, așa că am ciugulit demonstrativ din croasant, ba am mai mormăit și câteva mulțumiri, făcându-mi reproșuri că mă purtasem ca o babă sărită de pe fix. A continuat să meargă prin mulțime oferindu-și produsele de patiserie și remarcile amabile, în timp ce toată lumea s-a năpustit în față. Așa că am făcut și eu un efort. M-am ridicat din nou în picioare, tocmai la timp ca să privesc doi bărbați cu cizme de cauciuc și jachete în culori țipătoare, care navigau de-a lungul iazului într-o barcă ce avea un aspect bizar.

La mai bine de un metru de provă atârna o mașinărie circulară, prevăzută cu mici bare care pătrundeau în apă, ca un set gigantic de clopoței de vânt. Lângă mine, un flăcău îi explica procedeul unei femei din apropiere. Dispozitivul funcționa în combinație cu un conductor electric aflat pe carenă, care crea un câmp electric în jurul bărcii, iar curentul era controlat cu ajutorul unui mâner aflat la bord. Bărbații din barcă descriau cercuri largi în jurul lacului, unul dintre ei cârmind și, în același timp, manevrând maneta electrică, pe când celălalt îngenunchea, înarmat cu un năvod. O vreme nu se întâmplă nimic, după care ceva asemănător unei balize gri săltă, vesel, la suprafață – primul pește amețit.

– Oooo! exclamară privitorii, aplaudând politicos.

După asta au început să iasă la suprafață peste tot, strălucitori și moi, așteptând să fie pescuiți. De fiecare dată când cel de al doilea bărbat scotea câte unul din apă, mulțimea care privea ovaționa și ciocnea paharele de plastic pline cu vin fiert.

Dar cu cât dura mai mult, cu atât devenea mai tulburător. Un „pleosc“ ritmic atunci când peștii tresăltau la suprafața apei, vâjâitul prelung al năvodului, o bufnitură care se auzea în momentul în care se loveau de container. Pleosc, vâj, buf. Pleosc, vâj, buf. După care... fâl. Amețeala dura doar până când peștele ajungea în barcă. Crapii aceia uriași, cu aspect preistoric, acoperiți cu noroi de iaz, erau târâți la bord, unde imediat începeau să se zvârcolească și să se rostogolească. Pleosc, vâj, buf, pleosc, vâj, buf. Fâl, fâl, fâl.

Într-o clipă înaintezi lin, fără nici o grijă, pentru ca apoi o vergea uriașă să-și facă apariția și să te năucească, după care totul se schimbă, iar tu gâfâi din cauza șocului. Nu e nici o biruință dacă supraviețuiești, pentru că înoți la nesfârșit în cerc într-un alt lac, căscând gura fără nici un rost. Aș fi preferat să-mi curme cineva suferința. Din țărână ne-am născut, în țărână ne întoarcem. Nu mai poți respira, te întorci. Pleosc, vâj, buf. Aș fi putut privi în altă parte, iar atunci ar fi dispărut. Nu gândi, nu gândi. Buf, buf, buf. M-am prins strâns de balustradă, încercând să ignor ramurile amenințătoare de deasupra, dar simțeam cum pielea începea să mă furnice, apoi să se dilate, și mi-am dat seama că mă prăbușeam în mijlocul unor mâini care se întindeau spre mine. Am auzit strigăte îndepărtate, apoi întunericul a pus stăpânire pe tot...

Capitolul 2

Ceva aspru mi se freca de obraz, mişcându-se în sus pe faţa mea asemenea unui burete abraziv. Am gemut şi m-am ferit, întorcându-mi capul.

– Îşi revine, dă-te la o parte!

Buretele abraziv şi-a făcut din nou apariţia, aspru şi cald, însoţit de o respiraţie acră. Am strâmbat din nas în momentul în care duhoarea mi-a copleşit nările.

– Las-o să respire! Nancy, fugi de-aici!

Întinzând cu greu braţele în faţă, am dat cu mâna de blană. Apoi, am simţit buretele abraziv pe mână. O limbă. Am dat-o la o parte şi am gemut din nou.

Probabil că mi se făcuse rău, pentru că atunci când, în cele din urmă, mi-am venit în simţiri, zăceam pe o bancă având pardesiul cuiva pus sub cap. Femeia cu ochii ca murele, care împărţea produse de patiserie, îmi ţinea un şerveţel umed pe frunte, ceilalţi trecători aruncând câte o privire pe lângă umerii ei. Luptându-mă să revin la realitate, transpirată şi dezorientată, simţeam încă legătura cu lumea de dincolo, oricare ar fi fost aceasta, şi am închis din nou ochii în speranţa că totul fusese doar un vis.

– Doamne, ai ameţit un pic, dragă, a spus femeia în timp ce mă ţinea de încheietura mâinii. N-am nici cea mai vagă idee de ce fac chestia asta cu pulsul, a continuat ea, scuturându-mi mâna cu delicateţe. Cum e cel mai bine, la urma urmei? Şaptezeci, optzeci? Nu ştiu. Nu, nu te ridica încă.

– O, nu, chiar sunt bine, am asigurat-o în timp ce-mi azvârleam picioarele jos de pe bancă. Scuze că am fost aşa o pacoste, nu ştiu ce mi s-a întâmplat.

Întunericul se risipea, făcând loc unei transpiraţii stânjenitoare, la fel de reci. Obrazul şi palma îmi erau acoperite de un fel de substanţă lipicioasă şi simţeam dorinţa de a merge să mă spăl.

– Vremea e de vină probabil, dragă. E un pic răcoare, nu-i așa? Să stăm o clipă și să ne uităm la copaci. Nu-i așa că sunt minunați? Mai vrei un croasant? Haide, adună-ți puterile! Apropo, numele meu e Sylvie. Acestea două sunt Nancy și Decca.

Deși confuză încă, mi-am dat seama că ea arăta spre doi câini de talie mică, cu blana cenușiu-deschis, care țopăiau în jurul ei. S-a așezat pe bancă alături de mine, flancată de cele două animale, iar eu a trebuit să mă retrag mai spre margine ca să le fac loc, ștergându-mi dosul palmei de fustă. Stăteam toți patru mâncând croasanți și privind în sus spre copacii care alcătuiau un peisaj frumos în felul său, mohorât, dezolant și tumultuos, proiectat pe fundalul unui cer sidefiu, câteva raze firave de soare pătrunzând printre nori și împestrițând lacul. Mulțimea se împrăștiase, dar cei doi oameni continuau să se învârtă cu barca, scoțând din apă peștele care mai rămăsese.

– A fost ceva toxic în apă, se pare, a remarcat Sylvie, făcând semn cu capul înspre lac. Sper că peștii vor supraviețui mutării. Apropo, cine e Leo? Fiul tău? Vrei să se ducă cineva să-l cheme?

Leo.

Nimic nu mi-aș fi dorit mai mult pe lumea asta. Să meargă cineva după el, să mi-l aducă înapoi. Ar fi venit spre mine în pas cadențat, mi-ar fi luat mâna într-a lui și mi-ar fi spus:

„Missy! Ce-ai mai pus la cale, bătrânico?“

Iar apoi am fi mers acasă împreună și am fi făcut focul în șemineu, ca să alungăm frigul. Lacrimile au dat din nou să-mi curgă, iar când le-am îndepărtat ușor, picăturile calde mi-au rămas pe degetele albe.

– Îmi pare rău, a zis Sylvie, mângâindu-mi și strângându-mi mâna înghețată. Nu ar fi trebuit să întreb. I-ai spus numele și m-am gândit că poate... În orice caz, hai să stăm aici o vreme, ce părere ai? Nu ne grăbește nimeni.

Am stat așa, aproape în tăcere. Sylvie îmi arăta câte o plantă, o pasăre sau un câine mai deosebiți, iar eu am fost în stare să-i răspund la obiect, fără să-mi fac griji că o plictiseam sau că spuneam ceva greșit. Apoi mi-am terminat croasantul și m-am scuturat de firimituri, gata să mă ridic și să-mi iau la revedere de la acea femeie blândă și fără pretenții, prima persoană străină care îmi vorbise în

ultimele săptămâni. Deși nu-mi doream, am hotărât să pun punct conversației, de teamă că în curând ea avea să fie cea care să nu mai vrea să stea de vorbă.

– Mulțumesc foarte mult, am zis întinzându-i, jenată, mâna încă lipicioasă. Sunteți foarte amabilă, dar trebuie să plec…

– La naiba, am ratat-o!

Ne-am întors amândouă și am văzut-o pe mama lui Otis, femeia aceea cu părul roșcat, târându-și fiul bosumflat în josul aleii dintre lacuri. Băiețelul purta o pelerină, iar peste ghidonul trotinetei avea prins un scut. Părul roșcat i se revărsa în toate direcțiile. Îmi venea să i-l aranjez frumos, după care să i-l ciufulesc din nou.

– Vezi, ți-am spus eu că o să moară în lipsa noastră, a gâfâit ea, aruncându-și pe umăr o geantă enormă, plină ochi, și aplecându-se ca să mângâie câinii.

– Angela, dragă, a spus Sylvie. Ai întârziat, ca de obicei. Ce zici de o cafea? Tocmai voiam să o întreb pe... ăăă...?

S-a întors către mine, așteptând un răspuns.

– Millicent, am șoptit, nevenindu-mi să-mi cred urechilor.

Oare ar fi fost nimerit să accept? Oare meritam cu adevărat o tratație? Dar nu voiam să par prea nerăbdătoare.

– Millicent… să ni se alăture.

Angela a oftat și și-a săltat geanta din nou.

– Să mergem, atunci. Aș fi vrut să văd cum sunt omorâți peștii. Și Otis ar fi vrut, dar nu și-a găsit costumul de Spiderman, dragul de el.

– Millicent, ai vrea să vii să bei o cafea cu noi? Sau ceai, bineînțeles, nu vreau să-ți impun ce băutură să comanzi!

Lui Sylvie i-au apărut cute în jurul ochilor mici și veseli în timp ce o prindea de braț pe Angela și îi întindea mâna lui Otis.

Păreau o mică gașcă destul de veselă. Bineînțeles că nu doreau pe cineva de modă veche, ca mine, să le țină companie, așa că am spus că trebuia să ajung la o întâlnire și i-am privit cum se îndepărtau, pe alee, în direcția cafenelei. Cerul s-a înseninat și mai mult în timp ce mergeam către casă, iar eu mă simțeam înveselită de acea ieșire. Cel puțin mă întrebaseră. I-am povestit lui Leo, amplificând unele detalii astfel ca istorisirea să pară mai dramatică. Dar bineînțeles că nu conta felul în care îi povesteam, pentru că nimeni nu mă asculta. După ce i-am lăsat niște flori și am făcut puțină curățenie, am pornit spre locuința mea pustie.

În bucătăria de acasă nu se auzea decât tic-tic-tic, ticăitul ceasornicului, și nici un alt sunet care să-l acopere, iar scaunul din sufragerie al lui Leo era gol și nu îmi făcusem nici un prieten nou. Nu aveam să-i mai văd niciodată pe Sylvie, pe Angela sau pe Otis, și trebuia să evit să mai merg în parc, ca să nu creadă cumva că aș fi încercat să-i întâlnesc din întâmplare.

Am făcut curățenie în casă și mi-am adus aminte cum era pe vremea când aveam copii mici și era imposibil să păstrezi ordinea. Acum totul era imaculat și se menținea așa. În timp ce prânzeam mâncând un ou fiert tare, am citit mai multe despre David Bowie și m-am gândit la eșarfă și la Omul de zăpadă. Îi tricotasem lui Arthur o eșarfă ca să i-o dau de Crăciun, uitând că în Sydney era vară. Acum andrelele zăceau în sertarul cu tacâmuri, amintindu-mi de gafa pe care o făcusem. Mai târziu, neavând chef să-mi pregătesc nimic pentru cină, am mâncat doar niște cereale. M-am gândit să mă uit la televizor, poate la documentarul acela, dar, serios, care era rostul? Alistair se uita la posturile australiene acum și îmi cumpărase papuci australieni. Am mers la culcare devreme, verificând dulapurile și tremurând în vreme ce, vârâtă între pături, așteptam ca ele să se încălzească.

Sibyl mi-a spus... înainte să moară. Nu cred că își dădea seama de ceea ce spunea.

Am clipit ca să fac să dispară imaginea fiicei mele, Melanie, așa cum am văzut-o cândva, la mine în bucătărie, dându-se înapoi și cu ochii măriți de groază. Sentimentul de vinovăție mă rodea în continuu din ziua aceea cumplită. De fiecare dată când încercam să înăbuș senzația, mi se adâncea și mai mult în suflet.

Ziua s-a terminat, așadar, la fel de jalnic pe cât începuse. Dar am simțit totuși

scânteia aceea. Începutul a ceva. Sau sfârșitul. Cine știe?

Capitolul 3

–Vino mai aproape, Missy!

Kensington, 1942, iar Fa-Fa, netulburat de bubuielile de deasupra noastră, s-a aplecat asupra lumânării ca să dea foc unei aşchii de lemn, făcându-şi, apoi, mâinile uriaşe căuş în jurul pipei şi suflând ca s-o aprindă de la aşchie. Cu fiecare respiraţie, faţa lui brăzdată de riduri strălucea în lumina arzătoare. Un zgomot de deasupra capului m-a făcut să tresar, dar eram prea prinsă de povestire ca să fiu atentă la bombe, aşa cum stăteam înghesuiţi unul într-altul pe patul nostru de campanie, cuibăriţi sub pătura aspră, strivind în mâini sandviciuri cu morcovi pe jumătate mâncate. Fa-Fa a suflat un jet de fum şi s-a instalat confortabil pe scaunul lui.

– Mesopotamia, 1916. Muştele zburau în jurul feţei mele asemenea funinginii, a spus el, îndepărtând, cu o mişcare din mână, fumul cenuşiu dimprejur.

Aproape că le puteam zări în faţa ochilor.

– Febra aia afurisită, eram prea vlăguit ca să le pot da la o parte... Când m-am însănătoşit, mi-au dat voie să plec acasă în permisie. Era minunat să fii din nou în Londra, după căldura aceea teribilă. Am fost împreună cu bunica voastră la un restaurant, unde era asta, Jette? Pe Swallow Street? Ca să sărbătorim întoarcerea mea.

Aşezată într-un colţ întunecat, bunica îşi trăgea nasul. Nu-mi puteam imagina cum cineva ar fi vrut să ia cina cu ea – abia dacă deschidea vreodată gura, nici măcar ca să mănânce sau ca să vorbească. Ne-a aruncat un zâmbet abia perceptibil şi şi-a ferit capul atunci când un alt sunet ascuţit s-a auzit deasupra. A urmat apoi o pauză, precum cea dintre fulger şi tunet. Bubuitura care a urmat n-a fost atât de puternică precum ne aşteptaserăm.

– Am petrecut pe cinste, după care ne-am întors pe jos în Piccadilly ca să găsim o birjă. Nu puteai fluiera după una şi mai era şi întuneric beznă, aşa că ne-am căutat drumul bâjbâind pe străzile lăturalnice, puţin chercheliţi, trebuie să

recunosc.

Râdea pe înfundate și trăgea din pipă, iar eu și Henry chicoteam imaginându-ni-l pe Fa-Fa, dar mai ales pe bunica noastră, într-o astfel de stare. Fără doar și poate, acesta era motivul pentru care îl iubeam.

– Iar apoi, în întuneric, Jette s-a împiedicat și a căzut, iar în timp ce o ajutam să se ridice, un hoț s-a repezit spre noi și i-a smuls poșeta, nenorocitul! Am pornit imediat pe urmele lui.

Așezat pe scaunul scund, fără spătar, Fa-Fa și-a schimbat poziția, iar eu și Henry, amândoi cu respirația tăiată, ne țineam strâns unul de celălalt. Jette rămânea cocârjată în penumbră, asemenea unui șoricel. Nu-i puteam vedea chipul în întuneric, ci doar mâna încleștată pe batistă.

– L-am prins din urmă destul de ușor, l-am răsucit către mine și am văzut că era un tip tânăr, prea tânăr ca să lupte pe front, dar suficient de în vârstă ca să fure în vreme de război. În poșetă nu erau lucruri de valoare, câteva monede, poate, dar nu aveam de gând să vin înapoi la Jette fără poșeta aia. L-am atins ușor, ca să-l atenționez că nu plecam nicăieri. Am crezut că avea să mi-o dea, dar o ținea cu îndârjire, de parcă întreaga viață i-ar fi depins de asta. Oricât de tare am încercat, nu am putut să i-o smulg din strânsoare. Își ținea degetele încleștate pe ea, pur și simplu nu voia să-i dea drumul.

Fa-Fa și-a ridicat pumnul încleștat în sus, cu tendoanele în relief, scăpând câteva firimituri de tutun pe podea. Înainte să continue, s-a aplecat ca să le strângă de pe jos.

– În cele din urmă, a trebuit să-i trag o cafteală zdravănă, să-l scarmăn bine, dar, oricât de mulți pumni i-am cărat în față, mâinile lui nu lăsau poșeta din strânsoare.

A tras din nou din pipă puf, puf, puf acompaniat de lumina incandescentă a jăraticului. Jette tot trăgea de rochie cu degetele ei subțiri.

– Pumn, croșeu, pumn! Dar nu voia să slăbească strânsoarea. Ținea pumnul încleștat așa cum un câine strânge osul.

Bum! se auzeau bombele. Bunica și-a suflat nasul. Eram cu toții învăluiți în aerul îmbâcsit de fumul lui Fa-Fa. Ochii îmi lăcrimau, dar nu-mi puteam lua

privirea de la el.

– Am început să-i dau la gioale, călcându-l pe glezne. Țipa, dar nu dădea drumul. Când am terminat cu el, zăcea ghemuit la picioarele mele, dar mâinile lui strângeau în continuare poșeta. Care era acum murdară și mânjită de sânge. Mi-am dat seama că, și dacă o luam înapoi, Jette n-ar mai fi vrut-o. Așa că l-am lăsat acolo, zăcând pe caldarâm, smiorcăindu-se ca un bebeluș, cu geanta încă încleștată în mâinile alea însângerate.

N-a mai scos nimeni nici un cuvânt, și parcă și bombardamentele de deasupra s-au potolit o vreme, timp în care Fa-Fa, cu ochii apoși, și-a pus pipa jos și și-a lustruit ochelarii, absorbit întru totul de această activitate. Apoi și i-a pus la loc pe nas, cu un ușor tremurat.

– Nemernicul ăla a rămas cu poșeta. L-am admirat pentru asta. Orice și-ar fi dorit din poșeta aia, bravo lui!

Aplecându-se în față, Fa-Fa și-a umezit degetele și a stins lumânarea cea mai apropiată de patul nostru.

– Și asta e morala poveștii din seara asta. Dacă vrei ceva cu adevărat, te agăți bine. Nu dai bir cu fugiții. Te ții cu dinții, ca și cum viața ta ar fi în joc.

– Chiar dacă cineva te bate până te învinețește? l-a întrebat, dintr-odată, Henry.

– Chiar și așa! i-a dat replica Fa-Fa, ciufulindu-i părul. Chiar dacă primești palme, a continuat el, ciupindu-l pe Henry de ureche. Chiar dacă ești altoit, i-a zis, dându-i, în joacă, un pumn în stomac lui Henry, după care a repetat gestul, dar cu mai multă forță. Chiar dacă te bat de nu mai știi de tine, reziști!

El și Henry au început să se bată în joacă, dar, cum bombele se auzeau din nou, distracția s-a transformat în altceva. Fa-Fa l-a apucat pe Henry de gât, fața fratelui meu a devenit roșie-vineție, iar ochii îi străluceau de la atâta agitație sau de la lacrimi, nu mi-era clar care din două. Jette s-a ridicat în picioare și și-a întins în față, ca pe un scut, mâna în care încă mai ținea batista cea albă.

– Tată! Ce faci?

Mama se strecurase, neobservată, pe ușa pivniței. Și-a desfăcut eșarfa de un roșu aprins de la gât, palidă din cauza frigului și furioasă ca de obicei. Jette s-a repezit

înaintea ei ca să o îmbrățișeze, dar mama a ignorat-o, privindu-l, în continuare, nervoasă pe bunicul. Fa-Fa s-a uitat în sus și i-a dat drumul lui Henry din strânsoare, iar băiatul s-a prăbușit înapoi pe pat, cu mâinile în jurul gâtului.

– Când o să înveți să fii blând atunci când ai de-a face cu copiii? Nu sunt soldații tăi. Presupun că le-ai spus din nou povești înspăimântătoare. Acum, Milly, Henry, trebuie să vă băgați în pat, e mult prea târziu ca să fiți treji.

A început să-și facă rondul matern și să ne învelească pe fiecare, adunând bucățile de pâine mâncate pe jumătate și punându-le deoparte pentru dimineață.

Fa-Fa s-a refugiat pe un scaun, într-unul dintre colțuri, și și-a pregătit o altă pipă, bosumflat, în timp ce mama s-a lungit pe salteaua ei de paie. Ultimul lucru pe care mi-l amintesc e imaginea ei stingând ultima lumânare, precum și sentimentul reconfortant pe care mi-l dădea arderea mocnită a pipei, căci bunicul urma să-și petreacă noaptea fumând. Apoi, cu ochii la pereții împestrițați cu umbre în formă de pete de cerneală, m-am cufundat într-un somn adânc, pe care nici măcar bombele de afară nu-l mai puteau tulbura.

În noaptea care a urmat, o bombă SC250 a căzut pe drumul din apropierea casei noastre, făcând gardul grădinii una cu pământul. Nimeni nu a fost rănit, numai că suflul exploziei a făcut ca ochelarii lui Fa-Fa să cadă și să se spargă. După asta, mama a hotărât că ne-ar fi fost mai bine la țară, așa că ne-a făcut bagajele și ne-a trimis la mătușa Sibyl, în Yorkshire. Se pare că decizia fusese luată nu atât din cauza bombardamentelor, cât a poveștii cu poșeta, pe care Henry i-a istorisit-o din nou mamei a doua zi de dimineață, declanșând o nouă tiradă. Comportamentul lui Fa-Fa era reprobabil, spunea povești scandaloase care probabil că nici măcar nu erau adevărate (Jette n-a confirmat, dar nici n-a negat atunci când a fost întrebată), era și timpul să respirăm niște aer de țară et cetera. Am pornit, așadar, către Kirkheaton, ca să locuim într-o veche casă parohială răcoroasă, unde dormeam într-o mansardă, căutam vârcolaci în ascunzătorile preoților[1], ne făceam culcușuri în pădure și uitam de război, precum și de obiceiurile bizare ale bunicului.

Nu am dat însă uitării povestea aceea, ne-am istorisit-o unul altuia, tolăniți în paturile înguste și tari de sub streașină. De fiecare dată, o mai înfrumuseţam puțin – o înflorituri dramatică, vreun detaliu sordid –, până când nu mai eram

siguri unde începea povestea lui Fa-Fa și unde se termina a noastră. O inventase el sau o inventaserăm noi? Se petrecuse în realitate ceva din toate astea, sau nimic nu era adevărat? Odată cu trecerea anilor, tind să cred în ultima variantă.

Totuși, morala poveștii e adevărată, nu? Dacă vrei ceva cu tot dinadinsul, trebuie să te ții cu dinții de acel ceva.

Capitolul 4

Trecuse o săptămână și nu se întâmplase nimic despre care să-i pot scrie lui Alistair într-un e-mail. Nu prea ieșisem din casă decât ca să iau câteva chestii, niște gât de miel de la măcelărie și o rețetă de la farmacie. Mi s-a părut că am văzut-o pe Sylvie în fața mea la coadă, așa că mi-am aplecat capul ca să nu mă recunoască, dar s-a dovedit că nu era nici pe departe ea, ci o altă femeie cam de vârsta ei, care cumpăra pastile pentru indigestie.

Pe drumul înapoi spre casă am irosit niște bani pe o sticlă de vin, deși să beau de una singură nu părea o idee prea bună. Dar serile erau lungi, iar un pahar de ceva le dădea sinapselor mele un reglaj discret, furnizându-le un pic de entheos, zicerea grecească pentru entuziasm. Doar un pahar, poate două mai mici, iar apoi am încercat să-mi deturnez atenția de la ce mai rămăsese în sticlă, cotrobăind prin diferite camere, multe dintre ele pustii și fără rost. La ce îmi mai trebuia oare o sufragerie? De unde atâtea dineuri?

Praful din biroul lui Leo mi-a declanșat un acces de tuse. Ar fi trebuit, într-adevăr, să împachetez toate cărțile și să scap de ele, dar asta l-ar fi îngrozit de-a dreptul; unele exemplare erau ediții princeps sau rare, iar eu nu aveam suficiente cunoștințe despre ele ca să mă asigur că aș fi obținut un preț corect. Așa că, în schimb, le-am șters de praf și am citit dedicațiile: „Dragului meu Leo, Crăciun ’86, cu dragoste“; „Leo, citește asta și, te rog, fii blând, Asa“. „Tată, un alt tom vechi pentru tine, Mel“. Tómos fiind cuvântul grecesc pentru „felie“. Fiecare carte o felie din om. Nici una nu îmi aparținea. După ce se născuseră copiii, încetasem să mai citesc.

După încă o noapte și o altă vizită la magazinul de vinuri, m-am trezit în camera lui Alistair, rămasă neschimbată de pe vremea când era copil. Afișele lui cu Arsenal, machetele Lego, fosilele. Fiul meu, arheologul! Camera era asemenea unuia dintre șantierele lui; plină de artefactele și rămășițele vreunui faraon venerat. Iar acum, aici dormise succesorul la tron. Am netezit perna pe care se odihnise capul cu păr auriu al lui Arthur. Cât de dor îmi era de el! Un loc liber în raftul pe care ar fi trebuit să stea ediția princeps.

În ziua în care Ali plecase de acasă, l-am dus cu mașina la căminul studențesc. Leo mormăia ceva despre cărămizile roșii, în timp ce eu rămăsesem fără cuvinte de la efortul de a nu plânge. Mă mai și sileam să zâmbesc în timp ce-i coboram bagajele din mașină și îl instalam în camera aceea sărăcăcioasă, de parcă trebuia, pur și simplu, să mă gândesc ce minunat era că ieșise în lume ca să-și construiască propriul drum. Ce aventură minunată! La final, însă, atunci când ne-am luat la revedere iar el m-a îmbrățișat, mi-am dat seama că nu mă puteam desprinde. În cele din urmă, Leo mi-a descleștat degetele de pe tricoul lui Alistair și m-a bătut pe spate, reconfortant.

„Va fi din nou acasă de Crăciun“, mi-a spus din tot sufletul.

Crăciunul și iar Crăciunul proiectându-și luminile festive deasupra banalității existenței noastre de zi cu zi.

Am mers din nou la frigider, apoi în camera lui Mel, ca să-i împachetez câteva dintre cărți. Avea apartamentul ei în Cambridge și nu era ca și cum încă ar mai fi venit să mă viziteze, cel puțin nu după acea după-amiază groaznică. Am verificat ușile de la dulap și, în timp ce mă îndreptam spre dormitor, mi-am amintit că luminile rămăseseră aprinse în sufragerie, așa că a trebuit să mă târăsc din nou pe scări. După ce camera s-a cufundat în întuneric, am zărit, pe strada luminată din fața locuinței mele, un cuplu de tineri strâns îmbrățișați care se îndreptau spre casă după o ieșire în oraș. Ea îi zâmbea, lăsând să i se vadă dantura strălucitoare în lumina felinarului de pe stradă, iar el își îndesa, plin de hotărâre, mâna sub brațul ei, în timp ce o o săruta pe creștetul capului. Veseli și vioi, cu mare parte din greșelile pe care cu toții le comitem de-a lungul vieții încă nefăcute. Puteam fi eu și Leo, cu o jumătate de secol în urmă. Am tras perdelele, am mai verificat o dată toate cele, apoi m-am târât către pat.

A doua zi, ca să-mi doftoricesc migrena, am mers din nou la farmacie și iar am zărit o femeie care semăna cu Sylvie, doar că de data aceasta era chiar Sylvie. M-am eschivat, dar era prea târziu.

– Aici erai! a exclamat ea, de parcă lipsisem doar cinci minute. Ai plecat în grabă zilele trecute. Cum te simți?

– Bine, mulțumesc.

Am înaintat încet, odată cu coada, sperând ca ea să nu observe paracetamolul, pe care îl ascundeam mereu de Leo. O mahmureală era ca o recunoaștere a vinovăției. Dacă nu mă lua durerea de cap însemna că nu băusem suficient în seara de dinainte.

Poc! Sylvie și-a împins coșul spre mine.

– Mă simt de parcă aș avea un monstru îngrozitor în spatele ochilor. Mi-am făcut-o cu mâna mea, bineînțeles. Angela ține la băutură. E jurnalistă și e antrenată în materie de băute. Tu ce mai faci?

Avea un aer de parcă totul în viață ar fi fost o glumă strașnică, cu o lejeritate care mă făcea să îmi doresc să-mi azvârl pantofii din picioare și să conversez despre verze și regi[2], să aparțin unei lumi unde lucrurile nu erau luate atât de mult în serios. Dar singurul răspuns pe care am putut să-l dau a fost să ridic ușor din umeri.

– Ai chef să mergem la o cafea? m-a întrebat ea, schițând un semn din cap către cafeneaua de pe partea cealaltă a străzii.

La fel de tentant și de prietenos ca Sylvie însăși, localul era luminat cu lămpi discrete și decorat cu lemn natur și cu plăci ceramice în stilul celor din stațiile de metrou londoneze. Înăuntru se vedeau mai mulți inși care lucrau la laptopuri, bătând de zor în tastatură, două mame cu cărucioare, care discutau în timp ce își drăgăleau odraslele, și un cuplu care se ținea de mâini, cufundat adânc în conversație. Nu simțeam că m-aș fi putut integra în locul acela, în mijlocul unei comunități atât de numeroase și de sârguincioase, și nu aveam nici cea mai vagă idee de ce Sylvie îmi făcuse o astfel de invitație.

– A, mulțumesc, dar chiar trebuie să plec.

I-am dat vânzătorului monedele și mi-am luat punga de hârtie cu analgezicele.

– Bine, atunci ne mai vedem, sper. Millicent, și-a amintit ea.

– De fapt, Missy, mi-a scăpat, în timp ce ea a deschis ușa, al cărei clopoțel a zăngănit vesel.

Sylvie s-a întors către mine, cu o sprânceană ridicată.

– Cum?

– Ei bine, numele meu e Millicent, dar toată lumea îmi spune Missy, m-am bâlbâit eu, scăpând restul din mână și simțind cum căldura îmi inunda obrajii.

– Bine atunci, Missy să fie! Mai mult ca sigur că o să ne întâlnim din nou, sunt mereu prin zonă, mi-a spus Sylvie făcându-mi cu mâna, după care a ieșit, ținându-și coșul de răchită pentru cumpărături de parcă ar fi fost o gospodină din anii 1950.

Am ieșit din farmacie tulburată și îngrijorată. Nimeni nu îmi mai spusese așa. În afară de Leo și, înaintea lui, de Fa-Fa. Sylvie crezuse, probabil, că eram total dusă cu pluta. Încă roșie în obraji, m-am trezit traversând strada spre cafenea. Dacă era acolo, aveam de gând să beau bucuroasă o cafea cu ea, gata cu prosteala.

Tastele laptopurilor făceau un zgomot neîntrerupt, mamele bârfeau și cloncăneau deasupra bebelușilor, însă cuplul se făcuse nevăzut. Sylvie nu se vedea nicăieri; am comandat totuși o cafea, și m-am așezat la o masă, rigidă și jenată, convinsă că toată lumea mă privea, întrebându-se ce căuta acolo o bătrână singură. Nimeni nu părea să mă remarce, iar, încetul cu încetul, m-am lăsat absorbită de căldura și de zumzetul locului. Cineva lăsase un ziar pe masa de vizavi. L-am luat și am citit despre Jeremy Corbyn, care locuia în apropiere, despre astronautul Tim Peake, care locuia mult mai departe, și despre Alan Rickman, care acum nu mai locuia niciunde. Jucase într-unul dintre filmele noastre preferate, al lui Leo și al meu, despre o fantomă care încerca să-și înveselească soția îndoliată. Eu eram un pic ca Nina, soția, rătăcind prin casa pustie și punându-mi speranța într-o înviere miraculoasă. Întotdeauna am crezut că Nina făcuse o greșeală pentru că nu rămăsese cu soțul ei, Jamie, chiar dacă el era mort.

Am stat acolo o vreme, sorbindu-mi cafeaua și citind ziarul. Când am terminat, chelnerița mi-a luat ceașca, zâmbitoare, mamele au mutat cărucioarele ca să-mi facă loc, iar un bărbat s-a ridicat din fața laptopului ca să-mi țină ușa deschisă. Am mers agale către casă, privind caldarâmul presărat cu ace de pin, dar ridicându-mi, din când în când, fața către soarele firav de iarnă.

Când am ajuns, în loc să mă apuc de obișnuita tură de curățenie, am urcat la etaj, în camera de oaspeți, și am adus jos o cuvertură veche cu model paisley[3], întinzând-o, de probă, pe canapea. Apoi am urcat din nou și am adus o lampă, pe

care am pus-o pe un scaun scund, în lateral. Am contemplat o vreme aranjamentul; apoi, o senzație de ușor ridicol m-a făcut să merg la bucătărie ca să-mi fac o ceașcă de ceai.

Mai târziu, însă, pe când începea să se întunece, lampa și cuvertura au prins să arate destul de confortabil. De data asta am renunțat la cereale și mi-am pregătit niște paste, pe care le-am pus pe o tavă și le-am mâncat stând pe canapea, în timp ce m-am uitat la un film de epocă lansat de curând. Leo ar fi luat în râs anacronismele, dar era reconfortant să te lași absorbit de frământările de tot felul ale distinselor personaje de pe ecran. M-am gândit să-mi închei seara într-un mod plăcut, cu un pahar de vin, însă mi-am amintit că terminasem sticla cu o noapte înainte. Ei bine, puteam, la o adică, să cumpăr alta în ziua următoare. Cine știe cu cine mai puteam să mă întâlnesc absolut din întâmplare?

Tot nu aveam prea multe lucruri despre care să-i scriu lui Alistair, dar, cel puțin, fusesem invitată la o cafea și, într-un fel, dădusem curs invitației. Pași mici, de copil care învață să meargă. Pași de doamnă în vârstă. Chiar dacă nu eram prea sigură încotro mă ducea drumul.

Capitolul 5

Jos, jos, jos, și e 1956 și sunt în Cambridge, îngenunchind pe podea și încercând să aprind focul.

Iată-mă, eram Milly Jameson, în anul doi la colegiul Newnham, stând deprimată într-o cameră înghețată și prefăcându-mă că-mi plăcea să citesc Homer. Celelalte studente erau atât de exuberante, alergând, gălăgioase, pe culoarele lungi și aducând pe furiș bărbați în cămin. Fata din camera alăturată era vorbăreață și captivantă, total diferită față de felul meu de a fi. Micuță și bine proporționată, cu părul vopsit blond și aranjat în bucle perfecte, ținea o sticlă de gin sub pat pentru „Ora Magică“, așa cum numea cocktailurile servite numeroșilor săi invitați. Alicia Stewart și seratele ei legendare! În fiecare noapte sunetele gramofonului ajungeau până la mine, și îi băteam în perete atunci când se apuca să cânte „Domnule barman, adu-mi ceva de băăăăut... Să fie atât de tare încât să nu mai pot gâââândi“[4]. Nu pricepeam cum avea de gând să-și ia diploma de absolvire, probabil, folosindu-și farmecul ca să îmblânzească subiectele de pe foaia de examen.

Cu toate acestea, cocktailurile monstru ale Aliciei au fost unele dintre puținele lucruri care m-au ajutat să mă relaxez, iar ea mi-a devenit un fel de prietenă sau, cel puțin, persoana care îmi înlesnea consumul de alcool. Camera mea de cămin avea o fereastră ce se deschidea în mod convenabil către un șopron, folosit drept traseu de evadare pentru cei care se trezeau închiși în clădirea colegiului după ora stingerii, așa că, la schimb, o lăsam pe Alicia să-i scoată pe furiș pe domnii cu care se împrietenea. Ea se jura că nu era vorba despre nimic altceva decât mângâieri sexuale, ca și cum eu aș putut fi în vreun fel arbitru în astfel de chestiuni, pricepându-mă la giugiuleală la fel de mult cum m-aș fi priceput să cânt cu fetele de la The Chordettes.

Pe la jumătatea celui de-al doilea an de studii s-a vădit că nu eram vreo mană cerească pentru lumea academică, așa cum îmi imaginasem. Profesorul meu coordonator mă descria ca pe „o piatră care sare pe suprafața apei“, o prezentare corectă, de altfel, căci cine ar fi vrut să contemple adâncimile? După unsprezece ani de la moartea tatei, devenisem expertă în ignorarea apelor adânci.

În loc să mă iau la trântă cu Poemul 85 al lui Catul, „Odi et amo“, stăteam pe preșul jerpelit în acea seară friguroasă de februarie, încercând să conving flacăra să se aprindă în cămin. Ne aflam în Peile Hall, o clădire veche și expusă curentului, unde nu montaseră încă instalația de încălzire cu gaz. În schimb, eram dotați cu niște foi metalice pe care le țineam în fața vetrei ca să tragă aerul. Se numeau Sydneys, dar erau numai vreo două și trebuia să treacă pe la toată lumea. Eram nevoiți să hoinărim pe culoare ciocănind pe la uși ca să prindem una, așa că, atunci când am auzit o bătaie în ușă, am presupus că era cineva care căuta un Sydney. În schimb, era Alicia, deja amețită bine, rezemându-se de tocul ușii.

– Milish... Milishilent. Ce e cu mirosul ăsta?

– Fum. Încerc să fac focul.

– De ce?

– Pentru că e frig.

– Ți se pare? Nu contează. E o petrecere pe aici, pe undeva. A unei noi reviste de poezie.

– Perfect. Distracţie plăcută!

– Nu. Trebuie să vii cu mine.

– De ce?

– Pentru că nu reușesc s-o găsesc.

– Nu am nimic potrivit de îmbrăcat.

– Împrumută ceva!

– Nu prea am chef.

– O să fie vin. Și căldură.

Și așa m-am trezit purtând una dintre rochiile negre ale Aliciei, prea scurtă și prea largă la piept, în timp ce ne împleticeam pe aleile din Cambridge căutând

Sindicatul Femeilor din Falcon Yard[5]. Atunci când, în cele din urmă, am ajuns acolo, îmi doream să nu fi făcut efortul de a veni. Era atât de zgomotos și de întunecat, cu reflectoare orbitoare care luminau orchestra de jazz și cu oameni care recitau versuri ce mă făceau să mă crispez. Întotdeauna mi s-a părut că poezia, în special cea citită cu voce tare, era ceva îngrozitor. Asemenea religiei sau exersatului la Bongo Boards[6], cel mai bine era să le practici în particular.

Alicia mi-a făcut cu mâna un semn de bun-rămas și a dispărut, așa că am pornit în căutarea vinului pe care mi-l promisese. Cu toată aglomerația și în aerul acela irespirabil, cel puțin era cald. Într-un colț, un poet stătea cu capul dat pe spate, recitând, în fața unui grup de oameni cu atitudini serioase, niște versuri despre fese și cristale. Dumnezeule mare, erau de-a dreptul îngrozitoare!

Stăteam cu spatele la perete, sorbind cu lăcomie din vin, analizându-mi pieptul care nu se preta la decolteul rochiei și întrebându-mă cât de repede aș fi putut evada de acolo. Apoi, deodată, l-am zărit în partea cealaltă a sălii. Cherchelit și el, așa cum era toată lumea de acolo, dar singurul bărbat care purta costum și nu helancă, detaliu care, dacă pun la socoteală și înălțimea personajului, îl făcea demn de remarcat. M-a văzut și a schițat o grimasă de parcă m-ar fi cunoscut, iar, în acel moment, m-am simțit din nou în largul meu. A venit spre mine, continuând să zâmbească. Apoi, apropiindu-se, mi-a spus:

– Ei, drăcie, îmi pare rău! Te-am confundat cu altcineva!

Văzându-l de aproape, am constatat că era și mai beat decât crezusem, clătinându-se ca un stejar secular într-o furtună. Foarte atrăgător, înalt și blond, ca un câine mare de vânătoare, și, pentru că vinul îmi dăduse curaj, l-am întrebat:

– Vrei să fiu altcineva?

Niciodată nu m-am priceput la cochetărie. Pur și simplu nu-mi iese, nici măcar atunci când sunt sub efectul unui stimulent. Din fericire, era atâta gălăgie înăuntru, jazz, poezie și oameni care spărgeau pahare, încât nu părea să conteze.

– Ei bine, pentru că fata cu care te-am confundat nu pare să fie aici, mai luăm o băutură?

M-a condus la o masă lungă, pe care se îngrămădeau mai multe sticle, și mi-a turnat un pahar în timp ce eu mă gândeam la o replică inteligentă.

– Ce nume groaznic pentru o revistă, St. Botolph[7]! Sună ca și cum ar avea legătură cu biserica, am spus, fără să mă gândesc foarte mult.

Fir-ar! Probabil că el era chiar unul dintre redactori. Însă, spre ușurarea mea, a râs.

– Știu, dar petrecerea asta demonstrează exact contrariul. Nu e nimic dumnezeiesc aici.

S-a ferit de o sticlă de vin care zburase pe lângă el, apoi m-a întrebat:

– Îți place poezia?

– Nu chiar. E prea excentrică.

Nu știu de ce, dintr-odată, eram atât de directă. Probabil că alcoolul era de vină, dar aveam și un sentiment ciudat că mă puteam desfășura în voie, ca o floare care se deschide către soare.

– Chiar așa? Ce studiezi?

– Literatură clasică. În general, prefer proza.

– Vorbește-mi despre ceva care îți place.

Mi-am rotit privirea prin încăpere.

– O jumătate din lume nu poate înțelege plăcerile celeilalte jumătăți.[8]

Mă simțeam foarte erudită.

– Trist, nu? mi-a răspuns el, făcându-mă să mă simt din nou o școlăriță stângace.

În cealaltă parte a încăperii, un cuplu se săruta cu asiduitate, într-un fel care semăna cu o luptă corp la corp, încât era greu să-ți dai seama despre care dintre cele două activități era vorba. Trebuia să fac ceva spectaculos, să fiu spectaculoasă, astfel încât momentul de față să-i rămână întipărit în minte, iar, atunci când oamenii aveau să întrebe cum ne-am cunoscut, noi să putem spune:

„Ei bine, e o întreagă poveste.“

Agitând în mână un pahar cu vin, Alicia Stewart a ales și ea tot momentul acela ca să revină în încăpere și, împiedicându-se de o sticlă aruncată pe jos, s-a agățat de o față de masă pentru a-și încetini căderea și a împroșcat un jet spectaculos de vomă pe fosta ei rochie neagră, înăuntrul căreia mă aflam eu. Poetul s-a oprit din recitat pentru o secundă, privindu-ne curios, după care și-a reluat declamația despre „niște netrebnici balonați“.

– La dracu’! a spus Alicia, așezându-se pe podea, cu stropi de vin prinși în gene asemenea unor picături de sânge.

Râzând în hohote, cavalerul meu s-a aplecat și a ajutat-o să se ridice în picioare. Înconjurată de brațele lui, Alicia s-a uitat în sus la el cu admirație.

– O, ce amabil ești! a exclamat ea, apoi mi-a aruncat o privire. Milly, ești plină de vomă. Arăți groaznic. Ar trebui să mergi acasă, înainte să te faci de râs.

I-am aruncat o privire morocănoasă și am folosit fața de masă ca să mă curăț.

– Sunt onorat să vă conduc pe amândouă, ne-a spus eroul nostru, oferind câte un braț fiecăreia.

– Minunat, a bolborosit Alicia, apucându-l de braț asemenea unei femei pe cale să se înece. Eu sunt Alishia, iar ea este Milish… Milish... Misha.

– Bună, Misha. Eu sunt Leo.

– O, leul Leo! a cotcodăcit Alicia. Du-ne la vizuina ta, Leo!

Am pășit cu grijă spre ieșire printre cioburile din sticlă, șterpelind, în drumul nostru, o sticlă de vin pe jumătate goală. Afară, în hol, o fată care suspina era consolată de un tânăr ciolănos care o mângâia încontinuu pe umăr, spunându-i:

– Nu-ți face griji, oricum era un poponar.

Un astfel de personaj avea să fie mereu cel care să adune resturile ospățului.

În gerul năprasnic de afară respirația se transforma în aburi, iar noi ne împleticeam pe străzile pavate cu piatră cubică. Cerul se înseninase odată cu scăderea temperaturii și, atunci când am ajuns pe King’s Parade, era învăluit într-o pătură catifelată de stele ce licăreau deasupra capelei. Chiar și ele râdeau de

mine.

Am lăsat să treacă un interval acceptabil de timp, după care m-am desprins de brațul lui Leo și am rămas în urmă, ca ei să poată merge alături. Am păstrat totuși sticla de vin. Lămpile de pe stradă surprindeau nuanțele aurii din părul Aliciei, care privea în sus către el și chicotea delicat și jucăuș, așa cum făcea când se afla în prezența bărbaților, râsul ei obișnuit semănând mai mult cu hohotul unei spălătorese.

Am traversat podul pe Silver Street și am privit în jos la curgerea lentă a râului Cam, amintindu-mi cum îmi imaginasem că avea să fie orașul Cambridge, plimbări cu barca până la Grandchester, mers pe bicicletă printre curți, cu rochia fluturând în vânt, azvârlit de pietre care abia să atingă suprafața apei. În schimb, iată-mă acoperită de voma Aliciei, plecând precipitat de la St. Botolph la primele ore ale dimineții, pe urmele vecinei mele bete criță, în timp ce ea seducea persoana pe care eu pusesem ochii mai întâi. „Odi et amo“[9]. Dând pe gât ultimele picături din sticlă, am aruncat-o în râu și am urmărit-o cum dispare, încet, în adâncuri. Probabil că mai e încă acolo, undeva.

Capitolul 6

În marţea următoare, la noua mea cafenea a izbucnit o ceartă.

După întâlnirea cu Sylvie la farmacie, am început să hoinăresc prin zona aceea comercială, oprindu-mă în special la cafenea, până când chelneriţa cea zâmbitoare a început să mă recunoască şi să-mi aducă cafeaua cu lapte rece, nu cu spumă din aia de doi bani. Mi-au dat o cartelă care se ştampila de fiecare dată când cumpărai o cafea, urmând ca la sfârşit să primeşti o băutură gratis. Pâinea de la magazinul turcesc de alături era ieftină şi proaspătă, şi răsfoiam volume de literatură pentru copii într-o librărie de caritate de unde am cumpărat pentru Arthur o carte din seria Locomotiva Thomas, pe care am dat 50 de penny.

Nu mă mai ostenisem niciodată cu vreo astfel de explorare locală, fusesem ocupată cu copiii şi cu gospodăria, iar apoi, după ce s-a îmbolnăvit, îl îngrijisem pe Leo. Pe atunci nu duceam nici grija finanţelor, pe când acum îmi petreceam timpul scormonind după câte un chilipir amărât, de parcă asta ar fi schimbat lucrurile în vreun fel. Cutreieratul prin magazine a reuşit să-mi omoare timpul şi banii de buzunar, dar Sylvie nu apărea de nicăieri.

Marţea aceea, în timp ce-mi savuram cafeaua „Americano“, nu mică mi-a fost surpriza s-o văd pe Angela intrând, de data aceasta fără Otis. În stilul ei caracteristic, avea un aspect răvăşit, cu zulufi desprinşi din cocul în care îşi legase părul de un roşu prea aprins, cu dermatograful scurs, jachetă de piele şi ghete şleampete cu catarame care zăngăneau în timpul mersului. La început nu am remarcat-o pe femeia care o însoţea, dar, cum se aşezaseră împreună într-un colţ, am văzut că plângea, iar Angela părea că o îmbărbăta. Cuvintele îi ieşeau iute din gură, convingător, însă femeia scutura în continuare din cap, tot ştergându-şi pomeţii. Era îngrozitor de slabă, cu o figură vlăguită care m-a făcut să cred că, probabil, se droga.

Deodată, Angela s-a dat înapoi pe spate, a bătut în masă, în semn că terminase, iar cealaltă femeie a ieşit ca din puşcă din cafenea. Angela s-a ridicat pe jumătate în picioare şi a strigat ceva care semăna cu „Paparazzii!“, dar poate că doar a înjurat. Femeia s-a oprit în dreptul uşii şi s-a întors, cu rimelul prelingându-i-se

în dâre pe laturile scobite ale feței și cu gura strâmbată într-un bombănit:

– Nu înțelegi, nu-i așa, a rostit ea printre dinți. N-o să înțelegi niciodată.

Nici una dintre cele două femei nu părea să conștientizeze prezența celorlalți clienți, care încetaseră să mai vorbească și priveau spectacolul peste marginile ceștilor, savurând această mică scenă de telenovelă.

– Vreau să te ajut, a spus Angela. Te rog, a stăruit ea, întinzându-i celeilalte o mână.

Așa cum se întâmplă la un meci de tenis, toate privirile au țâșnit dinspre Angela și s-au ațintit asupra femeii din dreptul ușii.

– Atunci nu-ți mai băga nasul. Lasă-mă în pace! s-a zborșit femeia, punând mâna pe mânerul ușii.

În momentul următor, s-a întâmplat un lucru extraordinar. Angela a făcut un salt înainte și s-a împins în ușă, închizând-o și blocându-i drumul celeilalte femei; aceasta a încercat s-o dea deoparte, astfel că s-au luptat în dreptul ușii împingându-se una pe alta când într-o parte, când în cealaltă. Din când în când, una dintre cele două femei spunea „Nu!“ sau „Nu face asta!“ în timp ce-și continuau târâiala stângace, fără să bage în seamă privitorii rămași cu gura căscată. Deodată, cealaltă femeie și-a retras mâna și a plesnit-o pe Angela peste față. Angela s-a dat înapoi, cu un țipăt scurt, iar cei din cafenea au scos un suspin în cor; unul dintre cei care lucrau la laptop s-a ridicat în picioare ca și cum ar fi vrut să-și manifeste dezaprobarea, după care s-a răzgândit, iar Hanna, chelnerița, s-a repezit la Angela și a tras-o, silind-o să facă un pas în spate. Cealaltă femeie le-a privit preț de-o clipă, cu respirația întretăiată, cu părul ciufulit, apoi a răsucit mânerul ușii și a ieșit, împleticindu-se, în stradă.

Ieșirea ei a fost însoțită de un abia perceptibil oftat de dezamăgire din partea publicului. Nici nu începuse bine distracția, că se și terminase, însă mie, personal, astfel de încercări de a ne da în spectacol mi se păruseră întotdeauna grotești. Eu și Leo ne certaserăm odată la o petrecere, însă am făcut-o cu jumătate de voce, în timp ce totuși ridicam paharele și înclinam din cap către invitații care treceau pe lângă noi. Oamenii din ziua de astăzi nu mai au norme de conduită; lasă toate sentimentele să dea pe dinafară.

Cu o urmă vineție pe unul dintre obraji, Angela s-a scufundat din nou în scaun, a

scos un pachet de țigări din buzunar și și-a aprins imediat una. Hanna s-a întors la ea ca s-o certe, iar Angela, cu o grimasă, a stins țigara pe o farfurioară. Apoi a stat, o vreme, cu capul în mâini, după care și-a luat geanta și s-a îndreptat spre ușă. Trecând pe lângă masa mea, m-a văzut și a ridicat, ostenită, din sprâncene.

– O, bună, ăăă...

Spre deosebire de Sylvie, uitase cum mă cheamă.

– Millicent.

– Bună, Millicent. Ce mai faci?

– Bine, mulțumesc. Și... tu?

Spre consternarea mea, și-a aruncat geanta lângă mine, pe podea, și s-a așezat pe scaunul din față, făcându-i semn Hannei să vină să-i ia comanda.

– La dracu', mă simt oribil, după cum poți să vezi. O să stau pur și simplu aici cinci minute, dacă nu e nici o problemă. Nu mă lăsa să fac ceva prostesc.

Trăgându-și zaharnița mai aproape, a crănțănit un cub de zahăr între dinții îngălbeniți. Era foarte palidă, cu cearcăne întunecate sub ochi. Probabil că le avea de la bețiile făcute împreună cu Sylvie.

– Bineînțeles, am încuviințat, sperând că asta nu însemna că trebuia să achit și cafeaua ei.

Am tăcut amândouă timp de câteva secunde, pe când ea își zgândărea pielea din jurul unghiilor, roase din carne și acoperite cu o ojă de duzină. Hanna i-a adus cafeaua, din care Angela a luat o sorbitură, ștergându-se apoi la gură cu mâneca.

– Ești căsătorită? m-a întrebat în cele din urmă, aruncându-mi o privire piezișă.

Am tras aer adânc în piept.

– Da. Dar el nu e... el nu e...

Cu un gest din mână, ea a dat întrebarea deoparte.

– Eu nu sunt, mi-a spus, încruntată. Iar câteodată sunt atât de împăcată, știi? Prea

multă bătaie de cap fără rost.

Eram suficient de intrigată ca să mă încumet să pun și eu, la rândul meu, o întrebare.

– Dar fiul tău? Ții legătura cu… tatăl lui?

– N-am vrut să aflu cine era, a pufnit ea. E mai bine așa, crede-mă pe cuvânt. În fine, nu vreau să vorbesc despre mine. Ai copii? Nepoți?

– Da, doi copii. Și un nepot.

– Băiat sau fată?

– Un băiat. Arthur.

– Pun pariu că e un mic terorist, a rânjit ea.

– Da, am răspuns. Un terorist.

Însă Angela a devenit din nou distantă, privind într-un punct fix din spațiu și bătând darabana cu degetele pe masă în ritmul muzicii de jazz care se auzea în fundal.

– Trebuie să scoată copiii de acolo. Și pe Bob. Ăsta e necazul, a mormăit, mai mult pentru sine decât ca să o aud eu.

Am rămas tăcută o vreme, așteptând să-și pună gândurile în ordine. Femeile ca ea mereu trec printr-o dramă de vreun fel. Tocmai pe când mă gândeam dacă ar fi fost nepoliticos să-i fac semn Hannei ca să ne aducă nota, Angela s-a lăsat pe spate în scaun, și-a frecat fața și a scos un oftat prelung.

– Ai dreptate, nu pot să mă amestec, a spus ea.

Mi-am aplecat capul și am făcut un schimb discret de priviri cu Hanna.

Angela și-a ciupit cu degetele baza nasului și a izbucnit din nou:

– La dracu’!

Deși înjurăturile care punctează dialogurile din ziua de azi sunt deosebit de

lipsite de gust, urâte și fără imaginație, nu m-a deranjat atât cuvântul în sine, cât mai degrabă repetarea lui. Injuriile rostite de Angela erau atât de dese încât păreau un fel de puncte folosite la sfârșitul unei comunicări, provocând un spasm de dezgust și un gust acru în gură, atât într-a ei, cât și într-a mea. Vorbirea îi era la fel de neîngrijită ca și pantofii scâlciați pe care-i purta. Mi-am luat geanta și mi-am așezat-o pe genunchi, gata de plecare.

Hanna ne-a adus nota de plată. Pe când punea farfurioara pe masă, în fața noastră, i-a strâns, cu un gest scurt, umărul Angelei, dar, înainte să-mi dau seama ce însemna acest gest, Angela a apucat hârtiuța între degete.

– Plătesc eu.

– O, nu, te rog, nu, am spus, clătinând din cap și scormonind în geantă după monede.

Angela mi-a respins încercarea printr-un semn cu mâna.

– Nu, insist. Am dat buzna peste tine, măcar atât să fac și eu.

A trântit o bancnotă de cinci lire pe masă și i-a făcut un semn aprobator Hannei, care se învârtea, ocupată, de colo colo.

– Ei bine, nu era nevoie. Chiar deloc. Dar îți mulțumesc.

M-am ridicat, cuprinsă de un sentiment bizar, așa cum mi se întâmpla întotdeauna atunci când o conversație se sfârșea și începea o alta. Începuturile și sfârșiturile niciodată n-am știu cu certitudine cum ar fi trebuit să se desfășoare.

– La revedere, atunci! Sper să reușești să... rezolvi lucrurile.

Dar, în timp ce mă îndepărtam, Angela și-a luat geanta și s-a strecurat afară din scaun.

– Te însoțesc, aș avea nevoie de niște aer proaspăt.

Am mormăit și eu o înjurătură, una în stilul meu.

Când am ajuns afară, Angela și-a aprins o țigară și a tras în piept „aerul proaspăt“ despre care tocmai vorbise. Cum stătea așa, cu capul pe spate și cu

ochii închiși, am observat că vânătaia de pe obrazul ei începea deja să se închidă la culoare. Angela s-a întors către mine, scoțând fuioare de fum pe nările dilatate.

– Unde e Arthur?

A fost cât pe ce să mă împiedic, fiind atât de tulburată și de ofensată de întrebare, încât o vreme nici nu i-am răspuns. Femeia asta era deranjant de directă și de intensă.

– Locuiește cu tatăl lui, fiul meu. În Australia. S-au mutat acolo cu trei ani în urmă.

Am rostit aceste cuvinte cu o mare sforțare, ca și cum toată ființa mea protesta împotriva lor. Angela m-a fixat preț de o secundă, după care s-a întors și a lovit o frunză căzută.

– Trebuie să fie al naibii de greu, a spus ea. Povestește-mi despre el.

Mă simțeam din nou ca și cum cineva mă strângea de gât.

– Are patru ani. Îi plac Lego, fotbalul și Batman, și toate lucrurile obișnuite care atrag un copil de vârsta lui, cred. Am făcut o pauză, după care mi-am dat seama că nu mă puteam opri. E mereu ocupat. Se joacă în permanență, aleargă, se ciondănește. Abia dacă stă locului o clipă, debordează de energie în fiecare secundă, iar atunci când se oprește, vrei să-l... să-l faci să stea în loc, să-l ancorezi cumva. E atât de greu să ții ritmul cu el. Dar eu vreau s-o fac. Vreau să păstrez o versiune a lui la fiecare vârstă. Pe măsură ce crește, e tot mai simpatic. Dar mi-e dor de toate versiunile de bebeluș și de băiețel prin care a trecut, și le vreau pe toate înapoi.

Am redus ritmul, cuprinsă de rușine.

– Da, așa stau lucrurile, nu? spuse Angela, aprobând ușor din cap.

– Cum e Otis?

– E un băiat tare dulce, a spus ea. Nu seamănă deloc cu mine. Și nici cu taică-său, slavă Domnului. Nu are nimic repezit, nimic aspru. Câteodată mă înspăimântă iubirea mea pentru el. Eu am fost tare ca piatra – eram nevoită,

având în vedere meseria pe care o fac. Dar el m-a îmblânzit, m-a înmuiat. Ca atunci când baţi carnea pentru friptură.

– O frăgezeşti, am spus.

– Exact. M-a frăgezit, afurisitul ăsta mic. La naiba, nu mai sunt bună de nimic la slujbă.

Angela continua să-mi displacă într-o oarecare măsură, dar ea îl avea pe Otis, iar eu îl aveam pe Arthur.

– Sylvie spunea că lucrezi ca jurnalistă?

– Da, dar liber-profesionistă, aşa că trebuie să mă agit mereu pentru următorul angajament, mi-a spus, apoi a comutat din nou pe modul interogativ. Eşti pensionată, nu? Ce meserie ai avut?

– Am fost bibliotecară. Înainte să devin mamă.

– Se închid toate bibliotecile acum, a remarcat ea, cu mâhnire în glas.

– Bine atunci, eu locuiesc aici, am spus, punând mâna pe poartă.

Angela aruncă o privire în sus.

– Ei, nu zău?! Toată casa? Eu stau mai în josul străzii, dar într-un apartament de la ultimul etaj. Cutie de chibrituri. Toată casa e a ta?

– Am cumpărat-o în anii 1960. Zona asta nu era modernizată atunci.

Vorbind, mi-am adus aminte de toate revoltele, grevele, spargerile. De gunoiul care stătea neridicat în stradă. Fuseserăm printre primii locuitori ai cartierului.

Mă resemnasem deja la gândul că Angela dorea să intre în casă. Totuşi, am făcut o ultimă încercare, deşi ştiam că avea să fie sortită eşecului.

– Unde e Otis? am întrebat, sperând că avea să-şi aducă aminte că trebuia să meargă după el.

– E cu bona, mi-a răspuns ea, continuând să privească în sus. Toată casa, Dumnezeule!

În timp ce descuiam ușa de la intrare, o simțeam în spatele meu lăsându-se de pe un picior pe celălalt, de nerăbdare. Am deschis, apoi am pășit amândouă înăuntru.

Prima dată când am intrat în holul ăsta a fost în 1964. Eram gravidă în ultimele luni și, intimidată de vastele scări în spirală, am mers în pas legănat spre stânga, unde am descoperit cel mai fermecător salon. Lumina soarelui, care pătrundea printr-un imens bovindou, inunda încăperea, aruncând raze de-a lungul dușumelei lăcuite; întuneric și lumină, particule de praf care jucau înăuntrul razelor, iar eu mă plimbam printre ele. Era nemobilat, proprietarul de dinainte murise și, evident, rudele dăduseră buzna și căraseră tot ce găsiseră, așa că nu mai rămăsese nimic. În timp ce Leo se ciondănea cu agentul imobiliar pe tema igrasiei, casa îmi șoptise că voia să fie a mea.

Desigur că în ziua de azi, atunci când oamenii se mută într-o locuință nouă, mai întâi evacuează spațiul, curăță și dau totul afară, ca apoi să îngrămădească alte obiecte în loc. Noii proprietari sunt foarte dornici să-și „pună amprenta“ pe lucruri, un termen atât de agresiv, ca și cum o casă ar putea fi însemnată la modul propriu de personalitatea cuiva. Noi am preferat să lăsăm însăși natura clădirii să iasă la lumină. Așa că nu am schimbat nimic, cu excepția unuia dintre dormitoare, pe care l-am zugrăvit din nou atunci când a venit bebelușul. De fapt, în afara lucrărilor generale de întreținere, casa a rămas la fel cum fusese în vremea când, în ea, doamna Edith Crawshay trecuse la cele veșnice.

– Fir-ar să fie, a spus Angela când a dat cu ochii de bucătărie. Zici că am călătorit în timp.

Mai degrabă demodat, aș fi spus eu, cu dulapurile acelea din anii 1950. Aveam o mașină de gătit marca Aga, care părea nelalocul ei într-o casă de oraș, dar funcționa perfect și, ca să fac o demonstrație, am pus ceainicul pe plită. Dar Angela plecase deja în căutarea prăzii. Am pornit iute în urma ei, hotărâtă să o opresc înainte să ajungă la...

Biroul lui Leo. Ușa era deja întredeschisă. Cum îndrăznea să dea buzna în casa mea și să-mi facă inventarul în felul ăsta? Dar tocmai când mă pregăteam să deschid gura ca să o dojenesc, s-a întors, iar fața îi era atât de transfigurată de uimire încât m-am oprit brusc.

– O, Millicent, a șoptit ea. E ceva fabulos! a zis, mângâind cu respect un volum

de-al lui Leo, din opera lui John Milton. E un cufăr al comorilor. Privește!

– A fost al soțului meu, am spus, luându-i-l din mână și așezându-l înapoi pe raft.

– Era un colecționar în toată puterea cuvântului, a remarcat ea, netulburată, plimbându-se până la colecția Dickens, acoperită încă de praf. El e în poza asta? m-a întrebat, oprindu-se în dreptul biroului și ridicând o fotografie cu noi doi, făcută la scurt timp după ce ne căsătoriserăm.

– Da.

– Chipeș, a observat ea, după care s-a uitat la mine, cântărindu-mă din ochi. Amândoi. A luat o altă fotografie.

– Copiii tăi? Fiul care e în Australia? Dar fata cine e?

– Melanie. Locuiește în Cambridge.

Am rezistat tentației de a-i smulge fotografia din mână.

– O vezi des? m-a întrebat.

Se mutase deja în zona cărților de istorie.

– Nu prea. E foarte ocupată. E profesoară la universitate.

Mi-am amintit din nou de Melanie, din ziua aceea când bătea în retragere, în bucătărie.

Ceea ce ai făcut... n-a fost greșit... N-ar trebui să te învinovățești...

– Cine e Leonard Carmichael? m-a întrebat Angela, arătând spre raftul plin cu cărțile lui, numele repetându-i-se iar și iar pe cotoare.

– Soțul meu, am spus, cu un tremur ușor în voce. A scris biografii istorice. În special politice.

Ea a rămas în aceeași poziție incertă și m-a privit fără să spună nimic, după care ceainicul a început să fluiere și m-am grăbit să mă ocup de el. Când am adus ceaiul în camera de zi, Angela era deja acolo, legănându-se pe tocuri și privind în jur cu gura deschisă.

– Ai scos vechiturile la vânzare? m-a întrebat, cuprinzând, cu un gest, toată încăperea.

– Ce vrei să spui?

– Pai… camera e un pic cam golașă, nu crezi?

În afara cuverturii și a lămpii pe care le adusesem seara trecută, în sufragerie nu mai era mare lucru, cu excepția unei canapele, a unui scaun fără spătar pe post de măsuță pentru servitul cafelei și a televizorului așezat pe un suport. Nu erau covoare, tablouri pe pereți, nu expusesem nici un obiect decorativ. Uram harababura. Pe când copiii erau mici parcă mă înecam în dezordine, așa că, treptat, degajasem spațiul și, cu cât aveam mai puține catrafuse în jurul meu, cu atât mă simțeam mai liniștită, îmi dădusem eu seama. Lui Leo îi era indiferent atât timp cât avea cărțile, era fericit.

– De fapt, multe dintre lucruri sunt în pod.

Angelei i-au scânteiat ochii la gândul unei comori nedezvăluite, dar cu siguranță că nu aveam să deschidem acea cutie a Pandorei. Așa că și-a băut ceaiul și a mormăit ceva despre un termen-limită. Apoi mi-a spus că voia să scrie un articol despre „case uitate de vreme“ și să o folosească pe a mea drept exemplu, de parcă m-aș fi învoit să reflectez asupra unui lucru atât de vulgar. Dar, pe când era pe picior de plecare, și-a trecut un deget de-a lungul balustradei și, aruncând o ultimă privire la candelabrul murdar de deasupra scării, mi-a strâns, brusc, mâna, de parcă urma să punem la cale o conspirație.

– Ascultă, dă-mi numărul tău. Vineri nu merg la muncă și îl scot pe Otis în parc. Ar trebui să vii și tu. I-ar plăcea să te vadă. Nu are bunică, cel puțin nu aici, în țară.

Era o absurditate, bineînțeles. Otis abia dacă știa că exist. Dar chipul mi s-a învăpăiat de satisfacție.

– Poate, am spus. Dacă e vreme frumoasă.

Am închis ușa după ea, acordându-mi un rar moment în care să mă bucur de victorie. Cel puțin, avea să fie ceva despre care să scriu în e-mailul către Alistair.

Capitolul 7

Angela își dorea o bonă. Iată motivul cel adevărat.

Joi noaptea nu am putut dormi de nerăbdare, după ce toată ziua verificasem prognoza meteo online ca să mă încredințez că nu avea să plouă. Planificasem ce ținută să port – pantaloni, pentru eventualitatea în care aveam să fiu nevoită să fac vreo aplecare în parc. Mă întrebam dacă trebuia să aduc o gustare de picnic pentru Otis, în cazul în care i s-ar fi făcut foame. Nu știam însă ce părere avea maică-sa despre gustări, așa că m-am mulțumit să iau una dintre mașinuțele lui Arthur și s-o pun la îndemână în buzunarul de la haină, pentru orice eventualitate.

Când Mel era mică, începuse să fie interesată de teatru pentru amatori și dădea audiții pentru roluri în piese școlare. Se agita fără sens înainte, alergând ca un uragan prin toată casa și spunând ba că nu-și putea aminti replicile, ba că nu înțelegea textul, ba că nu avusese timp să se pregătească. Eu nu aveam răbdare cu astfel de scene, dar Leo le tolera, luând-o în biroul lui ca să repete împreună monologurile. Acum, așa cum stăteam înfofolită în pături, mă simțeam de parcă eram pe cale să ratez o audiție.

În dimineața următoare, irascibilă și cu privirea oglindind o hotărâre nestrămutată, m-am trântit la masa din bucătărie, bând un ceai tare ca să-mi iau doza de cofeină și punându-mă la curent cu știrile. Mortul zilei era Harper Lee. Cu zece ani mai în vârstă decât mine. Oare aveam să mai rezist alți zece ani? Eram într-o formă fizică bună, sănătoasă, compos mentis. Dar, cum toți ceilalți cădeau ca seceraţi, mă simțeam din ce în ce mai mult ca și cum n-aș mai fi fost bine-venită pe lumea asta. Câteodată singurătatea era copleșitoare. Nu doar existența solitară a cuiva care locuia de unul singur într-o casă enormă, cu cei dragi plecați departe, ci o izolare mai abstractă, cosmică, precum cea a unei bărci legănându-se în larg, fără nici o ancoră și la mare depărtare de țărm. M-aș fi putut scufunda sau aș fi putut pluti în virtutea inerției, din ce în ce mai departe, și nu eram sigură care dintre cele două posibilități era cea mai rea.

Tocmai pe când mă întrebam dacă să-i telefonez Angelei și să-i spun că nu mă simțeam bine și că nu puteam ieși din casă, am auzit un ciocănit puternic în ușă. În timp ce intram în hol, vocea Angelei răsuna de afară:

– Dumnezeule, Otis, o să spargi ușa dacă bați așa.

Erau amândoi pe trepte, Otis costumat în Incredibilul Hulk, cu o pălărie de vrăjitoare cocoțată ca nuca-n perete deasupra măștii. Deși nu-i puteam vedea fața, am simțit un val de încântare. De parcă acolo, dedesubt, ar fi fost Arthur.

– Bună, Hulk, i-am spus, trăgându-l de pălărie.

– Eu sunt Bruce Banner, a mormăit o voce de sub mască.

– Salut, Bruce.

I-am condus pe amândoi în bucătărie, întrebându-mă dacă erau biscuiți în cutia pentru pâine.

– Scuză-ne că am dat buzna așa, mi-a zis Angela, împingându-l înăuntru pe Otis.

Semnul de pe obraz i se estompase și căpătase diverse nuanțe de albastru.

– El s-a trezit la 5.30 dimineața, iar eu am înnebunit. Ooo, spune „mulțumesc“, Otis! a adăugat ea, în timp ce eu îi întindeam lui Otis un biscuit digestiv cam întărit.

– Vrei un ceai?

– Nu, mulțumesc, o să-mi iau doza în parc.

Mi-am pus haina, verificând buzunarele ca să găsesc mașinuța, și am pornit împreună prin lumina soarelui de iarnă. Otis mergea târșâit, lovind frunzele cu picioarele și ridicându-și, din când în când, poalele costumului, în timp ce mama lui tuna și fulgera împotriva guvernului. Am observat că picioarele de Hulk ale lui Otis se târau și lăsau să se prindă de ele resturi de pe stradă. Ar fi trebuit să i le suflecăm odată ce ajungeam la locul de joacă. Cum vocea Angelei devenea din ce în ce mai ascuțită, m-am prefăcut că Otis era Arthur, deși, de fapt, erau destul de diferiți. Nepotul meu avea o personalitate mai degrabă energică, în timp ce Otis părea mai meditativ. Amândoi aveau însă acel farmec plin de

năzdrăvănie și drăgălășenie propriu băieţeilor.

– În orice caz, o să fie bine, a concluzionat Angela, terminând să se despovăreze de acel ceva care constituise subiectul perorației de până atunci.

Am ajuns, apoi, la aleea mărginită de copaci care ducea la cafenea. Puţinele frunze ce încă mai atârnau pe ramuri se zburleau precum niște castaniete delicate. Aerul era rece, iar ziua avea o prospeţime plăcută, ca și cum lumea abia s-ar fi născut.

Angela a făcut un semn din cap către lac.

– Circulă zvonul că toţi peștii ar fi murit. Șocul a fost prea mare pentru ei.

– Șocul electric?

– Nu, șocul de a se trezi într-un alt lac.

A plecat ca să-și ia o cafea, în timp ce eu și micuţul am rămas să ne uităm la caprele din parc, care mergeau împiedicat prin micul lor ţarc. După un minut sau două de linişte, el mi-a spus:

– Caprele au dreptunghiuri în ochi.

M-am uitat la masca fără expresie, prin orbitele căreia două cerculeţe întunecate la culoare mă priveau solemn.

– Chiar așa? Nu știam asta.

– Da, m-a asigurat el, trăgându-mă mai aproape de gard. Uite!

Atunci când capra cu blana mai întunecată a trecut pe lângă noi și a fornăit aproape de sârmă, copilul a arătat către unul dintre ochii animalului, care se tot roteau. Aplecându-mă și uitându-mă cu atenţie, am văzut pupila de formă rectangulară, ca o despicătură orizontală. Arăta mai degrabă neliniștitor.

– Cât e de fascinant, am zis eu, strângându-i mâna într-a mea. De ce crezi că arată așa?

– E pentru că – avea un fel tare amuzant de a vorbi – pentru că este vânat.

Animalele vânate au ochii pătraţi. Ochii acelor animale care le vânează pe ele sunt rotunzi.

– Şi noi avem ochii rotunzi, am observat eu.

– Da, a adeverit el. Asta înseamnă că suntem vânători.

A zbughit-o la Angela, care se apropia ţinând în mână un pahar de hârtie din care ieşeau aburi şi pufăind dintr-o ţigară.

– Luaţi-o înainte, trebuie să termin de fumat şi apoi intru. La naiba cu mamele astea isterice, a mormăit ea.

La acel moment al zilei, locul de joacă nu era foarte populat, se vedeau doar câteva mame stând la taclale în timp ce copiii lor se zbenguiau de colo colo. Otis s-a căţărat pe trambulină dintr-o suflare, împiedicându-se de picioarele costumului de Hulk, cu pălăria de vrăjitoare alunecându-i într-o parte. Când Angela s-a întors, eu îi ţineam costumul, iar Otis alerga în hainele lui obişnuite, strângând în mâini maşinuţa lui Arthur.

Angela s-a aşezat lângă mine, tremurând în geaca de piele.

– Doamne, ce îngrozitor, nu-i aşa? Jumătate din timp sunt panicată ba că poate să spargă ceva, ba că-l poate răpi vreun pedofil, iar în cealaltă jumătate mă plictisesc de moarte. Mi-ar prinde bine o băutură, ar trebui să se deschidă aici un bar sau ceva de genul ăsta.

Mie mi se părea foarte plăcut să privesc jocul copiilor şi să mă bucur de aerul proaspăt, dar Angela tasta deja, cu furie, la telefon. Din când în când, se repezea în afara locului de joacă pentru a-şi saluta cunoscuţii, deşi părea mai interesată de câinii lor. Sincer vorbind, nu-l supraveghea pe Otis atât de bine pe cât ar fi trebuit, dar cred că ăsta era şi motivul pentru care mă invitase. Încă o pereche de ochi de vânător.

Când revenea, Angela se lansa de fiecare dată într-o nouă tiradă. Paznicii din parc căutau nod în papură, bicicliştii mergeau prea repede, alergătorii erau nişte idioţi, iar cei care otrăviseră lacul şi peştii meritau să bea chiar ei din apa aceea toxică. Trăncănea despre nenumărate subiecte, cu o altă ţigară în vârful a două degete, în ciuda privirilor dezaprobatoare din jur, în timp ce Otis abandonase locul de căţărat ca să alerge după porumbei sau să scotocească după prăjituri de

orez în geanta mamei lui. Angela nu-mi plăcea în mod special, dar era un povestitor redutabil, o trăsătură a profesiei sale, și începuse să-mi placă șuvoiul de invective și de bârfe pe care le colectam pentru Alistair. Un celebru corespondent de știri care făcea jogging a fost întrerupt de un câine din rasa cockapoo și s-a luat, furios, la ceartă cu stăpânul acestuia: „de parcă mica lui alergare de rahat ar fi fost la fel de importantă ca războiul din Siria“. Un setter irlandez a pătruns în locul de joacă, iar distrugerile care au urmat i-au scos din pepeni pe părinți „să închidă dracului porțile alea atunci, nu-i așa?“. Un copoi a șterpelit peruca unei bătrâne: „Ea era furioasă, dar vina nu fusese a nenorocitului de câine, nu? Totul s-a întâmplat din cauza bețivului de stăpânu-său, care era mult prea ocupat să agațe o pipiță care plimba un chihuahua“.

Angela a făcut o pauză ca să respire.

– Otis, nu ai voie! a răcnit ea. Acolo fac pipi și alte alea vagabonzii.

S-a întors din nou către mine.

– Auzi, pentru că veni vorba de câini... Trebuie să te întreb ceva cu privire la prietena mea. Cea pe care ai văzut-o alaltăieri. Are niște probleme și mi-a venit o idee...

– Angela, iubito, de ce nu ți-ai pus o haină ca lumea?

Ne-am întors și am văzut-o pe Sylvie mergând agale spre noi, cu chipul zâmbitor, făcându-și loc printre copiii care alergau încolo și încoace.

– Mă simt ca un fel de intrusă aici, fără nici un omuleț care să mă însoțească. Millicent! Ba nu, Missy! Ce drăguț! Am venit să vă invit să luăm prânzul împreună. Mi-am cumpărat de curând o oală Le Creuset și vreau să mă dau mare față de voi.

– De acord, a spus Angela. Ar fi mai bine să plecăm acum. Ai lăsat poarta deschisă, iar Decca și Nancy au intrat în spațiul de joacă.

– Dumnezeule!

Sylvie s-a rotit pe călcâie și și-a văzut câinii scurmând înnebuniți în groapa cu nisip și umplând de bale copiii din apropiere, care râdeau cu gura până la urechi și își azvârleau nisip în față unul altuia, în timp ce mamele lor se năpusteau spre

noi, amenințând cu degetul.

– La naiba! a strigat Angela, înhățându-l pe Otis de pulover pe când trecea prin dreptul ei și împingându-l spre porți. Să o ștergem de aici înainte ca vreunul dintre câini să se răhățească pe balansoar.

Prânzul acasă la Sylvie: iată cum visul meu de bătrână nebună devenea realitate… Mă întrebam ce scuză să inventez ca să le refuz, dar se pare că ele nici nu-și puneau problema că n-aș fi acceptat, așa că am ridicat mașinuța lui Arthur, abandonată pe jos, simțind cum mă cuprindea amețeala.

– De ce Sylvie te-a strigat „Missy“? m-a întrebat Angela după ce Sylvie și-a luat câinii și ne-am îndreptat spre ieșire scuzându-ne în stânga și-n dreapta.

– E doar un nume prostesc de alint, am răspuns evaziv, simțindu-mă încă jenată.

– Ți se potrivește, a declarat Angela, și nu m-am putut hotărî dacă să mă bucur sau nu.

Sylvie locuia într-o casă elegantă, în stil georgian, la vest de parc, cu o poartă sclipitoare de fier forjat și având un mic și superb rond de flori în grădina din față. Ne-a condus pe poteca pavată cu piatră, iar, în timp ce descuia ușa de la intrare, s-a întors spre mine și mi-a făcut cu ochiul.

– Reședința mea, a spus ea, deschizând ușa.

Am fost întâmpinați pe loc de o aromă de scorțișoară și de o pisică foarte mare, cu blana în alb și negru, care ni s-a frecat de picioare după ce am intrat. Tapetul de pe pereți avea același model William Morris care îmbrăca dormitoarele din fostul meu cămin studențesc. Am simțit cum mă cuprindea nostalgia în timp ce mergeam pierzându-ne în aglomerarea veselă și pitorească de tigăi de aramă și de ghivece cu floarea Crăciunului spre bucătărie, o încăpere la fel de primitoare și de luminoasă ca Sylvie însăși. Amintindu-mi de casa mea golașă și desuetă, am hotărât că Sylvie nu trebuia s-o vadă niciodată.

Cocoțate pe scaune de bar (cu mine străduindu-mă să-mi păstrez echilibrul) în jurul peninsulei din bucătărie, am luat un prânz minunat: hummus făcut în casă și măsline cărnoase, o plăcintă caldă, abia scoasă din cuptor, brânză cu mucegai albastru, pâine nedospită înmuiată într-un amestec de fasole și de brânză feta generos, sărat și îmbietor. N-am considerat niciodată mâncarea ca fiind ceva

pentru care merita să te agiți prea tare, dar Sylvie mi-a transmis plăcerea firească cu care preparase totul, încurajându-mă să mă desfăt cu fiecare îmbucătură. Otis stătea pe canapeaua din sufragerie, acoperit de pisică și de câini, mânjit de hummus la gură și uitându-se la CBeebies[10]. Angela citea Country Life[11] plesnind, din când în când, câte o pagină ca să se plângă de cât de mari erau casele unora, iar Sylvie se fâțâia încoace și încolo, aranjându-și noile cratițe.

– Cum v-ați cunoscut? am întrebat, luând o măslină.

– I-am răpit câinele, a clefăit Angela, cu gura plină de pâine.

– E adevărat, a chicotit Sylvie. Acum patru ani. A furat-o pe Nancy din parc. Am apelat la o echipă de căutare și am dat de câine în mansarda Angelei. Le-am găsit stând amândouă pe canapea, mâncând biscuiți Hobnob și uitându-se la Bargain Hunt[12].

– A fost o prostie, susținu cu tărie Angela. Am crezut că era un câine vagabond.

S-a aplecat și a mângâiat unul dintre câini – am presupus că aceea era Nancy, deși încă nu le puteam deosebi. Eram un pic cu capul, abia ce se născuse Otis.

– M-am gândit că un câine ar fi fost potrivit pentru extinderea familiei.

Când umbrele au început să se alungească pe pereți, au aprins lumânări și deși mi se părea că era mult prea devreme au deschis o sticlă de vin roșu. Am refuzat să beau, dar m-au convins, până la urmă, să accept un păhărel. În momentele care au urmat, cu muzica lui Frank Sinatra pe fundal, Angela a devenit mai zgomotoasă, dând pe gât paharul de vin și dezlănțuindu-se din nou într-un discurs plin de invective. Sylvie mi-a pus o grămadă de întrebări despre mine, un lucru drăguț din partea ei, deși încercam să nu o plictisesc cu prea multe detalii. I-am povestit puțin despre Arthur și am observat cum privirea i-a zburat către canapea, acolo unde stătea Otis.

În timp ce sorbeam din vin și admiram flăcările săltărețe din cămin, m-a cuprins toropeala, iar gândul mi-a zburat la familii și la oikos, un concept important al Greciei antice. Poate avea mai multe sensuri și nu e o idee ușor de descris. Desemnează casa sau locuința, dar și persoanele care trăiesc în aceasta. Ideea de acasă și de cămin, de vatră. Mereu mi s-a părut interesant sensul referitor la vatră, căci mă gândesc la oikos ca la un fel de piatră, piatra de temelie a unei familii. Dar cât de mare trebuie să fie familia cuiva ca să întrunești condițiile

acestui concept? Nu am simțit că lui Sylvie i-ar fi lipsit ceva, în timp ce solitudinea, golul meu sufletesc erau asemenea unui balon cu aer care mă trăgea după sine în depărtări. Dar când căminul mi-era plin, când îi aveam pe soț și pe copii alături, nu mi-am dat seama de lucrul ăsta, nu am prețuit valoarea oikos-ului. Sau poate că n-am avut niciodată această vatră. Poate că firul vieții mele a fost mereu destrămat, imprevizibil, pe punctul de a scăpa de sub control.

– Millicent. Missy! a răcnit Angela, trezindu-mă la realitate. La ce te gândești? Parcă ești la un milion de kilometri distanță.

De fapt, doar la vreo zece mii. Sticla era aproape goală și mi-am dat seama, deodată, că nu era cazul să mai rămân atunci când aveau să o deschidă pe a doua. Trebuia să ajung undeva.

– Mă pregătesc de plecare, am spus, coborând de pe scaunul înalt. Mulțumesc mult de tot, a fost minunat.

– O să-ți fac o vizită săptămâna viitoare, mi-a promis Angela, înșfăcând un tirbușon. Vreau să vorbesc cu tine despre ideea mea. Și poate îl mai scoți pe Otis în parc, ce zici? m-a întrebat, fixându-mă cu ochii ei rotunzi și privindu-mă inocent.

După cum am spus, își dorea o bonă. Iar când venea vorba despre astfel de lucruri, eram o pradă ușoară. Am traversat camera de zi și i-am ciufulit părul lui Otis, care se uita la un desen animat cu iepurașul Peter.

Sylvie m-a condus prin hol, aprinzând luminile în drumul nostru.

– Ai o casă minunată, i-am spus, luându-mi poșeta.

– Mulțumesc, scumpo, mi-a răspuns Sylvie în timp ce mă ajuta să-mi pun paltonul. Am înțeles de la Angie că și tu ai o casă superbă. E minunat să ai o casă spațioasă în zona asta.

Nu și dacă era pustie.

– Ar trebui să vii în vizită, m-am trezit spunând. Mi-ar fi plăcut ca locuința mea să semene mai mult cu a ta.

– Scumpo, sunt designer de interioare, eu trăiesc, pur și simplu, pentru astfel de

lucruri.

M-a sărutat pe obraz, iar, în acel moment, am simțit lacrimi adunându-se în colțul ochilor, așa că mi-am aplecat capul și am ieșit iute pe ușă, fredonând o melodie de-a lui Sinatra ca să-mi abat gândurile către altceva.

Odată ajunsă în stradă, am băgat de seamă că se înserase și că era ora de vârf; o grămadă de navetiști mergeau, ca și mine, cu capetele plecate, înfruntând frigul, alergând către vatră și cămin. Mă îndreptam încetișor către ale mele, cu inima sfâșiată între speranță și melancolie. Fusese o zi minunată, dar căldura și veselia nu făcuseră altceva decât să sublinieze mohoreala a ceea ce mă aștepta acum: un drum în singurătate către un loc și mai solitar, în timp ce încercam să mă agăț de firul unei vieți trecute.

După ce am pornit într-un pelerinaj dezolant ca să-i ofer flori spațiului gol care odinioară fusese Leo, m-am îndreptat spre casă, încercând să-mi ridic moralul. Poate că totuși Sylvie avea să mă viziteze. Poate că aveam să-l duc pe Otis în parc. Am deschis ușa și am aprins luminile, tresărind un pic din cauza strălucirii lor bruște. M-am îndreptat spre bucătărie, am pus ceainicul pe foc și mi-am deschis laptopul de ultimă generație primit în dar de la fiul meu, arheologul, apoi am intrat pe e-mail.

„Dragă Ali“, am început.

Capitolul 8

Bineînțeles că eram virgină. Cum altfel să fi fost în 1956? O fată crispată, de nouăsprezece ani, beneficiara unei educații distinse în Kensington și Kirkheaton? Săptămâni întregi am ascultat sunetul pașilor lui defilând în susul și în josul culoarului, în drum spre camera Aliciei. Gramofonul făcea un zgomot asurzitor, dar nu reușea să acopere în totalitate sunetul acelei chicoteli care mă călca pe nervi. Odată am dat peste el în drum spre baie. Eram îmbrăcată în halatul de casă și am dat din cap, stânjenită, cu obrajii arzându-mi de rușinea respingerii, deși bineînțeles că nici nu ajunseserăm vreodată până în acel punct. Din fericire, Alicia a avut decența să nu îmi ceară să-l las să plece pe fereastra mea după zburdălniciile la care se dedau ei noaptea târziu. Dar asta era dovada, nu-i așa, că ea știa. Am renunțat să mai beau în compania ei, dar am găsit alte modalități de a-mi procura alcool.

În ciuda arsenalului meu limitat în ceea ce privea socializarea și seducția, nu eram întru totul o solitară. Luând parte cu conștiinciozitate la obișnuitele runde de petreceri și reuniuni, mi-am făcut câțiva prieteni și am primit chiar o invitație la o piesă de teatru, din partea unui tânăr de la colegiul St. Catharine. Mi-am pus cea mai frumoasă rochie verde din garderobă, cu un decolteu în formă de inimă, mi-am coafat părul în bucle frumos aranjate și am pornit, pe bicicletă, spre teatrul ADC, unde ne dăduserăm întâlnire. Lui i se spunea Percy, dar nu eram sigură dacă ăsta îi era prenumele, sau numele de familie. Mă aștepta în fața teatrului, iar, în lumina felinarului de pe stradă, mi-am dat seama că era predispus la chelie odată cu trecerea anilor. Spectacolul nu a fost cu adevărat o piesă de teatru, ci o serie de parodii pe care nu le-am găsit deloc amuzante, deși toți ceilalți spectatori izbucneau mereu în hohote de râs.

După ce am luat o băutură groaznică în cafeneaua de după colț, Percy m-a condus acasă, deși nu era neapărat necesar, pentru că venisem cu bicicleta. Așa că el o împingea, în timp ce eu îmi tot potriveam șalul, dorindu-mi să mă fi îmbrăcat cu ceva mai călduros. În dreptul intrării de la ghereta portarului, s-a repezit spre mine, lăsând, în focul pasiunii, bicicleta să se prăbușească la pământ. Senzația acelei limbi vârâte cu forța pe gât, mâinile care îmi frământau umerii și-mi sfâșiau rochia, cu toatele mi-au creat o acută senzație de greață. Percy și-a

cerut iertare, apoi. Cred că experiența asta l-a tulburat la fel de mult ca și pe mine, așa că i-am cerut și eu iertare, iar el mi-a ridicat bicicleta, asemenea unui tânăr bine-crescut. A pornit apoi către facultatea lui, cu promisiunea că avea să mă sune săptămâna următoare, deși știam amândoi că asta n-avea să se întâmple.

Când m-am întors în cameră, am plâns puțin și am încercat să-mi așez pe umeraș rochia care tot aluneca din cauza rupturii. Am scos apoi o sticlă cu vin de Xeres din dulap și mi-am turnat un pahar, apoi un altul, iar când Leo a bătut la ușă, puțin după miezul nopții, eram deja amețită bine.

– Pot să intru? Iartă-mă, am avut o seară destul de proastă, mi-a spus, aplecându-se în cadrul ușii, clipind asemenea unei bufnițe și agitând în mână o sticlă de vin pe jumătate goală.

Mi-am strâns cordonul halatului, bucuroasă că nu mi se stricase coafura. Bineînțeles că l-am lăsat să intre; l-aș fi lăsat să intre din momentul în care pusesem ochii pe el în încăperea aceea plină de lume.

Am băut împreună vinul care mai rămăsese în sticlă, iar Leo mi-a spus că Alicia îi dăduse papucii după ce cunoscuse pe altcineva, un viconte de la St. John. A părut destul de resemnat:

– Bineînțeles că nu pot face față concurenței, el e proprietarul unui castel în Northumberland.

Și nu m-a deranjat deloc atunci când m-a sărutat. Era atât de diferit de Percy sau de oricare dintre băieții stângaci și plini de ei pe care îi întâlnisem până atunci. Lângă el, mă simțeam cu adevărat în largul meu.

Când m-a condus către patul îngust, care trosnea din toate încheieturile, nu am opus rezistență, ba chiar i-am tras trupul peste al meu, ca să-i simt greutatea. La un moment dat, m-a privit în ochi și mi-a spus:

– Să continui?

Iar eu am dat din cap cu înverșunare în semn că da, pentru că în clipa aceea exista o singură posibilitate: să fiu cu el, să fim împreună. Am stat apoi îmbrățișați, la lumina jăraticului din cămin. El îmi răsucea părul pe unul dintre degete, iar eu mă simțeam întreagă, completă. Cântecul meu își primise răspunsul.

Mai târziu, însă, când lumina zorilor a străpuns perdelele subțiri, am zărit sângele de pe cearșaf. Inima și creierul au început să-mi duduie, căci mi-am dat seama în ce încurcătură intrasem. De ce nu puteam fi și eu la fel de sofisticată, de experimentată și de evazivă ca Alicia și celelalte fete, care se învârteau prin campusul de la Cambridge ca și cum toată lumea ar fi fost a lor?

Leo încă dormea, iar eu m-am strecurat din pat ca să mă spăl și să mă machiez. Din fericire, buclele scăpaseră intacte. Când s-a trezit, mă întorsesem în pat, arătând destul de acceptabil și stăpână pe situație, în ciuda unei dureri atroce de cap. Cu un zâmbet vesel pe față, am făcut conversație în timp ce el se îmbrăca în grabă. Era evident că dorea cu disperare să plece, dar nu părea să-mi mai pese; îmi era indiferent. Am închis ușa în urma lui, zâmbind în continuare, zâmbind și atunci când mi-a promis că avea să mă sune săptămâna următoare. Iar apoi m-am lăsat să cad de-a lungul peretelui, plângând în tăcere până când am rămas fără suflu, gândindu-mă la sângele de pe așternuturi și la rochia sfâșiată. Poșeta lui Jette și ochelarii zdrobiți ai lui Fa-Fa – lucruri stricate, distruse, care nu mai puteau fi reparate.

După o vreme, m-am remontat, m-am așezat la birou și am deschis dicționarul de latină ca să mă pregătesc pentru seminar. Luó, din grecescul λύω, a dezlega, a deznoda, a desprinde, a distruge. Nici că putea exista un mesaj mai clar. Leo, Luó. Am renunțat într-un moment în care ar fi trebuit să continui. Dar atunci, chiar și atunci, mai aveam o infimă urmă de optimism, o speranță că, în ciuda evidenței, s-ar fi putut să sune. S-ar fi putut ca el să mă sune.

Leo a absolvit facultatea și a plecat din Cambridge în vara aceea. Aveau să mai treacă doi ani până să-l revăd.

Capitolul 9

Prânzul de la Sylvie m-a binedispus într-o asemenea măsură încât m-am bucurat de acel sentiment reconfortant și în următoarele câteva zile. Mi-am tot adus aminte de spațiul primitor al bucătăriei, precum și de camaraderia ce-mi încălzise sufletul în timp ce stătuserăm cocoțate cu toatele pe scaunele acelea înalte. Poate că nu eram atât de inadaptată social pe cât credeam; poate că ar fi fost cu putință să-mi construiesc un mic cerc de prieteni care să reprezinte un refugiu după pierderea lui Leo, a lui Ali și a lui Arthur.

Mi-am continuat expedițiile prin oraș, aventurându-mă în câteva buticuri, făcând câte o vizită la bibliotecă sau explorând o bisericuță construită din cărămidă roșie, situată în apropierea cafenelei. Nu am fost niciodată o adeptă ferventă a mersului la biserică, religia nu juca nici un rol la noi în familie, și orice referire la ea era întâmpinată cu priviri jenate. Nici măcar mătușa mea, Sibby, soție de vicar, nu vorbea decât arareori despre religie. Cu toate acestea, am aprins o lumânare pentru Leo, gândindu-mă la lumea crepusculară de orice fel în care se afla și întrebându-mă dacă era fericit, dacă își mai aducea vreun pic aminte de mine.

Ocupată cu plimbările mele, a trecut mai bine de o săptămână înainte să-mi dau seama că Angela nu mai venise în vizită. În ciuda faptului că nici măcar nu-mi plăcea atât de mult de ea, eram dezamăgită, pentru că voiam să-l văd din nou pe Otis. Pe măsură ce zilele treceau și nu aveam nici o veste de la ea, am devenit posomorâtă. Oare spusesem ceva în timpul prânzului cu care ea să nu fi fost de acord? Avea opinii destul de stângiste. Sau poate că fusese ceva ce nu spusesem? Nu eram un izvor de istorioare hazlii, n-aveam habar de nici una dintre cunoștințele comune despre care discutaseră ele două. Și, mai presus de toate, eram atât de bătrână, atât de seacă, cine ar fi vrut să-mi fie prieten? Totuși, Angela nu trebuia să mă placă. Ca să mă accepte ca bonă, Angela nu trebuia neapărat să mă placă. Însă era posibil să nu creadă că aș fi putut face față unei asemenea sarcini.

M-am retras din nou în casa mea care semăna cu o peșteră, rătăcind de colo colo în cămașă de noapte, dezgropând albume vechi de fotografii și cufundându-mă

în ele timp de ore întregi. Eu, îmbrăcată în rochie, în grădinile din Newnham, după absolvire, alături de mama, care își trecuse un braț pe după umerii mei, mândră și radiind de fericire. Arătam de parcă eram în stare de șoc. Eram așezate lângă o mică statuie de piatră, care reprezenta un băiat îmbrățișând un delfin. Semăna cu Arthur gol, așa cum stătea deseori și nepotul meu cel neascultător.

Apoi o fotografie cu Leo și cu mine în ziua nunții, el zâmbind larg către obiectivul aparatului de fotografiat, eu cu ochii îndreptați către el și cu vălul acoperindu-mi o parte din față. Mi-am privit chipul: eu, cea tânără, cu ochii aceia mari, ațintiți asupra lui Leo de parcă era un fel de premiu, cu buclele brunete rostogolindu-se afară din plasa care îmi ținea părul, firavă în rochia de mătase împrumutată, cu tenul neted, dar cu răni în suflet chiar și pe atunci.

Ne-am căsătorit în capela colegiului King's și, după ce prietenul său, Tristan, un coleg tot de la istorie, ne-a făcut fotografia, Leo ne-a luat pe toți pe sus și ne-a dus la barul Anchor, unde toată lumea a devenit extrem de veselă. Abia dacă apucasem să sorb puțin din vin, că mă și lua amețeala la gândul că aveam șansa de a fi căsătorită cu această zeitate blondă, care-i eclipsa pe toți cei din jur. Mai târziu, mama m-a tras deoparte și mi-a spus:

– Draga mea, ești sigură?

... De parcă s-ar mai fi putut face ceva. Totul fusese hotărât din clipa în care îl văzusem în Falcon Yard. Alea iacta est.

Aveam douăzeci și unu de ani pe atunci, iar când am împlinit douăzeci și doi eram deja însărcinată cu Melanie, pregătindu-mă să devin mamă în căsuța noastră nu foarte departe de Jesus Green. Am făcut un tort – era încă un lux pe atunci – și l-am mâncat pe podea, în fața focului, întrucât nu ne permiteam o canapea. Cea pe care am cumpărat-o în cele din urmă, după ce Leo a primit avansul pentru publicarea primei sale cărți, se află și astăzi în sufrageria mea. Și iată-mă. O altă zi de naștere se apropia, dar nu aveam alături pe nimeni cu care să o petrec.

De unde îmi venea frica asta, spaima asta de a nu rămâne singură, când niciodată nu mă animase un spirit de turmă foarte pronunțat, iar, în realitate, făceam tot ceea ce-mi stătea în putință ca să evit evenimentele sociale? Mereu am simțit mai degrabă ca pe o corvoadă participarea la un dineu sau altul, unde inevitabil trebuia să beau ca să mă pot relaxa, ori îmi făceam griji că se făcea prea târziu,

iar eu trebuia să mă trezesc devreme pentru copii. Leo era mai degrabă genul extravertit, dar era atât de ocupat cu clubul, cu partidele de golf și cu cărțile sale, încât nu bănuia că refuzam invitații în numele lui. Să fi fost și un alt motiv pentru care spuneam „nu“? Cu cât Leo întâlnea mai multă lume, mai multe femei, existau mai multe șanse să își dea seama de ceea ce îi lipsea acasă. Îl legasem de mine, dar mi-era mereu teamă că avea să desfacă nodurile.

Când Alistair a venit pe lume, leit taică-său, am crezut că întregirea familiei și noua noastră casă oikos poate că aveau să ne facă atât pe el, cât și pe mine să ne simțim în siguranță. Mulți ani după aceea, însă, am fost foarte obosită. Temnița anostă a creșterii copiilor m-a epuizat și viața a trecut pe lângă mine. Când am ieșit din acest tunel, el ajunsese deja pe culmile gloriei. Dr. Leonard Carmichael, reputat istoric, biograf apreciat, conferențiar, zbura peste tot în lume, vorbea la radio, scria pentru reviste. Când ieșeam în oraș, simțeam că se uita mereu peste umărul meu, căutând pe altcineva cu privirea, exact așa cum făcuse atunci când ne-am întâlnit.

Nu știu cum alunecasem pe panta autocompătimirii. Era de la vin, probabil. „Două pahare“ formularea suna mai bine decât „o jumătate de sticlă“. Ne iubiserăm. El nu făcea declarații pasionale, dar știam că fiecare dintre noi era refugiul celuilalt, vedeam asta în felul în care îmi aranja mereu de cu seară ceașca de ceai pe masă, pregătită pentru dimineață; vedeam asta în notițele scrise în latină pe care mi le lăsa prin casă pentru ca eu să le traduc; în felul în care mă striga „Missy“, așa cum făcea Fa-Fa, și era singurul care știa de ce mi se spunea așa. Nu era nevoie să o declare. Dragostea naște dragoste, iar eu aveam atât de multă, suficientă cât să se reflecte înapoi.

Din toate astea nu mai rămăsese nimic acum, doar ecoul mai dăinuia în casa veche și dărăpănată căreia îi lipseau zarva, lumina, tinerețea și râsetele. După ce am sorbit ultimele picături din pahar și am închis albumul la o fotografie cu mine în care nu mi se distingea fața, am mers la culcare. Am lăsat draperiile date deoparte și am urmărit umbrele proiectate pe pereți de luminile străzii, până când m-am cufundat într-un somn agitat.

În dimineața următoare, a sosit momentul de care mă temeam atât de mult: ziua mea de naștere. Am încercat să mă mobilizez. Am mers în magazine și am cumpărat ingrediente pentru un tort. Unul simplu sau cu blatul din chec, ca să marchez ocazia. Dacă pe drum mă întâlneam întâmplător cu cineva cunoscut, aș fi adus vorba, ca din întâmplare, despre asta. Imediat după ora nouă, a sosit

poșta. Așa cum făceam de fiecare dată, am lăsat deoparte facturile, răscolind febril printre plicuri în speranţa că primisem ceva de la Alistair. Poate că asta avea să se întâmple ziua următoare. E dificil să îţi dai seama care e cel mai potrivit moment ca să pui ceva la poștă în Australia data trecută, felicitarea pe care i-o trimisesem de ziua lui ajunsese cu o săptămână mai devreme. Totuși, acum primisem o carte poștală din Cambridge, de la Mel, o felicitare scurtă, cu un scris mâzgălit, pe care nici nu o meritam după ceea ce se întâmplase anul trecut.

În aer se simțea un vag miros de primăvară. M-am bucurat de el în timp ce mă îndreptam către magazinele de pe strada principală. Am cumpărat ingredientele necesare, după care am decis să mă tratez cu o cafea. Hanna mi-a zâmbit și mi-a spus:

– E gratuit pentru tine astăzi.

Pentru o secundă, am crezut că aflase cumva, dar mi-am dat seama apoi că se uitase la cardul meu, care avea opt ștampile. M-am îndreptat către masa mea obișnuită și m-am așezat, uitându-mă după Sylvie sau după oricine altcineva cât de cât cunoscut. Am stat acolo timp de o oră, după care m-am plimbat de câteva ori în susul și în josul străzii, fără să zăresc pe nimeni altcineva în afara unor străini nepăsători.

Acceptându-mi înfrângerea, mi-am luat cumpărăturile și am pornit spre casă, iar după masa de prânz m-am apucat să fac tortul, combinând primejdios ingredientele, căci nu fusesem niciodată cine știe ce bucătăreasă, iar, la urma urmei, aveam să fiu singura care să mănânce acel tort. Nu exista nici o șansă ca Angela să apară la ușa mea, iar eu să-i pot oferi, astfel, o felie lui Otis. Deși blatul se arsese pe margini pentru că temperatura cuptorului Aga era mereu destul de greu de potrivit, mi-am tăiat o felie. Am mâncat-o cu ceaiul de după-amiază și mi-am data seama că tortul ieșise foarte gustos. După ce am făcut ordine în bucătărie, am luat o carte de Nancy Mitfords, din colecția lui Mel, și am citit o vreme, până când s-a întunecat. Tocmai ce dădeam o tură prin casă pentru că voiam să aprind luminile, când am auzit o zarvă cumplită în fața ușii.

Angela stătea, clătinându-se, în prag, în mod evident beată. M-a împins din drum și a intrat în casă, timp în care am observat că ținea în mână o lesă și că trăgea după ea un câine. Animalul a intrat după ea în hol și, atunci când am ajuns în sufragerie, s-a așezat în fața șemineului, pufăind ușor. Drept să spun, eram

încântată de acea invazie.

– L-ai răpit și pe ăsta?

N-a zâmbit, în schimb și-a dat părul lins la o parte de pe frunte și și-a cuprins baza nasului între degete.

– Nu. Ei bine, da, într-un fel. O cheamă Bob. Locuiește cu mine de câteva zile.

– E o ea?

– Da, e fetiță.

– Bob nu e un nume de fată.

Angela a ridicat din umeri.

– Are de-a face cu Blackadder[13]. Bob e o fată deghizată în băiat. Ai văzut serialul?

– Nu.

Lui Mel îi plăcea foarte mult, și îl făcuse odată și pe Leo să urmărească un episod împreună cu ea. Văzându-i cum stăteau unul lângă celălalt, chicotind la unison, am avut un vag sentiment de izolare și de întristare. Melanie nu râdea niciodată așa atunci când era cu mine.

– Bine, ar trebui. În orice caz, nu asta voiam să spun. Am nevoie să îmi faci o foarte mare favoare și să ai grijă un pic de Bob.

– Ce tot spui acolo? Nu vreau un câine.

Am privit-o pe Bob, care stătea în continuare lângă șemineu. Era o corcitură, cu coloritul unui ciobănesc german, dar de talie mai mică, asemenea unui collie. Nu era urâtă, așa cum sunt, de obicei, câinii, dar mie nu-mi plăcuseră animalele astea niciodată în mod special. Prea zăpăcite și neajutorate.

– Am încercat să-ți spun despre ea zilele trecute. Prietena mea Fix – Felicity – are niște probleme în prezent și e nevoită să plece din localitate, dar are nevoie de cineva care să aibă grijă de câinele ei.

– Nu poate merge la un adăpost pentru câini?

– Nu. Bob are nevoie să fie îngrijită câteva luni, poate și mai mult, nu sunt sigură..., a spus Angela, oftând.

– Câteva luni?

– Cum îți spuneam, Fix are câteva probleme acum.

– Atunci ar trebui să-i găsească lui Bob un alt proprietar.

– Nu înțelegi! a răcnit Angela, așezându-se neinvitată pe canapea. O iubește pe Bob, nu vrea să renunțe la ea, dar nu are încotro. Se desparte de soțul ei.

– Și nu poate soțul să o ia?

– Nu. El nu e… un tip prea de ispravă. De asta se desparte de el. Are copii. Trebuie să plece de aici. Trebuie să facă ceva ca să iasă din situația asta. Dar nu poate lua câinele cu ea. Nu în momentul ăsta. Așa că m-am gândit...

Își pierduse din aplomb și se uita la mine cu un aer nerăbdător.

– Îmi pare rău pentru prietena ta, dar nu aș putea avea grijă de câinele ei.

– De ce nu?

– Cum adică?

– De ce nu ai putea avea grijă de câinele ei? a insistat Angela. Ai o casă spațioasă, o grădină, ieși mereu la plimbare prin parc. Mai mult, ești singură. Sylvie și-a dat seama imediat. Credem că un câine ar putea fi exact ceea ce-ți trebuie.

– Cum îndrăznești?

Mă deranja faptul că vorbiseră despre mine ca despre o bătrână doamnă tristă și singură, un caz demn de milă de care ar fi trebuit să se ocupe. Nevoile mele erau, cumva, atât de evidente? Cât de jalnică mă credeau, hoinărind prin parc, așteptând să dau peste cineva cunoscut. M-a cuprins un val de stânjeneală și de rușine, care mi-a inundat fața. Mi-am lăsat capul în jos, privind în podea ca să-

mi ascund obrajii cuprinși de flăcări.

Dar Angela a continuat să insiste.

– Te-aș putea ajuta să o scoți la plimbare. Otis iubește câinii, ar putea veni să te viziteze. Doar până când Fix se pune din nou pe picioare. Te rog. Te rog.

Îmi dorisem atât de mult să mă viziteze cineva în ziua aceea și să-mi aducă ceva, dar nu îmi imaginasem asta. Tocmai de ziua mea să dea cineva buzna în casă și să-mi sugereze că răspunsul la problemele mele era o potaie fără stăpân? Am continuat să privesc în jos, neștiind dacă lacrimile care stăteau să-mi țâșnească din ochi erau de furie sau de umilință.

– De ce nu o iei tu, dacă ești atât de disperată? Îți plac câinii, iar Otis îi iubește și el.

Angela a scos un oftat.

– Pentru că nu-mi dă voie proprietarul. L-am întrebat deja. Îi pun întrebarea asta de fiecare dată când reînnoiesc contractul. Nu cedează. Dar o să te ajut, promit. Aș putea cumpăra mâncarea de câini, aș plăti facturile la veterinar, aș face orice ar trebui ca să te ajut.

Mi-am mușcat buza și am făcut un efort ca să o privesc în ochi.

– Îmi pare rău, dar răspunsul e „nu“. Nu vreau un câine.

Bob a deschis botul într-un căscat imens, a tropăit până la Angela și, făcând un salt pe canapea, s-a așezat comod lângă ea, după care a început să-și lingă, liniștită, zona genitală.

Angela a izbucnit într-un râs cu lacrimi.

– Ai putea găsi un câine care să ți se potrivească. Am dat-o în bară, ca de obicei. Îmi pare rău, a fost o idee proastă, a recunoscut, prinzând-o din nou pe Bob în lesă și trăgând-o de pe canapea.

– Ce ai să faci? am întrebat-o pe Angela în timp ce o conduceam înapoi către ușa de la intrare.

Nu mă simțeam responsabilă pentru situația creată, dar mă încerca un sentiment de vină care nu-mi dădea pace.

– Nu știu. O să întreb prin parc, probabil, poate găsesc pe cineva care o poate lua. Dacă nu, atunci va merge la adăpostul pentru câini.

S-a aplecat și i-a dat lui Bob un pupic pe bot.

– Mai poate sta la mine cel puțin câteva zile. Cretinul ăla de proprietar n-o să afle.

Angela a ieșit în întuneric, cu Bob mergând pe lângă tocurile ei zăngănitoare, iar eu am încuiat ușa, întorcându-mă în casa mea goală, în care îmi răspundea mereu ecoul, ca să pun punct acelei zilei speciale.

Restul serii mi l-am petrecut dând pe gât vinul rămas în sticlă. Ce să fac eu cu un câine, Dumnezeule? Nu-mi plăceau animalele astea, eram mult prea bătrână, nu avea sens să mă implic într-o astfel de dramă domestică. Absolut nici un sens. Câinii erau creaturi mirositoare și stupide, care se repezeau mereu să adulmece lucruri dezgustătoare. Teoretic, nu se puteau lăuda cu nici o calitate. Mi-am amintit de eticheta dură pe care mi-o puseseră Angela și Sylvie: singură. O femeie bătrână și tristă, demnă de milă, care ar fi trebuit să fie recunoscătoare dacă avea parte de compania unei potăi jigărite. Absolut umilitor. Am băut restul vinului și am pus, cu o mișcare bruscă, paharul pe masa din bucătărie, după care l-am dat deoparte ca să șterg urmele lipicioase în formă de cerc. Singură. Am frecat cu înverșunare, până când suprafața s-a curățat.

Mai târziu am făcut un tur al casei, închizând luminile și verificând ușile, cu gândul încă la Fix și la copiii ei. Mă întrebam unde erau, oare ce prostie făcuse soțul lui Fix și dacă familiei îi era dor de Bob. Arthur își dorise un câine. Mereu aducea vorba despre asta și mereu Alistair îi răspundea „la anul“. O abordare foarte corectă, un câine era o responsabilitate uriașă, nu trebuia luată în glumă.

Odată, pe când eram foarte mică, am avut un câine. Un labrador negru, pe nume Jonas. Mama îl adora și se prăpădea de râs atunci când eu și Henry îl deghizam. Într-una dintre primele mele amintiri, noi, copiii, i-am pus câinelui voalul de la rochia ei de nuntă, iar mama râdea. A asistat pur și simplu la scenă fără să încerce să ne oprească. Când a început războiul, câinele a trebuit eutanasiat. Am aflat asta mult mai târziu, dar mi-o aduceam aminte, vag, pe mama plângând în timp ce câinele era luat de la noi. Bineînțeles că animalul nu știuse ce avea să i

se întâmple, mama lăsase lucrurile să-și urmeze cursul, așa cum se întâmplase și în cazul scenei cu voalul. Eram prea mică să mă întristez, dar îmi aminteam că mama avusese un chip mohorât vreme de încă niște luni de zile după moartea câinelui. Cândva, mi-a spus că nu și-a revenit niciodată după acel moment și că nici măcar moartea tatălui ei nu a marcat-o la fel de mult ca ziua în care fusese eutanasiat câinele.

– E mai bine așa, mi-am spus, cu convingere, uitându-mă sub pat.

Apoi am adăugat, după ce m-am băgat sub pătură, tremurând de frig, în întuneric și liniște:

– La mulți ani, Missy!

Capitolul 10

În noaptea aceea, Jonas mi-a apărut în vis. Era ca un miel care se împotrivea tăierii, azvârlit într-o furgonetă, râcâind disperat și urlând după mama mea, iar țipetele ei se îmbinau cu lătratul lui, urmate, apoi, de un hârjâit continuu, căci ghearele câinelui scrijeleau ușa dubei. Trebuia să îl eliberez. Izbeam în ușa aceea cu mâinile însângerate, o plesneam și bocăneam în ea. Apoi am renunțat și m-am lăsat să alunec în jos, cu spatele lipit de metalul rece al ușii, în timp ce încă îl auzeam pe Jonas râcâind înăuntru. Scârș, scârș. Scârș, scârș. Apoi un pocnet și o bufnitură. Atunci m-am trezit și mi-am dat seama că în casă pătrunseseră niște hoți.

Rătăcită prin ceața somnului și buimăcită de vis, mi-a luat o vreme până să înțeleg semnificația acelor sunete. Îmi era greu să disting realitatea de vis, și chiar și mai greu să accept că se întâmpla. Hârșâitul abia perceptibil, bufniturile și bâjbâielile înfundate; fiecare sunet îmi făcea corpul să palpite, cuprins de teroare. Ce altceva aș fi putut face decât să las totul să se întâmple fără să mă împotrivesc? O femeie lipsită de apărare, în vârstă de șaptezeci și opt, nu, șaptezeci și nouă de ani, singură într-o casă imensă, la ora două noaptea? Am rămas nemișcată, de parcă frica mă legase de pat, ascultând cum cotrobăiau în liniște prin camerele de la parter. Am început să mă rog la un Dumnezeu în care nu credeam, implorându-l ca hoții să nu ajungă la etaj. Ce mă făceam dacă urcau? Trebuia să-i las să facă ceea ce doreau, întrucât alternativa ar fi fost de neimaginat.

I-am auzit furișându-se pe scări – erau cel puțin doi și mi-am închis ochii strâns, recunoscătoare că draperiile erau trase – și că era prea întuneric ca ei să-mi vadă mișcările neregulate ale respirației. Atunci când au pătruns în camera mea, am rămas neclintită, nu m-am mișcat nici măcar în clipa în care lumina lanternei mi-a căzut pe față. Îmi făceam griji că ar fi putut să-mi audă bătăile inimii, gata-gata să-mi spargă pieptul, dar nu părea să le pese dacă eram sau nu trează, oricum nu aveam cum să-i opresc. S-au îndreptat către măsuța de toaletă și au scormonit prin caseta mea de bijuterii. Lucruri pe care mi le cumpărase Leo, amintiri moștenite de la mama. Șiragul ei de perle. Inelul Regard în stil victorian pe care mi-l cumpărase Leo după nașterea lui Mel. Cerceii cu rubin pe care îi primisem

cadou la cea de-a patruzecea aniversare a căsătoriei noastre. Nu erau importante bijuteriile în sine, ci persoanele de la care erau și ocazia cu care le primisem.

Concentrându-mă atât de tare să stau neclintită, la început n-am observat că unul dintre ei a venit mai aproape și stătea lângă pat, privind în jos. Nu-l puteam vedea, bineînțeles, dar îl auzeam și îi simțeam privirea. Așa încremenită cum stăteam, anchilozasem, abia mai puteam respira, iar apoi... am auzit foșnetul țesăturii atunci când el s-a apropiat de mine. Simțeam cum mâna îi plana deasupra părului meu, atât de aproape că mai avea puțin și îl atingea. Eu, care tânjeam după consolarea unei atingeri umane, o îmbrățișare prietenească, mâna unui copil, trebuia să îndur asta. Zăceam acolo asemenea unui cadavru, atât de îngrețoșată încât fierea mi se ridicase în gât, până când însoțitorul celui de lângă mine a scos, deodată, un șuierat. Degetul a fost retras, iar bărbatul s-a îndepărtat. Au ieșit, apoi, din nou afară și, foarte lent și cu grijă, am scos un oftat de ușurare pentru că totul ar fi putut fi cu mult mai rău.

La plecare, nu au mai fost la fel de atenți să nu facă zgomot așa cum fuseseră la venire, treaba era terminată acum. Nu mă încumetam să cobor la parter și să evaluez pagubele, am așteptat, așadar, până când lacrimile mi s-au potolit, după care m-am ridicat și am tras draperiile ca lumina de pe stradă să pătrundă înăuntru și să pot urmări umbrele de pe perete. Când s-au ivit zorile, am coborât în bucătărie și am constatat că laptopul meu cel nou dispăruse. Am plâns din nou, căci acolo erau toate fotografiile mele cu Arthur.

Când a venit poliția, au spus că, probabil, a fost forțată încuietoarea de la ușa din spate și că, în zilele noastre, hoții se pricepeau la astfel de lucruri de parcă era o abilitate care se învăța la școală, așa cum era programarea. Mi-au spus să nu-mi fac griji, pentru că, cel mai probabil, hoții nu aveau să mai vină după ce casa fusese „rezolvată“, dar că ar fi trebuit să schimb yalele și să mă gândesc la măsuri de securitate suplimentare. Deși nu îmi permiteam, am făcut rost urgent de un lăcătuș, care mi-a mai montat niște zăvoare și mi-a recomandat un sistem de alarmă. Prețul pe care l-a menționat era însă atât de exorbitant, încât am refuzat. L-am zorit, dorind să-l scot cât mai repede din casă. Nu voiam bărbați în casa mea, nu acum.

Am stat în bucătărie tot restul după-amiezii, bătând darabana cu degetele în masă ca să sparg liniștea (hoții luaseră și aparatul de radio). M-am gândit la Leo și la Percy, care avusese TBC, și la soțul lui Fix, și la mâna acelui hoț... Când eram mică, mereu mă gândeam la bărbați ca la niște protectori, în special Fa-Fa, care

era asemenea unui gardian gigantic al familiei noastre. Dar, pe când mă aflam la Cambridge, mi-am dat seama că ei înțelegeau foarte puțin din răul pe care îl puteau provoca. Presupun că gardienii erau, prin natura lor, niște ființe neînduplecate în unele aspecte. Un monstru care nu poate fi învins... Cerber, care se hrănește cu carne crudă, câinele de vânătoare cu glas puternic al lui Hades...[14]

Pe măsură ce lumina începea să se estompeze din nou, ajunsesem la capătul puterilor, nu mai puteam gândi, așa că mi-am pus pardesiul și am ieșit din casă, mergând cu pași grăbiți în josul străzii către casa mare pe care mi-o arătase Angela. Uitându-mă la multele sonerii, am încruntat privirea până când am dat de „7 C.A. Brennan“ și am apăsat cu hotărâre. După câteva momente, am auzit o voce cunoscută, răgușită din cauza fumului de țigară.

– Sunt eu, Missy, am spus.

Ușa a scos un sunet asemănător unui bâzâit, iar eu am urcat la etaj, trăgându-mi sufletul la fiecare palier.

Angela m-a întâmpinat în fața ușii apartamentului ei cu o expresie încruntată pe chip. Otis și-a ițit capul din spatele ei, urmat de Bob, pe cealaltă parte. Cățeaua dădea din coadă în semn de salut.

– Voi lua câinele, am spus. Doar până când prietena ta își rezolvă problemele.

Preț de o clipă, Angela n-a schițat nici un gest, după care a izbucnit într-un hohot de râs asurzitor, iar oboseala și grijile mi-au dispărut cu totul. Ea s-a repezit la mine și m-a îmbrățișat. Mult prea tare. Mi-am dat seama, însă, că nu mă deranja.

– N-o să-ți pară rău, mi-a promis. E cel mai cuminte câine.

– Îmi pare rău pentru întâmplarea de ieri. A fost ziua mea. Eram puțin deprimată, am spus, simțindu-mă oarecum jenată după ce făcusem aceste două mărturisiri.

Privind în altă parte, ca Angela să nu-mi zărească lacrimile, m-am aplecat ca s-o mângâi stângaci pe Bob după ureche. A gâfâit și s-a întins, ca să fie alintată în continuare.

Angela s-a bătut cu palma peste gură.

– Îmi pare atât de rău! Pe bune, chiar îmi pare rău, n-am știut. Dumnezeule, ce

dobitoacă am fost, să dau buzna în felul ăla!

– Nu face nimic. Cred că, într-un fel, e ca și cum mi-ai fi adus un cadou.

– Vrei ceva de băut ca să sărbătorim? mi-a zis ea, râzând.

M-a condus în apartament și, în timp ce mă aplecam din nou, ca să-i mângâi pe Otis și pe Bob, s-a auzit deja pocnetul unui dop de sticlă desfăcut. Angela s-a întors cu două pahare mari. Turnase cel puțin jumătate de sticlă în ele.

– La mulți ani, Missy, mi-a spus ea.

Capitolul 11

Otis adormise pe canapea, iar noi am băut Prosecco și am mâncat macaroane cu brânză rămase de la cină, încălzite la microunde. Angela avea un apartament micuț, o sufragerie cu o bucătărioară la unul dintre capete, o baie minusculă care dădea dintr-un hol asemănător unei cuști de iepure și un dormitor cu două paturi identice lipite, unul pentru ea, celălalt pentru Otis. M-am arătat destul de surprinsă, dar m-a încredințat că era o afacere destul de bună pentru Londra. În timp ce mâncam pastele, mi-a povestit despre prietena ei Felicity și despre nenorocitul de bărbatu-său.

– L-a cunoscut la muncă, și ea e tot jurnalist, ca și mine, doar că unul cu mai multe principii. Scrie despre schimbările climatice, salvarea balenelor, chestii din astea. Intervieva un afacerist local despre o campanie în desfășurare, ceva care implica tăierea copacilor. El a invitat-o în oraș, și asta a fost. Peste șase luni erau căsătoriți, iar ea cu burta la gură.

Răzuind din sosieră cu o lingură plină cu sos de brânză, Angela mi-a povestit mai departe:

– El s-a schimbat după ce s-au căsătorit. La început, făcea doar comentarii despre felul în care arăta ea și lucruri de același gen. Fix ajunsese doar piele și os, iar el devenise violent. E foarte precaut și nu ai bănui nimic atunci când vorbești cu el, pentru că e și foarte convingător. Dar am văzut vânătăile.

– De ce nu a scăpat de el mai devreme?

– A rămas pentru copii, cred, deși ai zice că ei sunt un motiv pentru care ar trebui să pleci. Dar mai ales pentru că nu avea unde să meargă. O amenință, îi spune că o să rămână fără copii, iar ea îl crede, pentru că a demoralizat-o ani întregi. Nu a mai muncit de nu știu când, nu are bani. Încerc de luni bune să o conving, iar săptămâna trecută a acceptat, în sfârșit, dar abia după ce el aproape că a băgat-o în spital. Nenorocitul!

Am luat o înghițitură de vin.

– Unde e ea acum? am întrebat, deşi nu eram sigură că voiam să ştiu.

– La un adăpost pentru femei. Încercăm să o convingem să depună plângere. Dar, cel puţin, a scăpat. Şi, datorită ţie, după ce se mai adună puţin, o poate lua pe Bob înapoi, iar apoi să-şi vadă de viaţă. Ţine foarte mult la câinele ăsta.

S-a aplecat să o scarpine pe Bob, care aştepta să primească resturi de mâncare. Angela mi-a spus că nu trebuia să-i dau să mănânce nimic de pe masă, ca să nu o încurajez să cerşească. Trebuia scoasă la plimbare de două ori pe zi, hrănită de două ori în fiecare zi şi periată cu regularitate, ca să nu i e încâlcească blana. Apoi mai trebuia avut grijă la paraziţii intestinali, tratamentul anticăpuşe şi toaleta dinţilor, şi Dumnezeu ştie câte şi mai câte. Începuse să-mi pară din nou rău că luasem această decizie, dar apoi mi-am amintit de vânătăile lui Felicity şi de uşa din spatele casei, aşa că m-am hotărât să încerc să-mi dau silinţa ca lucrurile să iasă bine.

Am început să mă pregătesc de plecare şi, în timp ce îmi puneam pardesiul, Bob s-a ridicat brusc şi a început să patruleze de colo până colo, nerăbdătoare. Entuziasmul ăsta al ei neaşteptat era sâcâitor.

– Vezi, vrea să meargă cu tine, a remarcat Angela, de pe canapea, sorbind ultima picătură de vin şi mângâindu-l pe Otis, care dormea.

– Nu o duc la nici o plimbare, mergem direct la mine acasă, am spus, montându-i lesa.

– S-ar putea să vrea să se uşureze pe drum, m-a avertizat Angela. O, stai că mi-am amintit de ceva.

A făcut un salt de pe canapea şi a mers în bucătărioară, apoi a scotocit într-un sertar de unde a scos, triumfătoare, un pachețel pe care mi l-a înmânat.

– Pungi pentru caca de câine! O să ai nevoie de o grămadă de dintr-astea.

Din punctul meu de vedere, iată cel mai înspăimântător aspect din viaţa de proprietar de câine. Nu-mi imaginam cum aveam să mă descurc din punctul ăsta de vedere, dar am luat pachețelul şi l-am pus în buzunarul pardesiului.

– Ei bine, ar trebui să plec acum. Aaa... mulţumesc, am spus, destul de înţepat, atunci când am ajuns în dreptul uşii.

Angela a venit la mine și m-a cuprins cu o mână pe după umeri.

– Nu, eu îți mulțumesc. Ai făcut un lucru minunat. Îți garantez că, până la urmă, te vei distra. În parc vin multe persoane cu câini, o ceată întreagă, și sunt foarte amuzanți. O să-ți fac cunoștință cu ei.

Ținând cu mare grijă lesa lui Bob în timp ce ne îndreptam spre casă, au început să-mi vină în cap tot felul de temeri, dacă animalul o lua la fugă? Oare avea să mă trântească la pământ? Cum s-o opresc? Mai era, apoi, lista derutantă cu alimentele toxice pentru câini pe care trebuia să le țin la distanță, ciocolată, struguri, ceapă, ce mai era? Toxic precum apa lacului din parc. Aducându-mi aminte de promisiunea pe care mi-o făcuse Angela, nu eram deloc sigură că, așa singuratică cum eram, doream să socializez cu proprietarii de câini. Îi zăream în parc și păreau niște ființe destul de excentrice, se luau mereu la harță cu bicicliștii, cu părinții, de fapt, aproape cu toată lumea care nu le aprecia câinii așa de mult cum o făceau ei. Dar faptul era consumat acum, așa că trebuia să merg mai departe. Speram totuși ca Bob să fie mai ieftină decât un sistem de alarmă. Poate chiar o companie mai bună.

Am ajuns înapoi și am descuiat ușa, iar, în timp ce intram, am ascultat cu băgare de seamă ca nu cumva să fie în casă alți intruși. Bob a început imediat să adulmece peste tot, cu coada în vânt, investigând cu atenție fiecare colțișor. M-am îndreptat spre bucătărie și mi-am pregătit un ceai, apoi, cu ceașca în mână, am mers în camera de zi, unde am găsit-o pe Bob făcută ghem pe canapea. Angela spunea că nu fusese lăsată să se așeze pe piese de mobilier, iar eu, cu siguranță, nu aveam de gând s-o las să deprindă obiceiuri urâte.

– Jos! am spus, sever, ridicând un deget în aer, cu sentimentul că aș fi fost un fel de Barbara Woodhouse.[15]

Bob m-a fixat cu privirea și s-a scărpinat după ureche cu piciorul din spate.

Probabil că avea purici. M-am dus la ea și am împins-o de pe canapea. A opus rezistență pentru o secundă, după care s-a prăvălit, agitându-și membrele în toate direcțiile. Căznindu-se să-și recapete echilibrul și postura, s-a retras lângă fotoliul lui Leo și mi-a aruncat o privire prudentă. Ar fi trebuit ca măcar să aibă un culcuș al ei. Am căutat cu privirea prin cameră, dar nu am zărit nici un preș. Într-un final, am sacrificat cuvertura de pe canapea și am aranjat-o pe podea sub forma unui culcuș, în apropierea căminului. Bob s-a urcat pe ea, sucindu-se și

răsucindu-se înainte să se așeze, cu un suspin exagerat. Păcat că nu era foc, poate că aveam să aprind unul mâine.

Am luat cartea de la Mel și am citit o vreme, îndreptându-mi, din când în când, privirea către Bob, care stătea tolănită, cu picioarele în poziție de alergare, sforăind în timp ce nasul și picioarele i se contractau, furioase. Imaginea a avut un straniu efect sedativ, iar cartea mi-a alunecat treptat din mâini înainte să ațipesc.

M-a trezit un căscat zgomotos și prelungit care venea de lângă șemineu. Am privit către ceas și am constatat că era trecut de miezul nopții. Bob mă privea, cu capul aplecat într-o parte. A căscat din nou.

Trosnind din toate încheieturile, mi-am târât picioarele către ușă, întorcând capul ca să mă uit la ea cum stătea în culcușul improvizat.

– Ei bine, noapte bună. Rămâi acolo! i-am spus, privind cum coada i se izbea de parchet.

Am urcat cu greutate scările ca să mă duc la culcare, dar exact pe când mă pregăteam să închid luminile, s-a auzit un cățărat în patru labe, iar o secundă mai târziu, fața câinelui a apărut în ușă.

Asta nu făcea deloc parte din plan. Trebuia să stea la parter, alungând intrușii, nu să trândăvească în dormitor.

– Nu! i-am spus cu fermitate, conducând-o înapoi la parter.

M-a urmat dând din coadă și s-a așezat, răbdătoare, în camera de zi, iar eu mă tot gândeam cum să procedez. În cele din urmă, am târât câteva scaune din sufragerie și am construit cu ele o baricadă în capul scărilor. Puteam cumpăra o portiță de siguranță, din aceea pe care oamenii o foloseau pentru copiii mici. Altă cheltuială.

Am urcat din nou la etaj și m-am întins în pat, încercând să deslușesc cel mai mic scâncet sau zgâriat pe la uși, dar nu am auzit nimic. Angela spusese că Bob era un câine foarte cuminte. Trebuia doar să fii ferm. Am adormit cu gândul la locurile unde aveam să ne plimbăm în dimineața următoare. Mă mai întrebam și dacă aveam să-l întâlnim pe Otis. El ar fi putut să-i arunce un băț, sau ea ar fi putut să-l aștepte în fața locului de joacă în timp ce l-aș fi dat pe el în leagăn.

M-am cufundat într-un somn adânc, iar dimineață, când m-am trezit, două lucruri m-au luat prin surprindere. Primul: Bob era încolăcită la capătul patului, sforăind zgomotos, iar fire de blană erau împrăștiate peste tot pe așternuturi. Ușa dormitorului era închisă. Și al doilea: pentru prima dată în viața mea de când Fa-Fa îmi spusese povestea cu criminalul în serie care se ascundea în șifonier, fredonând cântece pentru copii înainte să-și spintece victimele, nu mai verificasem dulapurile înainte să merg la culcare.

Cave canem. Ferește-te de câine!

Camere secrete construite în casele vechilor familii catolice britanice, folosite drept ascunzători pentru clerici în vremurile persecutării catolicilor, mai ales în timpul domniei reginei Elisabeta I (1558–1603)

Aluzie la poemul „Morsa și Dulgherul“ de Lewis Carroll

Model de imprimeu de inspirație persană, în formă de frunză

Aluzie la versurile melodiei „Mr. Sandman“, interpretată de grupul feminin The Chordettes și lansată în 1954

Sala de festivități din Cambridge, unde, la o petrecere literară care a avut loc pe ٢٥ februarie ١٩٥٦, poeta americană Sylvia Plath l-a cunoscut pe viitorul ei soț, poetul britanic Ted Hughes.

Placă pentru echilibristică, folosită în cadrul acrobațiilor de circ sau în scopuri recreative

Revistă literară editată de câțiva studenți de la Cambridge și în care au fost publicate pentru prima dată versurile poetului Ted Hughes

Citat din romanul Emma, de Jane Austen

„Iubesc și urăsc“, titlul unui distih al poetului latin Caius Valerius Catullus (84–54 î.Hr.) în lb. latină în text

Canal britanic de televiziune, gratuit și destinat copiilor

Revistă centrată pe stilul de viață și casele specifice vieții rurale

Emisiune britanică de televiziune în care concurenții trebuie să cumpere antichi-tăți, pe care să le vândă apoi la licitație

Serial BBC, creat și interpretat de Rowan Atkinson și difuzat în perioada 1982–1983

Fragment din poemul genealogic „Teogonia“, de poetul grec Hesiod (sec. VIII-lea î.Hr.)

Personalitate britanică, dresoare de câini și prezentatoare de televiziune (1910–1988)

PARTEA A DOUA

Deasupra norului cu umbra lui, se află steaua cu lumina sa.

Pitagora

Capitolul 12

Era vara anului 1958, iar eu mă uitam în sus la acoperișul Casei Senatului[16] și mă întrebam cum reușiseră să urce mașina până acolo. O farsă stranie a vreunui student de la Cambridge. Desigur că acum mașina nu mai era acolo, dar fusese nevoie de aproape o săptămână iar, într-un final, fuseseră nevoiți să o facă bucățele ca să o dea jos. Mi-a părut rău cu adevărat, pentru că îmi plăcea felul în care stătea cocoțată pe culmea clădirii, distonanța acestei imagini fiind, cumva, reconfortantă. Orice era posibil.

Îmi terminasem cu brio studiile universitare și lucram ca arhivar la biblioteca Facultății de Limbi Clasice, gândindu-mă pe ce drum să apuc în viitor. Spre deosebire de colegele mele de generație, acum, că aveam o diplomă, familia nu îmi impunea să mă mărit. Henry era ocupat încercând să intre în politică, iar mama m-ar fi îndemnat, mai degrabă, să-mi iau un tigru pe post de animal de companie decât să-mi găsesc un soț. În tinerețe, mama mea, Lena Schorel pe numele ei de fată, mergea pe furiș să asculte discursurile Sylviei Pankhurst[17] și a fost foarte decepționată atunci când a început Primul Război Mondial, care i-a curmat abia începuta carieră de sufragetă. Când femeile au primit, în cele din urmă, drept de vot, mama a fost mai degrabă dezamăgită, pentru că îi plăcuse atât de mult să se implice în lupta pentru o cauză dreaptă.

Întrucât nici fratele meu, nici mama nu erau deloc interesați de statutul meu marital, și cum nu aveam alte rude cu care să vorbesc, eram lăsată de capul meu. Poate că tata ar fi dorit să aibă un cuvânt de spus în această chestiune, dar William Jameson fusese unul dintre eroii căzuți la datorie în cel de al Doilea Război Mondial. Îl pomeneam foarte rar, pentru că moartea lui era un subiect prea dureros. Fa-Fa se stinsese la scurt timp după război, într-o dimineață pe când ieșise ca să-și cumpere tutun. Căzuse, fulgerat, în mijlocul străzii. I-ar fi plăcut să știe că a fost așa simplu și fără complicații, fără alte bătăi de cap. După moartea lui, Jette s-a retras și mai mult în carapacea ei, iar atunci când s-a stins, discret, cu puțin timp înainte ca eu să plec la Cambridge, dispariția ei a fost un eveniment care s-a bucurat de foarte puțină atenție. Poate că până în acel moment moartea deja devenise pentru noi un fapt banal. Mătușa Sibby era preocupată doar de soarta animalelor ei, așa că mama a preluat casa din

Lancaster Villas, pe care a transformat-o într-un fel de sediu de campanie pentru tot felul de activiști. Dacă m-aș fi întors acolo, fără doar și poate că aș fi fost constrânsă să ader la unele dintre cauzele ei.

Dar ce anume doream eu să fac? Încercam să-mi dau un răspuns în timp ce mergeam pe King's Parade, într-o seară de august, strângând un teanc de cărți la piept și întorcând subiectul pe toate părțile. L-am zărit apoi pe Leo Carmichael venind spre mine, cu părul auriu strălucind în soare, și mi-am dat seama că el era tot ce-mi doream. Pentru o clipă, un șuvoi de amintiri s-a revărsat asupra mea, aproape doborându-mă la pământ și făcându-mă să mă clatin, amețită. Mi-am amintit cum îi șopteam mamei pe când ne aflam în salon, lumina rece și intensă, cum stăteam întinsă pe pat, fixând tavanul și ignorând sandviciurile învechite. El nu trebuia să știe, nu trebuie să afle niciodată cât de greu îmi fusese. Am strâns cărțile mai tare, pregătindu-mă să-mi compun o expresie indiferentă și neinteresată. Pe măsură ce se apropia, am avut, pentru o secundă, senzația că nu mă recunoscuse, după care fața i s-a luminat de un zâmbet ce putea fi interpretat ca o adevărată încântare.

– Milly! mi-a spus, luându-mi și strângându-mi mâna cu entuziasm.

Bineînțeles că am scăpat cărțile și am petrecut următorul minut bâjbâind după ele pe caldarâm. Când le-am avut din nou în mâini, părul îmi era ciufulit și gâfâiam de la efort și stânjeneală.

– Vrei să mergem să bem ceva? m-a întrebat el, arătând înspre localurile de pe malul râului.

N-ar fi trebuit să mă arăt prea dornică, ci ar fi fost mai bine să-l las să creadă că eram ocupată cu alte angajamente, petreceri interesante și curtezani.

– Desigur, mulțumesc.

Mi-a luat cărțile și am mers unul lângă celălalt către Anchor Pub, unul dintre localurile preferate de studenți. În timp ce ne apropiam de râul Cam, am devenit, în mod extatic, conștientă de tot ceea ce mi se întâmpla în acel moment: o înțepătură scurtă la deget în pantoful drept, picăturile de transpirație de pe spatele gâtului, cărțile mele adăpostite de brațul lui cel puternic pe când mergeam alături, respirația mea încă inegală. Am privit înspre clădirea colegiului Queens, la luntrașii care mânuiau cu grijă prăjinile pe sub Mathematical Bridge. Potrivit legendei, podul ar fi fost proiectat de Sir Isaac Newton și construit inițial

fără nici un fel de sistem de prindere la încheieturi. Povestea spunea că un grup de studenţi dezmembrase puntea, care nu a mai putut fi montată la loc. Astfel, ea fusese reconstruită folosindu-se şuruburi şi piulițe. Evident că nu era adevărat, dar îmi plăcea, oricum, ideea. Trebuia să reconstruiesc relația dintre mine și Leo cu câteva șuruburi și piulițe, ca să o fac mai rezistentă. Și, mai presus de toate, el nu trebuia să afle niciodată ceea ce se întâmplase.

În vara aceea, cu un efort inimaginabil de voință, m-am folosit de inhibițiile mele înnăscute și am afișat față de el o atitudine evazivă, castă, care îl îndemna să pornească în urmărirea mea. Când ieșeam să bem ceva, plecam devreme, spunându-i că circula un zvon cum că niște studenți ar fi remorcat un avion de vânătoare în curtea colegiului Trinity. Când mă invita la cinema ca să vedem Poveste despre două orașe, îi spuneam că nu-mi plăcea Dirk Bogarde. Când mă invita să particip la vreo prelegere de-a lui Leavis[18], mergeam, dar făceam astfel încât să întâlnesc, ca din întâmplare, mai multe cunoștințe cu care trebuia neapărat să vorbesc. Îl făceam să mă aștepte.

De ce era nevoie de toată disimularea asta? Instinctul îmi spunea că Leo, un adept al comportamentului fără ascunzișuri, nu aprecia o abordare la fel de directă. Îi plăceau stratagemele, capriciile, nesiguranța. Îi plăceau situațiile imprevizibile. Așa că eu îi serveam toate astea pe tavă. Cu puțin timp înainte de Crăciun, m-a cerut de nevastă, lăsându-mi un inel în exemplarul meu din Odiseea, alături de un bilețel care spunea ceva despre chipul meu ce trimisese pe mare o mie de corăbii[19], deși eu mereu mă simțisem mai puțin Elena și mai mult un cal troian. El se rezemase de tocul ușii, privindu-mă pe când deschideam cartea și schițând un zâmbet larg și strâmb în timp ce ridica o sticlă de șampanie.

– Ce zici de asta? m-a întrebat, arătându-mi sticla, în timp ce eu făceam mari eforturi să nu plâng.

Ne-am căsătorit într-o zi uscată și friguroasă de ianuarie, deși nu aflasem încă, eram deja însărcinată în poza pe care ne-o făcuse Tristan în fața capelei colegiului King’s. Alea iacta est.

Care era problema, totuși? Care era neajunsul planului meu? Aveam inelul pe deget, copilul în pântec și căsuța din Jesus Green… Când aveam să mă pot, în sfârșit, relaxa, să scot șuruburile și să văd dacă ținea eșafodajul?

Niciodată. Mă agățasem de el cu o asemenea putere, încât nu-i mai puteam da

drumul; trebuia doar să rezist.

Capitolul 13

Am scos-o pe Bob la plimbare prin parc în dimineața următoare. Aveam un sentiment incomod, de stânjeneală, ca și cum aș fi fost o impostoare. Câinele, care-mi tropăia pe lângă picioare, părea total nepotrivit cu mine. Eram îngrijorată că trecătorii care ne vedeau ar fi putut crede că-l furasem, sau, pur și simplu, că arătam ridicol împreună, precum ar fi arătat un bătrân cu aspect de țap și iubita lui puberă.

Bob era o prezență atât de optimistă și de naturală, rânjind la mine în timp ce făcea în mod constant ocoluri ca să adulmece felinare, să urineze pe frunze sau să se scarpine în cele mai nepotrivite momente. Presupunând că oamenii arată precum câinii lor, îmi închipuiam că un câine potrivit cu mine ar fi fost ceva de genul câine-lup: de talie înaltă, cu blana cenușie și timid. Nu câinele ăsta plin de viață, zburdalnic, cu blana în culori tomnatice și cu ochi ce clipeau șiret. Era un câine care i s-ar fi potrivit Aliciei Stewart. Alicia, prima dragoste efervescentă și vivace a lui Leo, care făcea piruete prin viață, pretinzând ca toată lumea să se dea la o parte din calea ei.

Cu toate astea, am reușit să ajungem în parc și am dat o tură, amintindu-mi de prelegerea Angelei despre importanța activității fizice a câinilor. Se mai încălzise puțin, iar narcisele își ițeau capetele de sub glodul de primăvară timpurie. Aruncând o privire în sus, vedeam erupția delicată de flori o etapă scurtă, dar minunată, a acestui anotimp. În Japonia, sakura – înflorirea cireșilor – simbolizează efemeritatea vieții, și există festivaluri dedicate admirării copacilor înfloriți. Mugurele e fragil și are o viață scurtă, iar fiecare dintre noi trebuie să-și accepte iminența propriei morți. Cât de straniu, totuși, să stai sub un copac și să contempli sârguincios imaginea metaforică a sfârșitului tău.

Bob m-a întrerupt din meditație, scâncind și trăgând de lesă în toate părțile. Pe când înaintam în zigzag prin parc, am întâlnit un alt stăpân care-și plimba câinii și care se îndrepta în direcția opusă. Nu mi-a plăcut fața lui și nici câinii pe care îi plimba, așa că i-am ocolit discret. Erau boxeri, o rasă pe care nu o admirasem niciodată (dacă se putea spune că admirasem vreodată una), iar proprietarul lor arăta, și el, ca un fel de pugilist cu capul ras, nasul borcănat, gulerul de la geaca

de camuflaj ridicat în jurul feței, și învăluit într-un nor de fum de țigară. Bineînțeles că Bob a reacționat exact pe dos, afișând o atracție inexplicabilă față de câinii lui. M-a smucit și a țopăit, apoi s-a tăvălit pe spate, implorator. Am tras, nervoasă, de lesă.

– Haide!

– Vrea să îi dai drumul!

– Ce anume?

Nu-i puteam vedea mișcările buzelor din cauza gulerului și a țigării. Era tipic pentru mine ca, în prima mea zi de scos câinele la plimbare, să întâlnesc un străin necioplit cu care să fiu nevoită să conversez.

– Vrea să îi dai drumul. Din lesă, mi-a spus el, scoțându-și țigara din gură cu niște degete butucănoase și negre în jurul unghiilor, și îndreptând-o către Bob. Vrea să se joace.

Vorbea cu un accent pronunțat Newcastle, cred, sau vreun alt ținut de prin nord.

M-am uitat înspre Bob, care țopăia și lătra în continuare.

– Mi-e frică să nu fugă.

– N-o să fugă, a spus bărbatul, ducând din nou țigara la gură. Iar dacă fuge, va veni înapoi.

Fără tragere de inimă, am dezlegat-o pe Bob din lesă, iar în secunda următoare s-a dezlănțuit într-o orgie de zbenguieli împreună cu boxerii. Pentru ochiul meu neantrenat, părea ca și cum s-ar fi luat la trântă era o îngrămădire de picioare, dar cu toții păreau bucuroși, iar, în felul acesta, Bob avea parte de puțină mișcare.

Bucurându-se de spectacol, bărbatul care-mi stătea alături a tras adânc din țigară, după care s-a întors către mine.

– Cum o cheamă?

– Aaa, Bob, am răspuns.

Se pare că trebuia să flecărim, ca un fel de imitaţie molcomă a interacţiunii dintre câinii noştri.

– Cum îi cheamă pe câinii tăi?

– Acela de acolo e Badger, iar celălalt e Barker, a spus bărbatul, arătând înspre câini, deşi, la fel ca în cazul câinilor lui Sylvie, nu aveam nici cea mai vagă idee cum putea să-i deosebească. Bob e nume de băiat, a continuat el, scuturând scrumul ţigării de capacul unui coş de gunoi din apropiere.

– Este din Blackadder, m-am încumetat, sperând să nu trebuiască să ofer explicaţii suplimentare.

S-a încruntat pentru o secundă, după care a chicotit.

– Da, e un nume potrivit pentru un câine.

Am fost încântată preţ de o clipă, de parcă aş fi avut şi eu o contribuţie.

Câinii au făcut o pauză ca să-şi tragă răsuflarea şi, înţelegând că venise timpul, am făcut un pas în faţă ca să o pun pe Bob înapoi în lesă, pregătindu-mă să spun:

„Ei bine, mi-a făcut plăcere să vă cunosc...“

Dar cuvintele mi-au îngheţat pe buze, pentru că Bob alesese exact acel moment ca să se ridice neelegant pe coapse şi să dea curs chemării naturii. Era momentul de care mă temusem cel mai tare, iar acum trebuia să se întâmple de faţă cu omul acela, care să mă privească scormonind prin noroi.

Scotocind după pungile igienice, am scos una din buzunar şi, trăgând adânc aer în piept, am trecut la treabă. Mirosul sufocant era însoţit de un uşor abur care se ridica în răcoarea primăverii. Cum se folosea punga? Puteam să o târăsc pe pământ şi să împing murdăria înăuntru cu un băţ? Tot amânând momentul, am tras, din greşeală, adânc aer în piept, după care m-a lovit imediat o senzaţie de vomă. Era groaznic. Se putea să fiu nevoită să o duc pe Bob înapoi la Angela, de unde să meargă la adăpostul pentru câini. Mi-aş fi putut relua obiceiul de a verifica dulapurile. Poate că aş fi reuşit să pun bani deoparte pentru sistemul de alarmă. Punga mi-a căzut pe jos din mâinile tremurânde.

– Ai nevoie de ajutor?

S-a ghemuit lângă mine, ridicând de jos sacul subțire și vârându-și mâna înăuntru de parcă ar fi mânuit o marionetă din plastic. S-a aplecat în față, excavând excrementele cu dexteritate, dintr-o singură mișcare fluidă, iar senzația de vomă mi-a revenit. Legând gura pungii cu un nod, mi-a întins-o cu o mișcare curtenitoare a brațului, ca și cum mi-ar fi prezentat o mică ofrandă. Am luat punga cu vârful degetelor, revoltată și teribil de stânjenită.

– Faci asta pentru prima dată, nu-i așa?

– Da, i-am răspuns, aruncând monstruosul pachețel într-un coș de gunoi din apropiere. Nu… nu e câinele meu. Am grijă de ea pentru cineva. Mulțumesc… pentru…

– Pentru puțin, mi-a răspuns el.

A pocnit din degete, iar câinii au venit imediat lângă el. Era un spectacol destul de impresionant.

– Eu sunt Denzil, că tot veni vorba. S-ar putea să ne mai vedem pe aici, iar, dacă vei avea din nou nevoie de ajutor… O să devină mai ușor cu timpul.

M-a salutat ținând în continuare țigara în mână, după care și-a reluat plimbarea, cu boxerii zburdându-i în jurul picioarelor. Pentru o secundă, l-am privit îndepărtându-se și am rezistat tentației de a-l chema înapoi pentru situația în care Bob ar fi decis că era momentul să-și facă din nou nevoile.

Când m-am întors, cățeaua stătea în fața mea, dând, nerăbdătoare, din coadă ca și cum ar fi vrut să spună: „Ce mai facem acum?“

Doar că mie mi-era de ajuns. Își făcuse plimbarea și mă mai și umilise cu treaba aceea îngrozitoare. Puteam acum în mod legitim să mergem acasă și să ne odihnim până mai pe seară, când aveam să fiu nevoită să o iau de la capăt. Din nou și din nou și din nou, până când se întorcea Fix sau muream eu.

„O să devină mai ușor cu timpul“, spusese el. Lucrurile devin mai ușoare cu timpul, nu? În orice caz, cele mai multe dintre ele.

Capitolul 14

Astfel a început un ceremonial bizar și, din punctul meu de vedere, în mare parte nedorit, ai cărui protagoniști eram eu și Bobby. Auzisem de prea multe ori că „Bob e nume de băiat“ și, pentru că nu cunoșteam personajul după care fusese botezată, nu mă simțeam calificată să explic motivele. Bobby suna cumva mai feminin, iar pe ea nu părea să o deranjeze. Angela îmi dăduse o carte despre comportamentul canin, împrumutată de la bibliotecă. Într-unul dintre capitole, autorul sugera că aceste animale răspundeau mai bine la numele formate din două silabe. Într-o oarecare măsură, faptul că i-am dat un nume nou mi-a consolidat puțin autoritatea și calitatea de proprietar, deși rămăsesem un stăpân la fel de reticent. Eram mai degrabă un îngrijitor.

Ne înnămoleam cu ocazia celor două plimbări zilnice, „nămol“ fiind cuvântul-cheie, căci mereu era murdară din cap până-n picioare la întoarcere. Strângeam din dinți, mă țineam de nas și reușeam să strâng toate „urmele“, cum le spunea Sylvie. Încă mai simțeam senzația de vomă, dar, întrucât devenisem mai rapidă și mai îndemânatică, esofagul meu nu mai era într-un pericol iminent. Îl vedeam pe Denzil aproape în fiecare dimineață și mă saluta în timp ce câinii săi (Bodger? Barker?) se bucurau de o întâlnire jucăușă cu Bobby. Am cunoscut și alți oameni care își plimbau câinii. Cu toții erau prietenoși și plini de sfaturi, contrazicându-se până-n pânzele albe atunci când se apucau să-mi ofere povețe. Mulți dintre aceștia se întâlneau în fiecare zi la aceeași oră, la una dintre mesele pentru picnic din apropierea terenurilor de tenis, dar mi-a fost prea rușine să mă alătur lor, până când, într-o dimineață, am întâlnit-o pe Sylvie, însoțită de Decca și de Nancy, iar ea s-a îndreptat într-acolo atât de dezinvolt, că m-am simțit obligată să o urmez.

Se plimba printre ei, adresându-li-se pe nume atât oamenilor, cât și câinilor, iar eu mă străduiam să țin ritmul, salutând din cap și zâmbind în timp ce cu toții pălăvrăgeau în continuare, ignorându-și, plini de bună dispoziție, protejații care se zbenguiau și alergau fără oprelişte. Principalul lucru pe care l-am remarcat era că proprietarii de câini nu aveau nici cea mai mică urmă de regret. Câinii lor săreau în fața alergătorilor și a bicicliștilor, doborau copii, își făceau nevoile în fața trecătorilor, făceau pipi pe roțile cărucioarelor pentru bebeluși, furau

sandviciuri și câte și mai câte alte fărădelegi, însă stăpânii lor păreau fie să nu bage de seamă, fie să regrete fără prea multă convingere. Dimpotrivă, mie îmi venea să port cu mine o pancartă care să conțină scuze fără număr pentru toate situațiile posibile. Mea culpa sau, mai degrabă, canis culpa. Când i-am povestit despre asta Angelei, într-o zi când venise în vizită, a râs de mine.

– Câinii au dreptul de a fi în parc la fel de mult ca oricine altcineva, mi-a spus, ciufulindu-i lui Bobby blana din creștetul capului. Îți faci prea multe griji.

Iar singurele lucruri care păreau să conteze din punctul de vedere al lui Bobby erau să fie hrănită la exact ora opt dimineața și ora opt seara, și să fie plimbată la exact ora nouă dimineața și patru după-amiaza. Avea un ceas biologic perfect reglat. Se înfățișa exact la ora stabilită, stând dreaptă ca o săgeată și privindu-mă pieziș, scoțând apoi un lătrat scurt, până când cedam rugăminților ei. Cât de liniștitor trebuie să fie când ai astfel de priorități simple și le poți exprima eficient.

Acum, spre exemplu, era ora trei după-amiaza și putusem să petrec doar o oră în compania Angelei și a lui Otis înainte ca Bobby să mă scoată cu forța din casă. Otis se uita la un desen animat pe noul meu computer, care sosise în acea dimineață, comandat de Alistair de la biroul lui din Sydney. Fusese îngrozit de povestea cu hoții și a insistat să-mi ia imediat un alt laptop. Îmi promisese, chiar, că avea să-mi trimită un „stick de memorie“ cu multe fotografii ale lui Arthur, ca să le înlocuiască pe cele pierdute. Se pare că nu trebuia decât să-l înfigi înăuntrul laptopului. Dacă și amintirile ar fi fost la fel de ușor de accesat și de controlat...

Angela bea ceai și ținea prelegeri, ca de obicei, iar eu pregăteam niște biscuiți pentru Otis. Îi lăsasem să se răcească pe un grătar, iar Bobby stătea pe jos, salivând abundent. Deși nu-i dădeam niciodată să mănânce de pe masă și, de altfel, nici din vreun alt recipient în afara castronului ei, asta nu o împiedica să cerșească și să șterpelească ori de câte ori avea vreo ocazie. Sylvie spunea că, la un asemenea apetit, era posibil să fi avut ceva sânge de labrador. În timpul plimbării din acea dimineață, cățeaua înfulecase un os de pui de lângă un coș de gunoi. Era o creatură dezgustătoare! Cuvertura de pe canapea, pe care o sacrificasem transformând-o în culcuș de câine, era învelită într-o pătură de păr și mirosea ca o șosetă veche și împuțită.

– Iar ei pretind că au cheltuit-o pentru NHS[20], dar știm cu toții că e o minciună! a spus Angela, furioasă, pe când răsturnam biscuiții pe o farfurie și îi puneam pe

masă.

Cu ochii lipiți de desenul animat, Otis a întins o mână către farfurie. Angela a luat un biscuit și a deschis gura ca să-și continue prelegerea, dar chiar atunci s-a auzit o bătaie în ușă. Bobby a început imediat să latre ca o tembelă.

– Liniștește-te, pentru numele lui Dumnezeu!

Faptul că lătra așa era exact ceea ce sperasem să se întâmple atunci când o luasem, însă se dovedise mai puțin un câine de pază și mai degrabă o sonerie foarte zgomotoasă, urlând în delir de fiecare dată când auzea pe cineva afară, dar refugiindu-se sub masă când o persoană chiar intra în casă. Credeam totuși că un intrus ar fi fost descurajat de zgomot. Sau de miros.

Atunci când m-am ridicat ca să răspund la ușă, Angela a spus, cu gura plină de biscuiți:

– E Sylvie.

Sylvie m-a întâmpinat în pragul ușii întinzându-mi un sac de gunoi voluminos.

– Pentru tine, mi-a spus ea, strecurându-se pe lângă mine și oprindu-se în hol. O, Doamne, a adăugat. O, Doamne.

M-am întors, cu mâinile ocupate de sacul de plastic, și am găsit-o privind insistent candelabrul și scările mele în spirală.

– Angela a avut dreptate, a remarcat ea. Aici se află un cufăr cu comori. Mamă, ce-o să-mi mai placă asta!

Sylvie era designer de interior și era, totodată, profesoară de design la Colegiul de Artă Chelsea după cum aflasem ulterior, ceea ce explica decorurile atât de frumos proiectate pe care le avea în propria casă. Spusese de câteva ori, pe când ne aflam în parc, că ar fi putut veni în vizită ca să-mi dea câteva sfaturi, dar eu respinsesem ideea aproape de fiecare dată, iar acum, când știam că aceasta era meseria ei, mi se părea o impertinență să aștept să mă ajute pe gratis. Dar, în timp ce Angela rămăsese în cadrul ușii dinspre bucătărie, cu gura încă plină de biscuiți, Sylvie s-a întors spre ea, exclamând:

– Draga mea, ai avut foarte mare dreptate. E minunat! Cât de multe transformări

aș putea aduce spațiului acestuia!

– Ți-am spus, a rostit Angela, tărăgănat. Ce e în sac?

– A, e un cadou pentru Missy. De fapt, pentru Bobby, a adăugat Sylvie, trecându-și un deget de-a lungul balustradei. De la stăpânii de câini. Au făcut o chetă.

Am deschis punga și m-am uitat înăuntru. La o primă privire, în interior se afla o pernă gigantică, moale și pufoasă ca dintr-o lână de bună calitate, dar, după ce a căzut pe podea, am văzut că era un culcuș pentru câini.

– Tare! a exclamat Otis, împingându-se pe lângă maică-sa ca să ajungă lângă noi.

– E drăguț, a spus Angela.

Curioasă să vadă la ce ne uitam cu toții, Bobby a dat buzna în încăpere și a început să adulmece culcușul. I-a dat roată o dată sau de două ori, după care s-a cocoțat în vârful lui și s-a instalat, pufăind zgomotos.

– Stăpânii de câini mi-au cumpărat asta? am spus, cu o voce răgușită. De ce?

– Ei bine, au auzit că nu ai cele necesare, că te ocupi de Bobby ca să le ajuți pe Angela și pe prietena ei, și s-au gândit că ți-ar plăcea. Unul dintre oamenii ăștia beneficiază de reduceri la un magazin elegant pentru animale, din Highgate.

Sylvie vorbea netulburată, ca și cum ar fi fost ceva obișnuit ca niște străini să-ți cumpere cadouri costisitoare în fiecare zi. Ca să îmi ascund stinghereala, am împins-o pe Bobby la o parte și am dus culcușul în sufragerie. Ridicând cuvertura duhnitoare, am vârât-o într-un sac gol pentru gunoi, iar, în locul acesteia, am instalat noul pat. Bobby s-a tolănit din nou în el, cu un oftat. Peste câteva secunde sforăia, cu unul dintre ochi rămas deschis.

– Îi place, a comentat Angela.

M-am uitat îndelung la Bobby și la culcuș.

– Poți să... să le mulțumești din partea mea? am întrebat-o pe Sylvie, pe un ton morocănos. E adorabil.

– Poți să le mulțumești chiar tu, mi-a răspuns Sylvie, în timp ce dădea ocolul

sufrageriei. Doamne Dumnezeule, e nemaipomenit!

– Are nevoie de puțină culoare, și-a dat Angela cu părerea. Aduce puțin a mausoleu.

Deși mă simțeam în continuare copleșită, m-a luat gura pe dinainte:

– Am câteva obiecte. Sus, în pod.

Toți trei oaspeții mei s-au întors către mine, nerăbdători. Începusem să regret că spusesem asta, dar îmi cumpăraseră un cadou, mâncaseră biscuiții pe care-i pregătisem cu mâna mea și îmi umpleau casa pustie, așa că…

– Sunt destul de multe lucruri sus, în pod, am spus din nou. S-ar putea dovedi folositoare. Pot să vă arăt.

– Tare! s-a bucurat Otis. Să mergem!

Capitolul 15

Eu și Leo avuseserăm totuși în plan să ne ocupăm puțin de redecorare, să facem casa mai familiară. Dar, până când s-a finalizat vânzarea și ne-am mutat, eu eram deja în ultimele luni de sarcină. Așadar, cu excepția rearanjării pieselor de mobilier și a zugrăvirii unei camere înainte de venirea pe lume a lui Alistair, casa domnișoarei Crawshay a rămas neschimbată. Leo începuse noua slujbă la UCL[21], iar eu trebuia să am grijă de copii și de gospodărie. Așa mergeau lucrurile în vremurile acelea. Orice altă preocupare rămăsese pe dinafară.

Cumpărasem casa în 1964, cu suma strânsă din vânzarea căsuței din Cambridge, de lângă Jesus Green, la care se adăugaseră banii pe care mi-i lăsase mama drept moștenire. În anul de dinainte, fratele meu, Henry, se stinsese fulgerător atac de cord, la fel ca Fa-Fa. Amândouă am fost foarte îndurerare, dar această tragedie a făcut, pur și simplu, să moară o parte din mama. Într-o scrisoare, mi-a mărturisit: „Draga mea, nu există o modalitate mai ușoară de a-ți spune asta, dar cred că e posibil să am cancer“. Mereu crezuse cu tărie în propriile opinii, așa că nici nu s-a deranjat să obțină un diagnostic oficial și nici nu cred că vestea a întristat-o prea tare. Odată cu moartea lui Henry, o părăsise orice dorință de a mai lupta. Când mi-a făcut destăinuirea, boala era deja foarte avansată, mama se simțea foarte rău și nu voia să mă lase să o văd. Totuși, m-am dus la ea, în ciuda faptului că se împotrivea. Împreună cu mătușa Sibby, am îngrijit-o până când și-a dat ultima suflare.

După aceea, i-am sortat lucrurile și am găsit una dintre pancartele ei, pe care scria: „Dreptul la vot pentru femei“, cusut cu violet, alb și verde. Am plâns cu fața îngropată în ea, ducând dorul acelor zile în care mama se întorcea acasă de la vreun marș sau de la vreo întrunire, îmbujorată și victorioasă. Ea nu ar fi renunțat niciodată la cariera ei ca să se dedice gospodăriei. Acționa la îndemnul trăirilor interioare, în timp ce eu păream să mă mulez după dorințele celorlalți. În special după cele ale lui Leo. Soțul meu a propus să ne mutăm noi în Lancaster Villas, dar acolo erau prea multe amintiri și nu aveam un stick de memorie unde să le depozitez pe toate. Tata, Fa-Fa, Jette, Henry, iar apoi mama. Firele se destrămau unul câte unul, iar eu rămăsesem a nimănui.

Aveam nevoie de un nou început. Leo își finalizase doctoratul, iar oferta de muncă din Londra apăruse pe neașteptate, dacă puteai spune că existau și astfel de întâmplări în vremurile acelea. Eu și Sibby am stabilit de comun acord să vindem casa din Kensington, iar, cu partea mea și cu banii obținuți din vânzarea căsuței noastre din Cambridge, am avut la dispoziție un buget generos pentru noua noastră casă din Londra. Deși voiam o casă spațioasă, eram hotărâtă să găsesc un chilipir. Am căutat, așadar, în cartiere fără pretenții și, în cele din urmă, am găsit ceea ce doream în Stoke Newington. Pe atunci, zona era neîngrijită și insalubră, plină de ceea ce Fa-Fa ar fi numit „personaje dubioase“. Am vizitat casa într-o zi însorită și nu prea ne-a păsat dacă aveam sau nu abilitatea de a ne integra în comunitate. De fapt, Leo s-a îngropat în munca lui, iar eu, după ce abandonasem slujba de bibliotecară odată cu plecarea din Cambridge, m-am cufundat în ritualul îngrijirii copiilor, astfel că pe nici unul dintre noi nu l-a mai interesat câtuși de puțin comunitatea în care trăiam. Le suportam agitația și zarva pentru că totul se petrecea în afara zidurilor uriașei noastre case.

Iar înăuntru, unde copiii alergau dezlănțuiți, nu făceam decât să curăț după ei. Îmi petreceam zilele monotone ștergând nasuri, funduri, mese și podele și mă întrebam de ce-mi dorisem să am atât de multe camere de curățat. Pe măsură ce Mel și Ali creșteau, mi se părea că tot ceea ce știau să facă era să împrăștie resturi în urma lor, jucării, haine, cărți și Dumnezeu mai știe ce altceva ca eu să le ridic de pe jos. Câteodată cumpăram un obiect pentru casă sau primeam unul cadou, iar după câteva săptămâni, timp în care copiii îl tot doborau sau vărsau câte ceva pe el, sau pur și simplu pentru că eram iritată de prezența unui alt lucru care trebuia curățat, inevitabil îl vâram în pod, ca să nu-mi mai stea în drum.

Toate bunurile mamei ajunseseră direct acolo sus, pregătite pentru momentul în care aveam să mă simt în stare să mă ocup de ele. Dar când acel moment venea, pur și simplu nu aveam timp, eram prea ocupată să șterg și să strâng și să strig și, la finalul zilei, să cedez nervos și să-mi torn ceva de băut.

Reușeam să stăpânesc talazul de la parter, cel puțin în aparență, dar acolo, sus, lucrurile scăpaseră de sub control. Totuși, descoperisem că, de cele mai multe ori, puteam să ignor situația neplăcută spunându-mi că, de fapt, nu exista. Când Melanie și Alistair au plecat la casele lor și mi s-a oferit, în sfârșit, o șansă, nu am avut curajul să urc în pod și să sortez lucrurile. Pe urmă, atunci când Leo s-a îmbolnăvit, m-am apucat să-l îngrijesc, curățând și strângând de pe jos, țipând din nou până când, din clipa plecării lui, liniștea m-a învăluit și m-a copleșit. O

tăcere devastatoare. Mi s-a părut că toată viața mea fusese o zarvă continuă, un zumzet constant și un murmur de fundal. După ce Leo n-a mai fost aici, deodată s-a instalat o încremenire totală și absolută. Încremenire și liniște și spațiu. Ceea ce, chipurile, râvnisem în toți acei ani, iar acum se vădea a fi cel mai groaznic, cel mai dezgustător lucru pe care îl trăisem vreodată. Am crezut că aveam să înnebunesc, iar atunci am hotărât că trebuia să ies din casă. Să merg din nou în parc, să aud murmurul copacilor care se unduiau în bătaia vântului, păsările cântând, un lătrat de câine, orice, ca să evit liniștea casei mele pustii.

În ziua aceea am urcat în pod cu Sylvie, Angela, Otis și Bobby, pentru prima dată după mulți ani (cu excepția unei vizite pe care aș fi făcut mai bine să o dau uitării), compania lor dându-mi un sentiment atât reconfortant, cât și răscolitor. Am urcat împreună încet până la primul etaj, Sylvie scoțând exclamații tot drumul, Angela și Otis fiind mai puțin interesați, căci ei exploraseră deja acea zonă, iar Bobby pur și simplu ne ținea companie. Când am ajuns pe palier, Angela a privit în tavan.

– Unde e? m-a întrebat ea.

– Ce anume? am vrut să știu, urmărind direcția privirii ei.

– Trapa de acces în pod.

– Nu e o trapă. Sunt scări.

I-am condus prin ceva ce semăna cu un dulap, aflat la unul dintre capetele palierului. Am descuiat ușa cu o cheie pe care o țineam în bucătărie, am tras de un șnur și s-a aprins o lumină, dezvăluind o scară de dimensiuni reduse, în spirală, pe care puteam urca.

– Uau! a strigat Otis, dând buzna pe scări.

– Ai grijă! l-am rugat, dar băiatul dispăruse deja, cu Bobby bâjbâind în urma lui.

Angela și Sylvie au urcat și ele, iar eu le-am urmat îndeaproape, ținându-mă de mica balustradă de funie.

În capul scărilor, le-am găsit pe Sylvie și pe Angela stând împreună și privind cu atenție în jurul lor. Cum nu mai fusesem de atât de mult timp acolo, m-am minunat din nou de dimensiunile podului. Erau două spații uriașe, fiecare având

tavanul înclinat de o parte și de cealaltă, și despărțite de o ușă. Ambele încăperi erau prevăzute cu câte o lucarnă în acoperiș, prin care se putea vedea în stradă, iar în capătul îndepărtat era o altă fereastră rotundă, astupată de murdăria depusă de ani și ani. Fiecare bucățică de podea era acoperită cu mobilier și cutii; cutii și iar cutii, umplute ochi cu mărunțișuri și vechituri, cărți, jucării, haine și, bineînțeles, toate lucrurile care îi aparținuseră mamei.

– Iisuse Hristoase! a exclamat Angela, punându-și mâinile în șolduri.

– Doamne! a șoptit și Sylvie, apropiindu-se și strângându-mă de mână.

Chiar atunci și-a făcut apariția și Otis, plin de praf și ținând strâns un trenuleț de jucărie.

– E tare! ne-a spus el, după care s-a întors în camera din fund, ca să-și continue explorarea.

Bobby a apărut și ea, ținând în dinți un ursuleț ponosit.

– Nu, asta nu e pentru tine, i-am spus, luându-i-l și bătând-o ușor peste bot.

Sylvie mi l-a luat din mână.

– E un Steiff, a spus, răsucindu-l pe o parte și pe alta.

– Da, i-am răspuns eu, scuturându-l de praf și rezistând tentației de a-l strânge la piept. Arbuthnot. Ursulețul Arbuthnot. A fost jucăria mea pe când eram copil.

Angela a găsit un cufăr vechi și a început să scormonească prin el. A scos o rochie și și-a pus-o în față, făcând o piruetă în fața noastră. Era o rochie verde, făcută dintr-o mătase delicată, decorată cu mărgele și pene, o rochie după moda anilor 1920.

– E autentică? m-a întrebat Angela.

– Da, am repetat. A fost a bunicii mele.

– Fir-aș să fiu! s-a extaziat Sylvie. Mă simt de parcă am ajuns în rai.

Deodată, am simțit dorința de a merge din nou la parter.

– Cred că o s-o scot pe Bobby la o plimbare, am spus, apucând cățeaua de zgardă.

Auzind cuvântul „plimbare“, animalul a ciulit urechile.

– Vin și eu cu tine, a spus Angela. Vreau să cumpăr niște vin de la magazinul cu băuturi. Pot să ți-l las pe Otis, Sylvie?

– Da, bine, i-a răspuns aceasta, absentă, așezându-se lângă una dintre cutii.

Jos, în bucătărie, am luat cu mine niște pungi igienice, în timp ce Angela și-a luat poșeta, apoi am pornit-o la drum. Plimbarea de după-amiază a lui Bobby era mai scurtă, și de obicei făceam un ocol al străzii până găseam un petic de teren aparținând comunității, unde Bobby putea adulmeca și-și putea face nevoile dacă simțea că era momentul. Pe colț era un magazin de băuturi, iar Angela a dispărut înăuntru. Câteva minute mai târziu, a ieșit ținând în mână o sticlă ambalată în hârtie.

– Ascultă, mi-a spus ea, după ce a revenit alături de mine. Știu că nu prea îți place să ne vezi acolo, sus.

Am încercat să o contrazic, dar ea a agitat sticla în semn de dezaprobare.

– Nu, știu că nu-ți place, dar trebuie să ne lași să te ajutăm. E nevoie să punem lucrurile în ordine și putem să facem asta împreună. Sylvie îți poate transforma casa și o poate face să arate drăguț, iar atunci o să te simți și tu mai bine în legătură cu soțul tău și cu restul problemelor.

Și-a petrecut brațul pe sub al meu în timp ce ne întorceam spre casă.

– Când Sean, tatăl lui Otis, a plecat, n-am ieșit luni întregi din apartament. După care am furat-o pe Nancy. Stăteam cu ea și cu Otis pe canapea, în timp ce Sylvie bătea la ușă. Am crezut că puteam să o ignor, dar a trebuit să o las să intre, în cele din urmă.

N-am mai zis nimic, căci Bobby își făcea nevoile în rigola aflată de-a lungul drumului din fața casei mele. Am strâns după ea și am aruncat mizeria într-un tomberon din apropiere.

– Ai căpătat mai multă dexteritate, văd, m-a lăudat Angela, privindu-mă din

dreptul porții. Ești aproape expertă.

Am pufnit în râs, luându-i sticla din mână atunci când am trecut pe lângă ea.

– Haide odată! am spus, descuind ușa.

Ne-am petrecut restul serii bând și scormonind prin cutii. Otis descoperise o ladă cu jucării și o cerceta încântat, lăsând dâre prin praf cu trenulețele și aliniind mașinuțele Dinky; Angela a probat rochii, pălării și pantofi vechi din garderoba bunicii, defilând prin fața noastră gătită astfel și cu paharul în mână. Arăta surprinzător de drăguță atunci când nu purta ținutele acelea șleampete și androgine cu care se îmbrăca de obicei. Sylvie descoperise niște țesături și niște piese de mobilier, scoțând tot felul de exclamații și luându-și notițe. M-am așezat într-un colț, pe un fotoliu tapițat cu olandă, citind scrisorile mamei către tata, trimise în timpul războiului și returnate odată cu alte bunuri personale după ce el fusese ucis. Bobby stătea tolănită lângă mine, pufăind liniștită. Citeam ținând o mână pe spinarea ei, ca să simt cum urca și cobora la fiecare respirație. De fiecare dată când dădeam de vreun detaliu care mă supăra sau mă tulbura, îmi așezam mâna înapoi; în sus și în jos, în sus și în jos. Blana îi era călduță și elastică asemenea culcușului pe care stătea.

– Ei bine, m-am hotărât, comand niște mâncare, a spus Angela după ce cu toatele am isprăvit vinul, iar ea terminase de analizat conținutul cufărului lui Jette.

Am abandonat scrisorile și le-am vârât înapoi în micul dosar în care fuseseră depozitate. Sylvie a privit în sus, lăsând deoparte o vază pe care o examinase.

– Cred m-aș putea muta aici, a zis ea. E minunat.

Am mărșăluit înapoi pe scări, iar Angela și-a scos telefonul ca să comande mâncare. Din tonul familiar pe care-l folosea și din precizia cerințelor, mi-am dat seama că nu comanda pentru prima dată. Nu eram sigură dacă îmi plăcea într-adevăr curry.

– Missy, mi-a spus Sylvie, trăgând un scaun și așezându-se lângă mine la masa din bucătărie. Trebuie să-mi faci cea mai mare favoare. Lasă-mă să umblu prin tot ce e acolo, sus. O să le sortez pe toate. Îți spun care sunt lucrurile valoroase, coborâm unele cu care să-ți înveselim camerele de jos, aruncăm vechiturile. Trebuie să înțelegi, pentru mine e ca un vis devenit realitate, ca și cum aș explora podul din Knole[22]... Nu mai contează, a continuat ea după ce mi-a văzut expresia

derutată. În concluzie, lasă-mă să fac asta. Te rog!

Am pus ceainicul pe plită, meditând. Nu voiam să fac ordine în lucrurile de acolo, de sus, pentru că îmi lipseau atât energia emoțională, cât și cea fizică. Dacă îi acordam lui Sylvie acces la locuința mea, îmi ofeream acces la Sylvie, la bucuria ei de viață, la farmecul ei relaxat, la felul în care intra în relație cu mâncarea, cărțile și oamenii. În multe privințe, îmi amintea de Leo. Erau amândoi precum soarele, încurajând oamenii să graviteze în jurul lor, iar eu voiam să mă aflu la periheliu, pe cel mai apropiat punct de pe orbită.

– Foarte bine, am spus.

Sylvie a bătut din palme, încântată, în timp ce eu eram ocupată cu pregătirea ceaiului. Ideea că aceste două femei amuzante și pline de viață doreau să-și petreacă timpul în compania mea era la fel de satisfăcătoare ca și culcușul pentru câine primit cadou. Până la ele, nu avusesem cu adevărat prieteni de sex feminin. Mi-am spus că nu era cazul să fiu atât de naivă. Sylvie avea un interes personal în privința bunurilor mele, iar interesul Angelei era ca eu să am grijă de fiul ei. Dar, una peste alta, ne-am trezit că eram laolaltă în bucătăria mea, mâncând împreună curry din farfuriile de unică folosință care împânzeau masa, și cu Bobby salivând dedesubt. Am împărțit cu Otis o porție de pui cu sos cremos, necondimentat, care mi-a plăcut foarte mult. Amândoi am șters, pe urmă, sosul cu lipie indiană și am râs în timp ce ne-am mânjit pe bărbii.

Chiar și după ce au plecat, Otis, somnoros, agățându-se asemenea unui koala de mama lui, Sylvie promițând să treacă mai târziu, în cursul săptămânii, ca să-și înceapă auditul –, casa nu a revenit la tăcerea copleșitoare de dinainte. După ce am strâns resturile rămase de la cină, pe când Bobby bea, plescăind zgomotos, apă din bolul ei, am urcat ca să arunc o ultimă privire la pod înainte să devină domeniul lui Sylvie. Măsurând cu privirea cutiile, lăzile și cuferele, rămășițele unor vieți dispărute: Fa-Fa, Jette, mama și tata, Leo chiar și Alistair, de vreme ce începuse o viață nouă în altă parte mi-am imaginat că puteam auzi ecoul tuturor acestor oameni păstrat în lucrurile care le aparținuseră. Poveștile lui Fa-Fa, zumzăitul mașinii de cusut Singer a lui Jette, mama scandându-și sloganurile, Leo chicotind în timp ce asculta Radio 4, Ali făcând „vrum-vrum“, în timp ce își zornăia mașinuțele în jurul holului, și Mel cântând la chitară. Auzeam toate astea din nou și mă încerca un sentiment dulce-amar, dar era mai bine decât nimic.

Am stins lumina și am coborât din nou la parter, însoțită de Bobby, încuind ușa

în spatele meu. Când am ajuns în dreptul dormitorului, câinele s-a așezat pe palier și m-a privit nerăbdător. Până acum, în fiecare seară o baricadasem la parter și în fiecare dimineață o găseam, în mod inexplicabil, la piciorul patului meu. Părea lipsit de delicatețe și inutil să o exclud în continuare, în ciuda hotărârii ei atât de stranii și, ei bine, câinești. Am deschis, așadar, ușa și i-am spus:

– Haide, intră!

I-am urmărit coada stufoasă unduindu-se în timp ce venea spre mine.

Așa cum spusese și Angela, știam că până la urmă trebuia să îi dau voie în dormitor.

Capitolul 16

– Nu primești nimic dacă nu șezi cum trebuie! Șezi!

Țineam castronul deasupra capului, iar Bobby țopăia de colo colo, scheunând și împungându-mă cu nasul ei umed. Câinii sunt ființe ostentative cu precădere, acesta fiind, probabil, motivul pentru care nu m-am simțit niciodată relaxată în preajma lor. Să fii deschis cu emoțiile tale, să-ți arăți loialitatea într-un mod atât de evident părea un comportament nesăbuit și naiv, ca și cum ai fi căutat cu tot dinadinsul să ți-o iei peste bot. Mimica lui Bobby și limbajul ei corporal erau atât de pline de viață și de explicite, încât începusem să-i resping aproape toate solicitările exprimate fără cuvinte. Dar, odată cu trecerea timpului, am început să aștept cu nerăbdare „conversațiile“ noastre, mulțumindu-i că îmi amintise să încui ușa din spate, dojenind-o pentru că nu îmi atrăsese atenția că i se golise vasul cu apă, și râzând de mârâielile pe care le scotea atunci când o dădeam jos de pe canapea. Ne întrebam împreună cum avea să fie vremea a doua zi, hotăram să mergem în parc sau să ne recompensăm cu un biscuit. Mă întrerupea dacă mă întristam uitându-mă la fotografii, iar atunci îi povesteam despre Leo. Îmi venea foarte ușor să-i povestesc ei, mai ușor decât oricui altcuiva.

Câteva zile mai târziu, pe când Bobby își începuse dansul de dinainte de micul dejun, Sylvie a bătut la ușă. Stătea în prag, cu un carnețel în mână, echipată în salopetă, cu părul legat cu o eșarfă în stilul anilor 1940, arătând ca o școlăriță gata să se lanseze într-un experiment științific. În timp ce Bobby își mânca zgomotos biscuiții, i-am făcut lui Sylvie o cafea, gândindu-mă că poate voia să stăm la taclale înainte să ies cu câinele în parc, dar era evident că ea ardea de nerăbdare să se apuce de treabă, așa că i-am dat cheile și am lăsat-o în pace. A stat toată ziua acolo, din când în când se auzea câte o bufnitură, urmată de un „Sunt bine!“, care plutea în jos, pe scări, până la urechea mea. La scurt timp după ce eu și Bobby ne-am întors de la cea de-a doua plimbare, și-a făcut apariția acoperită de murdăria din pod acumulată în straturi timp de decenii întregi, cu eșarfa stându-i pieziș pe cap, dar cu ochii negri plini de strălucire.

– A fost pur și simplu minunat! a spus ea, trântindu-se pe un scaun la masa din bucătărie și întinzându-se ca să-și ia ceașca de ceai. Pot? Mama sau bunica ta,

sau oricine va fi fost, a avut gusturi excelente. Sunt câteva adevărate comori acolo. Vaza aceea micuță pe care am găsit-o este Murano, și mai e și un splendid birouaș pentru scris Maple & Co., care va arăta minunat în camera ta de zi. Și cum de-ai fost în stare să lași un covor Aubusson acolo, sus? Ai noroc că moliile nu l-au distrus în totalitate.

Covorul fusese cadou de nuntă din partea unei mătuși a lui Leo, dar mă tot împiedicam de el și într-o zi chiar am căzut, iar Alistar a vomat pe el, așa că, într-un moment de furie, l-am făcut sul și l-am exilat. Cadou de nuntă... Am răsfoit corespondența primită de dimineață, care zăcea încă pe masă, iar Sylvie a fixat-o, curioasă, cu privirea.

– Ce e asta, o invitație?

Am ezitat. Mă gândisem la plicul acela toată ziua.

– Melanie, fiica mea, se căsătorește.

Sylvie a sărit din scaun.

– Ce veste emoționantă! N-ai pomenit niciodată de asta.

– N-am știut. Ea și partenera ei sunt împreună de mulți ani. Nu știu de ce se mai complică acum.

– Când e nunta?

– Peste două săptămâni. Nu știu dacă o să merg.

Sylvie a făcut ochii mari.

– Dar... e nunta fiicei tale!

Am pus laptele înapoi în frigider ca să fiu ocupată cu ceva și să-i evit privirea.

– Nu sunt sigură că mă vrea acolo. Nu ne înțelegem prea bine.

Șocul acuzației lansate de Mel, Nu m-ai dorit niciodată, îmi răsuna încă în minte. Propriul cor grecesc, mereu prezent, oricât de mult aș fi încercat să-l ignor. Cum aș fi putut să merg la nunta ei?

– Ți-a trimis invitație.

– Probabil că a făcut-o doar din politețe, ca să mă înștiințeze despre eveniment.

Nu voiam să mai vorbesc despre asta, simțeam că plicul era menit să-mi reamintească nereușitele mele ca mamă. Fără îndoială că Sylvie a simțit starea mea de disconfort, căci a schimbat subiectul.

– Sunt puțin îngrijorată pentru Angela, mi-a spus ea, sorbindu-și ceaiul.

– De ce?

Nu o mai văzusem pe Angela din seara în care comandaserăm mâncare.

– Nu știu exact, pare un pic deprimată. E greu pentru ea, îl crește singură pe Otis.

– Se mai întâlnește cu tatăl lui?

Îmi părea rău că Otis nu avea nici o prezență masculină în viața sa. Mel și Ali îl adorau pe Leo, deși nu fusese foarte prezent după ce conferințele și turneele de promovare a cărților începuseră să se înmulțească. Dar copiii așteptau cu nerăbdare zilele în care se întorcea acasă eroul cuceritor, lăsându-și valiza în hol și deschizându-și brațele ca să le primească îmbrățișările. Copiii au nevoie de un tată.

– Nu, niciodată. Cred că a venit o dată după ce s-a născut Otis, ca să-l cunoască. Otis nu și-l amintește, bineînțeles, și probabil că e mai bine așa. Dar Angela... se simte vinovată că nu i-a oferit un tată onorabil lui Otis. Crede că ar fi trebuit să ia decizii mai bune, să evalueze mai bine lucrurile, a spus Sylvie, amestecându-și ceaiul încet și lingând, apoi, linguriță. Bărbații, nu-i așa? Nu trebuie niciodată să-și bată capul cu rezolvarea problemelor.

M-am gândit la Denzil, cu punga pentru excremente de câine pe mână asemenea unei marionete. Poate că el era excepția. E adevărat că în anii în care eu m-am ocupat cu șmotrul, strânsul și țipatul, Leo s-a refugiat în biroul lui, dedicat operei sale mărețe. Nici măcar o dată nu a ieșit din cameră ca să mă ajute, nici măcar în ziua în care m-am împiedicat de covorul Aubusson și mi-am scrântit glezna. Plângând de durere, am fost nevoită să-l ridic pe Ali cu un singur braț, cu celălalt curățam cu mopul, șchiopătând, apoi, până în pod ca să scap de nenorocirea aia de covor, în timp ce amândoi copiii urlau la parter.

Nu eram, de felul meu, indiscretă, dar ceva din felul de a fi al lui Sylvie îndemna la confidențe, așa că am îndrăznit s-o întreb:

– Ai vrut vreodată să te căsătorești?

– Nu e stilul meu. Sunt destul se fericită așa cum sunt acum, propria companie îmi e de ajuns, mi-a răspuns ea râzând.

Am aprobat cu un gest din cap. Sylvie era o Atalanta[23] a zilelor noastre și nu avea nevoie de mere care să-i încetinească avântul.

– Mai spune-mi despre Melanie. Cu cine se căsătorește? Cu vreun cadru didactic arătos?

– Ceva de genul ăsta.

Am luat din nou plicul, am scos invitația și am răsucit-o în mâini. Mel mâzgălise neglijent pe spatele invitației: „Vino cu cineva care îți place“. Am spus:

– Nu prea îmi place să merg singură la astfel de evenimente.

Sylvie și-a pus ceșcuța pe masă.

– De ce nu o rogi pe Angie să te însoțească? E o companie grozavă la petreceri. N-ai nici o șansă să te plictisești în preajma ei.

– Ar putea veni și Otis, am spus, ridicându-mă în picioare, entuziasmată de idee. Ne-am putea distra de minune, la Cambridge e plăcut în timpul primăverii.

– E o idee foarte bună, a spus Sylvie, aprobator. Așa să faci, m-a sfătuit, ridicându-se. Ei bine, trebuie să plec. Am petrecut o zi tare frumoasă. Ce de comori! Mulțumesc.

Am condus-o până la ușa de la intrare ca să-mi iau la revedere, iar Bobby a țâșnit între noi, gâfâind nerăbdătoare, ca și cum nu ne întorseserăm de curând de la plimbare. Bobby era o oportunistă perseverentă.

– Potolește-te, nu mergem nicăieri, nebuno!

Mă întrebam ce să facem cu ea în ziua nunții. Aș fi rugat-o pe Sylvie să o ia, dar descoperisem că Bobby ura pisicile cu pasiune, ca în desenele animate. Când vedea una pe stradă, părul i se zburlea și scotea un mârâit sugrumat, ca și cum simpla prezență a felinei i-ar fi provocat o durere de nedescris. Era un amestec ciudat de agresiune și de teamă, căci dacă pisica se zburlea înapoi, cățeaua s-ar fi pitit, tremurând, după mine. Dar ar fi mârâit în continuare. Era cu adevărat un animal ridicol. În orice caz, asta însemna că locuința lui Sylvie era un spațiu interzis lui Bobby, căci acolo pisica Aphra era stăpâna casei.

După ce Sylvie a plecat, m-am întors în bucătărie și am deschis din nou plicul, recitind textul scris cu litere cursive.

Melanie și Octavia

vă invită la celebrarea căsătoriei lor, care va avea loc

Sâmbătă, 14 mai 2016,

La Colegiul Newnham din Cambridge.

Faptul că ceremonia se ținea la facultatea pe care o absolvisem și eu părea un fel de provocare, deși Octavia fusese și ea studentă acolo. Dar ar fi putut alege Girton sau Clare, unde preda acum Melanie. Sau, pur și simplu, un oficiu de stare civilă și un restaurant. Nu mai fusesem la Newnham de la începutul anilor 1990, când luasem parte la o cină pentru absolvenți. Nu întâlnisem nici un cunoscut și mi se puseseră doar întrebări despre soțul meu, celebrul dr. Carmichael, a cărui biografie caustică a lui Disraeli[24] părea să o fi citit toată lumea.

Țineam prelegerea ocazională pe vremea când încă lucram la Biblioteca Universității, înainte să ne mutăm la Londra. Nu se compara, bineînțeles, cu discursurile mărețe ale lui Leo, pentru care studenții veneau în grupuri-grupuri de la distanțe de kilometri, ca să-i soarbă fiecare cuvânt. Prelegerea mea despre Codex Sinopensis[25] a fost însă destul de bine primită. Apoi m-am „dedicat“ muncilor gospodărești, înăbușindu-mi entuziasmul intelectual în șmotrul de zi cu zi. Când am depășit etapa asta, fiecare își văzuse de drumul său, în special Leo,

care era mai mult plecat la conferințe și lansări de carte, în timp ce eu așteptam acasă, echipată cu șorțul de bucătărie și gata să scot cina din cuptor.

Nu e de mirare că beam ca să uit; să uit că uitasem; că fusesem uitată. Nu e de mirare că Mel, care își adora afectuosul și absentul tată, era mult mai critică cu ursuza și veșnic prezenta ei mamă, care ținea mult prea des paharul în mână. Alistair, cu nepăsarea specifică băieților, nu bănuia nimic. Însă, dacă îmi pregăteam un gin tonic la „Ora Magică“ (un alt lucru pentru care trebuia să-i mulțumesc Aliciei), simțeam aproape de fiecare dată dogoarea privirii ei fixate acuzator asupra mea. Lui Mel nu-i plăceau slăbiciunile, de vreme ce nu avea nici una, era sigură pe ea și pe opiniile ei, iar în privința asta semăna cu mama mea. Nu a vorbit niciodată despre sexualitatea ei dacă nu punem la socoteală un discurs mai degrabă nelalocul lui, ținut la petrecerea prin care și-a sărbătorit împlinirea a treizeci de ani. Sărmanul Leo a fost foarte afectat atunci. Am aflat, bineînțeles, mai ales după ce am văzut-o în piesa aceea, Calamity Jane[26], dar am preferat să nu aducem subiectul în discuție.

Mel și Octavia trăiau fără nici o remușcare în păcat de ani întregi și nu exista nici un motiv pentru care trebuia, brusc, să decidă să se căsătorească. Câți ani avea Mel? Cincizeci și șase, cincizeci și șapte? Totuși, o căsătorie... Copiii adoră nunțile. Când erau mici, i-am luat pe Ali și pe Mel la nunta unui prieten de-a lui Leo, Tristan, și am dansat cu toții. Ali își pusese pălăria mea și scotea limba în timp ce se bâțâia pe „Do You Know the Way to San Jose“[27]. Îmi aduceam aminte că toți patru ne țineam de mâini și ne roteam pe ringul de dans, făcând un cerc mai mare, apoi îmbulzindu-ne unul către celălalt. Așa ar fi trebuit să arate oikos extindere, apoi contractare, dar mereu conectați. Câteodată e nevoie de o nuntă care să te facă să înțelegi acest lucru.

Ar fi putut fi distractiv. Ar fi putut îmbunătăți lucrurile. M-am gândit la schimbul de cuvinte dintre mine și Mel în ziua aceea, în bucătărie.

– Unele lucruri e mai bine să nu le spui niciodată, m-am confesat lui Bobby, iar ea și-a așezat capul pe genunchiul meu.

Când Angela l-a adus pe Otis în dimineața următoare, ca să profite de o oră în care să lucreze pentru un termen-limită, mi-am făcut curaj și i-am arătat invitația. A citit-o, după care mi-a aruncat o privire întrebătoare:

– Octavia?

– Da, am răspuns, refuzând să intru în jocul ei. Sunt împreună de mulți ani.

– O nuntă în stil Oxford și Cambridge, nici mai mult, nici mai puțin! a exclamat ea. Desigur, aș fi încântată, aș avea șansa să-mi clătesc ochii admirând intelectuali. Poate veni și Otis? O să-i deschidă mintea lui de copil.

– Bineînțeles, am spus, îndesând invitația înapoi în plic. Mă gândeam să mergem cu trenul, nu e cazul să petrecem noaptea acolo, pentru că evenimentul e unul scurt.

Nu voiam cheltuieli suplimentare, aveam deja cadoul de nuntă de care trebuia să mă ocup. Dar aici Sylvie a venit cu o idee, sau, mai degrabă, a coborât cu ea din pod într-una din zilele săptămânii următoare, atunci când mi-a pus în față o fotografie veche, alb-negru, pe masa din bucătărie. Eram eu, la douăzeci și doi de ani, strângând-o la piept pe Melanie, bebeluș, alături de mama mea, care ne cuprindea pe amândouă cu brațele în fața casei din Jesus Green. Eu îi zâmbeam lui Mel, iar Lena zâmbea către mine. Era pentru prima dată când vedeam o fotografie cu noi trei și nu știusem de existența ei până atunci. Pentru un moment, nu am putut articula nici un cuvânt.

– Mă gândeam că ai putea să o înrămezi pentru ea, mi-a spus Sylvie, cu delicatețe.

Am aprobat cu o clătinare din cap și m-am gândit din nou la cât de recunoscătoare îi eram pentru că făcea asta, acționând ca un fel de intermediar între mine și conținutul încărcat emoțional al camerelor de deasupra capului meu. Nu mai fusesem acolo din acea primă noapte, preferând să o las pe Sylvie să-și vadă de treabă și să constat rezultatele la final. Am hotărât, însă, ca atunci când va termina, să-i ofer ei vaza de Murano. La unele lucruri merită să renunți.

Capitolul 17

– Cum o cheamă?

Mama mea s-a aplecat asupra pătuțului, părul ei negru, revărsat pe umeri, ascunzând cu totul bebelușul de privirile mele. Căsuța noastră din Jesus Green era întunecoasă, chiar și în lumina soarelui aspru de iarnă și, în ciuda focului din cămin, în cameră era răcoare. Văzusem în urmă cu câteva zile o reclamă la un sistem centralizat de încălzire pe gaze, dar în 1959 părea un lux inimaginabil, chiar dacă în casă exista un nou-născut care avea nevoie de căldură.

Am ridicat din umeri.

– Nu știu. Nu am hotărât nimic. Leo spune că ar vrea să o cheme Venetia, am spus, pe un ton rezervat.

Lena a gâdilat cu un deget obrazul bebelușului, dar, auzindu-mi vorbele, și-a ridicat privirea către mine, amuzată. Mama era deseori amuzată de spusele sau de acțiunile soțului meu.

– Ca în romanul scris de Disraeli?

M-am încruntat și i-am spus:

– Glumește, bineînțeles. Încă nu a găsit nimic potrivit.

– Bine, dar tu nu ai nici o idee?

M-am uitat în altă parte și mi-am dat seama că încercam să-mi stăpânesc lacrimile. De unde veniseră? Laptele mi se prelingea din sfârcurile dureroase și crăpate pe bluza deja pătată de lichidul regurgitat de bebeluș. Cu o mișcare iute, ochii copilului s-au ațintit asupra mea, iar țipetele au început imediat, nestăvilite și într-un ritm înnebunitor. Chicotind, mama s-a afundat în pătuț și a ridicat-o pe fetiță, îmbrățișând-o și alintând-o cu o ușurință care mie mi-era total străină. Cu toate astea, țipetele au continuat.

– Cred că îi e foame.

Lena a ridicat-o și mi-a întins-o, iar eu am prins-o, stângaci, în brațe, răsucindu-mă ca să mă pot cufunda în scaunul de lângă șemineu. Spătarul era tare și țeapăn, dar nu aveam canapea.

Înclinându-i capul într-o poziție mai confortabilă, Lena mi-a spus:

– Ai nevoie de ceva din casa de la Londra?

Nu i-am răspuns, pentru că eram ocupată să răsucesc cu brutalitate copilul care țipa, storcând cu disperare sânul dureros în gura ei căscată ca o gaură neagră, în speranța că avea să prindă sfârcul. Iar când a reușit, laptele și lacrimile mi-au țâșnit, propulsate de durerea eliberării. Era o senzație pe care n-o mai simțisem până atunci, înțepături înfiorătoare în jurul areolei, ca și cum un mic rechin s-ar fi hrănit, folosindu-și cu cei o mie de dinți asemănători unor clești. Copilul trăgea lacom, fără oprire, laptele curgând în continuare, și la fel și lacrimile care-mi alunecau în tăcere pe obraji, în timp ce mama ne privea pe amândouă contemplativ. Voiam să-mi șterg fața udă, dar mâinile îmi erau prizoniere. Atât de mult lichid supura din fiecare orificiu, încât părea o hemoragie care făcea să se scurgă toată seva din mine, până când n-a mai rămas decât o coajă.

– Ți-am povestit vreodată, mi-a spus Lena, așezându-se pe podea, la picioarele mele, despre femeia care m-a învățat să alăptez?

Respirând fornăit, mi-am smuls o mână și am eliberat-o ca să-mi șterg nasul.

– Învățat? am întrebat-o, imaginându-mi un fel de profesoară arătând la tablă.

– Ei bine, da. Era cam la o săptămână după ce te născuseși. Mă simțeam groaznic, iar tu pierdeai în greutate și eram complet deprimată, după care am primit vizita unei moașe.

– Moașa mea mă dojenește mereu, am mormăit, tresărind. Spune că ar trebui să ies mai des din casă.

– A, așa spunea și a mea, mi-a replicat mama, veselă. Dar era o altfel de moașă. Una cum nu mai văzusem înainte. Era franțuzoaică. Era minunată.

Am deschis gura ca să-i răspund, dar nu am reușit să scot nici un sunet; îmi

simțeam gâtul uscat. Văzându-mi suferința, mama s-a ridicat dintr-un salt și s-a întors cu un pahar de apă. Mi l-a ținut la buze, iar eu l-am dat pe gât, recunoscătoare. Când am terminat, privirile ni s-au întâlnit pentru o clipă, m-a strâns de umăr, după care a revenit la locul ei de la piciorul scaunului.

– Unde rămăsesem? A, da, la minunata mea moașă franțuzoaică. Văzuse în ce hal eram, cum stăteam în camera întunecată, într-o harababură de cearșafuri, transpirată, iar tu, în pătuțul tău, mai fără vlagă pe zi ce trecea. Știi ce a făcut atunci? Mi-a turnat un pahar de vin. Era ora unsprezece dimineața.

Mama și-a dat capul pe spate, într-un hohot de râs. Am început și eu să râd, deși aproape că uitasem cum se făcea și mi-a ieșit din gât un fel de șuierătură, asemenea sunetelor scoase de o focă.

– Oricum, vinul a fost foarte relaxant, iar, în timp ce eu beam, ea a dat draperiile la o parte, a aranjat câteva flori într-o vază la fereastră, iar când camera a fost din nou strălucitoare, a venit și s-a așezat pe pat alături de mine, mi-a luat mâna și mi-a zis așa. Mama m-a luat de mână și m-a privit intens, cu seriozitate și însuflețire, zicându-mi: „Ești o mamă grozavă și te descurci de minune. Și după ce o să-ți arăt cum să-ți hrănești bebelușul, vei fi deprins o abilitate prețioasă, care nu e întotdeauna instinctivă, așa cum cred cei mai mulți dintre oameni“.

Mi-am umezit buzele crăpate.

– Și ți-a arătat?

Mama mi-a zâmbit.

– Da. N-am uitat niciodată, și ar fi o mare onoare să îți arăt. Îmi dai voie?

Am încuviințat cu o mișcare a capului, iar ea s-a cuibărit lângă noi două, gâdilându-mi cu buclele ei dârele lăsate de lacrimi pe obraji.

– Acum, vâră-i degetul tău cel mic în guriță ca să o îndemni, apoi o să o facem așa cum trebuie.

Delicat, cu o infinită blândețe, mi-a arătat cum să-mi fac copilul să sugă; cum să-i ridic și să-i rotesc capul exact la înclinația potrivită; cum să o țin ca să apuce sânul de dedesubt, cu gurița făcută căuș. Cum să mă asigur de fiecare dată că era atașată la sân în poziția corectă, pentru că, dacă nu era bine de la început, atunci

lucrurile n-aveau cum să meargă. A fost cea mai bună lecție dintre toate lecțiile.

Apoi, dintr-odată, am înțeles cum trebuia să fac, iar bebelușul s-a agățat de mine și, pentru prima dată, alăptarea n-a mai fost un chin. N-am mai simțit durerea aceea groaznică, sfâșietoare. Am plâns din nou, dar de data asta a fost un plâns de ușurare, un plâns care sărbătorea absența binecuvântată a durerii. Mama m-a mângâiat și m-a încurajat; am văzut cum războinica din ea era temperată de infirmieră. M-am simțit la fel de recunoscătoare pentru asta, așa cum se simțise gâtul meu atunci când primise apă. Am stat împreună pe scaunul acela tare, balansându-ne și alintându-ne, iar, în cele din urmă, mogâldeața s-a desprins de mine, îndestulată, iar eu m-am întors către mama și i-am șoptit:

– Cum o chema?

– Pe cine? m-a întrebat, încruntându-se puțin.

– Pe moașa franțuzoaică, am lămurit-o, nerăbdătoare să aflu.

– O, numele ei era Mélanie, mi-a răspuns mama, iar privirea i s-a îmblânzit.

– Melanie, am spus, cu sfială, privind spre bebelușul adormit, care scotea un mic horcăit în somn.

– Melanie Carmichael, a spus mama meditativ.

– Cred că ar trebui ca Emmeline să fie al doilea prenume, am spus, după o pauză de reflecție.

– Melanie Emmeline Jameson-Carmichael? a sugerat Lena sufrageta.

Am râs. Îmi adusesem aminte cum se făcea.

– Nu sunt sigură că Leo ar fi de acord. Doar dacă ar fi Melanie Emmeline Venetia.

Mama s-a ridicat și și-a întins brațele către mine, către noi două, de fapt.

– Vino! Sunt de acord cu moașa ta. Trebuie să ieși mai des din casă. Hai să o scoatem pe Melanie la aer curat.

Am ieșit împreună în grădina din fața căsuței noastre din Jesus Green, ca să-i arătăm fiicei mele lumina soarelui.

Capitolul 18

Sâmbăta a început strălucitoare și senină, o zi perfectă pentru o nuntă, iar eu mă simțeam destul de veselă în timp ce mă îmbrăcam, sperând că alesesem hainele potrivite. Mel adopta de cele mai multe ori o ținută voit discretă. M-ar fi certat dacă îmi făceam apariția în zorzoane și dantele, așa că am hotărât să port o rochie din crep bleumarin (ceva albastru, ca pentru intelectuale[28]), asortată cu o broșă a mamei, încă una dintre descoperirile Sylviei, prinsă pe guler. Cum mă priveam în oglinda de la măsuța de toaletă, am văzut reflexia lui Bobby, care stătea în spatele meu, cu capul înclinat într-o parte.

– Cum arăt?

Cățeaua a venit la mine și și-a pus o labă pe genunchiul meu, lăsând fire de păr pe rochia de crep.

– Ai dreptate, ar cam fi timpul să fii periată.

Așezând fotografia înrămată și împachetată în poșetă, i-am pus lesa lui Bobby, care era, acum, proaspăt periată, și am pornit către apartamentul Angelei.

Câinele a fost o problemă. Nu puteam să o lăsăm acasă pentru că urma să ne întoarcem târziu, și, după cum spusese Angela, nu putea fi lăsată nesupravegheată mai mult de patru ore. Respectasem cu strictețe această regulă până mai zilele trecute, când a trebuit să mă întorc într-o fugă din drumul pe care îl făcusem pentru cumpărături la John Lewis, ca să-i iau lui Mel rama pentru fotografie. Raionul cu jucării pentru copii mi-a atras atenția. Nu am rezistat tentației de a cumpăra o lanternă Lego cu o figurină Batman pentru Arthur, iar apoi încă una pentru Otis. M-am întors după ora patru după-amiaza, iar Bobby, în disperarea ei, urinase pe podeaua de la bucătărie. Avea o mutră atât de vinovată, încât era greu să te înfurii pe ea și, în plus, fusese vina mea că mă întorsesem atât de târziu. Nu m-am apucat să curăț imediat, ci am mers mai întâi la „cutia cu bunătăți“ un simplu recipient din plastic plin cu mâncare pentru câini, pe care-l țineam lângă mașina de gătit Aga și i-am dat un pumn de boabe. Le-a înfulecat de parcă nu mai fusese hrănită de luni de zile. După ce a terminat

mi-a lins mâna, iar eu am încercat să nu-mi fac griji în privința bacteriilor.

În cele din urmă, am sunat-o pe Mel. Am auzit-o în receptor pe Octavia exclamând „Pe bune?“ atunci când Mel a rugat-o să dea televizorul mai încet, și m-am simțit cuprinsă de un acces de vinovăție. Convorbirile telefonice scurte și rigide pe care le-am avut după ce ne-am certat fuseseră inițiate de fiica mea.

– Am un câine acum, i-am spus lui Melanie după ce am făcut schimbul obișnuit de politețuri.

– Tare! a replicat ea. Bravo ție!

– Nu o pot lăsa acasă sâmbătă, am început, dar Mel m-a întrerupt.

– Adu-o cu tine, mi-a spus, expeditiv. Cu cât suntem mai mulți, cu atât distracția va fi mai mare.

– Dar accesul câinilor e interzis în facultate, nu-i așa? Cu excepția câinilor-însoțitori și, sincer, nu cred că avem vreo șansă să ne fofilăm cu vreo minciună de genul ăsta.

– Nu-ți face griji, mi-a răspuns Mel. Octavia va obține o autorizație specială de la decan. Cel puțin e o femelă.

Ca de obicei, nu-mi dădeam seama dacă glumește sau vorbește serios.

– Mulțumesc.

– Cum o cheamă? m-a întrebat Mel. Ca să știu pentru cartonașele cu nume.

– Bob, am zis, uitând de modificarea de nume.

– Nu e un nume de fată.

– E din Blackadder.

Am așteptat, resemnată, replica bine-cunoscută. Pe la treizeci de ani, Mel petrecuse multă vreme recitând fragmente din scenarii, deși eu nu-mi mai aminteam nici o replică în afara celei în care clama: „Destinul a vomat din nou pe plapuma mea“[29] atunci când lucrurile nu mergeau așa cum voia ea.

– E un nume ciudat pentru o fată, dar e întru totul potrivit pentru un câine voinic, în floarea vârstei, a spus ea, imediat.

– Știi că eu nu m-am uitat niciodată la serialul ăsta, am zis, cu o voce irascibilă.

– Atunci de ce ți-ai botezat câinele după un personaj de acolo?

– Nu e câinele meu, am doar grijă de ea ca serviciu pe care îl fac cuiva... e o poveste lungă.

– Bine, adu-o cu tine și îmi povestești sâmbătă. Și mai vii cu doi invitați, nu, din specia umană?

– Da, am răspuns. Ți-am trimis numele lor, nu e nici o problemă, nu?

– Bineînțeles că nu, a spus ea. E drăguț; ai prieteni care vin cu tine. Eram îngrijorată...

– Ne vedem sâmbătă atunci, am spus în grabă și am închis, incapabilă să-i rabd compasiunea care s-ar fi transformat inevitabil într-o formă de cenzură.

Iată-ne, așadar: bătrâna doamnă, mama singură, supereroul și corcitura adoptată au pornit la drum ca să o vadă pe fiica mea căsătorindu-se cu o femeie. Presupun că formam un tablou bizar pe când coboram din autobuz la stația Finsbury Park. Otis era costumat în Iron Man, Angela insistase să lege o fundă de catifea albă de gâtul lui Bobby în cinstea „sufragetelor“, iar ea purta o extravagantă salopetă cu paiete, despre care nu eram sigură că ar fi fost tocmai potrivită pentru eveniment. În primul rând, pentru că tremura vargă.

În tren, Angela și-a deschis geanta supradimensionată și, asemenea unei Mary Poppins, a scos mai multe jucării enorme, printre care o parcare din plastic pentru mașinuțe, ca Otis să aibă cu ce se juca. Băiatul le-a ignorat pe toate în favoarea a două role de hârtie igienică, pe care le-a lipit laolaltă ca să-și facă un binoclu. În timp ce mergeam, hurducat, dinspre Londra înspre Fens, Otis a privit pe fereastră cea mai mare parte din călătorie. Din când în când, a mai remarcat câte un element din peisaj exclamând:

– Oi! Vaci! Un covor galben!

... Ceea ce a făcut-o pe Angela să-și dea ochii peste cap și să bombăne, în timp

ce se juca de zor cu tăbliţa de desenat Etch-a-Sketch a lui Otis:

– Poţi scoate un băiat din Londra, dar nu...[30]

Bobby se ghemuise pe interval şi sărea, supărată nevoie mare, de fiecare dată când un călător încerca să treacă peste ea, iar eu mă resemnasem cu ideea că ziua aceea urma să fie stresantă şi umilitoare în diferite combinaţii. Cel puţin era o călătorie relativ scurtă şi mă bucuram de peisaj, plăcut amorţită de zgomotele ritmice ale vagonului.

Am sosit în Cambridge destul de devreme şi am stat la coadă ca să luăm un taxi care să ne ducă la facultate. Din păcate, a trebuit să aşteptăm un şofer pe care să nu-l deranjeze prezenţa lui Bobby în maşină. Mai mulţi au dat din cap că „nu“ şi au făcut semn către următorul client din rând. Nu mai aveam atât de mult timp la dispoziţie, iar pielea Angelei se făcuse de găină, pentru că în acest oraş era cu un grad sau două mai frig decât la Londra. Otis începuse să se plictisească, agăţându-se de braţul mamei lui şi scâncind că îşi lăsase „noclul“ în tren. Începusem să regret că o luasem şi pe Bobby; am fi putut aşterne nişte ziare pe podeaua bucătăriei.

În cele din urmă, un taxi a oprit în dreptul nostru, iar şoferul mai în vârstă s-a aplecat spre noi şi a răcnit, cu accent est-european, prin fereastra deschisă:

– Aveţi câine? Iubesc câinii!

Ne-am îngrămădit cu toţii în maşină, eu pe locul din faţă, Otis în braţele Angelei, pe bancheta din spate, iar Bobby gâfâind pe podea lângă ei.

În timpul călătoriei agonizante, cu dese opriri, către Newnham, am aflat că, pe când era acasă, în Polonia, familia lui Jakub creştea ogari şi că lui îi era dor de ei în fiecare zi. Se tot apleca în spate ca să o mângâie pe Bobby pe urechi, şi-mi era teamă că nu era suficient de atent la drum.

Privelişti familiare mi s-au perindat prin faţa ochilor în timp ce Jakub înainta cu greutate prin traficul aglomerat, vorbind despre cât de greu sunt de dresat exemplarele din acea rasă. Grădina Botanică, Sheep’s Green, locuri unde organizasem picnicuri şi mă plimbasem în vremea studenţiei, melancolicul râu Cam, luntraşii care ieşiseră deja în formaţie completă; cartierul Newnham, după care am trecut în trombă pe Sidgwick Avenue, cu clădirile sale elegante din cărămidă roşie, care se înşirau pe partea stângă. L-am bătut uşor pe braţ pe

Jakub. El a oprit mașina cu scârțâit de frâne, catapultându-ne pe toți în față. Părea că o plăcea atât de mult pe Bobby încât mă gândeam că aș fi putut să îl rog să o țină cu el și să o plimbe cu mașina prin oraș în ziua aceea. Dar acum era și ea pe lista de invitați.

Ceremonia începea în cinci minute, dar ghereta portarului nu era acolo unde crezusem. Atunci când am găsit-o în cele din urmă, a trebuit să trecem de o serie de coridoare și fundături. Lucrurile nu mai erau așa cum mi le aminteam. Am început să intru în panică. De ce nu-mi puteam aduce aminte? La un moment dat, a venit la noi un student și ne-a întrebat dacă ne-am rătăcit. Am vrut să-i răspund:

„Am fost aici înaintea ta; locul ăsta e mai mult al meu decât al tău.“

Însă lucrurile nu mai stăteau chiar așa; Cambridge te mesteca, te storcea de energie, după care te scuipa ca să facă loc unei noi arome. Dar, cum eram în întârziere, am luat-o la fugă, târându-l după noi pe Otis, care începuse să se văicărească, iar geanta imensă a Angelei zăngănea în timp ce i se lovea de coapsă. Bobby, încântată că putea merge într-un ritm mai rapid, a țâșnit într-un trap vioi și, pe măsură ce ne apropiam de destinație, iar la urechi ne ajungeau acordurile unei piese interpretate de o cântăreață de jazz, s-a smuls dintr-odată din zgardă și, cu bucuria eliberării, s-a îndreptat spre ușa întredeschisă, dând buzna înăuntru înainte să o poată opri cineva. Muzica a încetat brusc, iar persoanele care stăteau pe scaune s-au întors, în același timp, ca să ne privească insistent în timp ce Bobby înainta cu viteză printre ei, îndreptându-se către Melanie și Octavia, care stăteau una alături de alta în celălalt capăt al încăperii. Câinele a înaintat cu viteză spre Mel, ghearele-i zgâriind parchetul, dar fiica mea s-a aplecat cu calm și a apucat-o de blana de la ceafă, trăgând de funda albă de care s-a folosit ca de o lesă improvizată. Octavia mi-a făcut un semn discret din mână. Mă întrebam cât de multe detalii îi dăduse Melanie despre cearta noastră. Împleticindu-mă înainte, am prins-o pe Bobby din nou în lesă.

– La naiba! a spus Mel, întinzându-mi funda. Asta trebuie să fie Bob.

– Îmi pare foarte rău, am îngăimat, cu obrajii roșii de rușine. Continuați.

Am pornit-o înapoi pe interval, trăgând-o pe Bobby, ce mă urma fără convingere, ca să ne alăturăm din nou Angelei, care abia mai putea respira de atâta râs, ținându-se cu mâinile de cap.

Așezându-mă lângă ea, am smucit-o pe Bobby și am împins-o sub scaun, muzica a început din nou, iar Mel și Octavia s-au luat de mână. Cel care oficia ceremonia stătea în fața lor, îmbrăcat în frac, cu o figură vag cunoscută un actor, probabil. Mel spusese că la starea civilă merseseră cu o zi înainte, iar ceremonia de acum era pentru prieteni, de dragul spectacolului. Cel puțin, Bobby contribuise la spectacol. Am inspirat și apoi expirat foarte lent, ca să mă calmez.

– De ce sunt două fete? a întrebat Otis cu voce tare.

Angela i-a pus mâna pe gură.

– Pentru numele lui Dumnezeu, a rostit ea printre dinți, ești din Stoke Newington[31]! Controlează-te!

Ascultând succintul discurs introductiv pe care ni l-a ținut actorul, mintea mi-a zburat aiurea și, în timp ce rătăceam cu privirea prin încăpere, mi-am amintit de seminarele și de concertele la care asistasem aici, în urmă cu șaizeci de ani. Cel puțin într-o anumită privință, nu se schimbaseră multe, iar familiaritatea asta era reconfortantă. Melanie purta o rochie lungă, de culoare crem, iar părul îl avea prins într-un coc. Îmi aducea aminte de mine, într-o întruchipare mai tinerească, bineînțeles, iar acesta era unul dintre motivele care mă făceau să mă simt stingherită, ca și cum eu aș fi fost o versiune searbădă și ieșită din uz, aruncată undeva, într-un pod. Octavia, mai mică de înălțime și mai îndesată, purta un costum din catifea mov; se tot întorcea și se strâmba la prietenii ei din primul rând, care își făceau de lucru cu niște vin. Mâna mea tânjea după un pahar.

Mai mulți invitați s-au ridicat de la locurile lor ca să citească mesaje și, imediat, m-am simțit de parcă eram din nou în Falcon Yard, la petrecerea de lansare a revistei St. Botolph. În apropierea iubirii, cu toții devenim poeți. Momente de intensitate maximă, una dintre femei a citit tot textul cu ochii închiși, ca Little Miss Chatterbox[32]. Îmi dădeam seama că umerii Angelei începuseră din nou să tremure. Bobby și-a deschis botul într-un căscat enorm. Otis era sub scaunul mamei lui, jucându-se cu parcarea din plastic pentru mașinuțe. Apoi actorul a spus:

– Iar acum, să cântăm! și s-a așezat, cu un gest teatral, în fața pianului.

Am recunoscut oarecum melodia, era un cântec tradițional. O persoană care stătea în fața noastră s-a întors și ne-a întins o foaie pe care erau imprimate versurile, iar, în timp ce cuvintele prindeau contur în fața mea, micul grup din

jurul nostru a început să cânte, timid la început, apoi, pe măsură ce s-au alăturat și alții, cu un plus de încredere și claritate. Când s-a ajuns la refren, mi-am adus aminte, brusc, melodia. Era una dintre cele pe care Mel le fredona în camera ei, în adolescență, acompaniată de chitară, lăsând neatinsă pe patul de lângă ea pâinea prăjită pe care i-o pregătisem. Purtată de amintiri, m-am trezit cântând alături de ceilalți, fără să mai am nevoie de bucata de hârtie pe care o țineam în mână:

În fiecare zi am nevoie să-ți spun că te iubesc.

Melanie și Octavia au cântat zâmbindu-și una alteia, Angela a răcnit lângă mine în ritmul melodiei, iar Otis, de sub scaun, a mai spus, din când în când, câte ceva. Chiar și Bobby a pufăit pe ritm, ochii ei maronii privind lung într-ai mei.

Te iubesc.

A spus ea asta, sau doar îmi imaginasem? Leo nu o spusese niciodată. Nu m-a sunat niciodată ca să mi-o zică și nu o spunea nici înainte să plece de acasă spre birou, nici în pat, nici măcar nu mi-a scris-o în latină pe unul dintre bilețele noastre, pentru ca eu să o traduc. Și, întrucât el nu a spus-o niciodată, nici eu nu am simțit că trebuia să fac o astfel de declarație. Ar fi trebui să ne-o spunem? Ar fi schimbat ceva? Era mai bine ca unele lucruri să rămână nerostite, în special între Mel și mine. Dar după felul în care ea și Octavia se priveau nu părea că mai rămăsese ceva nespus între ele. Pe când eu, mare parte din viață, nu am spus lucrurile pe care voiam să le spun. Te iubesc. Oprește-te. Nu. A fost o greșeală. Te rog, nu pleca. Nu vreau să fac asta. Îmi doresc să nu o fi făcut. N-am știut ce altceva să fac. Te iubesc. De ce le-am ținut pe toate în mine? Poate felul de a fi al lui Bobby era cel corect, dacă stăteam bine să mă gândesc.

Stăpânindu-mi lacrimile, m-am trezit din meditație tocmai atunci când melodia luase sfârșit, iar invitații se așezaseră din nou la locurile lor. Mel și Octavia au făcut schimb de inele, și-au spus jurămintele, iar ceremonia s-a terminat. Două ospătărițe și-au făcut apariția purtând tăvi, și toată lumea s-a repezit în față, ca să ia o băutură. Am intrat în vorbă unii, cu alții, iar eu am fost bucuroasă că îi adusesem pe Angela și pe Otis, și chiar și pe Bobby, și că nu eram nevoită să stau cu spatele la perete, dând prea repede băutura pe gât pentru că n-aș fi avut altceva de făcut. Cu ei alături, eram capabilă să le zâmbesc celor care treceau pe lângă mine, și chiar am schimbat două-trei vorbe. Câțiva invitați s-au aplecat să o bage în seamă pe Bobby, care, după ce și-a pierdut funda albă și a dosit câteva

aperitive, s-a bucurat, bineînțeles, că i se dădea atenție, și și-a etalat farmecele în văzul tuturor.

Într-un final, mi-am croit loc prin mulțime ca să-mi felicit fiica și pe proaspăta sa soție. Când m-am apropiat de ea, Mel s-a întors către mine, și amândouă ne-am privit cu precauție. Ne revedeam pentru prima dată după cuvintele acelea groaznice rostite la mine în bucătărie. Ea nu venise nici măcar de Crăciun, anul trecut, când veniseră în vizită Ali și Arthur. Spusese că avea ceva programat mai de demult, cu niște prieteni din nord. Ea și Ali nu fuseseră niciodată foarte apropiați, iar afecțiunea ei de la distanță pentru Arthur părea să se limiteze la vederi și bonuri de reducere trimise la ocazii speciale. Oare îmi moștenise atitudinea rece, iar Arthur nu avea să se bucure de afecțiunea unei mătuși?

– Mulțumesc că ați venit, a spus ea în timp ce mă apropiam ca să o sărut pe obraz.

– Ceremonia a fost minunată. Îmi pare rău pentru incidentul cu Bobby.

Am arătat către câinele meu, care înfuleca un cârnat de cocktail. Când și-a auzit numele, și-a ridicat privirea și a dat din coadă.

– Nu face nimic, a spus Octavia. A fost amuzant. E un câine adorabil. O ai de mult timp?

– Doar de câteva săptămâni, am răspuns. Încă ne acomodăm una cu cealaltă.

Bobby se înecase cu cârnatul și a început să tușească, bolboroseala ei răgușită răsunând peste vacarmul din încăpere. M-am gândit că ar fi fost bine să-i dau un ghiont.

– Ador câinii, a spus Octavia.

– Și eu, a completat Mel. Dar ție nu-ți plăceau, după câte îmi amintesc, nu-i așa? m-a întrebat, privindu-mă curioasă, iar eu am simțit cum îmi luau din nou foc obrajii.

– Am grijă de ea ca să ajut o prietenă.

Am mângâiat-o pe Bobby cu un gest exagerat de afecțiune, smucind, în același timp, de lesă, ca să o împiedic să-și vâre botul în tava unei chelnerițe care trecea

pe lângă noi.

– Să ştii că e bine-venită, a spus Mel. O să fie un dineu în sala de mese a facultăţii mai pe seară, are un mic spaţiu lângă tine, unde poate sta. Încearcă totuşi să nu o mai laşi să scape.

– Mulţumesc, aşa voi face, am răspuns, întrebându-mă cum avea să se comporte căţeaua văzând atâta mâncare în jurul ei.

M-am întors lângă Angela, care ţinea în mână un pahar de şampanie şi se scobea în dinţi cu beţişorul din cocktail.

– Mă distrez al naibii de bine, a ţinut să mă anunţe, înhăţând un rulou cu cârnat. Tipul ăla care a prezentat ceremonia joacă în Crimele din Midsomer[33] şi ştie o grămadă de bârfe. Iar femeia de acolo realizează documentare pentru BBC2. Tocmai ce am auzit două persoane care au avut un schimb de replici cu citate din Chaucer. Coeficientul colectiv de inteligenţă din încăperea asta depăşeşte cu mult valorile normale.

Am aruncat o privire în jur.

– Otis unde e?

– Un profesor l-a luat în bibliotecă, a zis că o să-i arate o scară secretă, m-a lămurit ea, golind paharul. Haide să vedem grădinile alea faimoase.

Am ieşit prin glasvandul din capătul îndepărtat al încăperii, ajungând la o mică pajişte.

– Ce naiba! a spus Angela. Credeam că sunt mult mai mari.

Fără să mai rostesc nici un cuvânt, am condus-o mai departe până când am ieşit în splendidele peisaje din extinderea urbană a Newnhamului. Am colindat agale, paşii noştri scrâşnind pe aleile cu pietriş în timp ce admiram grădina cu trandafiri, livada de meri, pajiştea cu flori de câmp, rondul toaletat la milimetru, toate pe fundalul de chihlimbar ars al clădirilor în stil Queen Anne, scăldate în lumina de primăvară târzie. Angela s-a cufundat într-un balansoar, privind îndelung la stejarul impunător care străjuia pajiştea principală. Bobby s-a aşezat în iarbă şi s-a rostogolit pe spate, în extaz, cu labele fluturându-i vesel în aer.

– Da, e bine aici, a spus Angela, aruncându-mi o privire piezișă. E dificil să găsești un loc drăguț în care să trăiești după ce ai văzut cum e aici. Chiar și casa ta arată ca o cocină pe lângă asta.

M-am uitat cu coada ochiului către ferestrele strălucitoare ale clădirii Peile Hall[34].

– Camerele nu sunt atât de drăguțe, sau, cel puțin, nu erau pe vremea mea. Frig. Nu îți oferea multe facilități. Semăna un pic cu un mausoleu, s-ar putea spune.

Angela a rânjit.

– Aici l-ai întâlnit pe soțul tău, să înțeleg? m-a întrebat, desenând cu piciorul figurine în pietriș.

Angela purta pantofi cu talpă ortopedică în locul obișnuiților bocanci.

– Nu, Newnham e o facultate pentru femei. Leo a studiat la King's, am spus, îndepărtându-mă de ea și mergând înapoi către petrecerea de nuntă, ai cărei invitați se împrăștiaseră acum pe pajiște și făceau fotografii.

Otis a ieșit alergând dintr-una dintre clădiri. S-a izbit de mine; eu l-am prins în brațe și i-am zâmbit, iar, la rândul lui, mi-a răspuns cu un zâmbet larg.

– Am văzut o cameră secretă! mi-a spus el. Semăna puțin cu podul tău, doar că erau multe cărți acolo. M-am uitat la câteva, erau foarte plictisitoare.

– Nu sunt sigură că Republica de Platon e potrivită pentru el, a declarat femeia care alerga în urma lui și care arăta epuizată.

– Da, am aprobat-o, mai degrabă Noapte bună, Lună e pentru el.

Am mulțumit și l-am condus pe Otis înapoi la maică-sa, care pălăvrăgea de zor cu o femeie mică de statură, aproape de vârsta mea, după profil. Pe măsură ce ne-am apropiat, iar ea s-a întors, am simțit un șoc puternic, căci am recunoscut-o. Timpul s-a derulat înapoi și am devenit din nou studenta timidă care rezema peretele, ascultând râsetele ca niște clopoței și gramofonul, privind o fată ce stătea sprijinită de un băiat, sub cerul încărcat cu stele. Odi et amo. Era Alicia Stewart.

Capitolul 19

Alicia nu-și arăta vârsta, părul îi era tot auriu, deși punctat cu fire de un gri-deschis, iar ochii îi rămăseseră albaștri precum cerul, deși acum priveau din spatele unor ochelari cu ramă metalică. Rețeaua abia perceptibilă de riduri care îi străbătea fața oferea un plus de personalitate acestei frumuseți mai degrabă frivole.

– Iat-o pe dr. Hargreave, a prezentat-o Angela. Mi-a spus că a locuit la Newnham în anii 1950. M-am gândit că poate v-ați cunoscut.

– Da, am răspuns, e posibil să ne fi cunoscut.

Mă gândisem deseori la Alicia și la mersul ei legănat, în stilul Marilyn, deși nu mai dădusem ochii cu ea de aproape cincizeci de ani. Începutul e cea mai importantă parte a unei relații, iar eu și Leo nu avusesem parte de o pornire sub cele mai bune auspicii, cu spectrul acelei blonde seducătoare planând deasupra noastră. Ce s-ar fi întâmplat oare dacă ea nu l-ar fi întâlnit niciodată pe viconte? Și-ar fi legat, ea și Leo, destinele în fața altarului, i-ar fi crescut ea copiii, ar fi renunțat la carieră, ar fi șters pe jos după el și ar fi jucat rolul soției devotate? Oare inima ei fusese cea care răspunsese cântecului lui?

O mai întâlnisem o singură dată, întâmplător, la Londra, undeva pe la sfârșitul anilor 1960. Făceam cumpărături pe Oxford Street, ea ieșise de la Selfridges, și am făcut amândouă semn către același taxi. Îl chemasem doar ca să dispar mai repede de acolo, dar când a zărit și ea taxiul, a vrut să-l ia și a făcut semn cu mâna, iar șoferul, bineînțeles, a oprit în dreptul ei. Când m-a văzut, și-a coborât mâna, a zâmbit și a spus:

– Milly Jameson! Ce ciudat să dau de tine aici.

Am strâns sacoșele cu cumpărături la piept și i-am spus:

– Acum sunt Milly Carmichael.

A părut derutată vreme de o clipă, după care fața i s-a înseninat.

– Bineînțeles! Leo! Ce om minunat, cât de drăguț!

M-am gândit atunci că nici nu-și mai amintea ce se întâmplase. Pentru ea nu avusese cine știe ce semnificație, dar pentru mine, la fel ca și pentru Leo, mi-e teamă că relația lor avusese un ecou zguduitor, care încă mai reverbera, asemenea unui gramofon stricat. M-am urcat, așadar, în taxi și nu i-am lăsat șoferului nici un bacșiș atunci când am coborât în fața casei mele grandioase, în care locuiam împreună cu Leo și cu copiii noștri. Nu am mai văzut-o niciodată pe Alicia, de atunci și până în acel moment în grădinile din Newnham, când Angela, fără să-și dea seama, ne-a făcut cunoștință, iar noi ne-am privit insistent, amândouă căutând-o în cealaltă pe fata de odinioară.

Mi-a întins mâna, la fel de brăzdată de vine albastre ca și a mea, iar eu i-am strâns-o.

– Milly Jameson, a spus, iar eu nu am corectat-o.

– Cum de te afli aici? am întrebat fără să vreau, după care am mai îndulcit un pic întrebarea. Vreau să spun, cum de o cunoști pe Melanie?

– Nu o cunosc foarte bine, mi-a răspuns ea. Dar am fost profesoara Octaviei pe vremea când studia la Clare și am rămas prietene. Sunt așa de fericită pentru ele, sunt un cuplu absolut minunat.

Ideea că Alicia, micuța Alicia cea nebunatică, cea care se prăbușea, beată, la petreceri devenise profesor la Cambridge, era surprinzătoare. Crezusem că se măritase cu vicontele ei sau cu vreun alt aristocrat și că se dedicase unei vieți pline de serate frivole. Cu toate acestea, era cadru universitar, îndrumătoarea celei care avea să-mi devină noră. Simțeam că mă cufundasem în nisipuri mișcătoare, și, cum Bobby smucea de lesă, m-am scuzat, neconvingător, spunând că trebuia să o duc la plimbare, și m-am îndepărtat ca să îmi adun gândurile. M-am prăbușit pe o bancă și, prinzându-mi tâmplele în mâini, am încercat să mă concentrez, după care am simțit limba câinelui mângâindu-mi mâna.

– Era o cunoștință, am murmurat. O persoană pe care nu o plăceam prea mult.

Bobby și-a așezat capul pe genunchiul meu și a mârâit într-un fel pe care nu-l mai auzisem până atunci.

Am râs neconvingător și i-am ciufulit blana.

– Nu e nevoie, mulțumesc.

Alistair încercase deseori să mă convingă să mă înscriu pe site-urile acelea de „socializare“, unde oamenii își postează fotografiile, spunea că era o modalitate bună de a păstra legătura cu oamenii, de a afla ce mai face unul și altul. M-am uitat însă la unele dintre paginile pe care mi le-a arătat și mi s-au părut groaznice, un spațiu virtual plin de persoane lăudăroase, care își exprimau agresiv apartenența la o opinie politică sau la alta. Cei de vârsta mea se bazau pe vederi și scrisori ca să afle ce mai era nou, deși, în realitate, nu ne deranjam decât de sărbători. Presupun că acele oribile scrisori expediate de Crăciun tuturor cunoștințelor sunt echivalentul nostru pentru rețelele de socializare, o fanfaronadă trimisă în masă cu speranța că cineva ar putea fi interesat sau impresionat.

Nu aveam, așadar, nici cea mai vagă idee despre realizările colegilor mei de generație. Am presupus că mulți dintre aceștia își construiseră cariere ilustre. Așa e la Cambridge, iar câteodată e mai bine să nu știi, pentru că te poți simți inadecvat atunci când auzi despre cutare că a câștigat premiul Booker[35] sau că a fost distins cu CIB[36]. Pe de altă parte, nu cunoșteam nici detaliile din viața personală, cine cu cine s-a căsătorit, dacă au avut copii, unde și-au petrecut vacanțele, când s-au îmbolnăvit. Am trăit alături de femeile acelea timp de patru ani, împărțind aceleași băi, gătind și studiind împreună în spațiul de grație al orașului Cambridge, iar apoi s-a declanșat bubuitul pistolului care dădea startul cursei, și ne-am împrăștiat cu toții. Nu era pentru prima oară când mă simțeam rușinată de interesul meu limitat pentru lumea exterioară atunci când venea vorba despre oameni care nu erau Leo. Ar fi trebui să știu de Alicia. M-ar fi scutit de atât de multe presupuneri care mi-au provocat suferință. Mereu crezusem că singurul motiv pentru care îl respinsese pe Leo era că își dorea un titlu nobiliar. Dar se pare că dr. Hargreave era singurul titlu care o interesase.

Fotograful m-a atins ușor pe umăr, trezindu-mă din visare, iar eu am arborat cel mai frumos zâmbet de care era în stare mama miresei, deși cred că arătam mai degrabă șocată și distrată, ținând fără vlagă lesa lui Bobby. După ce fotografiile au fost făcute, am fost chemați înapoi în sala de mese a facultății ca să luăm cina. Încăperea rămăsese exact așa cum mi-o aminteam: latura care dădea înspre pajiște era mărginită de ferestre enorme, cu bare despărțitoare de culoare albă, verticale și orizontale, iar cornișe albe, elaborate, ornamentau pereții, în timp ce

capătul cel mai îndepărtat era străjuit de patru portrete ale unor somități de la Newnham, alți oameni care realizaseră mult mai mult decât fusesem eu în stare.

În timpul cinei am văzut-o pe Alicia, care stătea la câteva scaune depărtare de mine, vorbind cu înflăcărare, mâncând și bând pe săturate. Femeile de la Newnham aveau un mod aparte de a privi „privirea gimlet[37]“, după cum îi spunea Leo, expresie cum nu se poate mai nimerită având în vedere pasiunea Aliciei pentru cocktailuri. Ea avea o astfel de privire și cred că o aveam și eu, în ciuda faptului că eram atât de diferite. Fusesem deranjată de această afinitate, nu voisem să cred în existența ei. Dar, după ce am dat pe gât câteva pahare de vin, am început să-mi amintesc lucruri la care nu mă mai gândisem de decenii întregi. De pildă, noaptea în care am sărit pe geam și ne-am dus în grădină ca să pășim cu picioarele goale prin iarba udă, trecând de la una la cealaltă o sticlă de Black & White șterpelită și râzând cu sughițuri în timp ce povesteam despre cum făcusem rost de ea; felul în care Alicia mima, aplecându-și capul ca și cum ar fi fost pus în ștreang, de fiecare dată când o zărea pe menajera cu aspect de gorgonă bântuind pe coridoarele de la Newnham; mișcarea rapidă din încheietură pe care o făcea garnisind un pahar de martini cu o coajă de lămâie. Amintirile acestea au ieșit, fremătând, la suprafață, în timp ce entheos[38] punea stăpânire pe noi, iar vechile antipatii se scufundau în adâncuri.

Mi-am dat pantofii jos și am început să o mângâi pe Bobby pe sub masă cu piciorul, privindu-mi, în același timp, rivala.

– E doar o prietenă mai veche, i-am spus în șoaptă lui Bobby, întinzându-i o bucățică de carne de vită pe care ea, așezându-se pe picioarele din spate, mi-a smuls-o dintre degete.

Ca și cum mi-ar fi simțit privirea, ochii Aliciei au rătăcit peste masă până când i-au întâlnit pe ai mei. Ea a înclinat din cap și și-a ridicat paharul, iar apoi, după ce a ezitat o secundă, s-a sculat în picioare și s-a mutat pe partea opusă a mesei, alături de mine.

– Mă întrebam, mi-a zis ea, dacă ai vrea să mergi să vezi fostele noastre camere.

Am pornit împreună de-a lungul coridorului, cu Bobby tropăindu-mi pe lângă picioare.

– Am locuit în Cambridge ani întregi, dar nu m-am întors niciodată aici, mi-a explicat Alicia. Am venit la întâlniri, la seminarele la care se servea puding[39], și

la câte și mai câte, dar niciodată nu am fost înapoi la Peile. Eu și soțul meu am predat la Clare și, ca atare, nici nu am fi avut de ce. Dar văzându-te din nou, mi-au revenit amintirile. E posibil să nu fie nimeni înăuntru, așa cred, dar merită să încercăm.

Am ciocănit, așadar, la ușa camerei Aliciei, dar nu a răspuns nimeni. Apoi am bătut la ușa mea și ne-a deschis un student, derutat la vederea a două bătrâne care veniseră în vizită, dar care ne-a invitat cu aplomb înăuntru, după care a plecat la camera de recreere a studenților, în timp ce noi am stat în pragul ușii, uitându-ne de jur împrejur.

Camera arăta mai bine decât în vremea în care locuisem acolo, dar mai păstra destule asemănări încât să iște o scânteie de nostalgie – ferestrele înguste și înalte pe care domnii se strecurau afară din clădire după ora stingerii, cadrul neîncăpător și scârțâitor al patului, biroul zgâriat, mirosul de lac de mobilă și vechile cărți „plictisitoare“. Zile și nopți petrecute în acea cameră, tremurând și citind sub plapumă, sau stând trează nopțile și privind copacii, sau agățând o rochie sfâșiată pe un umeraș din acel dulap. Semestrele acelea care treceau rapid și fulminant erau atât de intense încât părea că o viață întreagă de experiențe formative era înghesuită în acea încăpere. Chiar și după atâția ani m-am simțit acasă.

Am stat acolo și, o vreme, ne-am uitat lung peste tot, lăsându-ne cuprinse de amintiri, după care Alicia, privind drept în fața ei, a spus:

– Mi-a părut atât de rău când am aflat despre Leo. Un om minunat. Eminent, chiar.

– Da, i-am răspuns.

Nu mai eram în stare să privesc, așa că m-am întors și am pornit înapoi de-a lungul culoarului. Alicia a închis ușa și m-a urmat, iar, odată ajunsă în dreptul meu, a început să cânte:

–Domnule barman, adu-mi ceva de băut,

Să fie atât de tare încât să nu mai pot gândi,

Două sorbituri și sunt în al nouălea cer,

Beau în continuare până dimineață…

A încheiat cu cotcodăcitul acela demonic pe care mi-l aduceam atât de bine aminte, și m-am trezit, la rândul meu, cuprinsă de un acces nestăvilit de râs.

– Mereu ai fost jalnică la cântat, i-am spus. Nu faci decât un vacarm groaznic de auzit.

– Mereu ai fost jalnică la băut, mi-a răspuns ea. N-ai fost niciodată în stare să ții pasul.

– Nu, am replicat, tărăgănat. Nu am reușit să țin pasul cu tine. Ziceai că tu și soțul tău ați predat la Clare?

– Da, mi-a răspuns ea. E matematician. De o inteligență fantastică, nu seamănă cu mine! a exclamat, scoțând din nou faimosul ei cotcodăcit. Chiar dacă acum suntem amândoi pensionari și umblăm de colo colo prin Cambridge, ca un cuplu de ramoliți. Asta am ajuns.

– Așadar, nu te-ai mai căsătorit cu vicontele, am spus, ca pe o constatare atât către mine, cât și către ea.

– Vicontele? m-a întrebat, aruncându-mi o privire confuză. A fost vreodată vorba despre vreun viconte? Nu îmi aduc aminte de nici unul. Spune-mi despre tine! Diploma aceea strălucitoarea a ta a dat roade? Îmi imaginez că ești deja profesoară.

Am rămas tăcută pentru o clipă, imaginându-mi cum ar fi arătat viețile noastre. Alicia o vicontesă, iar eu un ilustru cadru universitar.

– Nu chiar. A trebuit să mă ocup de copii.

– E și asta o variantă, mi-a declarat, râzând. Și e nevoie de o altfel de rigoare mintală. Gata, am ajuns.

Ne-am întors în sala de festivități. Mesele fuseseră mutate din nou lângă pereți, iar invitații începuseră să danseze. Angela îl zgâlțâia energic pe Otis. Mi-a făcut semn pe deasupra mulțimii.

– Hai la dans!

Așa am și făcut. Am plutit în voie prin încăpere, dansând și făcând conversație, pentru prima dată fără să mă simt stânjenită. Totul fusese descusut și cusut din nou, modelele erau mai clare, iar firele se împleteau așa cum trebuia. Din când în când, ochii îmi cădeau pe Alicia, care stătea la masă cu un domn în vârstă, cel mai probabil soțul ei, matematicianul. Își aplecau urechea unul către celălalt ca să-și deslușească vorbele în vacarmul muzicii. Un cuplu de ramoliți, așa cum ar fi trebuit să fim eu și Leo.

M-am prins de mâini cu Angela și cu Otis și am făcut înconjurul ringului de dans, în timp ce Bobby, priponită de piciorul uneia dintre mese, aștepta răbdătoare, bucurându-se de câte o dezmierdare din partea vreunui invitat mărinimos. M-am retras ca să supraveghez câinele, iar Angela și Otis au dansat împreună. Am continuat să bem și am mâncat varietățile de brânzeturi pregătite pentru nuntă. Părul mi se desfăcuse din coc, iar Otis a spus că arătam ca o vrăjitoare, așa că mi-am încovoiat degetele asemenea unor gheare, am scotocit în geanta Angelei până ce am dat de o baghetă și m-am prefăcut că făceam vrăji, iar băiatul a zbughit-o, hohotind de râs. Când, într-un final, ne-am retras din mijlocul petrecerii, îmbujorați, ciufuliți și chicotind, se făcuse aproape ora zece.

Otis se prăbușise deja în poala maică-sii, epuizat, iar un prieten al lui Mel ne-a chemat un taxi (unul în care aveam voie să urcăm și câinele). Tocmai îmi pusesem pardesiul și îmi strânsesem lucrurile, când și-a făcut apariția Melanie, cu Octavia urmărind-o îndeaproape.

– Am deschis cadoul de la tine, mi-a spus ea. E minunat. Nu știam de existența fotografiei. De unde o ai?

– Din pod, i-am răspuns, încântată, căci nu se întâmpla foarte des ca Mel să-și exprime aprobarea, cu atât mai puțin față de mine. Prietena mea, Sylvie, a făcut ordine în lucrurile de acolo.

– Ei bine, fotografia e adorabilă. Mulțumesc. Și-ți mulțumesc, de asemenea, pentru că ai venit și ți-ai adus prietenii. Îmi pare bine să te văd.

Mi-a prins mâinile într-ale ei, oprindu-le din tremurat. Cuvintele pe care ni le spuseserăm la ultima noastră întâlnire ne răsunau încă în memorie, dar îmi închipuiam că nu mai erau la fel de puternice.

– Și mie îmi pare bine că te-am văzut, i-am spus, apoi m-am oprit pentru câteva secunde, neștiind cum să continui. Aș fi vrut să fi fost și tatăl tău aici. Ar fi fost...

foarte mândru.

A dat din cap, iar un licăr i-a apărut în privire.

– Discursul lui ar fi fost epocal.

Am zâmbit, dezlegând câinele de piciorul mesei.

– Mă bucur că am venit. Îmi pare rău că Bobby era cât pe ce să se transforme într-un impediment legal la căsătorie.

Au râs amândouă.

– Pari... diferită, mi-a spus Mel. În bine.

– Da, i-am răspuns. Sunt mai bine. Întru câtva, cel puțin.

Ea a deschis gura ca să mai spună ceva, dar nu eram încă pregătită, așa că am dat din cap, iar ea s-a oprit. În schimb, a făcut un pas în față și m-a îmbrățișat stângaci.

– O să vin în vizită. Curând. În special ca s-o văd pe Bob, firește. Mi-ar plăcea să o cunosc mai bine pe noua mea soră adoptivă.

– Mi-ar face plăcere, i-am zis.

Cărându-l pe Otis în brațe, Angela a anunțat că sosise taxiul, așa că ne-am îndreptat spre ușă. Înainte să părăsim încăperea, am aruncat o ultimă privire în jurul sălii și am prins privirea „gimlet“ a Aliciei. A ridicat mâna și mi-a făcut un semn de bun-rămas; i-am răspuns cu o mișcare din cap și am ieșit, mergând de-a lungul culoarului, apoi spre Sidgwick Avenue, iar apoi în noapte.

Capitolul 20

Melanie. Din grecescul μελανία, care înseamnă „întunecime“. Am avut o sarcină ușoară, eram tânără, sănătoasă și îndrăgostită, asemenea unei corăbii care naviga cu toate pânzele ridicate. Deși am fost mereu mai degrabă uscățivă la trup și rigidă la minte, sarcina mă rotunjise, îmi netezise colțurile și îmi dăruise pace interioară. În vara aceea soarele strălucea, iar zilele erau lungi și pline de speranță.

La naștere, totul s-a schimbat.

Nimeni nu mă avertizase cât de groaznic avea să fie. Leo rămăsese o vreme cu mine în cameră, dar se retrăsese repede văzând toată învălmășeala aceea de carne, moașele care mă țintuiau de pat în timp ce mă smuceam și încercam să mă ridic, cu părul ud leoarcă și lipit de față. Am citit asta în ochii lui atunci când s-a întors ca să-și cunoască fiica. Se fălea și își alinta „micul arici“, după care s-a uitat la mine și parcă îi puteam citi gândurile:

„Cât scandal a făcut pentru un lucru atât de mic.“

Mă simțeam de parcă picasem un examen important; Leo aștepta calificativul „foarte bine“ și tot ce îi putusem oferi fusese un „satisfăcător“. Mi-a dăruit inelul „Regard“ pe care de curând mi-l furaseră hoții. Denumirea era un acronim de la numele pietrelor rubin, smarald, granat, ametist, rubin și diamant. Mi l-a dat împreună cu unul dintre bilețele lui în limba latină Sicut mater, ita et filia eius – cum e mama, așa e și fiica. Am fost dezamăgită. Regard în loc de iubire. Iar sicut mater nu suna ca un compliment.

Din primul ei moment în această lume, Mel a fost furioasă, o ființă minusculă și îndârjită, agitându-și pumnii și cu gura veșnic contorsionată într-un țipăt. Nu reușeam să fac nimic care să o împace; îmi sugea sângele din sfârcurile crăpate, care-mi zvâcneau de durere (chiar și după ce urmasem sfatul mamei), mă lovea în timp ce o legănam, mă săgeta cu privirea ochilor ei negri, ca de rechin, în timp ce îi schimbam scutecul. Era mereu mânioasă, o mânie pe care trebuia să o rabd.

Atunci când mă agitam de colo colo prin mica noastră locuință, pregătindu-mă să devin mamă, nu-mi imaginasem viitorul așa cum, de fapt, avea să fie. Crezusem că aveam să fac exact aceleași lucruri pe care le făceam înainte o plimbare în oraș, o vizită la muzeu, o băutură sorbită pe îndelete la o cafenea, singura adăugire fiind micuțul din brațele mele. Dar s-a dovedit că nu puteam să iau fetița nicăieri din cauza țipetelor ei și a privirilor dezaprobatoare ale celorlalți. În schimb, bântuiam, istovită, prin parcuri pustii, în ploaia torențială a acelei ierni fără sfârșit, încercând să ignor țipetele terifiante care se auzeau din cărucior.

Dacă în timpul sarcinii înflorisem, acum mă ofileam, târându-mă de la o zi la alta și de la lună la lună, dorindu-mi să uit de existența mea și a copilului. Sunt sigură că în zilele noastre, într-o situație similară, aș fi primit un diagnostic de la medic și aș fi beneficiat de medicamentele și terapia necesare. Pe atunci, însă, lucrurile nu stăteau așa. Când medicul mi-a recomandat o pilulă nou-apărută, cu ajutorul căreia puteam evita să rămân însărcinată, mi-a venit să-l îmbrățișez, având în vedere cât de îngrozită eram la gândul că aș fi putut trece din nou prin toate câte le îndurasem. Leo, care o adora pe Mel și care nu era nevoit să aibă grijă de ea, începuse să spere la încă un copil imediat ce Mel se făcuse mărișoară, iar eu nu m-am opus, căci nu-i spusesem despre pilulă și credeam că puteam, pur și simplu, să mă prefac că eram la fel de surprinsă ca și el atunci când n-avea să se întâmple nimic.

Din păcate, devenisem prea relaxată de când luam pilula, punându-mi prea mult speranța în capacitatea ei de a mă păstra într-o binecuvântată infertilitate. Distrasă de scrisoarea primită de la mama, nu am recunoscut semnele. Mă simțeam atât de obosită. Apoi am mers împreună cu Melanie ca să-i facem o vizită mamei, iar, timp de câteva săptămâni, am fost epuizată de aranjamentele pentru înmormântare, de îngrijirea copilului, de curățarea și organizarea casei din Londra, chiar dacă era și Sibby acolo ca să mă ajute. După ce mama s-a stins, am căzut într-un fel de letargie și îmi petreceam timpul în căsuța noastră dezordonată, consolând-o pe Melanie cu biscuiți, până când amândouă am început să luăm proporții. În cele din urmă am fost la un medic. S-a uitat la abdomenul meu, apoi la mine, ca și cum aș fi fost retardată. Mi-am dat seama că speram să primesc un diagnostic diferit, mai bine o boală, precum cea a mamei, decât ceea ce era evident.

Sarcina avansa, iar eu îmi mai revenisem un pic. Atunci când am vizionat casa din Stoke Newington, în ultima parte a verii lui 1964, am simțit freamătul firav

al vieții și al luminii pentru prima dată de la nașterea lui Melanie. După aceea a venit pe lume Alistair, iar lucrurile s-au schimbat din nou.

De data asta a fost mai ușor. Simțeam că eram mai stăpână pe mine, ca și cum eforturile mele nu aveau să rămână nerecompensate. Copilul a venit pe lume în liniște, clipind din niște ochi rotunzi, cu brațele avântându-se în căutarea mea. A început imediat să sugă la sân, recunoscător. Moașele m-au bătut cu palma pe umăr și m-au felicitat. Leo a stat cu noi. Mi-a acordat calificativul de „foarte bine“ ce-i drept, din cea de-a doua mea încercare.

L-am adus acasă, în noua noastră locuință imensă, iar Melanie a fost, bineînțeles, furioasă. Dar chiar și ea a învățat să-l iubească. Era atât de ascultător, de nepretențios. Era leit Leo, mare și blond, emanând un fel de strălucire copilăroasă. Chicotea și gângurea, se purta întru totul ca un copil obișnuit. Îl luam cu mine la cafenele și la mici locuri de joacă, și nimeni nu se holba la noi. Vara fusese mai degrabă monotonă și răcoroasă. Toată lumea plângea moartea lui Churchill, dar eu și Ali locuiam într-un cocon doar al nostru, nu băgam în seamă relele din lume. Ali m-a ajutat să mă vindec de eșecul cu Mel, moartea lui Henry și a mamei mele, și alte lucruri rele, despre care e mai bine să nu povestesc. Cu toatele au încetat să mai fie atât de importante din clipa în care am adus pe lume acel băiețel optimist și radios. La urma urmei, Dumnezeul în care nu credeam mi-a zâmbit. Mel era crucea pe care trebuia s-o port, iar Ali mângâierea mea. Era greșit să ai un copil preferat, dar nu mă simțeam vinovată, căci și Leo proceda la fel, doar că în cealaltă direcție. Pentru el, simplitatea lui Alistair era mai degrabă mediocritate, așa că o prefera pe Mel, cu felul ei de a fi provocator și mai complicat. Așa că fiecare dintre ei avea un părinte devotat și un părinte dezaprobator, ceea ce cred că ajută la formarea caracterului. Aceasta era oikos-ul nostru; yinul și yangul, ansamblul, mai măreț decât părțile sale componente. Eu compensam pentru neajunsurile lui Leo, iar el compensa pentru ale mele. Dar acum, când Leo nu mai era alături de mine, trebuia să-mi accept propriile defecte și să încerc să le corectez.

Clic-clac, clic-clac… În acea noapte, pe drumul de întoarcere către Finsbury Park, trenul alerga către oraș absorbit cu forța unei ventuze, hurducăind în sincron cu pleoapele mele grele; Otis atârna în brațele Angelei, care moțăia, cherchelită, Bobby stătea întinsă sub banchetă, iar eu priveam țintă obscuritatea care trecea, zăngănind, pe lângă noi. Mă uitam la reflexia mea în fereastra

întunecată, o Melanie din viitor, mai sfrijită, mai încărunțită, mai ursuză. Cum aș fi putut să o plac când mă vădeam pe mine în ea? Avea defectele mele, dar și o tărie pe care eu n-o aveam. Melanie era acea Missy pe care Leo ar fi putut ajunge să o iubească. Acum, că efectul alcoolului se risipea, iar entheos-ul își pierdea forța, m-am întrebat dacă scurtul moment de armonie pe îl trăisem înainte de plecare ar fi putut rezista. Urmele acelei groaznice zile și ale acelui groaznic schimb de replici erau în continuare prezente...

Când am ajuns la Finsbury Park, Angela a coborât din tren și s-a împleticit pe peron, în timp ce-l căra pe Otis pe umăr. Eu am început să trag de Bobby, care dezvoltase o obsesie înnebunitoare pentru stâlpii de iluminat îmbibați de urină din Seven Sisters Road. Cu toții am început să rătăcim în căutarea unui taxi. Din fericire, am găsit un șofer care a acceptat prezența câinelui în mașină, dar, până să ajungem pe strada noastră, am simțit cum deja mă lua durerea de cap și deveneam mohorâtă. Angela și-a fluturat mâna rămasă liberă, în semn de rămas-bun, apoi s-a îndreptat spre apartamentul ei, în timp ce eu am târât-o pe Bobby către casă.

Când am intrat, am zărit o lumină aprinsă în camera de zi, dar nu i-am dat prea mare importanță, amintindu-mi că Sylvie promisese să-și petreacă acea zi lucrând în pod. Avea cheia de la casă, și probabil că uitase să închidă toate luminile la plecare. Am mers în bucătărie ca să-mi fac un ceai pentru iminenta mea durere de cap. Bobby scâncea lângă ușa din spate ca să fie lăsată afară, așa că i-am descuiat-o, cu o exclamație de dezaprobare, privindu-i coada stufoasă ce dispărea iute în întunericul grădinii. Revenind la ceainic, mi-am turnat licoarea caldă și m-am pregătit să mă instalez la masa din bucătărie. Deodată, mi-am amintit de lumina aprinsă. Ar fi trebuit să fac economie la factura de electricitate.

Chiar de pe când mă apropiam, mi-a fost limpede că ceva se schimbase. Chiar și lumina din cameră arăta, acum, diferită – emana o strălucire mai delicată, mai caldă decât de obicei. Deschizând ușa, am văzut ce anume era schimbat și am rămas mută de uimire, cu mâna înțepenită pe mâner. Sylvie făcuse minuni. Casa nu mai era un mausoleu.

Când eram copil, m-a pasionat Mica prințesă[40]. Am citit-o de atâtea ori încât volumul se zdrențuise. Povestea mă fermeca și mă îngrozea în același timp, eram încântată de descrierile detaliate ale vieții Sarei Crewe, de risipa la care se dedă tatăl ei, apoi mă reculegeam, plină de entuziasm, citind despre nenorocirile care se abat asupra ei. Eram șocată să aflu că viața se putea schimba la o sută optzeci

de grade într-un moment, eroina e îngrijită ca o păpușă somptuos îmbrăcată, pentru ca, în scurt timp, să bântuie, zdrențăroasă, pe străzi, împărțind niște chifle cu o cerșetoare.

Dar episodul care m-a contrariat cel mai mult a fost acela în care domnul generos din casa de peste drum decide să redecoreze, în secret, camera Sarei. În timpul nopții, el își trimite servitorii, care merg pe acoperiș și pătrund pe fereastră, iar în dimineața următoare, când fata se trezește, își găsește mansarda mohorâtă transformată într-un budoar magic, dotat cu cele mai rafinate articole de confort casnic. În seara aceea, privind de jur împrejurul camerei de zi, m-am simțit precum Mica Prințesă, uimită de cadoul care mi se făcuse și copleșită de faptul că exista cineva căruia îi păsa suficient ca să mi-l ofere.

Covorul Aubusson revenise la locul lui, în dreptul șemineului, iar nuanțele sale de roșu aprins erau în armonie cu tăciunii jucăuși ai focului. Biroul fusese așezat în colț, alături de un scaun de lemn sculptat, tapițat cu o catifea moale, verde-gri. Perdele noi de in, cu imprimeu floral în nuanțe verzi și fețe de pernă asortate, cuvertura mea cu model paisley, spălată și aranjată pe brațul canapelei. O altă veioză descoperită în pod fusese instalată pe o măsuță scundă de lângă scaunul lui Leo. Alături, vaza de Murano, plină cu anemone. Anemone pentru Adonis cel dispărut[41].

Fotografii și desene peste tot, pe pereți, deasupra șemineului fiecare suprafață își avea propria amintire. Unele erau tablouri de care uitasem, printre care se găsea un frumos portret în ulei al tatălui meu, pictat cu puțin înainte să plece la război. Am rămas o vreme în dreptul tabloului, privind la chipul acela sensibil și meditativ. William Jameson. Fusese un pacifist, deși teama îl împiedicase să-și susțină punctul de vedere. Mama vorbea foarte rar despre el, doar pentru a spune că fusese cel mai bun bărbat pe care îl întâlnise vreodată. Eu eram tristă pentru că nu mi-l aminteam deloc, știam doar că el a fost motivul pentru care mi se spunea Missy, de când fratele meu îmi pronunțase numele greșit în prezența lui. După plecarea tatei, Fa-Fa l-a preluat și așa a rămas, deși el și tatăl meu erau singurii care m-au strigat așa până la intrarea lui Leo în viața mea. Scrisorile tatei către mama, pe care le citisem în pod, erau încheiate cu formula „Vă iubesc pe toți, în special pe Henry și pe micuța Missy“.

Cum spunea Sara Crewe? „Magia care nu permite acelor lucruri groaznice să se întâmple cu adevărat.“ De fapt, se întâmplă, nu-i așa? Tații pleacă la război și nu se mai întorc, persoanele iubite se îmbolnăvesc, nepoții se mută la mare distanță,

și multe alte lucruri și mai rele pe lângă toate astea cele mai rele lucruri, la care nici nu te poți gândi. Mai sunt, apoi, momentele care te stimulează: invitații la prânz, culcușuri pentru câini și faptul că te prefaci că ești o vrăjitoare la o petrecere de nuntă.

Ce e-mail interesant putea ieși din întâmplările acelei zile! Dar, în timp ce m-am îndreptat spre laptopul din bucătărie, m-am răzgândit și am luat decizia de a scrie, în schimb, o scrisoare de mână, așa cum făceam odinioară. Am scos o foaie de hârtie și am scotocit după un creion. Ceasul recent instalat deasupra șemineului a bătut ora unu dimineața, dar lucrurile pe care le aveam de spus nu puteau aștepta. Cu Bobby sforăind pe covor, am început să scriu, convinsă că, de data asta, vorbele aveau să-mi vină cu ușurință în minte.

„Dragă Melanie“, am început.

Capitolul 21

E bizar cât de rapid se schimbă lucrurile. Cu doar câteva luni în urmă era atât de frig, iarba înghețată scrâșnea sub tălpi, cerul era plumburiu, încărcat cu zăpada care stătea să cadă, un suflu arctic se simțea în bătaia vântului, iar cei câțiva fulgi singuratici refuzau să se topească pe pervazul ferestrei. Iar acum, la începutul lui iunie, priveam pe fereastră și simțeam razele soarelui încălzind sticla geamului. Sub tufele de brebenoc viu colorat, asfaltul de pe străzile pârjolite de soare se înmuiase, iar navetiștii își dezbrăcau hainele una câte una, pe drumul către sau dinspre stația de metrou.

Pe lângă plimbările de două ori pe zi cu Bobby, începusem să-mi umplu timpul cu alte activități. Ieșeam la cafea cu vreun alt stăpân de câini care se întâmpla să nu aibă altceva în program, luam un prânz la Sylvie sau făceam o excursie în oraș, la un matineu ieftin recomandat de Angela. Deseori diminețile îl supravegheam pe Otis, a cărui companie îmi făcea o reală plăcere. Mă însoțea când scoteam câinele la plimbare. Mergeam la locul de joacă, la intrarea căruia aștepta, răbdătoare, Bobby, în timp ce Otis se dădea în leagăne sau pe tobogan și se ascundea în tufișuri, așteptând să vin în căutarea lui.

Devenind mamă, crezusem că nu mă pricepeam la copii din moment ce nu mă descurcasem cu Melanie, dar, cu trecerea anilor, mi-am dat seama că singura condiție prealabilă era să vrei să fii bun cu ei. Nu am reușit cu Mel pentru că mereu interveneau alte lucruri care trebuiau făcute; cred că furia ei era conștientizarea faptului că atenția mea era în altă parte. E greu să accepți, atunci când ai copii, că timpul nu mai e al tău, fiecare secundă prețioasă le aparține lor. Când l-am văzut pe Otis trăgând-o de mână pe mama lui în timp ce ea își verifica telefonul, am vrut să o atenționez. Dar cu toatele facem aceleași greșeli, fie că e vorba despre telefoane, curățenie sau privitul pe fereastră atunci când plouă sau când e soare afară, așteptându-ne soțul să se întoarcă acasă. Eu și Otis ne jucam, așadar. El se cățăra pe buștenii, îmi aducea gândăcei în căușul palmei și mânca biscuiții pe care îi copsesem. Petreceam fiecare secundă supraveghindu-l, acordându-i atenție și răspunzând întrebărilor care nu se mai terminau, pentru că știam că asta nu avea să țină la nesfârșit. Dar mai știam și că aveam să ne amintim amândoi de perioada asta. N-am făcut-o pentru Melanie și nu am putut

să o fac pentru Arthur, așa că o făceam pentru Otis.

Angela mă enerva în continuare cu răutățile, fumatul, înjurăturile și trăncăneala ei fără oprire despre politică, dar era o companie amuzantă și, de fiecare dată când venea să-l ia pe Otis, inevitabil rămânea la un ceai și la o discuție în contradictoriu. Se învârtea prin bucătărie ținând bagheta lui Otis asemenea unei țigări și își declama tirada cu accentul acela aspru, irlandez. De obicei nu-i dădeam foarte mare atenție, ocupată cum eram să le pregătesc ceva de mâncare, admirând noile decorațiuni de deasupra șemineului sau strecurându-i lui Bobby firimituri de biscuiți cărora le răzuisem învelișul de ciocolată. Cățeaua bocănea cu coada, în semn de mulțumire, salivând pe covorul Aubusson. Se dovedise un câine destul de simpatic, în cele din urmă.

– La dracu' cu toții! a concluzionat Angela când, într-un final, s-a oprit să-și tragă sufletul. Camera asta arată extraordinar. Sylvie e al naibii de pricepută. Să nu uit, pe 22 e un concurs cu întrebări de cultură generală, la pub. Ea și Denzil vor să formeze o echipă. Te bagi?

Bineînțeles că eram încântată că se gândiseră la mine. Ce m-ar mai fi luat Leo peste picior! Concursurile de cultură generală i se păreau niște prostii. Presupun, însă, că acesta era nivelul meu de cunoștințe frânturi, asemenea acelor pietre care fac salturi pe suprafața apei, adunate de peste tot pe parcursul îndelungatei mele existențe.

– Cine o să se ocupe de Otis?

– O să fac rost de o bonă, barul e chiar după colț. Sylvie e al naibii de pasionată de concursuri cu întrebări. Te linșează dacă greșești vreun răspuns. Eu nu voi răspunde la nici o întrebare, pentru că nu vreau să risc. Cred că o să mă limitez la a bea și a face galerie.

– De ce să-ți schimbi obiceiurile de o viață?

– Ești sarcastică ceva de groază. Te bagi, deci?

– E voie să-ți aduci câinii la pub?

Mă obișnuisem să o iau pe Bobby peste tot cu mine, în plus față de plimbările ei obișnuite. Se entuziasma atât de tare când vedea că mă pregăteam să ies din casă, încât nu-mi plăcea să o dezamăgesc. În fața mezelăriei, stătea priponită de un

stâlp de iluminat, cu urechile ciulite, adulmecându-mi sacoșa atunci când mă întorceam la ea. Proprietarul librăriei de caritate era bucuros să o primească și o lăsa să aștepte lângă secțiunea pentru copii, în timp ce eu aruncam o privire prin magazin, iar acum, că afară se încălzise, puteam sta la terasa cafenelei, unde Hanna îi aducea un bol cu apă. Bobby era o tovarășă nepretențioasă, fericită să mă însoțească și să stea lângă mine, pufăind încet în timp ce eu citeam ziarele. Era un animal frumos, cu coloritul ei galben și brun, iar trecătorii se opreau adeseori ca să o mângâie, lucru care mie îmi făcea plăcere.

Cu aproape o săptămână înainte de concurs, a sosit un colet de la Melanie. Probabil că fusese trimis la câteva zile după ce primise scrisoarea de la mine, care nu fusese la fel de ușor de trimis pe cât fusese de scris. Ca atare, călătorise o vreme în geantă înainte să-mi fac curaj să o expediez. Cum să șterg cuvintele acelea brutale care stăteau între noi? „Dragă Melanie“, deși nu mă purtasem niciodată așa cu ea. Priveam pachetul cu un ușor tremur, dar după ce l-am deschis, am găsit înăuntru doar un DVD și un bilețel pe care scria: „Pentru ca Bob să își afle pedigriul“. Era al doilea sezon din Blackadder.

Nu mai urmărisem niciodată un serial de comedie; în afară de niște documentare ciudate la care mă uitam cu Leo, televizorul era doar o cutie inutilă într-un colț al încăperii. Faptul că se uita foarte rar la televizor era un motiv de mândrie pentru Leo, și unul dintre puținele subiecte asupra cărora el și Mel nu erau de acord, și anume semnificația culturală a mijloacelor de informare. Îmi aduc aminte cum odată, așteptând ca ei să tranșeze problema, mi-am dat seama că televizorul era acoperit de un strat de praf și am plecat în grabă să caut un șervețel de hârtie.

Prima dată, serialul mi s-a părut destul de artificial și de bizar, cu toată grămada de costume elaborate din epoca Tudorilor și cu scenografia țipătoare. Dar, încetul cu încetul, a început să-mi placă tot caraghioslâcul acela. Angela și Otis veneau câteodată ca să ne uităm împreună; Angela aducea pește pane cu cartofi prăjiți, și ne relaxam bând vin și chicotind, în timp ce ni se dezvăluia următorul plan perfid al lui Baldrick. M-am considerat o admiratoare a serialului până la ultimul episod. Pe acela l-am urmărit singură, cu Bobby lângă mine, pe canapea, așezată cu capul în poala mea. Totul era la fel de absurd și de distractiv ca de obicei, dar finalul, când toate personajele au fost ucise și cadavrele lor aruncate pe podea, a fost, nu-mi dau seama din ce motiv, destul de supărător. Am mers sus la culcare și, pentru prima dată în ultimele luni, am verificat dulapurile, după care am avut un somn prost, trezindu-mă și privind umbrele de pe pereți, ascultând sforăitul și respirația câinelui, a cărui prezență mă făcea să mă simt în siguranță. Înspre

dimineață, am adormit cu mâna pe capul ei, cufundându-mă, în cele din urmă, într-un somn profund.

Când m-am trezit, era târziu și o auzeam pe Bobby jos în bucătărie bând zgomotos apă din bolul ei. M-am îmbrăcat rapid, am coborât la parter și i-am prins lesa. Am dat o tură de parc, deși, pentru că nu era ora noastră obișnuită de plimbare, nu am întâlnit atât de mulți cunoscuți ca de obicei. Am stat în fața cafenelei o vreme, privind căprioarele, iar Bobby a mârâit la o pungă de hârtie care plutea în bătaia vântului.

Când ne-am întors acasă, am mâncat supă și, în timp ce ascultam știrile la radio, am început să sortez lucrurile dintr-o cutie găsită în pod, pe care mi-o lăsase Sylvie. Erau mai cu seamă scrisori pe care le păstrase mama și pe care le-am pus deoparte ca să le citesc cu atenție altă dată. Am aruncat la gunoi câteva documente vechi legate de vânzarea casei din Kensington, deși am păstrat o fotografie cu aceasta, făcută la scurt timp după război. Am găsit și o cutiuță care arăta ca o casetă de bijuterii, în interiorul căreia se găseau doi dinți de lapte și o bucată de hârtie făcută sul. Am desfășurat-o și am dat de un text scris de mâna mamei: „Henry 1940 & Milly 1944“. Nu făcusem niciodată ceva asemănător pentru copiii mei. Am rulat din nou hârtia și am așezat-o cu grijă înapoi în cutie, alături de micile nestemate de culoarea fildeșului. O voce neutră anunța la radio că o femeie parlamentar murise, înjunghiată pe stradă de un alegător. Și ea avea copii.

Ludwig și pumnalul lui însângerat, crimă la întâmplare. O mamă care a păstrat dinții copiilor ei și o alta care nu a făcut asta. Un părinte ucis și un altul rămas în viață. Trăiește, mori, iubește, nu iubi; totul era atât de arbitrar și de întâmplător încât nedreptatea și impredictibilitatea mă lăsau fără cuvinte. Mă disprețuiam din nou pentru alegerile pe care le făcusem, ceea ce spusesem și ceea ce nu spusesem. Îmi doream ca Leo să fi fost acolo și să mă țină de mână și să-mi spună ca totul avea să fie bine, dar scaunul lui era gol, așa că mi-am cufundat degetele în blana strălucitoare a câinelui și i-am ascultat respirația: sus, jos, sus, jos.

– Trăiește, a spus Bobby, și am tresărit, șocată, dar era doar una dintre căscăturile ei zgomotoase.

I-am ciufulit coama și am privit de jur împrejurul bucătăriei mele confortabile, la fotografiile de familie strălucind în lumina veiozei, la tatăl meu care-mi zâmbea

dintr-o poză, și m-am gândit cât de norocoasă eram, cât de enorm de norocoasă. Privind afară, mi-am dat seama că începuse să plouă și că o răpăială grozavă îmi bătea în fereastră. Plimbarea de a doua zi a lui Bobby avea să fie o adevărată bălăceală. Cățeaua m-a înghiontit cu botul, rostogolindu-se pe spate ca să-mi arate burta ei cea albă.

– Mă bucur că ești aici, i-am spus, gâdilându-i blana moale, iar ea s-a răsucit mai aproape de mine ca să primească mai multe mângâieri.

Magia nu face ca dezastrele să nu mai aibă loc. Dezastre se produc în fiecare secundă, în fiecare zi. Apoi, viața își continuă cursul. Iar tu te cramponezi de ea și speri să poți păstra măcar firimiturile și dințișorii albi, de lapte, care rămân.

Capitolul 22

– Întrebarea cu numărul șapte: În ce an s-a încheiat conducerea juntei militare din Grecia, cunoscută și sub denumirea de Regimul Coloneilor?

– O, la naiba, să fi fost 1972? 1973?

– 1975. Ești sigur?

Capul lui Bobby se odihnea pe piciorul meu și simțeam că și ea își dorea să avem succes, iar eu le-aș fi putut da răspunsul, dar nu mai eram prezentă, gândul m-a purtat la noaptea aceea, în urmă cu aproape cincizeci de ani, pe când Coloneii erau încă la putere, iar eu și Leo am avut o ceartă care aproape că m-a făcut să-i mărturisesc totul.

Urme de zăpadă asemenea unor degete fantomatice acopereau pământul în acea seară din 1970, când eu și Leo ne-am întors împreună la Cambridge, ca să luăm parte la un dineu organizat într-un hotel din apropiere de Queens. Era vorba de un eveniment legat de turism, la care el fusese invitat, ceva legat de Grecia, dar nu ascultasem cu prea mare atenție atunci când el îmi spusese despre ce era vorba, pentru că gândul îmi zbura la copilul mofturos de cinci ani hotărât să devasteze casa, și la Melanie care, deși avea zece ani, stârnea o sută de dramolete în fiecare zi, de parcă mai avea puțin și împlinea douăzeci și trei. Așa că, în acea după-amiază, am pus pe mine o rochie care nu era mânjită de mâncare și am luat trenul, apoi un taxi, și ne-am grăbit către River Suite, căci Leo mi-a spus că trebuia să ajungem devreme, nu mai știam din ce motiv anume. La intrarea în hotel am observat un grup mic de oameni care ne fixau cu privirea, iar unul dintre aceștia a strigat ceva care suna injurios, dar nu m-am gândit foarte mult la asta, pentru că ne grăbeam foarte tare.

Nu am remarcat nimic specific grecesc la acea întrunire, doar câteva dintre personalitățile notabile ale orașului așezate în cerc și sorbind din pahare, dar încă de pe când am sosit era clar că urma să se întâmple ceva rău. Angajații care se ocupau cu servirea păreau hărțuiți, aveau umerii tensionați ca și cum ar fi așteptat ca o erupție să se declanșeze în bucătărie. Eram deja anxioasă așa cum

mi se întâmpla mereu la astfel de evenimente iar, în timp ce Leo își începea periplul prin încăpere, stăteam cu spatele la perete și, fără să-mi dau bine seama, isprăvisem deja trei pahare cu șampanie. Când, într-un final, a revenit lângă mine, toată lumea a dezvoltat un fel de trup-ecou care se suprapunea peste cel adevărat, iar la început am crezut că zgomotele pe care le auzeam erau doar în capul meu. De afară se strecurau voci care țipau, chelnerii păreau mai îngrijorați decât fuseseră mai înainte, iar invitații au început să șușotească în spatele paharelor.

– E vorba de un protest care se desfășoară afară, în față, mi-a șoptit Leo, punând mâna pe un pahar și dându-l pe gât dintr-o singură înghițitură. Tristan spune că se tot strâng de ceva vreme. Ce bine că am venit mai devreme.

– Cine sunt?

– Studenți, în cea mai mare parte.

– De ce protestează?

– Grecia. Junta.

Grecia pe care o cunoșteam eu era cea antică: mituri și metafore, munți și magie, iar realitatea dură a unei dictaturi moderne părea, într-o mare măsură, o contradicție în termeni, așa cum era și cina asta devenită, brusc, ridicolă.

Ne-am așezat la locurile noastre, deși câteva scaune rămăseseră neocupate, iar primul fel de mâncare ne-a fost servit cu mâini vizibil tremurânde. Măsline cu ardei, inele de calamar prăjite și numeroase sosuri și bucăți de lipie cu marginile îndoite. În jurul meu, cu toții au început să sporovăiască, hotărâți, despre diferitele taverne pe care le frecventaseră, ca să-și arate rafinamentul. Ca pentru a îmbogăți și mai mult tonul mediteraneean, muzica a răsunat deodată cu putere în încăpere, iar unele femei și-au astupat, consternate, urechile. Câțiva invitați s-au uitat împrejur ca să identifice sursa zgomotului, dar pentru mine era evident că nu aveam de-a face cu un contrapunct subtil la evenimentele din acea seară. Laolaltă cu strigătele necontenite de afară, evenimentul de transforma rapid într-o farsă.

După ce a schimbat în șoaptă câteva cuvinte cu Tristan și cu un ospătar care se plimba pe acolo, Leo s-a întors către mine:

– Cineva a instalat megafoane afară.

– Cât de amabil din partea lor, am răspuns, sorbind din vin.

După asta, un bărbat care părea un fel de demnitar s-a ridicat și a încearcat să țină un discurs despre minunățiile litoralului grecesc, acompaniat răsunător de dansul lui Zorba. Umerii lui Leo au tremurat; el și prietenul său, Tristan, s-au îndemnat unul pe celălalt să acționeze. Strigătele răsunau acum din toate direcțiile, iar, într-un final, vorbitorul a renunțat și s-a dat deoparte, ridicând, disperat, din umeri către colegii săi.

Ospătarii transpirau în mod vizibil și gesticulau unul către celălalt, scandările de afară se auzeau mai puternic, iar invitații păreau mai tulburați și mai distrași. O piatră a lovit, apoi, una dintre ferestrele înalte care dădeau înspre râu. În realitate, fusese doar o bufnitură, dar toată lumea era atât de încordată încât una dintre femei a început efectiv să țipe. A fost suficient pentru ca totul să o ia razna. Un chelner a scăpat din mână o tavă cu felii de avocado, care s-a prăbușit zgomotos, o altă piatră a urmat-o pe prima, iar ferestra către River Suite s-a spart și doi bărbați tineri, care purtau pancarte, au dat buzna în încăpere. Au fost imediat îmbrânciți afară, iar toată lumea s-a ridicat de la mese și s-a îmbulzit către ieșire, dându-și ghionturi, deși nimeni nu părea să știe încotro mergea, iar apoi, apoi, dintr-odată, am realizat că era cea mai bună distracție de care avusesem parte în ultimii ani.

Nu eram singură acasă cu doi copii plângăcioși; altcineva făcea șmotrul, iar eu purtam o rochie frumoasă și soțul mă ținea de mână. Acum se auzeau strigăte asurzitoare atât în interior, cât și de afară, bărbații răcneau instrucțiuni unul către celălalt, iar femeile țipau și își strângeau fustele pe lângă corp ca și cum în program ar fi urmat violuri și jafuri. Aducea cu ceva dintr-o ceremonie închinată zeului Bacchus – asta părea cea mai potrivită analogie –, iar atunci când Leo m-a împins afară din salon, am șterpelit o sticlă de șampanie deschisă de pe o tavă care își menținea cu greu echilibrul, și i-am făcut cu mâna chelnerului amuzat.

Nici la recepție situația nu era mai liniștită, angajații mișunau fără rost și nimeni nu prelua controlul. Un bărbat care părea administratorul hotelului bătea din palme fără încetare, dar nimeni nu-l băga în seamă. Multe dintre femei deveniseră isterice între timp, deși în realitate, cu excepția vacarmului, nu se întâmplase nimic. Cât de curând alunecaserăm cu toții pe panta panicii și a haosului! Am început să chicotesc, în timp ce analizam scenele dramatice și

luam câte o înghițitură de șampanie. Leo era prins în mijlocul unei discuții intense cu Tristan, dar, atunci când s-a întors și m-a zărit, a rânjit din partea cealaltă a încăperii, și m-am simțit ca și când eram din nou fata care-și ținea strâns la piept cărțile, pe Mathematical Bridge. Rezistam amândoi în continuare. În ciuda tuturor celor întâmplate.

Zâmbind neîntrerupt, Leo s-a îndreptat către mine, iar eu i-am întins sticla de șampanie. A apucat-o și a luat o înghițitură, iar, atunci când mi-a înapoiat-o, am văzut că ținea în mână pardesiul meu.

– Ei bine, se pare că toată lumea se duce la etaj ca să se ascundă până ce se termină totul, mi-a spus el.

– Hmmm, am zis, privind conspirativ atât la el, cât și la pardesiul meu.

Mi-a întins brațul cu un gest curtenitor.

– Ce-ai zice să o luăm la fugă?

Mă țineam de el și, râzând pe înfundate ca niște școlari, am trecut în goană pe lângă invitații care pălăvrăgeau, îndreptându-ne către ieșire. Când am ajuns foarte aproape de ușă, am făcut o pauză, iar apoi ne-am luat avânt.

– Gata? m-a întrebat Leo, întorcându-se spre mine cu un licăr poznaș în privire.

– Gata, i-am răspuns și ne-am strecurat afară.

Imediat ne-am lovit de un perete de trupuri înțesate, o mulțime clocotind de furie și de exaltare. Am zărit câțiva polițiști în mijlocul oamenilor, împingând în zadar mulțimea, dar intervenția lor n-avea sorți de izbândă, întrucât erau sute de persoane acolo, în acea fundătură. Am plonjat în mulțime ținându-ne de mână, cu capetele în jos, prinși în învălmășeală. La început avansam cu greu și mi-era teamă că aveam să fim snopiți în bătaie și împinși înapoi, dar, încet-încet, Leo și-a croit drum prin mulțime, ținându-mă în continuare de mână. Aproape reușiserăm, când a început să plouă cu găleata. Cel puțin așa am crezut, dar potopul era prea abundent, în câteva secunde eram udă leoarcă, așa cum erau toți cei din mulțime. Privind în sus, am văzut un bărbat la o fereastră de la primul etaj al hotelului, care rânjea disprețuitor în timp ce ne stropea cu un furtun. Haosul se dezlănțuise, oamenii împingeau într-o direcție sau în alta, vopseaua de pe pancarte începea să se scurgă, iar scrisul devenise neclar. Dar chiar și în

mijlocul haosului, mâna lui Leo o ținea în continuare pe a mea. Nu-mi dădea drumul.

Apoi, deodată, ne-am eliberat și am alergat pe o stradă laterală înapoi către civilizație, atrăgând privirile curioase ale trecătorilor în timp ce tropăim pe lângă ei, râzând incontrolabil. Când, în cele din urmă, ne-am oprit pe o străduță laterală care mărginea St. Catharine's, eram amândoi ciufuliți, răsuflând din greu, triumfători. I-am întins din nou sticla lui Leo, iar el mi-a dat paltonul ud.

– Ce naiba făceam noi acolo? l-am întrebat, cu respirația întretăiată, trăgând paltonul pe mine și scoțându-mi părul de dedesubt.

Leo a luat o înghițitură de șampanie și a bolborosit:

– Tristan m-a invitat, el e pe jumătate grec. Am crezut că, poate, aveam să obținem o vacanță gratis din chestia asta!

Leo se ținea strâns cu mâna de poarta de fier forjat a colegiului, cu respirația tăiată de la atâta râs, după care m-a înșfăcat de mână și am alergat din nou pe străzile întunecate, pavate cu piatră cubică.

– Unde mergem? am pufnit, la un moment dat, urmându-l pe Leo pe o alee care se desprindea din King's Parade.

– Într-un loc unde mergeam mai demult, e tot ce mi-a spus.

Noaptea era întunecată și rece, luminile licăreau la ferestrele facultăților în timp ce treceam în grabă pe lângă ele, iar, pentru o secundă, mi s-a făcut dor de toate astea, de spațiul de grație al vieții academice, de delicata analiză a cuvintelor în turnurile visătoare[42], în detrimentul brutalității lumești a maternității. Cum ar fi decurs viața mea, mă întrebam, dacă nu aș fi avut copii? Simțeam, apoi, mâna lui Leo într-a mea, trăgându-mă după el în timp ce traversam un cimitir și treceam prin dreptul Bisericii Rotunde, aflate la stânga noastră, iar o clădire din cărămidă roșie, în stil gotic, s-a ivit din întuneric. Aici se aflau sălile pentru dezbateri ale Societății Cambridge Union. Ne-a întâmpinat un furnicar de studenți, dar Leo n-a rupt ritmul, ci a continuat să meargă, trăgându-mă după el de-a lungul mai multor culoare, iar apoi am luat-o în jos pe trepte. În timp ce coboram, am auzit din nou muzică, dar un gen aparte.

Am pătruns în pivniță, un loc care nu-mi era familiar, dar am constatat că acel

ansamblu de încăperi subterane obscure fusese transformat într-un club improvizat de jazz. Formaţia se afla într-unul dintre capetele încăperii, în semiobscuritate, câteva cupluri dansând în mijloc, în timp ce alţii erau aşezaţi la mesele înşirate pe laturi. Leo a privit în jur preţ de o clipă, apoi a respirat puternic, cu satisfacţie.

– Exact așa cum îmi aminteam, mi-a spus el, cu afecțiune. Vrei ceva de băut?

Am găsit o masă și m-am așezat, iar Leo a plecat ca să facă rost de ceva de băut. În câteva clipe, a reapărut cu o sticlă de vin.

– E mult mai bine așa, mi-a zis, așezându-se la masă și turnând câte un pahar pentru fiecare. Am ciocnit, după care mi-am dat seama cât de adorabil era totul. Nu mai făcusem asta niciodată, pentru că el era mereu prea ocupat, iar eu eram mereu prea epuizată, dar poate că aici, în această pivniță sordidă, puteam să mă pun în sfârșit în valoare. Poate că toate lucrurile pe care le îndurasem și sacrificiile pe care le făcusem nu aveau să fie inutile în cele din urmă, ci fuseseră doar un test creat pentru a face recompensa mai satisfăcătoare. După ce grijile pentru copii s-ar mai fi împuținat, iar cariera lui ar fi devenit mai solidă, eu și Leo am fi petrecut mai mult timp împreună și ar fi învățat să mă iubească în felul total și neclintit după care tânjeam.

– Dr. Carmichael!

Un tânăr brunet, care purta ochelari, se ivise lângă masa noastră, roșu la față și bâlbâindu-se de emoție. Leo a sărit imediat în picioare, strângându-i mâna și exclamând:

– Dawson!

Și au plecat amândoi. Leo a ajuns în cealaltă parte a încăperii, la un grup de studenţi care l-au primit entuziasmaţi – întoarcerea eroului cuceritor –, iar eu am rămas la masa mea, în compania sticlei, fără să am alături pe nimeni cu care s-o împart.

El a lipsit aproape o jumătate de oră, sporovăind și primind bătăi prietenești pe umăr, timp în care sticla mea s-a golit și am ajuns în stare să-mi pun în scenă propriul protest, cu pancarte, scandări și mustrări îndreptățite. Când, în sfârșit, el s-a întors mergând agale, cu cravata strâmbă și cu ochii strălucitori după atâtea complimente primite, aveam o expresie nepăsătoare, îmi țineam brațele

încrucișate și eram complet beată. Leo s-a prăvălit pe un scaun și a ridicat din sprâncene văzând cât mai rămăsese în sticlă.

– Ai băut-o pe toată, nu? a observat, legându-și din nou șireturile de la pantofi.

– Nu prea am avut altceva de făcut, am bombănit, bătând din picior, în timp ce așteptam să-mi ceară scuze.

– Iartă-mă, draga mea, știi cum e.

O vreme am stat fără să schimbăm nici un cuvânt, el salutându-și diverși admiratori, dar, într-un final, nu m-am mai putut stăpâni.

– Tu chiar... tu chiar nu înțelegi, i-am spus, rușinându-mă de propria-mi inadecvare.

S-a întors, surprins, către mine.

– Ce?

– Cât de greu e. Tu, cu... doctoratul tău. Iar eu, cu... dimineţile în care beau cafea.

Vorbele nu-mi ieșeau așa cum trebuia; eram prea beată. Dar cuvintele nu mai puteau fi oprite. Mă infectasem cu o parte din furia celor care participaseră la demonstraţie, scânteia se aprinsese înăuntru, iar acum flăcările se înălţau, mânioase, și nu mai puteau fi stinse.

– Nu e corect.

– Ce anume nu e corect? m-a întrebat, derutat.

– Tu poţi face orice. Iar eu nu pot face absolut nimic. Stau doar și putrezesc acasă.

Nu mai puteam pronunța corect cuvintele și era groaznic, dar nu mă puteam abţine. El era dictatorul, iar eu eram poporul nemulţumit, iar aceasta era lovitura mea de stat, pregătită jalnic și scăpată deja de sub control. Dar chiar și așa, nu renunţam.

Cum stătea el acolo, plictisit și irascibil, bătând cu degetele în tăblia mesei în timp ce eu mă oțăram, mi-am dat seama că vorbăria mea nu avea nici un efect, că nu lua nimic în serios, își spunea pur și simplu că eram beată și că nu conta ceea ce spuneam. Nu era corect. Toți anii aceia pe care îi petrecusem atrofiindu-mi mintea și făcând sacrificii imense, mai mari sau mai mici, despre care el nu știa nimic și nici nu le putea înțelege pentru el însemnaseră o perioadă în care fusese liber să facă tot ce-și dorise. Complacerea aceasta – sublimul egocentrism – săpase adânc, până când rana ajunsese carne vie. Dorința de a-i da o lovitură năucitoare mă copleșea, și îmi dădeam seama că voiam s-o fac, că voiam să-i împărtășesc ceea ce îngropasem atât de mulți ani, singurul lucru care nu trebuia spus niciodată, la care nu trebuia să te gândești, pentru că atunci totul lua sfârșit. Înainte să mă pot opri, totul a ieșit la iveală.

– Nici nu știi ce-am făcut pentru tine. Ce am fost în stare să fac. Și e ireversibil.

Exact în secunda în care cuvintele mi-au ieșit din gură am vrut să mi le iau înapoi, să le îngrămădesc la loc în mine până când aveau să mă sufoce. Leo, care reușise să facă rost de un whisky, s-a oprit cu paharul în dreptul buzelor, devenind atent în cele din urmă, și s-a încruntat.

– Ce ai făcut?

Mă clătinam pe marginea prăpastiei, dar am început imediat să mă cațăr înapoi, îngrozită de adâncimile care se căscau dedesubtul meu.

– Nimic.

– Voiai să spui ceva. La ce te referi? Ce anume e ireversibil?

– Nimic, nu știu ce am vrut să spun. Nimic. Îmi pare rău că am băut prea mult.

Leo a lăsat paharul jos și m-a prins de mâini, fixându-mă cu privirea.

– Missy, vrei să-mi spui ceva?

Cu un efort suprem de voință, m-am uitat la el și i-am zâmbit atunci când i-am întâlnit albastrul senin al privirii.

– Nu, Leo, îmi pare rău. Sunt doar obosită. Seara asta a fost prea mult pentru mine.

– Știu, mi-a spus, strângându-mi mâna și ciupindu-mă, apoi, de braț. Distractiv, totuși, nu?

Am reușit să schițez un zâmbet, iar el m-a ridicat în picioare.

– Doamnă Carmichael, chiar și așa, cu părul răvășit, arătați foarte frumoasă în seara aceasta. Îi acordați un dans soțului dumneavoastră? m-a întrebat, ațintindu-și asupra mea ochii albaștri în jurul cărora apăruseră câteva cute.

Orchestra cânta o piesă lentă, pe care nu o recunoșteam. Leo m-a cuprins în brațe, eu mi-am rezemat obrazul de pieptul lui și ne-am legănat împreună, tălpile pantofilor noștri lipindu-se de podeaua cleioasă. Îl simțeam făcând semne din cap, pe deasupra mea, colegilor săi, înconjurându-se în continuare de atenția publicului, iar versurile cântecului mi-au pătruns în minte, în timp ce înconjurăm ringul de dans: Nu-ți pierde capul, nu-ți pierde calmul… Și astfel nu-ți vei pierde bărbatul.

– *Bertie, am șoptit.*

În întunericul pivniței, nimeni nu putea să mă audă sau să-mi vadă lacrimile care-mi alunecau pe obraji la gândul că fusesem atât de aproape de a distruge totul. Spulberată într-un milion de cioburi, ca fereastra aceea din River Suite.

Bobby mi-a lins mâna, ca pentru a-mi da curaj.

– Răspunsul e „1974“, am spus, smulgându-mă din reverie și punând degetul pe foaia cu răspunsuri pe care Sylvie scria în grabă.

Toți ochii s-au îndreptat asupra mea.

– Junta, am completat, mulțumită că puteam, în sfârșit, să-i ajut.

– La dracu’, știm asta, mi-a răspuns Angela, cu gura plină de chipsuri.

– Acum am ajuns la anul în care s-a născut Saddam Hussein, mi-a spus Denzil. Încearcă să ții pasul!

Dave, prezentatorul concursului, era un bărbat de vârstă mijlocie, din nordul

Angliei, care aspira să ajungă actor de comedie și care tot spunea lucruri precum „Pe telefon informații de-ai căutat noi te-am descalificat!“ În plus, Dave întreținea un schimb de ironii cu echipele de la mese, alcătuite în mare parte din bărbați cu aspect de tocilari. Sylvie scotea exclamații dezaprobatoare ori de câte ori Dave încerca să facă o poantă, iar Angela, deja cherchelită, strica „Bingo!“, întrerupând jocul fără nici o jenă. Denzil tot comanda de băut și, din când în când, îi strecura Sylviei câte un răspuns din colțul gurii.

Atunci când Bobby s-a întors dintr-o expediție de explorare pe sub masă, i-am netezit cu mâinile ambele părți ale capului mătăsos și am inspirat mirosul ei câinesc, ca să mă debarasez de angoasa amintirilor. M-a privit în ochi și a râgâit ușor, iar duhoarea m-a făcut să mă dau înapoi.

Aveam probleme în a înțelege cele mai multe dintre întrebări în runda dedicată televiziunii și filmelor, abia dacă auzisem de emisiunile la care se refereau, și chiar dacă știam unele dintre filme, întrebările se legau de amănunte prea obscure ca să încerc să dau un răspuns. Numele ambarcațiunii din Fălci? Sylvie lua notițe cu înverșunare. Angela s-a aplecat peste ea și a mâzgălit ceva, apoi amândouă au izbucnit în râs. Am luat un chips și l-am întins pe sub masă. Câteva secunde mai târziu, am simțit un gâdilat de blană, iar chipsul dispăruse.

– Pământul către Missy! a spus Denzil. Ești OK?

– Nu știu răspunsul la nici o întrebare, i-am zis, ridicând din umeri.

– Ai un potențial neutilizat, m-a consolat, zâmbindu-mi din colțul gurii. De asta te afli aici.

I-am întâlnit privirea preț de o secundă și m-am gândit că era un om bun, atât de diferit față de imaginea străinului dubios pe care încercasem să-l evit atunci când ieșisem pentru prima dată cu Bobby la plimbare. Câinele mă ajutase să trec peste acea primă provocare jenantă. De acum încolo, mă descurcam singură. Sau, cel puțin, învățam.

Ne apropiam de runda finală, iar Dave ciocănea în microfon și toată lumea aștepta, încordată, comentariile. Am aruncat o privire în jurul mesei, la prietenii mei, gândindu-mă că dacă aș fi fost în stare să răspund la o singură întrebare, doar la una singură la care nimeni să nu știe răspunsul, atunci m-aș fi putut întoarce acasă fericită. Aș fi putut să îmi arăt potențialul.

– Runda finală, doamnelor și domnilor, a tușit Dave. Iar acum vom vorbi despre... CÂINI.

Tocilarii au oftat. Masa noastră a aplaudat.

– Daaaaaaaaa, a strigat Angela, schițând semnul victoriei către vecinii noștri. Denzil și-a frecat mâinile, iar Sylvie și-a răsucit creionul între degete și mi-a făcut cu ochiul. Eu mi-am manifestat bucuria într-un mod mai silențios; cu toate că o aveam pe Bobby, care își odihnea capul în poala mea, nu stăpâneam foarte bine subiectul „câini“.

– Runda asta e complicată, a anunțat David. Microfonul i-a căzut, apoi, din mână, iar când l-a ridicat din nou, în amplificator s-a auzit cuvântul „rahat“.

– Toată lumea e pregătită! a strigat Angela.

– Dă-i bătaie! s-a răstit Sylvie, aranjându-și creioanele.

– Întrebarea cu numărul unu, a spus Dave. Care e numele câinelui lui Hagrid din Harry Potter?

Știam răspunsul: Fang. Dar toată lumea știa asta. Întrebările au continuat în același stil. Câinele lui Bede[43], Gyp, câinele domnului Rochester din Jane Eyre, Pilot, câinele lui Dorothy, din Vrăjitorul din Oz, Toto. Ei știau și câini pe care eu nu îi știam, ca numele câinelui lui Eliot în E.T. Harvey și câinele din Înapoi în viitor, Einstein. Ne descurcam bine se vedea după privirile îndurerate ale concurenților de la mesele învecinate că luam avans și, drept urmare, ne bucuram din ce în ce mai zgomotos. Echipa noastră a știut numele câinelui din Peter Pan, Nana, după care a urmat întrebarea finală, iar Sylvie a spus că era acum ori niciodată, că mereu concursurile erau câștigate sau pierdute cu această ultimă șansă, așa că trebuia să nu o ratăm.

Dave și-a dres glasul și a râgâit în microfon. Bobby a dat din coadă, în semn de apreciere.

– Ultima întrebare, doamnelor și domnilor, a spus prezentatorul. Profitați de ea! Care e numele câinelui lui Odiseu din Odiseea?

S-a lăsat liniștea pentru o secundă, apoi cineva a pufnit disprețuitor.

– Ce dracu’ e asta? a întrebat Angela.

S-a uitat la Sylvie, care a ridicat din umeri, și s-a uitat la Denzil, care a clătinat din cap. Apoi s-au uitat cu toții la mine.

Plină de recunoștință, m-am aplecat în față și am șoptit încet, dar cu toată încrederea de care eram capabilă:

– Argos.

– Ca magazinul? s-a strâmbat Angela.

– Câinele lui Odiseu, am răspuns cu fermitate, în vreme ce Bobby îmi lingea mâna în semn de susținere.

– Foarte bine, a spus Sylvie, completând foaia noastră cu răspunsuri. Sper că știi ce spui. E în joc reputația mea.

– Cioc, cioc, m-a tachinat Denzil, lovindu-se peste tâmplă cu încheietura degetului și zâmbindu-mi larg.

M-am relaxat, cuprinsă de o imensă satisfacție. Dave și chelnerița s-au retras ca să adune punctajele, iar Denzil a plecat ca să mai aducă de băut. Cei grupați sub titulatura de Colegiul Ticăloșilor, actualii campioni, ne tot aruncau ocheade pline de suspiciune. Cursa era foarte strânsă. După o așteptare chinuitoare, Dave a revenit la microfon cu un teanc de hârtii cu răspunsuri într-o mână și cu o halbă de bere în cealaltă.

– Ei bine, cursa a fost strânsă, prieteni, a anunțat el, luând o gură de bere. Dar câștigătorii, cu un singur punct avans, sunt...

Dave s-a uitat pe foaie.

– Votanții Dedicați!

Sylvie a țâșnit din scaunul ei, întorcându-se, cu pumnii ridicați de entuziasm, către cei din echipa Colegiului Ticăloșilor, toți cu fețe de învinși.

– V-am făcut-o, gașcă de IT-iști! a răcnit ea, răsucindu-se într-o piruetă victorioasă și evitând la limită să fie lovită de un avion de hârtie.

S-au auzit mai multe huiduieli. Câștigătorii aroganți n-au avut nicicând mare succes la public.

I-am dat lui Bobby un chips, iar Denzil a mers să ridice premiul. Echipa noastră a câștigat patruzeci și două de lire sterline și o carte de colorat cu autograful lui Jeremy Corbyn[44], pe care Angela a strâns-o la piept cu entuziasm. Mai multe dintre echipele concurente au venit să ne felicite și să o mângâie pe Bobby, iar Sylvie le-a spus tuturor că eu fusesem singura care știuse numele câinelui lui Odiseu. O singură altă persoană din încăpere mai știuse, un domn în vârstă dintr-o echipă denumită Mason și Argonauții, care și-a ridicat pălăria de pai în direcția mea pe când se îndrepta către ieșire. Am cumpărat vin de treizeci de lire sterline și am pornit, împleticindu-ne, spre casă. Am irosit ultimele douăsprezece lire pe pește pane cu cartofi prăjiți, pe care l-am mâncat, bucurându-ne de aerul călduț al serii, rezemați de zidul grădinii din față a casei mele. Am hrănit-o pe Bobby cu bucățele de pește și ne-am trecut în revistă victoria. Mă simțeam din nou ca în studenție, ținând punga unsuroasă în mâini și râzând atunci când Angela îi imita pe adversarii noștri cei tocilari aplecați deasupra foilor cu răspunsuri.

– Ați fost cu toții minunați, în special eu, a concluzionat Sylvie, lingându-și de pe degete uleiul de la cartofii prăjiți. Trebuie să merg acasă și să iau un ibuprofen preventiv, înainte de culcare. A fost o plăcere, dragilor. Pa și pusi! ne-a salutat, pornind prin întunericul nopții ca să le regăsească pe Decca, Nancy și Aphra.

– Ești de gașcă, Missy, mi-a spus Denzil, schițând un salut turmentat, apoi s-a întors și a luat-o, mergând în zigzag, în direcția opusă.

Angela a sughițat și, cu un salt, a coborât de pe zid. Apoi a pornit-o, clătinându-se, către casă, după care s-a întors, brusc, către mine, ținând un deget ridicat și sforțându-se să mă vadă prin aburii vinului.

– Nu uita să votezi mâine! m-a avertizat, apoi a cotit, îndreptându-se către apartamentul ei.

Am deschis poarta și am lăsat-o pe Bobby să mai adulmece un pic prin grădină. Am privit cerul catifelat și îndepărtat pe care licăreau câteva stele, în ciuda luminilor orașului. În cele din urmă, Bobby s-a întors și s-a așezat la picioarele mele, precum odinioară o făcuse nobilul zăvod al eroului Odiseu.

– Și-a împlinit destinul și a rămas credincios, i-am spus lui Bobby, ștergându-mi o lacrimă. L-a așteptat pe stăpânul lui.

Dar cățeaua dispăruse din nou, croindu-și drum printre tufele de trandafiri, până când în urma ei nu s-a mai auzit decât un foșnet.

– Argos, am șoptit.

Eram eu, iar Leo era Odiseu și, în ciuda tuturor faptelor lui și ale mele, aveam să-l aștept mereu, oricât timp ar fi trebuit să treacă.

Referire la o farsă făcută în iunie 1958 de un grup de studenți la inginerie ai Universității Cambridge, care au urcat un automobil Austin Seven pe acoperișul unei clădiri din campus

Sufragetă britanică

F.R. Leavis (1895–1978) critic literar britanic din secolul XX

Aluzie la versurile referitoare la Elena din Troia din Tragica istorie a doctorului Faust, de dramaturgul englez Christopher Marlowe (1564–1593): „Acesta-i chipul ce prin vraja sa/Putere a avut spre a-mpânzi/Al apelor întins cu mii și mii/De pânze de corăbii ce-au plutit/Spre Troia care-n flăcări s-a surpat?“

National Health Service, sistemul de asistență medicală de stat din Marea Britanie

University College London, celebră universitate londoneză

Reședință situată în Knole Park, în comitatul Kent, una dintre cele mai mari cinci locuințe din Marea Britanie, după suprafață

Personaj feminin din mitologia greacă, alergătoare iscusită, învinsă de tânărul Hippomene la o întrecere cu ajutorul a trei mere din aur dăruite de zeița Afrodita

Benjamin Disraeli (1804–1881), politician britanic, prim-ministru al Marii Britanii, romancier

Manuscris datând din secolul al VI-lea d.Hr., care redă diverse fragmente din Evanghelia după Matei

Martha Jane Canary (1852–1903), supranumită Calamity Jane, cercetașă, eroină a Vestului Sălbatic, celebră pentru faptele sale de vitejie în luptele cu indienii

Hit din 1968, interpretat de cântăreața americană Dionne Warwick

„Bluestocking“ („ciorapi albaștri“ în traducere): termen ironic care desemnează o femeie intelectuală

Replică din serialul britanic Blackadder

Reformulare a frazei „Poți scoate un băiat din Anglia, dar nu poți scoate Anglia din sufletul unui băiat“, atribuite actorului britanic John Mahoney, care exprimă atașamentul față de Marea Britanie

Cartier din Londra unde se află mai multe localuri pentru homosexuali

Personaj feminin din serialul de animație anglo-american The Mr. Men Show

Serial polițist britanic

Cămin studențesc al Colegiului Newnham din Cambridge

Premiu literar care se acordă în fiecare an celei mai bune opere scrise în limba engleză de către un cetățean din lumea anglofonă

Comandor al Ordinului Imperiului Britanic, titlu onorific acordat de regina Marii Britanii pentru contribuții deosebite în diverse domenii de activitate

Cocktail preparat din două părți de gin și o parte de suc de lămâie

Semnifică „Dumnezeul interior“, a dat naștere cuvântului „entuziasm“ în lb. greacă în text

Seminare informale organizate la Universitatea Cambridge, în cadrul cărora studenții își prezintă cercetările și sunt tratați cu cafea și deserturi

Roman pentru copii, al scriitoarei britanice Frances Hodgson Burnett

Aluzie la legenda conform căreia anemona ar fi apărut din amestecarea lacrimilor zeiței Afrodita cu sângele iubitului ei, Adonis

Într-unul dintre poemele sale, poetul victorian Matthew Arnold a supranumit Oxfordul „orașul turnurilor visătoare“, aluzie la arhitectura clădirilor universitare

Aluzie la Adam Bede, romanul de debut al scriitoarei britanice George Eliot (1819–1880)

Politician, liderul Partidului Laburist din Marea Britanie

PARTEA A TREIA

Prietenia face mereu bine; dragostea rănește, uneori.

Seneca

Capitolul 23

Mi-am dat seama că Leo avea o aventură înainte ca el însuși să conștientizeze asta. Începuse să se trezească mai de dimineață, mă ajuta să pregătesc micul dejun și chiar, din când în când, îl ducea pe Alistair la școală. Era mai vesel decât de obicei, ca și cum și-ar fi reprimat un fel de încântare, și, mai presus de toate, reușea să se concentreze mai bine. Mereu cu nasul în cărți, Leo avea de obicei un aer distrat. „Conservatorii ăștia!“, după cum spunea mereu bunul lui prieten, Tristan. Dar în acea perioadă Leo a fost mai activ ca niciodată, dedicând mai puțin timp studiului, propunând să mergem în excursii de o zi, pregătind chiar cina de câteva ori și lăsând bucătăria într-o dezordine cumplită. Se străduia mai mult, și nu îmi dădeam seama de ce. Până când, într-o zi, l-am surprins privindu-se în oglinda de deasupra șemineului. A văzut că mă uitam la el în timp ce-și netezea părul pe spate și a zâmbit forțat, cu un aer vinovat. Era vinovat.

Și în vremea în care fusese iubitul Aliciei își dăduse părul pe spate cu un gest asemănător. L-am văzut odată în fața camerei ei, pregătindu-se să intre. Își zărise imaginea reflectată în fereastră și făcuse același gest, netezindu-și smocurile rebele de la tâmple. Acum eram în permanență cu nervii întinși la maximum, căutând semnele infidelității. De fiecare dată când pleca la vreo conferință eram convinsă că se ducea la ea, așa că mă uitam pe chitanțe în căutarea unor indicii, îi verificam buzunarele, îi citeam agenda în care își nota întâlnirile. N-am găsit nimic incriminatoriu, dar asta nu schimba lucrurile.

Apoi am dat amândoi nas în nas cu ea într-o zi când, în drum către teatru, am trecut pe la biroul lui pentru ca el să-și ia geanta. Secretara, ocupată nevoie-mare cu niște hârtii, i-a întins geanta lui Leo, iar, în drum spre ieșire, a trecut pe lângă noi o fată care căra un vraf de cărți. Leo a salutat-o, ușor tulburat.

– Carrie! Nu știam că vei fi aici.

Ea s-a întors, prefăcându-se surprinsă, și mi-am dat seama imediat. Era mică de statură și roșcată și era, bineînțeles, una dintre studentele lui. Felul în care se purtau unul cu celălalt îmi spunea că nu se întâmplase nimic deocamdată; erau la faza în care își dădeau târcoale, dorindu-și cu ardoare să treacă la intimitatea

fizică. Probabil că starea de expectativă, reținerea, erau incitante pentru amândoi.

„Nu trebuie să o rănim pe Millicent sau să-i rănim pe copii.“

Să te imaginezi în postura de martir, în încleștarea unei mari pasiuni, iar apoi să cedezi, în cele din urmă ce traseu cu peripeții! Ajunseseră în vârful acestei prime culmi, anticipând vârful. Nimeni nu-i putea opri să escaladeze până la capăt.

Așa că, în cele din urmă, n-am spus nimic, ci am așteptat să se termine. Nu a fost atât de grosolan încât să-mi cumpere flori, dar, atunci când mica lui aventură ajunsese în punctul culminant, m-a scos la cină într-un restaurant elegant, deschis recent în Islington. În seara aceea, pe când ședeam într-un fel de atrium, într-o lumină difuză și ascultând muzică clasică în surdină, l-am urmărit mânuindu-și, nervos, tacâmurile și m-am gândit la cât de mult îl iubeam, în ciuda tuturor celor întâmplate. Privirile ni s-au întâlnit în lumina lumânărilor, iar ochii i s-au încrețit la colțuri într-un fel de zâmbet care îmi era rezervat doar mie. Aveam senzația că, de-a lungul acestui întreg episod sordid, se simțise deosebit de binevoitor în ceea ce mă privea. Probabil că din recunoștință pentru faptul că avea o soție atât de cumsecade, care privea în altă parte și nu făcea scandal. Să mă abțin de la a provoca scandal a fost unul dintre cele mai dificile lucruri cu care m-am confruntat de-a lungul vieții.

Vreme de câteva luni, Leo a făcut chiar și diverse munci casnice. A înlocuit un balustru rupt, a dat de câteva ori, neîndemânatic, cu aspiratorul prin casă și, într-un gest fără sens, a cumpărat un enorm cal de lemn pentru Alistair. Bietul Ali, care era prea mare pentru o astfel de jucărie, i-a mulțumit politicos tatălui său, iar scena mi-a făcut inima să se strângă de durere. Era un obiect impresionant, sculptat manual, cu o coamă din păr de cal adevărat și o șa de catifea. N-am putut niciodată să suport atingerea catifelei, mi se făcea, pur și simplu, pielea de găină.

Apoi, dintr-odată, totul s-a sfârșit rapid. Într-o seară, Leo s-a întors acasă arătând de parcă i se înecaseră toate corăbiile. A spus că se simțea obosit și că muncise prea mult. A dispărut, apoi, în birou. A început să scrie la noua lui carte, iar lucrurile au reintrat în normal. Cea mai fierbinte dragoste are cel mai glacial sfârșit. Pe iubita lui am zărit-o pe Gower Street, câțiva ani mai târziu, braț la braț cu cineva de vârsta ei. După ce strânsese suficient praf în camera lui Ali, am donat calul de lemn unui cămin de copii din Highbury. Când i-am spus, Leo s-a pregătit să protesteze, după care și-a amintit și s-a oprit, o mărturisire la fel de

valabilă ca oricare alta. Îi plăcea să se gândească la sine ca la o persoană profund onestă, iar faptul că trebuia să facă lucrurile pe ascuns nu era în acord cu principiile lui. Eu am fost mereu mai bună la disimulare.

Cu trecerea anilor, m-am împăcat cu ideea și am început chiar să cred că, din anumite puncte de vedere, ieșiserăm mai puternici din asta. Poate că faptul că fusese atât de aproape de marginea prăpastiei l-a făcut să-și dea seama că nu voia totuși să sară în gol. Afecțiunea pe care o simțea pentru mine în perioada aceea a rezistat, în timp ce pasiunea oarbă i-a trecut. Copiii creșteau și nu mai eram nevoită să le ofer la fel de mult timp, iritarea începea și ea să se atenueze, iar eu mă puteam concentra mai bine pe rolul de soție. După ce m-am acomodat cu plecarea lui Ali de acasă, am rămas doar noi doi, iar activitățile cu care ne ocupam timpul împreună îmi dădeau un sentiment destul de plăcut. Leo se aventura afară din birou la ora cinei, și vorbeam despre cercetarea lui. Aveam parte chiar și de ieșiri ocazionale Oxford, Bath, Brighton; Leo în librării, iar eu hoinărind prin galerii și cafenele. Invitam prieteni la cină, mergeam la teatru, făceam din când în când câte o excursie în străinătate. Ca atunci când strângeam cercul la petrecerea de nuntă a lui Tristan, lărgind oikos-ul, apoi micșorându-l din nou, însă mereu conectați, fredonându-ne împreună melodia.

Alunecam leneș pe drumul vieții, lăsând în urmă momentele bune și pe cele mai puțin bune. Apoi, Leo s-a îmbolnăvit și viața noastră a deraiat din nou.

Mi-am adus aminte de boala lui Leo în dimineața de după concursul de cultură generală. Mă pregăteam să mă duc la vot și eram animată de o stare de spirit bună după victoria noastră incredibilă și după ce evitasem o mahmureală. Noaptea blândă de dinainte fusese urmată de o zi mohorâtă, cu o ploaie ce stătea să cadă, așa că am luat umbrela cu mine și am pornit împreună cu Bobby, care era într-o formă de zile mari și alerga încolo și încoace.

După o scurtă tură de parc, salutându-l pe Denzil și compătimind-o pe Sylvie care se văita de o durere de cap, am mers către secția de votare din sala de festivități a școlii aflate chiar după colț de casa mea. Însă, pe măsură ce ne apropiam de destinație, am încetinit ritmul și am devenit mai preocupată. La urma urmei, Leo era eurosceptic. Skepsis... grecescul pentru îndoială. Poate că ar fi fost mai bine să-l las să-și exprime punctul de vedere in absentia. Nu că ar fi putut schimba ceva în esență, era ca un salt într-o prăpastie pe care l-aș fi putut

face în numele lui, încredințată de faptul că ceilalți aveau să mă prindă.

Am început să merg cu pași mai hotărâți, iar Bobby m-a privit cu nedumerire.

– Acum mă hotărăsc dacă am să votez pro sau contra ieșirii din Uniunea Europeană.

Bobby și-a smucit lesa și m-a tras înainte, gest care părea să fi fost o încuviințare. Am legat-o de balustrada din fața sălii și am observat, amuzată, că venitul la secția de vot cu câinele era un fel de tradiție printre rezidenții din Stoke Newington. Ea s-a așezat, răbdătoare și pufăind, alături de un border terrier și un labradoodle, care avea lipit pe zgardă un autocolant cu inscripția „Rămân în UE“. Efectul mesajului mi-a întărit însă decizia contrară. Cartagina trebuia distrusă.[45]

Am intrat și mi-am luat buletinul de vot. Odată ajunsă în cabina mică și șubredă, m-am concentrat și am lăsat întrebarea să-și limpezească sensul, apoi am luat pixul atașat cu un șnur și mi-am exprimat votul. Mulțumită, am băgat buletinul în urnă, le-am zâmbit observatorilor și m-am îndreptat către ieșire, unde Bobby mă aștepta într-o stare euforică. Mă întâmpina mereu cu un entuziasm excesiv, ridicându-se pe picioarele din spate, gemând, extaziată, și ronțăindu-mi încheietura de bucurie și de ușurare. În lumea lui Bobby totul era alb sau negru. Când plecam, era pentru totdeauna; când mă întorceam, însemna că n-aveam să mai plec niciodată. Ea opera cu noțiuni absolute.

Toată lumea spunea că trebuia să alegi o tabără sau alta, că era vorba despre o decizie tranșantă, „da“ sau „nu“. A rămâne sau a pleca. Dar nu era atât de simplu. Existau și alte elemente de care trebuia să se țină seama; porțiuni gri unde nu erai întru totul de acord sau în dezacord, însă credeai că una dintre părți îți reprezenta opiniile mai bine decât cealaltă. Am vrut să-i ofer o voce lui Leo, dar, mai mult decât orice, am vrut ca lucrurile să se schimbe, să nu mă mai simt tristă, sau supărată, sau singură. Acel mic gest de rebeliune mi-a dat senzația că aș fi putut schimba cursul evenimentelor pe ultima sută de metri. Mai aveam încă lucruri de spus în viața asta.

Am plecat de la secția de votare mergând sprinten, în ciuda cerului acoperit de nori grei. În locul florilor pe care i le duceam de obicei lui Leo i-am lăsat un pliant electoral, ca pe un fel de ofrandă. Când am ajuns acasă cu Bobby, cădeau primele picături mari de ploaie, și abia ce-am intrat, că afară s-a și dezlănțuit

urgia. În hol, am șters-o pe Bobby de apă cu un prosop vechi, iar ea a stat liniștită, ridicându-și fiecare labă ca să o pot curăța. După ce am terminat, m-am trezit dându-i un pupic pe bot, iar ea mi-a răspuns lingându-mă pe nas.

Era atât de întuneric înăuntru încât am fost nevoită să aprind luminile, delectându-mă din nou cu dezordinea artistică a sufrageriei mele proaspăt redecorate. Draga de Sylvie, speram că-i mai trecuse durerea de cap. M-am fâțâit de colo colo ca să-mi pregătesc un ceai și ca să-i umplu lui Bobby bolul cu apă, apoi m-am așezat pe canapea cu o carte în mână, pe când cățeaua tresărea și sforăia în culcușul din apropiere, cu fălcile la doar o aruncătură de băț de veverițele care goneau prin visele ei. Ne-am culcat devreme, îngânate de darabana pe care ploaia o bătea în ferestre, și cu Bobby ocupându-și locul ei obișnuit de la picioarele patului.

A doua zi de dimineață, în parc, ploaia făcuse loc unei burnițe dese și a trebuit să ne croim drum printre bălți imense și să constatăm că anumite zone fuseseră inundate de potop. Cu excepția unor schimburi de saluturi sobre, din cap, cu alți posesori de câini, nu am intrat în conversație cu nimeni. Angela îmi trimisese un mesaj pe când ne întorceam spre casă, propunând să ne întâlnim la cafeneaua noastră, iar eu, dornică de căldură și de conversație, am acceptat. Ne-am întâlnit la unsprezece, după ce trecuse ora de vârf din timpul dimineții. Ea era tolănită la masa noastră obișnuită, iar Otis stătea cocoțat pe scaunul vecin, sorbind furios dintr-un milkshake. Hanna a venit să-mi ia comanda și am observat că avea ochii roșii, de parcă ar fi plâns. Necazuri cu iubitul, probabil, m-am gândit.

– Nu-mi vine să cred, a spus Angela, amestecând în cafea și jucându-se cu linguriță printre degete ca și cum ar fi fost o țigară. Cum au putut? Idioții dracu’! Nu-și dau seama ce se va întâmpla? Economia distrusă, toți rasiștii și habotnicii din țară vor ieși din bârlogurile lor, finanțarea dusă pe apa sâmbetei, va fi imposibil de călătorit în vreun loc, Dumnezeu știe ce altceva s-ar mai putea întâmpla. Ce-a fost în capul lor? Niște încuiați la minte, îți zic, niște nenorociți încuiați la minte.

– Despre ce tot vorbești tu acolo?

– Despre vot, bineînțeles, mi-a răspuns, surprinsă de neștiința mea.

– Ce vrei să spui? Ce s-a întâmplat?

Angela s-a aplecat peste masa vecină, a luat un ziar și mi-a fluturat prima pagină

prin fața ochilor. I l-am smuls din mână și am citit titlurile. La început, cuvintele mi se perindau, neclare, prin fața ochilor, după care am reușit să focalizez textul. Am clipit.

– Nu-mi vine să cred, am spus, ținându-mi capul în jos și citind în continuare ca să nu-mi poată vedea expresia.

– O să vezi cum vor ieși toate lucrurile la iveală acum. Toate aberațiile despre comerțul global și suveranitate. Ce tâmpenie!

După ce Hanna mi-a adus cafeaua și i-am mulțumit, am pus ziarul deoparte. Oamenii au tendința să exagereze, iar toată discuția asta despre recesiune și deportarea străinilor avea să rămână, fără îndoială, o simplă discuție. Mi-am făcut de lucru adăugându-mi lapte în ceașcă și ronțăind biscuitul care se servea împreună cu cafeaua. Îmi dădeam seama că Angelei nu-i trecuse nici măcar o secundă prin cap ideea că aș fi putut vota altfel decât ea și decât toți cunoscuții noștri. Am hotărât că nu trebuia să afle niciodată ce se întâmplase în acea cabină de vot, cât de mult trădasem cauza. La fel ca alte întâmplări care nu pot fi menționate, și aceasta trebuia împachetată, pusă deoparte și uitată.

Când am ajuns la locul de joacă, Angela vocifera în continuare, iar eu îl ajutam pe Otis să strângă crengi din care să construiască un cuib de pasăre. Mi-am dat seama că îmi lipsea Bobby, lipăind înainte și înapoi, cu coada în vânt, adulmecând și zbenguindu-se de colo colo. Mă obișnuisem să mă plimb împreună cu ea, mă obișnuisem cu compania celorlalți oameni pe care îi descoperisem cu ocazia acelor plimbări. În cele câteva luni de când o aveam, vorbisem, în parc, cu un număr de oameni mai mare decât numărul tuturor celor cu care vorbisem în ultimii cincizeci de ani. Descoperirea acestui fapt m-a făcut să-mi fie rușine, așa cum mi se făcuse și după ce citisem, mai devreme, titlurile din ziare.

În timp ce îl supravegheam pe Otis, care se dădea în leagăn făcându-și vânt cu picioarele ca să ajungă sus, tot mai sus, mă întrebam care erau oportunitățile ce puteau fi pierdute în urma acelui vot, care ar fi fost șansele anulate, ce anume am fi putut rata. Poate că avea să fie bine, poate că avea să fie un dezastru, poate că nici una, nici alta. Oricare ar fi fost rezultatul, eu trebuia să-l accept. Și, totodată, trebuia să accept faptul că jucasem și eu un rol în toată povestea. O altă cruce pe care trebuia s-o port.

Capitolul 24

Când iulie i-a luat locul lui iunie, iarba din parc, pârjolită de soare, s-a ofilit și s-a îngălbenit. Bobby se moleșise din cauza căldurii, petrecându-și zilele prăbușită în hol, acolo unde podeaua placată cu gresie era mai răcoroasă. Avea o blană atât de deasă încât m-am gândit să o duc la frizer pentru o tunsoare, dar, atunci când i-am pomenit Angelei despre ideea mea, ea a fost de-a dreptul îngrozită.

– E asemenea lui Samson, va rămâne fără puteri! mi-a spus, bătând din palme deasupra urechilor ciulite ale lui Bobby.

Dar nu mai încăpea nici o îndoială că Bobby era afectată de căldură, așa că am scos-o la plimbare mai devreme dimineața, ca să evităm perioada în care soarele ardea cel mai tare. Era o senzație plăcută se ne plimbăm singure prin parc înainte să fie asediat de ceilalți oameni. Primele ore ale unei zile de vară erau pline de posibilități și, spre deosebire de Bobby, pe mine mă încânta căldura care mi se răspândea prin vene, punându-mi în mișcare mecanismele vara, nu mă simțeam atât de înțepenită și de bătrână.

Mel mi-a făcut o vizită într-o sâmbătă. Amândouă am fost surprinse de cât de bine ne-am simțit împreună în aceeași încăpere unde ne certaserăm atât de agresiv cu un an în urmă. După prânz, am mers împreună să-i ducem flori lui Leo, un ritual care, deși sobru, cel puțin l-am îndeplinit în compania cuiva la care țineam. Pe drumul către casă, Mel a rupt tăcerea gravă care se așternuse după ce terminaserăm vizita.

– Mi-e dor de el.

– Și mie îmi lipsește, i-am răspuns, fixând copacii imenși și noduroși ce mărgineau aleea largă pe care mergeam.

– Câteodată îi vorbesc de parcă ar fi încă aici. De parcă ar urma să-mi spună: „Înveselește-te, ariciule! Mergi înainte!“

Am încercat să râd, dar din piept mi-a ieșit mai degrabă un suspin.

– Ai…

Voiam să o întreb dacă primise scrisoarea de la mine, dar, deodată, mi s-a părut că nu era momentul.

– Ai fost să vezi apartamentul acela pe Eltisley Avenue?

Mel și Octavia se gândeau să-și cumpere un apartament mai spațios, unde să aibă loc toate cărțile, dar nu se puteau hotărî dacă să-l ia pe cel aflat în apropiere de Midsummer Common sau pe unul aflat în vecinătatea Newnhamului. Ea mi-a subliniat avantajele fiecăreia dintre cele două locuințe, după care a menționat că era îngrijorată ca fondurile pentru cercetare să nu fie reduse în urma Brexitului. Asemenea Angelei, nu s-a îndoit de rolul meu în toată povestea asta. Nu i-am mărturisit, nu eram atât de inconștientă încât să dărâm podurile fragile pe care le construiserăm, dar i-am sugerat că Leo ar fi votat diferit dacă ar fi avut posibilitatea.

Mel m-a fixat, uimită, cu privirea.

– Bineînțeles că nu ar fi votat pentru ieșire! Nici pomeneală!

– Dar... am protestat, încercând să-mi susțin cauza fără să mă dau de gol. Mereu critica funcționarii de la Bruxelles...

– Da, și critica, de asemenea, romanele proaste ale lui Disraeli, dar asta nu l-a oprit să-l considere un geniu.

Mă simțeam și mai stingherită la gândul că votasem ca să-i ofer o voce lui Leo și că, de fapt, i-o atribuisem pe cea greșită. Zilnic, o nouă întâmplare îmi împovăra și mai mult conștiința încărcată. Angela mi-a spus că Hanna, chelnerița, se întorsese acasă într-o zi, după muncă, și găsise mesajul „Polonezi, plecați acasă!“ mâzgălit pe ușă. Economia era în cădere liberă, așa spunea toată lumea, iar lira sterlină pierdea atât de mult din valoare încât în curând nu avea să valoreze mai mult decât bețele pe care Bobby mi le aducea atunci când ieșeam la plimbare. Ce s-ar fi putut întâmpla cu pensia mea? Banii erau și așa destul de puțini, în fiecare zi primeam noi facturi pe care nu le mai băgam în seamă, iar acum începuseră și telefoanele din partea lui Horace Simmonds, managerul nostru bancar. Era un vechi prieten al lui Leo, așa că am încercat să-l îmbunez cu niște promisiuni neconvingătoare. Știam că nu trebuia să ignor această problemă, dar simțeam că situația era prea dificil de gestionat era mai simplu să o trec cu

vederea și să uit de ea. Dar nu-i puteam spune lui Mel nimic din toate astea ar fi început din nou să-mi predice că trebuia să-mi restrâng cheltuielile așa că i-am propus să ieșim cu câinele la o plimbare.

Când ne-am întors, am găsit-o pe Angela așteptându-ne la poartă, însoțită de Otis și ținând în mâini un sac negru pentru gunoi. Amintindu-mi de sacul pe care mi-l adusese cândva Sylvie, mi-am amintit și de culcușul pentru câine din sufragerie, învelit într-un strat de păr, duhnind a șosetă murdară, mirosul specific al lui Bobby, cu care mă obișnuisem încet-încet. Din nou, animalul era copleșit de vremea toridă. Când ne-am apropiat, Angela a băgat mâna în sac și a scos ceva albastru, făcut din plastic, pe care ni l-a fluturat cu un aer victorios prin fața ochilor.

– Are cineva un furtun?

Era o piscină gonflabilă.

Am dus-o pe gazon, în grădina din spatele casei, iar Angela a început să o umfle, în timp ce Mel scotea furtunul din magazie. Era doar o piscină mică, alcătuită din trei inele de plastic, dar prezența ei acolo mi-a amintit de verile în care copiii erau mici și le instalam o stropitoare, privindu-i cum țipau încântați, alergând în toate direcțiile. Amintirea aceasta m-a emoționat, pentru că aveam tendința deprimantă de a mă gândi la acei ani ca la o perioadă plină de o tristețe și de o epuizare fără sfârșit. Ca atunci când te gândești doar la criticile pe care le-ai primit, și nu la mulțimea de complimente, mereu îmi aminteam mai degrabă eșecurile decât victoriile. Pentru fiecare amintire precum cea cu stropitoarea, părea să existe un album întreg de evocări ale unor dimineți în care fusesem irascibilă și care îmi reveneau în memorie tocmai ca să mă dojenească. Eu, Mel și Alistair avuseserăm parte și de vremuri fericite. Trebuia doar să fac un efort mai susținut ca să mi le amintesc.

Odată piscina umflată, Mel a umplut-o cu apă, iar Angela l-a ajutat pe Otis să-și pună micul lui slip în timp ce țopăia de pe un picior pe altul, plin de entuziasm. Bobby a făcut o tură în jurul piscinei, dând, prudentă, din coadă, apoi a privit, pufăind, cum Otis își înmuia în ea vârful unui deget de la picior. După vreo zece minute de împroșcat și țipat, el a plonjat, în sfârșit, în piscină, după care a ieșit din ea, stropind și țipând, cu trupușorul strălucind în lumina soarelui. Am băut Pimm’s și limonadă aduse de Mel și am stat tolănite pe pernele lui Sylvie, privindu-l cum se distrează. După vreo oră a început să i se facă frig, așa că i-am

adus un prosop și s-a așezat în poala maică-sii, împachetat ca într-un cocon, în timp ce noi sporovăiam leneș, iar Bobby zăcea cu limba scoasă de-un cot.

După ce, într-un final, am intrat în casă să ne adăpostim de dogoare, Mel și-a exprimat entuziasmul la vederea sufrageriei mele redecorate, admirând portretul bunicului ei, William Jameson, iar Angela a convins-o să rămână și să comandăm ceva de mâncare. Au plecat ca să stabilească meniul, iar eu, după ce am așezat ceainicul pe foc, am ieșit în spatele casei cu gândul de a folosi apa din piscină ca să le ofer plantelor o stropire binemeritată. Pe când ieșeam pe ușa din spate, m-am oprit brusc la vederea priveliștii din fața mea.

În creierul lui Bobby sălășluia un demon care, din când în când, dezlănțuia în ea o frenezie scurtă, dar intensă. Sylvie botezase acele momente „cele cinci minute distractive“. Le remarcasem de câteva ori în parc, atunci când adulmeca ceva interesant, când întâlnea un câine care o interesa în mod deosebit sau pur și simplu când se lăsa în voia toanelor. Nu se întâmpla frecvent, dar atunci când o apuca, era ceva impresionant. O lua la goană în cerc asemenea unui vârtej de blană, lătrând la fiecare schimbare de direcție, scurmând pământul cu ghearele, într-o încâlceală de membre și de dinți, până când se prăbușea epuizată la pământ, dând ochii peste cap și așteptând să fie apreciată pentru spectacol.

Acum piscina gonflabilă îi declanșase un episod în toată puterea cuvântului. Când în piscină, când în afara ei, sărea împroșcând în jur fără să-i pese de nimic, ieșind apoi ca să se scuture și să gonească împrejurul grădinii. Din nou înăuntru pentru o bălăceală nebună, apoi afară ca să se scuture și să dea o altă tură în jurul gazonului, și iar de la capăt. La vederea spectacolului care devenea din ce în ce mai amuzant, m-a pufnit râsul. Angela, Otis și Mel au venit și ei la ușa din spate, ca să urmărească nebunia. În scurt timp râdeam cu toții ca niște apucați, ștergându-ne fețele de lacrimi și de stropi de apă, căci bufoneriile lui Bobby ne făcuseră leoarcă atât pe noi, cât și pe ea. În cele din urmă s-a oprit, printr-o alunecare, în fața noastră, gâfâind cu putere, iar blana udă, lipită de corp, o făcea să pară cât jumătate din mărimea ei adevărată.

– A înnebunit, a zis Otis pe un ton admirativ, atunci când Bobby s-a zburlit într-o ultimă scuturare, după care s-a așezat, ca să se usuce, în soarele ce se apropia de apus.

Zbenguiala nebună a lui Bobby golise mare parte din piscină, dar mai rămăsese suficientă apă cu care să-mi stropesc trandafirii în timp ce așteptam să fie livrată

mâncarea. Plimbându-mă printre straturile de flori, am privit blana încreţită a lui Bobby şi, cum stătea aşa, zvâcnind din labele desfăcute-n sus, m-am simţit invidioasă pe capacitatea ei de a se manifesta atât de liber. Era o fiinţă atât de pasionată şi de directă; nu avea nici un secret, nimic de care să-i fie ruşine, nimic pentru care să-şi ceară iertare pur şi simplu, totul era la vedere.

Chiar şi după ce o mai golisem cu stropitoarea, piscina era încă pe jumătate plină, iar apa plescăia încetişor la margini, aşa că mi-am dat jos sandalele şi am intrat. O senzaţie de răcoare şi de catifelare mi-a învăluit degetele, şi am privit îndelung undele albastre, ritmice, care îmi înconjurau picioarele îmbătrânite. Aş fi vrut să-mi spăl păcatele, să le arunc ca pe o piele moartă şi să păşesc afară revigorată şi nepătată, să o iau de la zero. Ca şi cum târşâitul picioarelor printr-o piscină gonflabilă, golită recent de o corcitură nebună ar fi putut avea acest efect. Vedeam, deja, cum părul de câine mi se aduna în jurul gleznelor.

Una dintre primele mele amintiri de când eram mică a fost cea în care mama m-a dus la noul bazin de la Hampstead Lido. Îmi aminteam cum o priveam înotând în piscină, cu părul negru plutindu-i în urmă. S-a răsucit pe spate şi a înotat înspre mine, apoi şi-a ridicat mâinile din apă.

– Milly! Vino!

Am rămas pe margine, îmbrăcată în costumaşul meu de baie croşetat, care mă înţepa la umeri. Deşi apa ar fi oprit mâncărimea, nu puteam înainta pentru că în calea mea era un păianjen. Însă nu era un păianjen, ci doar o crăpătură într-una dintre plăcile de ceramică de pe marginea piscinei, dar ar fi putut să fie un păianjen. Ar fi putut. Nu voiam să trec pe lângă el de teamă că ar fi putut să se mişte, căci era un păianjen. Aşa că am rămas pur şi simplu acolo, nerăbdătoare să plonjez, dar blocată pe marginea piscinei. În cele din urmă, mama n-a mai rezistat tentaţiei şi s-a îndepărtat, plutind.

Bobby s-a ridicat, pufăind, pe picioarele din spate, şi a plecat ca să cerceteze o muscă ce se zbătea la suprafaţa apei. Observasem mai devreme că era foarte ataşată de Melanie, care profita de orice ocazie ca s-o alinte şi s-o complimenteze. Surprinsă să constat că eram puţin geloasă, i-am mângâiat una dintre urechi şi i-am şoptit:

– Îmi aminteşte de greşelile pe care le-am făcut.

M-am gândit la cearta noastră teribilă, la vina care îmi făcuse furia să devină şi

mai deplină. Furie care acum se risipise, dar care încă persista în atmosferă, asemenea electricității statice. Deși eu și cu Mel negociaserăm un fel de pace tacită, preferam să nu mă gândesc la ziua aceea îngrozitoare. Dacă aș fi putut-o ignora suficient de mult timp, poate că, în absența gândurilor, s-ar fi estompat precum o fotografie veche.

– Mamă, ce naiba faci acolo? m-a întrebat Mel, stând în dreptul intrării din spate cu o pungă de hârtie plină într-o mână și cu un papadum[46] în cealaltă.

Am ieșit în grabă din piscină și mi-am vârât picioarele înapoi în sandale.

– Doar încercam să văd cum e, i-am spus, luându-i papadumul din mână și trecând pe lângă ea. Mel a clătinat din cap și m-a urmat înăuntru, iar Bobby, tot udă, s-a strecurat printre noi. Trebuia să-mi amân cele cinci minute distractive pentru o altă zi.

Capitolul 25

Lancaster Villas

Kensington W8

21 septembrie 1942

Iubitul meu Will,

Am primit o scrisoare de la Sibyl zilele trecute. Am fost uimită, pentru că știi că nu e adepta epistolelor lungi și, la drept vorbind, a nici unei alte forme de comunicare. E prea ocupată cu găinile ei. În fine, mi-a scris ca să-mi spună că Henry și Milly sunt foarte bine, sunt la o școală locală și se bucură de viața la țară, după cât se pare. Dar, mai presus de toate, Sibby a inclus un bilețel scris chiar de Milly! Nu m-am putut îndura să ți-l trimit de teamă să nu se piardă, așa că îl redau mai jos, cuvânt cu cuvânt:

Drga mama,

Te iub. Camera nuastr este drăgţ. Sun oi.

Milly

E minunat, de-a dreptul! Sunt atât de bucuroasă că Sibby nu a încercat să o corecteze, nu m-aș mai fi bucurat la fel de mult. Mai era și un desen, care cred că ar putea fi una dintre oi. Nu voi încerca să îl reproduc aici.

La Londra lucrurile sunt tot așa cum le știi. Tata nu mai coboară în pivniță în timpul raidurilor aeriene. Spune că fie va muri, fie nu va muri, iar mersul în pivniță nu are cum să schimbe lucrurile. Mama a început să coasă din nou, ăsta e, mereu, un semn rău.

Cum tu și copiii sunteți plecați, mă bucur că mă pot ocupa de muncă. Ambulanțele sunt destul de greu de condus, dar încep să mă obișnuiesc cu ele. Intervalul orar în care lucrez de obicei e de la șase seara la opt dimineața. Trebuie să ieșim imediat ce bombardamentul încetează, pentru că altfel nu mai avem pe cine salva. La început a fost înfricoșător, dar acum suntem prea ocupați ca să mai băgăm de seamă. Noaptea trecută, o bombă a căzut peste un teatru din Tottenham Court Road. Sala era plină cu soldați veniți acasă în permisie, multe dintre victime purtau uniformă. Au fost înșirați pe stradă și acoperiți cu un covor, și a trebuit să verificăm dacă erau morți cu toții, ca să știm dacă trebuia să îi ducem la spital sau la morgă.

Printre ei am găsit un băiat în viață și l-am ținut de mână o vreme, cât am așteptat să-și dea ultima suflare. M-a rugat:

– Spune-i lui Elsie că o iubesc.

I-am promis că așa aveam să fac. I-am pus în mașină, pe el și pe ceilalți, și i-am dus la morgă, dar cei de acolo n-au vrut să-i primească fără certificat de la medic. Așa că eram cu cadavrele în mașină, dar nu aveam unde să le punem. Într-un final, a trebuit să le lăsăm pe o stradă lăturalnică. Nici unuia dintre noi nu i-a plăcut așa ceva, dar ce puteam face? Erau alții care mai aveau o șansă la viață și pe care trebuia să-i ajutăm.

În zilele libere m-am întâlnit cu alte câteva femei din Fitzrovia, care se gândesc să înființeze un comitet pentru promovarea dreptului femeilor de a avea salarii egale cu cele ale bărbaților. Discuțiile sunt destul de aprinse, iar seara trecută am fost atât de ocupate certându-ne, că, la ora la care am terminat și am ieșit în stradă, se dăduse deja stingerea. Așa că a trebuit să mă iau după bordurile albe ca să bâjbâi până la stația de autobuz. Șoferul nu era prea priceput, apăsa cam prea tare frânele. Trecuse de ora zece atunci când am ajuns acasă. Mama era de-a dreptul isterică.

Trebuie să închei, căci în curând intru în tură, dar voi scrie din nou imediat ce voi putea. Sper să primesc învoire ca să pot merge în Yorkshire luna viitoare, cu aproximație. Poate că am s-o pun pe micuța ta Missy să-ți scrie și ție o scrisoare. Nu-i așa că ar fi minunat?

Rămân

iubita ta,

Am găsit acolo și scrisoarea de la Sibyl, alături de bilețelul scris de mine, murdar și mototolit de la atât citit și răscitit, iar, pe fundul cutiei, desenul cu oaia. Mi s-a părut că semăna mai degrabă cu un soare în spatele unui nor, dar am presupus că depindea din ce unghi te uitai la el. Vreme de toți acei ani am crezut că cel mai groaznic lucru care se întâmplase fusese moartea lui Jonas, labradorul.

Lucrul cel mai greu de suportat era că, atunci când a venit să ne vadă, mama mi-a cerut să-i scriu tatei, dar eu nu am făcut-o niciodată, pentru că eram prea ocupați să ne jucăm cu animalele mătușii Sibby. În timp ce Bobby mă înghiontea cu nasul și îmi lingea lacrimile de pe obraji, m-am gândit că, dacă m-aș fi putut întoarce în timp, aș fi mers în dormitorul din pod și i-aș fi scris tatei o scrisoare, cea mai lungă și cu cele mai multe greșeli de ortografie posibile.

Rămâneam

iubita lui,

Missy.

Capitolul 26

Când Melanie a împlinit treizeci de ani, Leo a insistat să-i organizăm o petrecere. Nici ea nu-și dorea așa ceva, și nici eu; nu voiam să-mi pierd timpul cu frecușul pe care îl presupuneau invitațiile, alegerea localului și, în general, dificultățile legate de organizarea unui eveniment în Cambridge. Ali era plecat într-o călătorie și nu putea ajuta, iar Leo, bineînțeles, după ce a făcut marele anunț a plecat la o conferință, și toată organizarea a căzut pe capul meu. Trebuia să sun pe toată lumea, să rezerv o sală la King's[47], în timp ce Mel bombănea și spunea că ar fi preferat să ia doar cina la Peking[48].

În dimineața petrecerii m-am trezit cu o mahmureală după ce mă răsfățasem cu câteva pahare de gin tonic tare pe când mă ocupam de câțiva invitați care confirmaseră în ultimul moment „Nu, bineînțeles, nu-i nici o problemă!“ și încercam să iau legătura cu hotelul la care stătea Ali, ca să văd dacă avea să se întoarcă la timp din Egipt. Durerea de cap nu-mi dădea pace, tâmplele îmi zvâcneau, iar dogoarea unei zile de vară târzii nu mă ajuta, făcându-mă să mă dezlănțui, furioasă, prin casă, în timp ce mă precipitam să ambalez cadoul lui Mel (o ediție princeps din Wollstonecraft[49], pe care iubitorul ei tată o cumpărase de la Bonhams, la un preț exorbitant) și să sun la firma care urma să ne livreze mâncarea. Apoi a sosit Leo și a început să-și dea cu părea, întrebând despre vinul pe care îl alesesem și spunând că ar fi fost mai bine să fi organizat ceva în aer liber. Când ne-am urcat în mașină, eram amândoi nădușiți și irascibili, așa că abia dacă am schimbat un cuvânt în timpul călătoriei.

În sala de festivități de la King's, personalul tocmai instala mesele în locurile greșite, așa că Leo s-a apucat să își exprime dezaprobarea, în timp ce eu am evadat în răcoarea capelei și am stat pe una dintre bănci, cu capul aplecat, dorindu-mi ca totul să se termine cât mai repede.

– Bună, mamă, mi-a spus Mel așezându-se lângă mine, luând în mâini una dintre cărțile cu imnuri bisericești și răsfoind-o absent. Ai reușit să vorbești cu Ali?

– A pierdut avionul, am oftat, presându-mi tâmplele cu articulațiile degetelor. Mi-a zis să-ți spun că te iubește.

– Tipic. Puteam să jur, a pufnit Mel.

A trântit cartea pe polița din fața noastră și și-a încrucișat mâinile. Ea și Ali aveau o relație foarte cordială, însă caracterele le erau complet diferite.

Am închis ochii.

– Nu e vina lui, a fost ocupat cu excavațiile, știi cum e.

– Știu, cum să nu știu. Câte persoane vin?

– Cam o sută, cred.

– Dumnezeule, cât de oribil. Balegi de la turma satanică a Diavolului.[50]

– Cel mai mult la tine, Melanie, îmi place faptul că ești atât de recunoscătoare.

– Mamă, știm cu toții că sunt foarte puține lucruri pe care le iubești la mine. Să trecem peste asta, bine?

Deși o spusese în felul ei nostim, replica și-a atins ținta. Totuși, eram prea epuizată ca să mă cert cu ea, așa că, în schimb, mi-am ațintit privirea asupra unei picturi de deasupra altarului. Adorația magilor. Asta își dorea Mel? Venerație? Iar eu, în schimb, îi oferisem antreuri și o muzică live, așa cum ceruse tatăl ei.

– Hai să terminăm odată și cu asta! mi-a spus Mel, ridicându-se în picioare.

Ne-am întors în sala de festivități, unde mesele fuseseră aranjate din nou, iar angajații cărau flori și suporturi pentru lumânări. O masă pentru băuturi fusese instalată la unul dintre capetele încăperii, iar eu am mers să inspectez și să-mi torn pe furiș o băutură. Era ora șase fără cinci minute, totuși. Tot studiind încăperea, m-am întrebat din nou cum de Leo insistase atât de mult să serbăm ziua lui Melanie, dar nu și aniversarea căsătoriei noastre. Treizeci de ani de când ne căsătoriserăm chiar aici. Însă în ziua cu pricina el fusese plecat, iar, la întoarcere, îmi adusese un pandantiv lucrat de indienii Navajo. Un obiect drăguț, doar că era turcoaz, ceea ce îl făcea inadecvat. Treizeci de ani de căsnicie însemnau nunta de perlă. Eu i-am cumpărat un deschizător de scrisori cu mâner din sidef, iar, când l-a primit, a spus „Ce cadou amuzant!“, ca și cum nu și-ar mai fi amintit deloc de semnificația legată de perlă. Cu toate acestea, Mel avea șansa să sărbătorească în sala de la King’s, care avea lambriuri de stejar, tablouri și

ecouri.

După jumătate de pahar, durerea a început să-mi dispară. Pe măsură ce au apărut primii invitați, iar aperitivele au început să fie servite, m-am mobilizat. Ali avea să se întoarcă în curând; cât despre supărarea mea legată de aniversarea căsătoriei m-am consolat cu gândul că aveau să mai fie și altele. Leo juca rolul gazdei grijulii, cu o sticlă de șampanie în mână, iar Mel era înconjurată de vechi prieteni, foști colegi de facultate, cu toții bătând-o cu palma pe umăr ca și cum ar fi felicitat-o pentru ceva mai mult decât simplul fapt că exista de trei decenii. Cu spatele la perete, i-am lăsat pe chelneri să-mi umple mereu paharul și am început să număr minutele care mai rămăseseră.

Apoi Leo a venit la mine, făcându-mi semn în timp ce orchestra a început să cânte. L-am luat de mână, iar durerea de cap mi-a dispărut, la fel cum au dispărut și oamenii din jur; rămăseserăm doar noi doi. Mâinile lui erau pe talia mea, iar el mă privea cu ochii îngustați din pricina zâmbetului care i se zugrăvea pe față. Știam că o parte din toate astea erau doar de paradă – părinți arătând cât de mândri erau de fiica lor –, dar, atât timp cât eram în brațele lui, nici nu conta. Puteam asculta împreună cântecul nostru și, de data asta, toate celelalte lucruri din jur se estompau.

– Bravo, mi-a spus el, rotindu-mă în ritmul muzicii. E o petrecere frumoasă. Nici vinul nu e rău.

– Nu e chiar 1959 de colecție, din păcate, i-am răspuns, râzând.

– Știu că ai muncit mult. Îmi pare rău că Ali nu a putut veni.

M-a sărutat pe obraz.

– Aș face bine să mă pregătesc pentru discurs. Ai grijă să stai în primul rând, doamnă Carmichael.

Căldura și zgomotul s-au intensificat. Atunci când Leo a ciocănit în pahar ca să-și înceapă discursul, iar noi ne-am îmbulzit într-o parte ca să îl putem asculta, m-am simțit dărâmată și dezorientată. Eram incapabilă să mă concentrez la cuvintele prin care el își exprima satisfacția de a avea o fiică atât de realizată, cu doctorat și post de cercetător, călcând pe urmele tatălui său. Gândul mi-a zburat în cu totul altă parte. M-am gândit la faptul că turcoazul era talismanul regilor, piatra turcească ce protejează de eșecuri. Poate că, până la urmă, turcoazul fusese

mai potrivit decât perla. L-am privit pe Leo, care se adresa în continuare mulțimii. Și-a ridicat, zâmbitor, paharul în cinstea lui Melanie, după care s-a întors lângă mine, în mijlocul invitaților, în timp ce Mel a venit în față, aclamată de toți prietenii ei. La început, fiind atât de bucuroasă că îl aveam alături, n-am observat că Mel ducea pe cineva de mână. Prietena ei, Octavia, parcă ăsta e numele ei. O femeie jovială, care făcea foarte des cu ochiul. Deodată, mi-am dat seama ce urma să se întâmple; am înaintat, încercând să o împiedic pe Melanie să facă ceea ce avea de gând, dar acea cădere din grațiile lui Leo nu am putut-o împiedica. Așa că am rămas pe loc, mulțumindu-mă să privesc, uluită, peste marginea paharului, în timp ce soțul meu a încremenit lângă mine.

Discursul lui Mel a fost scurt și la obiect. Octavia stătea lângă ea radiind, iar reacția publicului a fost împărțită în strigăte de aprobare din partea prietenilor lui Melanie, consternare politicoasă din partea celorlalți. Simțeam și imensa consternare a lui Leo, care încerca să pară jovial și relaxat, ca și cum nu ar fi trăit un șoc imens. Fusese atât de neștiutor, închis în turnul lui de fildeș, iar acum vedeam cum îi pierea din fața ochilor visul ca fiica lui să se mărite cu vreun profesor eminent și să fie mama unor copii extrem de realizați.

Printre urale și câteva aplauze buimace, Leo, cu o grimasă încremenită pe față, salutând oaspeții printr-un gest din cap, a șuierat către mine, din colțul gurii:

– Tu știai?

Am ridicat din umeri, îngropându-mi fața în pahar.

– De ce nu mi-ai spus?

Mi-am înghițit vinul și i-am făcut cu mâna soției lui Tristan, Isabel, care a ridicat paharul, nedumerită, în direcția mea.

– Nu eram sigură. Ea nu a spus niciodată nimic.

– Trebuia să mă fi avertizat. Ce se presupune că ar trebui să fac acum?

– Nu e vina mea. Trebuie doar să ne descurcăm cum putem mai bine.

– Vrei să spui că eu trebuie să mă descurc.

S-a îndepărtat și și-a croit drum către fiică-sa, dând mâna cu invitații și bătându-i

prietenește pe umeri. L-am văzut făcând un gest din cap în direcția ușii, apoi el și Mel au pornit-o, cu pași șovăielnici, oprindu-se ca să fie felicitați de diferite grupuri în timp ce mergeau spre ușă. Chiar în momentul în care ieșeau, ea s-a uitat înapoi la Octavia și și-a dat ochii peste cap, iar eu am simțit un fior de mulțumire: Mel traversase Rubiconul, alianța cu tatăl ei se destrămase. Am lăsat deoparte paharul cu vin și i-am urmat.

S-au certat cu aprindere pe pajiștea de lângă râu, iar ostilitatea li se putea ghici după simetria mișcărilor ample pe care le făceau cu mâinile.

– Cum ai putut? i-a reproșat Leo. În fața tuturor acelor oameni? A prietenilor noștri?

– Nu e ceva de care să-mi fie rușine, i-a răspuns Mel. Ție îți e rușine cu mine?

– Nu asta e ideea. Trebuia să-mi fi spus că intenționai să... să... Nu ăsta era scopul întâlnirii.

– Atunci care era scopul? Discursul tău despre transmiterea ștafetei?

El a rămas tăcut pentru un moment, iar eu a trebuit să-mi reprim un zâmbet de satisfacție după o asemenea lovitură abilă. M-am gândit la cadoul din partea lui Leo și a mea, pierdut printre celelalte daruri de pe masa din sala de festivități. În apărarea drepturilor femeii.[51] Venisem acolo ca să liniștesc lucrurile, dar ei nu mi-au observat prezența, ca de obicei, așa că m-am retras, lăsându-i să-și rezolve singuri problemele. Poate că asta era exact ceea ce le trebuia, nu o ruptură a relației, ci o confruntare. Iar după ce conflictul va fi luat sfârșit, aveam să fiu acolo ca să readuc lucrurile la normal și să-l consolez pe Leo. Și poate chiar aveam să mă transform într-un părinte mai tolerant. Așa că m-am întors la petrecere și am aprobat, recunoscătoare, din cap atunci când oamenii mi-au spus că Mel era extrem de îndrăzneață, o tânără curajoasă, care mergea pe drumul ei.

Încetul cu încetul, invitații au început să-și ia rămas-bun, angajații s-au apucat, discret, să debaraseze, iar Mel și Octavia s-au grăbit către barul colegiului King’s, ca să-și continue distracția. În cele din urmă, în mașină am mai rămas doar eu și Leo, cu bancheta din spate presărată cu sticle de băutură și cu flori. În întuneric și preț de o clipă, el și-a înclinat capul înspre volan, apoi și-a ațintit privirea asupra mea.

– Îmi pare rău, mi-a spus, cu regret în glas. Știu că nu e vina ta. Însă mi-aș fi

dorit...

– Știu, i-am răspuns, punându-i mâna pe umăr.

El a oftat.

– Cu câțiva ani în urmă, la Caius[52], am cunoscut un tip amabil, care mi-a scris cerându-mi sfaturi în legătură cu Disraeli, iar apoi ne-am întâlnit la aniversarea de optzeci de ani a lui Alan Taylor și m-am gândit „Acesta e tipul de persoană...“.

Cuvintele i s-au stins pe buze, apoi a privit în gol.

– Nu are rost să ne întrebăm ce ar fi putut să fie, i-am șoptit, ridicându-mi mâna ca să-i mângâi gâtul, degetele mele mișcându-se printre buclele lui grizonante și încă strălucitoare.

– Dar speri, nu-i așa... mi-a spus, privindu-mă pieziș, ... că vor găsi... ceea ce am găsit și noi.

Acolo, în întuneric, în vechea noastră mașină, inima mea a fost pe punctul de a exploda de fericire. Aș fi vrut să spun... atât de multe lucruri. Să-l întreb ce anume găsiserăm – oare, aceleași lucruri? Să-i spun ce găsisem eu căminul, oikos-ul meu, răspunsul la cântecul meu. Am vrut să savurez acel moment și să-l îmbogățesc, să-l liniștesc pe Leo cu vorbele mele, dar erau prea multe lucruri de spus, așa că m-am poticnit.

– Sunt sigură că această Octavia e foarte drăguță și, de asemenea, foarte inteligentă.

Total nepotrivit. El și-a îndreptat spatele în scaun, îndepărtându-se de mâna mea rătăcitoare.

– E de la fosta ta facultate, mi-a spus, pe un ton întru câtva acuzator.

Iar, după ce el a pornit motorul ca să ne întoarcem la King’s Parade, a ambalat motorul, mașina a pornit, și...

... Și m-am trezit brusc, eram din nou în sufrageria Angelei, ceasul de pe perete arăta aproape unsprezece. Am clipit și m-am întins pe canapea, simțindu-mi

articulațiile înțepenite și rigide. M-am ridicat, scârțâind din toate încheieturile, tocmai atunci când s-a auzit o cheie răsucindu-se în broască. Angela a intrat, desculță, ținându-și pantofii de barete. Când a dat cu ochii de mine, a ridicat din sprâncene, nedumerită.

– Nu s-a întâmplat nimic rău, i-am spus, frecându-mă la ochi. Otis a adormit înainte de ora opt. Cum a fost întâlnirea cu specialistul ăla al tău în copaci? Era drăguț?

Ea a schițat o strâmbătură.

– Copacii sunt plictisitori, se pare.

– Atât de rău a fost?

– Am mâncat o pizza și am plătit împreună nota, iar suma pe care eu am lăsat-o drept bacșiș a luat-o el, ca să acopere costul vinului Pinot Grigio băut de mine.

– O, draga mea, îmi pare rău.

– Nu e nici o problemă. Mai are balta pește. Sau pădurea copaci. Mă duc să văd ce face Oat.

Am urmat-o în timp ce mergea tiptil spre dormitor. A deschis ușa, iar Otis s-a răsucit, deschizând ochii.

– Bună, mami, a salutat-o el, somnoros. Missy mi-a spus o poveste în care toate personajele au fost omorâte cu săgeți.

– Scuze, i-am spus Angelei, din pragul ușii dormitorului. I-am povestit legenda lui Ahile.

Ea mi-a aruncat un zâmbet peste umăr și s-a întors către Otis.

– Așa a făcut? Norocosul de tine. Acum înapoi la nani, până nu-ți mai spune încă o poveste de felul ăsta.

A aranjat plapuma în jurul lui și i-a dat părul după ureche. Spre deosebire de Ahile, Otis nu avea nevoie să fie ținut de călcâi și cufundat într-un râu, ca să devină invulnerabil. În primul rând, nu avea nici o lipsă și nici o slăbiciune.

Bărbați și femei, femei și femei, mame și fii, și chiar doamne în vârstă și câini. Dragostea e pur și simplu dragoste, asta era tot. Imperfectă, inegală, complicată, întreruptă, dar, cu toate acestea esențială.

– Îmi pare rău, am spus din nou, pe când ne întorceam în camera de zi. Dacă stau bine să mă gândesc, probabil că povestea nu a fost chiar potrivită pentru un copil.

– Nu e nici o problemă, mi-a răspuns ea, frecându-și ochii. Nimeni nu e perfect.

Apoi a remarcat sticla goală de pe măsuța de cafea.

– Ai golit-o pe toată, hoțomanco.

Am zâmbit și am început să-mi adun lucrurile, dar, atunci când am ajuns la ușă, cu mâna pe clanță, m-am răsucit. Angela se prăbușise pe canapea, cu picioarele goale puse pe măsuță, molfăind resturi de covrigei.

– Ca să știi, i-am spus. Otis nu are nevoie de un tată. Îi merge foarte bine așa cum e.

M-am strecurat, apoi, afară din apartament, și am închis ușa după mine înainte ca ea să apuce să-mi răspundă.

Când am ajuns acasă, am capitulat în fața primirii entuziaste făcute de Bobby și mi-am dat seama că nu verificasem corespondența din acea dimineață. Așa că am mers în camera de zi și, instalându-mă pe canapea, am frunzărit plicurile. Ca de obicei, cele mai multe erau facturi, însă la fundul teancului era un plic mai gros, cu timbru de Cambridge. Mi-am strecurat o unghie prin deschizătură și am plimbat-o de-a lungul plicului. Înăuntru, am găsit două fotografii și o notă mâzgălită de Mel: „M-am gândit că ți-ar plăcea astea“.

Amândouă fotografiile erau de la nuntă. Relația dintre Melanie și Octavia era la fel de solidă ca la petrecerea aceea de acum aproape treizeci de ani. După câte îmi aduceam aminte, una dintre fotografii fusese făcută pe când stăteam pe pajiște, cu Bobby, imediat după ce ne întâlniserăm cu Alicia. Eu stăteam între fericitele căsătorite, cu un aer încordat și jenat, iar Bobby, smucind de lesă, ieșise din cadru. Cealaltă, însă, fusese făcută fără să-mi dau seama, tocmai în clipa în plecam de la petrecere. Merseserăm pe culoar, în direcția fotografului, cu Bobby trăgând de lesă în fața noastră și rânjind la aparatul de fotografiat, și fuseserăm

cu toții scăldați în lumina care venea din sala de petrecere. Angela îl purta în brațe pe Otis, care se odihnea, cu fața zâmbitoare, pe umărul ei; se întorsese către mine ca să-mi spună ceva, iar eu râsesem în hohote, cu capul dat pe spate. Oare ce îmi spusese? Nu-mi mai aduceam aminte, dar nu mă mai văzusem niciodată așa.

Prima fotografie îmi surprindea, în mare parte, personalitatea, dar cea de-a doua expunea un al doilea eu, partea minusculă din mine care era capabilă să râdă așa. Voiam să-mi croiesc drum către acea parte din mine așa cum deschisesem acel plic, să o lărgesc și să o deschid astfel încât să acopere rigiditatea și jena, și toate celelalte slăbiciuni pe care le disprețuiam. Să fiu femeia aceea atât de relaxată, râzând în hohote, să scot la vedere această parte din mine, iar pe cealaltă să o las îngropată.

În realitate, însă, așa cum spusese Angela, nimeni nu e perfect. Nici Leo, nici Melanie și, cu siguranță, nici eu. Am rezemat fotografiile pe etajera de deasupra șemineului, prima ascunsă în spatele celei de-a doua. A doua zi aveam să caut rame pentru amândouă.

Capitolul 27

În septembrie, Otis a început școala, iar eu m-am trezit fără obiectul muncii. Mă obișnuisem cu dimineţile noastre împreună care, de cele mai multe ori, se prelungeau după-amiezile, sau Angela rămânea la ceai și la o bârfă atunci când venea să-l ia.

Ieșeam în continuare la plimbare împreună cu Bobby, mă întâlneam cu alţi stăpâni de câini la câte o cafea și, ocazional, o vizitam pe Sylvie ca să mai stăm de vorbă, dar îmi era dor de Otis și de vizitele lui pe care le așteptam asemenea unor ancore de salvare. Angela spunea că se descurca bine la școală, iar într-una din zile am însoţit-o ca să-l luăm de la ore. Am stat în fața sălii de clasă, iar atunci când ușa s-a deschis, la ora 3.30 fix, Otis a ieșit în viteză, cu ghiozdanul bălăngănindu-se când într-o parte, când în cealaltă, și s-a aruncat în brațele maică-sii. Apoi s-a întors către mine și a strigat:

– Missy!

M-a cuprins și pe mine cu brațele pe după gât.

L-am dus la bibliotecă și i-am citit o poveste, în timp ce Angela a mers să caute o carte de Maeve Binchy[53]. Pe drumul spre ieșire, ea a arătat către avizier.

– Uite, ar trebui să faci asta.

Era un anunţ prin care erau căutate persoane care să le citească o poveste copiilor în fiecare dimineaţă de joi.

Am clătinat din cap.

– Nu cred. E pentru actori care nu-și găsesc de lucru. Nu vor o bătrânică, așa cum sunt eu.

– Prostii, mi-a răspuns ea. Eşti foarte bună la citit. Ai o voce deosebită.

Deși mi-am exprimat dezaprobarea și am ridicat din umeri, odată ajunsă acasă

mi-am dat seama că mă gândeam din ce în ce mai mult la asta. Leo spunea mereu că aveam o voce plăcută, iar în anii 1950, pe când lucram la Biblioteca Universității, o asociație mi-a propus să înregistrez o carte audio. Dar să citești în fața unui grup de copii excesiv de agitați era o treabă diferită, și nu eram sigură că posedam temperamentul necesar. Gândul mi-a rămas undeva în minte, iar săptămâna care a urmat, atunci când, în timpul peregrinărilor mele, am ajuns din nou în fața bibliotecii, după ce am ezitat o bună bucată de vreme am intrat. Anunțul era încă acolo.

– Vă pot ajuta cu ceva?

O femeie de vârstă mijlocie, cu părul tuns asemenea lui Iris Murdoch[54] și cu ochelari cu șnur în jurul gâtului s-a uitat, curioasă, la mine. Am arătat către avizier.

– Mai căutați încă un cititor?

S-a luminat la față.

– Căutăm, într-adevăr. Ați vrea să vă oferiți voluntar?

Nu știu care au fost motivele pentru care m-am înscris, dar am simțit că alter egoul meu cel vesel crezuse că a mă oferi voluntar să citesc pentru un grup de copii gălăgioși era floare la ureche. Bineînțeles că a urmat o serie de nopți neliniștite, cu ochii la umbrele de pe pereți, iar apoi visam că ieșisem pe stradă în pielea goală.

Spre sfârșitul săptămânii, am luat cu mine la bibliotecă exemplarul lui Otis din Vrăjitoarea râioasă[55], boscorodindu-mă și reproșându-mi că eram atât de inconștientă. Bineînțeles că până în acel moment petrecăreața din cea de-a doua fotografie de la nunta lui Mel fusese complet alungată de scorpia bătrână și ofilită din prima. Nu reușisem să ațipesc aproape deloc în noaptea de dinainte, mă agitasem până când o deranjasem și pe Bobby, care sărise din pat și se retrăsese, furioasă, pe dușumea, unde a adormit la loc, cu un sforăit zgomotos care nu m-a ajutat să scap de insomnie. Stăteam întinsă, imaginându-mi diverse forme create de umbrele proiectate pe pereți și dorindu-mi ca Leo să fi fost acolo și să-mi ridice moralul. Amintindu-mi de audițiile lui Mel, mă gândeam că fusesem, într-adevăr, foarte nepăsătoare.

În acea dimineață n-am fost în stare să mănânc decât niște pâine prăjită, iar

atunci când am ajuns la bibliotecă îmi chiorăiau maţele de foame. Doamna cu tunsoarea în stil Iris Murdoch, pe care o chema Deirdre, m-a întâmpinat cu o ceaşcă de ceai şi cu biscuiţi cu cremă, spunându-mi că o parte dintre copii sosiseră deja, informaţie care nu a făcut decât să-mi sporească şi mai mult emoţiile. Când m-am aşezat în colţul amenajat pentru citirea poveştilor, mâinile îmi tremurau, iar gâtlejul mi se uscase. Copiii şi părinţii lor – mamele ocupau zona centrală a bibliotecii –, alergând de colo colo şi sporovăind. Deirdre amenajase mai multe rânduri de scăunele şi de pernuţe în secţia pentru copii a bibliotecii. A venit lângă mine şi a bătut din palme.

– Toată lumea să ia loc, suntem gata să începem!

Micuţii au venit în şir indian şi s-au aşezat pe pernuţe, pălăvrăgind în continuare, în vreme ce mamele s-au instalat în spatele odraslelor. Oare de ce mă băgasem în chestia asta? Se auzea, în continuare, un zgomot ca un zumzet, şi nu aveam nici cea mai vagă idee cum să-i fac să păstreze liniştea. Tremurând, am tras adânc aer în piept.

– Bufniţa se năpusti asupra pălăriei vrăjitoarei, am început, cu o voce răguşită.

Deirdre mi-a făcut, din cap, un semn încurajator, iar copiii s-au mai liniştit, agitându-şi în continuare degetele şi privirile, dar uitându-se şi la mine din când în când.

– Şi, cu ciocul, o prinse de coadă.

Câteodată îmi mai purtam şi eu părul lung prins în coadă, şi îmi aduc aminte că Otis îmi spunea că semănam cu o vrăjitoare. Mi-am fluturat coada, copiii au chicotit, iar apoi Slavă Domnului! eu, cea veselă, m-am trezit la viaţă şi am început să preiau controlul asupra situaţiei.

– Vrăjitoarea scoase un şuierat şi îşi agită băţul, pe care-l transformă într-o morişcă de vânt!

Aşa că am continuat să citesc. Vocea mea, care însufleţea fiecare personaj în parte, răsuna peste acest colţişor de bibliotecă, fermecându-i pe copii şi pe mamele acestora. Spre încântarea mea, am remarcat că povestea îi prinsese şi că priveau ilustraţiile pe care le ţineam la vedere, după care şuşoteau şi arătau cu degetul. Mamele zâmbeau către micuţii lor, iar Deirdre le imita gesturile. Am citit mai departe povestea şi toată lumea mi s-a alăturat la refrenul în care se

șuiera, iar, pe când eram la ultimele versuri, am terminat șoptind poznaș:

– Iar cu bastonul când ea a lovit, supărată, a dispărut și n-a mai fost văzută niciodată!

Am fost răsplătită cu o scurtă rundă de aplauze din partea mamelor. Deirdre m-a întrebat dacă mai pregătisem vreo altă poveste, dar nu pregătisem, însă bineînțeles că ne aflam într-o bibliotecă, așa că am găsit imediat un exemplar din Hairy Maclary[56] și am citit și din acesta.

La finalul întâlnirii, unele dintre femei m-au felicitat, iar Deirdre mi-a oferit un alt biscuit și m-a întrebat dacă voiam să luăm prânzul împreună. Am mers la o cafenea din apropiere și, în timp ce mâncam un cartof copt, ea m-a întrebat dacă nu doream să mă angajez. Slujba nu era cine știe ce. Deirdre devenise destul de stingherită după ce îmi aflase istoricul profesional –, dar aveau nevoie de o nouă asistentă de bibliotecă. Eram supracalificată, ce-i drept, dar eram și în extaz. I-am spus că aveam să mă gândesc, și am mers acasă pe jos, foarte mulțumită de mine, dorind să-i povestesc despre asta și altcuiva în afară de Bobby. Mă gândeam să le scriu câte un mesaj Angelei și Sylviei, dar nu doream să par excesiv de autosuficientă. În cele din urmă, i-am trimis un e-mail lui Alistair și i-am scris un mesaj lui Mel, care mi-a răspuns prompt, cu pragmatismul ei obișnuit:

E o veste minunată. Bravo! Va trebui să te obișnuiești cu noile sisteme informatice, poate că te vor instrui chiar ei.

Să încep din nou să muncesc la vârsta mea era poate o idee prostească. Tehnologia progresase, probabil că aveam să mă fac de râs cu Rolodexul[57] meu și cu lexiconul grecesc. Am început să revin cu picioarele pe pământ și să-mi țin o muștruluială ca la carte. Bobby mă privea cu capul înclinat într-o parte, ascultându-mi monologul. Pe când o scărpinam în spatele urechilor, m-am gândit că ar fi fost bine să o scot la o plimbare acum, că se întuneca mai devreme, trebuia să ne mobilizăm mai din timp. Tocmai îi puneam lesa, când telefonul a scos un nou sunet de mesaj, iar pe ecran a apărut un text de la Angela.

Urgență, blocată la muncă, Otis la școală. Ai putea să treci să-l iei? Parola este

Batman. Îmi pare rău și mulțumesc!

Ne-am îndreptat către școala lui Otis, cățeaua fiind puțin îmbufnată că deviasem de la traseul obișnuit. I-am legat lesa de o balustradă din fața porților școlii, am intrat, iar, la recepție, am dat de o altă femeie, care venise însoțită de copiii ei.

– Bună ziua! mi-a spus, zâmbindu-mi. Ai fost încântătoare astăzi, Bellei i-a plăcut foarte mult, nu-i așa, Bel? I-a plăcut la nebunie dragonul galez.

Am roșit și am bâlbâit niște mulțumiri, prinzând ușa pe care ea o ținuse deschisă. Otis a ieșit din clasă în cea mai mare viteză, iar învățătoarea lui mi-a înmânat un teanc de foi pe care scrisese băiețelul. Făcuse sărățele cu brânză în clasă și, cu mândrie, mi-a oferit și mie una; era decolorată și flască precum degetul unui mort. Am ronțăit dintr-un capăt și am descoperit că avea gust de făină uscată.

– Excelent, i-am spus, luând o altă mușcătură. Delicios!

El a început să sară pe lângă mine, povestindu-mi isprăvile lui din acea zi. Construise o rachetă împreună cu prietenul lui, Ethan, unei fete i se făcuse rău în fața toaletelor, iar învățătoarea lor, Belinda, i-a învățat „k“ „k“ „k“ a schițat el, cu degetele, o mișcare asemănătoare celei unei pensete. Nu eram sigură că eram de acord cu metoda fonetică. Pe vremea mea, învățam pur și simplu să citim.

Am făcut o plimbare scurtă cu Bobby prin cartier, apoi ne-am întors acasă și am făcut clătite pentru Otis, în timp ce băiețelul a alergat prin toată casa, după ce-și îndesase un prosop de bucătărie în gulerul puloverului, ca să arate ca o pelerină. Mai târziu, când Angela a bătut la ușă, noi stăteam ghemuiți pe covorul din sufragerie, jucându-ne cu mașinuțele Dinky din pod.

– O mie de scuze, a spus Angela, urmându-mă în casă și agitând o sticlă de vin ambalată. Un adevărat coșmar. Dumnezeule, urăsc slujba asta.

I-am luat sticla de vin din mâini.

– Nu trebuia să-mi aduci nici un cadou, știi că îmi place să stau cu Otis.

– Dar e totuși o povară, nu-i așa? Nu vreau să fiu una dintre mamele alea.

A îngenuncheat pe covor, alături de Otis, și i-a ciufulit părul.

– Ai fost un băiețel ascultător?

– Da, i-a răspuns Otis. Li s-a făcut rău în fața toaletelor, dar eu n-am fost printre ei.

– Încearcă una dintre sărățelele astea cu brânză, i-am spus Angelei.

În timp ce beam vin și degustam degete de mort, Angela s-a văicărit despre cea mai recentă sarcină primită („Cei născuți între anii 1946 și 1964 au primit oare totul de-a gata?“), după care m-a întrebat cum m-am descurcat la lectura de la bibliotecă. I-am povestit despre Deirdre și despre oferta de slujbă.

– E minunat! a spus, ciocnindu-și paharul de al meu. Când începi?

Am ridicat din umeri.

– Nu sunt sigură că e o idee prea bună. Sunt cam bătrână, iar apoi trebuie să mă gândesc și la Bobby.

– Prostii, a pufnit Angela. Ai fi nemaipomenită. Nu te mai subaprecia și fă o încercare.

Mi-am plimbat degetul pe marginea paharului.

– Doar că... nu am mai lucrat de mult timp. Totul s-a schimbat. Totul e informatizat. Probabil că voi face totul pe dos.

Angela și-a luat telefonul și a început să sporovăiască cu cineva. M-am lăsat pe spate, întru câtva ofensată, dar ea a scuturat din cap și a continuat. După ce l-a pus din nou jos, a lovit cu palmele în masă.

– Tocmai i-am trimis un mesaj lui Denzil și i-am spus să fie pe fază ca să te ajute. E cel mai tare la chestii cu tehnologie, a făcut o avere din vânzarea micii sale firme din domeniul internetului, iar acum doar se plimbă de colo colo cu boxerii lui și își cheltuiește banii pe artă. O să te ajute. Ce ți-am zis?

Când telefonul i-a sunat, Angela l-a îndreptat către mine și am putut citi răspunsul.

Se rezolvă. Transmite-i felicitări lui Missy.

– Așa, a concluzionat Angela. Mai există și alte impedimente?

Ea avea o strălucire în ochi –ceva asemănător privirii „gimletului“ – și am negat printr-o mișcare a capului. Poate că aveam să-i spun lui Deirdre că voiam să-mi iau mai mult timp de gândire.

– Mergi la petrecerea lui Denzil? a continuat Angela, scuturându-și firimiturile de sărățele de pe blugi.

– Așa cred, i-am răspuns, încruntată. Pare o petrecere extrem de elegantă.

Primiserăm cu toții, prin poștă, invitații scrise – era drăguț să mai primesc și altceva în afara facturilor –, dar mă simțeam un pic prea bătrână ca să mă îmbrac într-o ținută elegantă.

– Nu-ți face probleme, mi-a spus Angela, trăgându-și nasul. Anul trecut, Sylvie a văzut pe cineva cu cravată albă și pe altcineva într-o salopetă stropită de vopsea. Lui Denzil îi plac artiștii sunt niște ciudați cu toții. Am auzit că are un Damien Hirst[58] în pivniță.

Ea și Otis au plecat în scurt timp, iar eu mi-am făcut de lucru prin bucătărie, punând înapoi în frigider vinul rămas și încălzind niște supă pe care să o mănânc înainte de culcare. Bobby și-a înfulecat cina, cu zgarda zăngănindu-i și lovindu-se de castron, un sunet pe care ajunsesem să-l apreciez. Am mâncat în bucătărie, oferindu-i bucăți de pâine cu unt și navigând pe internet de pe laptop. Verificându-mi e-mailul, am găsit un răspuns de la Alistair. Arthur se descurca bine la școală, știa deja să-și scrie foarte frumos numele și spunea că voia să se facă polițist atunci când avea să fie mare. Emily, soția lui Alistair, descoperise o movilă din scoici care aparținuse unei populații aborigene, habar nu aveam ce însemna asta, iar el fusese invitat să participe la o conferință în New York, spre sfârșitul anului. Mi-aș fi dorit să fie în Londra. Într-un final, mi-a spus că, în opinia lui, ideea slujbei suna minunat și că era un lucrul care mi s-ar fi potrivit la perfecție. „Ai atât de multe de oferit“, mi-a scris el. „Tata ar fi fost atât de mândru de tine.“

Chiar aveam atât de multe de oferit? În urmă cu câteva luni aş fi spus că nu aveam nimic, dar, în ultima vreme, un sentiment de optimism mi se strecurase în suflet. Ideea că existau lucruri pe care să le aştepţi cu nerăbdare, că existau alternative, era un sentiment îmbătător. Totuşi, mi-era teamă că vioiciunea asta recent descoperită era ceva fragil, la fel de nestatornic şi de sfărâmicios precum sărăţelele făcute de Otis. Leo ar fi fost oare mândru de mine? M-ar fi bombănit că umblam toată ziua teleleu, căci lui îi plăcuse să mă ştie prin preajmă. Dar el nu mai era printre noi, iar eu trebuia să mă obişnuiesc cu absenţa lui.

– Ce crezi, Bobby? am întrebat căţeaua, care se afla în mijlocul procesului de a se întoarce şi a se instala în culcuşul ei de lângă şemineu. E oare un lucru nebunesc pentru vârsta mea?

Pleoapele lui Bobby au zvâcnit în timp ce medita la spusele mele.

– Ăsta, în lumea celor care muncesc, este echivalentul săriturii într-o piscină gonflabilă, am adăugat, frecând-o pe cap.

Coada ei a lovit podeaua, cu o bufnitură.

Am hotărât să accept oferta de slujbă. Mereu aveau să existe crăpături în gresie care să semene cu nişte păienjeni şi să te sperie, dar câteodată trebuia să plonjezi, în ciuda tuturor piedicilor. Aveam o bănuială, o speranţă că, asemenea lui Bobby, această slujbă avea să se arate a fi, în cele din urmă, exact ceea ce îmi lipsea.

Capitolul 28

Toamna a început să facă loc iernii, zilele au devenit mai scurte, iar frunzele s-au colorat într-o gamă diversă de nuanțe de bronz și de stacojiu. Într-o dimineață luminoasă de la începutul lui noiembrie, pe când o plimbam pe Bobby, am văzut cum paznicii demontau gardurile de metal și curățau mizeria rămasă după artificiile din Noaptea lui Guy Fawkes[59]. În timp ce Bobby adulmeca mirosul de ars care încă stăruia, eu am strivit sub picioare artificii consumate și m-am gândit la Crăciun.

Obsesia mea începuse pe când eram copil, în timpul războiului, atunci când toată familia se aduna de sărbători la mătușa Sibyl, în Kirkheaton. În seara de Ajun, Fa-Fa făcea rost de un molid semeț, iar, după ce-și primea obișnuita dojană de la mătușa Sibby, îl decoram împreună, extaziați de ornamentele micuțe și rafinate, cele mai multe confecționate manual de bunica Jette, care era talentată la astfel de lucruri.

În dimineața Crăciunului, mergeam încolonați spre biserica din apropierea casei ca să ascultăm predica ținută de unchiul Bertram, Fa-Fa bombănind în barbă în tot acest răstimp, apoi reveneam acasă ca să mâncăm o găină crescută de Sibby, căreia i se sucea gâtul special pentru această ocazie. Ascultam discursul regelui, apoi primeam permisiunea să ne deschidem cadourile. Bineînțeles că, în acele vremuri, primeam lucruri neînsemnate, mănuși tricotate de mână sau o morișcă din hârtie fină, toate amintind de romanul Micuțele doamne al Louisei May Alcott, dar nu-mi aduc aminte să mă fi simțit vreodată dezamăgită. Apoi ne strângeam laolaltă ca să cântăm colinde, iar mama ne acompania la pian. Cel mai mult îmi plăceau cele triste; îmi atingeau coarda sensibilă în cel mai plăcut, dar și mai dezolant mod, ca și cum mi-aș fi masat un mușchi dureros.

Deși Crăciunul nu a mai fost niciodată același după ce tata a fost ucis, la finalul războiului, odată cu vârsta am încercat să regăsesc spiritul acelor vremuri luminoase, de aur. Când copiii erau mici, impuneam reguli foarte stricte și chiar și Leo știa că trebuia să-și facă apariția din biroul lui și să se alăture festivităților organizate riguros. Poate că o idee prea strict, căci nu le permiteam niciodată copiilor să mă ajute să împodobesc bradul, de teamă să nu provoace un dezastru.

În ultima vreme devenisem mult mai înțelegătoare și îmi propusesem să-l las pe Arthur să alerge ca apucatul, fluturând beteala.

Veneau în fiecare an din Australia pentru o vizită de două săptămâni, iar acesta era cel mai așteptat moment din calendarul meu, în special după ce plecase Leo. Mă gândeam că am fi putut modifica meniul, trecând de la obișnuitul curcan la o friptură de vită sau chiar de gâscă, deși nu mai gătisem niciodată una. M-am simțit neobișnuit de voioasă făcând planuri pentru vizita lui Ali și a lui Arthur, iar din acest motiv, atunci când Denzil m-a invitat la petrecerea pe care dorea să o organizeze înainte de Crăciun, în loc să caut pretexte și să-mi fac gânduri că mă invitase doar din politețe, am acceptat.

– Trebuie să te îmbraci frumos, nu uita. Să-ți pui țoalele alea vesele. E o petrecere de fițe, să știi.

Danzil fusese extrem de amabil cu mine de când începusem să muncesc la bibliotecă, ajutându-mă cu Talis, un fel de sistem de catalogare pe care îl foloseam ca să țin evidența diferitelor bunuri, comenzi, facturi și alte lucruri de genul acesta. Cu ajutorul lui, începusem să mă prind cum funcționa, descoperind că mersul la serviciu în fiecare dimineață nu era aceeași experiență angoasantă de la început. În realitate, chiar îmi plăcea, iar celor mai fideli cititori mă puteam adresa acum pe nume, știam care sunt autorii lor preferați și le indicam rafturile unde îi puteau găsi. Deși se schimbaseră atât de multe de la începutul carierei mele, unele lucruri rămăseseră la fel. Oamenii citeau în continuare cărți, le plăcea să vorbească și considerau biblioteca un spațiu de întâlnire, iar, în anumite cazuri, un refugiu.

Am avut vreo două săptămâni plăcute și productive, prinsă între serviciu și Bobby, dar în ziua în care era „petrecerea de fițe“ a lui Denzil, mi-am dat seama că nu aveam o ținută potrivită. Nu aveam bani pentru o vestimentație nouă, mai ales acum, când se strânseseră facturi neplătite, iar apelurile telefonice ignorate din partea băncii deveniseră din ce în ce mai frecvente. Răspunsesem, fără să-mi dau seama, la un astfel de apel în urmă cu câteva zile, dar imediat ce am auzit vocea afectată a lui Horace rostind „Doamna Millicent Carmichael?“, am imitat un accent irlandez, așa cum vorbea Angela, și i-am spus că greșise numărul.

În acea după-amiază, Bobby m-a găsit împrăștiind haine prin tot dormitorul,

analizând fiecare rochie pentru a vedea care îmi venea bine și apoi aruncându-le cât colo. Cățeaua a privit la chipul meu încruntat, reflectat în oglindă.

– Încerc să găsesc o rochie pentru petrecere.

Ea a fluturat din coadă, încurajator.

– De data asta, vreau să arăt strălucitoare.

Bobby s-a aruncat sub pat, scrijelind parchetul cu ghearele. Pentru o secundă i-am zărit doar spatele, cu coada stufoasă în vânt, după care a ieșit la lumină târându-se înapoi și ținându-l în bot pe Arbuthnot, vechiul meu ursuleț de jucărie Steiff. M-am gândit la Angela, care defilase demonstrativ în rochiile bunicii mele. De ce nu m-am gândit? Trăgându-i lui Bobby ursulețul dintre fălci, am urcat în pod, unde era mult mai curat acum, după ce Sylvie organizase lucrurile, și am scormonit într-unul dintre cuferele vechi până când am dat de o rochie din anii 1920, cu talie joasă, fără mâneci și cu o dantelă delicată pe linia decolteului. Îmbrăcând-o exact acolo și atunci, m-am analizat într-o oglindă veche, rezemată într-un colț. În lumina estompată și prăfuită, arătam exact ca Jette. Poate că ar fi fost bine să mă tund, părul mi-ar fi arătat mai îngrijit, dar se putea să nu-i placă lui Otis, care îndrăgise coada mea de vrăjitoare. Scormonind în continuare, am găsit un șal cu ciucuri de culoare crem, cu care îmi puteam acoperi brațele ofilite, și am făcut un pas înapoi ca să mă privesc încă o dată în oglindă. A apărut și Bobby în cadrul oglinzii, cu coada în vânt.

– Mai degrabă țoale triste decât vesele, i-am spus, aducându-mi aminte de melancolia bunicii mele. O să te descurci de una singură?

M-a privit cu capul înclinat într-o parte și mi-am dat seama că se gândea să lenevească pe canapea.

– Of, s-au terminat boabele pentru câini. O să-ți dau un lebărvurșt înainte de plecare.

Locuința lui Denzil era impresionantă, după cum mă asigurase Sylvie; o clădire mare, impunătoare, cu porți de fier forjat, cu niște bovindouri imense, decorate cu perdeluțe, și cu doi câini de piatră care păzeau în fața ușii de la intrare. Am apăsat pe butonul soneriei, simțindu-mă jenată în ținuta mea de mâna a doua.

Când a apărut în cadrul ușii, Denzil purta un smoching cu o croială simplă, de culoare roșu-închis, și m-a poftit înăuntru, strângând un port-țigaret între degetele lui masive. Capul chel i-a strălucit în lumina candelabrului din hol, și m-am simțit de-a dreptul impresionată.

– Entrez, mi-a spus el, salutându-mă pe când îi întindeam prăjitura cu prune și nuci făcută în casă, care părea absurd de rustică în acel decor.

Îndreptându-mă spre locul de unde se auzeau voci și bubuia muzica, m-am trezit într-o sufragerie enormă, prevăzută în fiecare colț cu ferestre care se întindeau de la podea până la tavan. Designul de lumini al încăperii crea efecte dramatice, iar pe pereții ornați în nuanțe de gri și albastru-închis puteau fi admirate mai multe lucrări de artă neobișnuite și de mari dimensiuni. Am remarcat un tablou care semăna cu nudul pe care îl văzusem la Galeria Portretelor și m-am gândit că Denzel era, într-adevăr, foarte bogat.

Cum un chelner îmi pusese în mână un pahar de șampanie, iar Angela se năpustise asupra mea, deja beată, m-am relaxat și mi-am lăsat privirea să rătăcească prin cameră. Sylvie era într-un colț, în compania unui bărbat mic de statură, care părea îmbrăcat într-o togă. El vorbea agitat și gesticula cu degetul prin fața privirilor ei. Când m-a văzut, Sylvie mi-a făcut cu ochiul și s-a aplecat ca să-i șoptească ceva la ureche. Câteva secunde mai târziu, a ajuns în dreptul meu, cu două pahare în mână.

– O șmecherie pentru petreceri, mi-a spus ea. Ții mereu cu tine două pahare și, de fiecare dată când ești prinsă într-o conversație cu vreun țărănoi, spui, pur și simplu, că trebuie să duci cel de al doilea pahar undeva. În felul ăsta, ai scăpat.

Angela a izbucnit în râs.

– Mie nu mi-ar ieși niciodată chestia asta, aș continua să beau din amândouă.

– Unde e Otis? am întrebat-o.

Ea a mai luat o înghițitură de vin.

– Am reușit să-l expediez la o petrecere în pijamale care se ține la un prieten de la școală. Așa că, pentru prima dată, sunt liberă ca pasărea cerului, a adăugat, îndreptându-și paharul gol către un chelner care trecea pe acolo.

– Drăguță rochie, mi-a spus Sylvie. A fost a lui Jette?

Am aprobat din cap, iar ea și-a ciocnit paharul de al meu și a pornit în recunoaștere. Angela ne-a declarat că era prea beată ca să se mai poată ține pe picioare, așa că ne-am așezat pe un șezlong tapițat cu mătase bleumarin și, în timp ce eu sorbeam din paharul meu de șampanie, ea mi-a arătat când un invitat, când altul, împărtășindu-mi câte o bârfă despre fiecare. Pentru că muzica era dată atât de tare, trebuia să strige ca să se facă auzită, iar rezultatul neplăcut al acestui lucru era că putea fi auzită și de persoanele vizate.

– Cea de acolo este Desiderata Haber, un istoric, foarte controversată. Scrie o carte despre cum Elisabeta I era lesbiană în secret. Îmi place de ea, seamănă cu Nigella Lawson, celebritatea din lumea artei culinare. Desiderata, nu Elisabeta. Deși mi-ar cam plăcea și de Elisabeta I dacă nu ar fi moartă. La dracu', șampania asta e bună. Mi-a dat un ghiont, vărsând o parte din șampanie. Ia uite, acela e iubitul lui Denzil, Miguel. E atât de sexy.

– Denzil are un iubit?

Un bărbat brunet, îmbrăcat cu niște blugi negri, gesticula, unduindu-și coapsele, înspre istoricul care semăna cu Nigella, aceasta salutându-l cu un gest din cap și zâmbindu-i în timp ce se legăna, destul de seducător, pe ritmurile muzicii.

– Da, sunt împreună de ani buni, dar nu se văd prea des, pentru că el locuiește în Spania, iar lui Denzil nu-i place să zboare cu avionul sau să-și lase câinii în grija altcuiva. E coregraf. Ai, ai, ai, nu m-ar deranja să mă coregrafieze și pe mine.

– Nu cred că are astfel de inclinații, i-am răspuns, observând privirea lui Miguel alunecând către Denzil, care se legăna pe tocurile pantofilor, lângă șemineul de marmură.

– Cei mai buni dintre ei sunt homosexuali, a încuviințat Angela, cu o mișcare din cap, înghițindu-și restul de vin din pahar și luându-și altul. Vino, hai să dăm o tură pe aici.

– Avem voie?

– N-o să observe nimeni, sunt beți morți cu toții.

Chicotind, am pășit în vârful picioarelor înspre o arcadă din beton lustruit, pentru

a ne zgâi la comorile lui Denzil, inclusiv la faimoasa lucrare a lui Damien Hirst. Protejată de o casetă de sticlă, aceasta consta într-un borcan pentru bomboane, înăuntrul căruia se afla o inimă confecționată din rășină, străpunsă de o săgeată de oțel. Dedesubt era o mică inscripție: „Îndrăgostit“. Angela s-a holbat la obiect cu intensitatea unei persoane foarte bete.

– Așa se simte, a spus ea, într-un final. Ca un piercing care nu se vindecă niciodată.

– E groaznic.

– E groaznic cu adevărat.

Și-a întins brațul și a trasat cu degetul deasupra sticlei, urmând linia săgeții, până când a ajuns la vârf. Mi-a venit în minte povestea cu Ahile, pe care i-o spusesem lui Otis în acea noapte în care stătusem cu el. Până unde putea ajunge dragostea unei mame! Spusesem povestea greșită. Sau, din contră, poate că o spusesem pe cea corectă. Câteodată era mai bine să nu-ți găsești punctul vulnerabil.

Ne-am întors ca să ajungem din nou sus, iar Angela a început o nouă tiradă, de data aceasta despre prețul operelor de artă, sau dacă aceasta era cu adevărat artă, și dacă nu cumva Denzil ar fi trebuit să-și cheltuiască banii pe altceva, cum ar fi fost finanțarea educației artistice în școli ori salvarea Siriei, ori ajutorarea câinilor. Angela și-a mai temperat puțin din elan întrucât un bărbat cobora scările, iar atunci când a pătruns în cripta noastră plină de comori, am remarcat amândouă cât de arătos era. Văzându-ne, s-a oprit brusc, rușinat, dar în același timp interesat, privirea sa stăruind asupra Angelei. Am observat că ea purta aceeași ținută ca la nunta lui Mel și că era foarte drăguță, în ciuda privirii tulburi și a părului în dezordine.

– Ai venit să-l vezi pe Hirst? i-am spus nou-venitului, zâmbindu-i. Noi îl admiram acum.

– Da, mi-a răspuns el. Eram curios.

Vorbea cu accent american și îmi amintea de Clark Kent în filmele acelea cu Superman. Am privit amuzată cum Angela se fâțâia, jucându-se cu părul. Privind în jos, mi-am dat seama că țineam ambele pahare.

– Trebuie să duc asta undeva! am spus veselă și i-am lăsat în pace.

În timp ce urcam scările, am auzit-o pe Angela emițând un râset cu sonorități de clopoțel, în stilul Aliciei, și am chicotit în sinea mea.

Cu câteva pahare la bord, m-am simțit excelent la petrecere. Cunoșteam destul de mulţi oameni ca să am cu cine discuta și, sprijinită de un chelner bine făcut, am vorbit cu Simon, a cărui soție, Maddie, născuse recent. Simon venise ca să anunțe nașterea bebelușului, Timothy.

– E frumos, mi-a spus el, de mai multe ori. Atât de frumos. Cum de m-am gândit că n-aveam să-l pot iubi la fel de mult ca pe Tiggy?

Tiggy era border terrierul lui Simon.

Am intrat în vorbă cu Phillip, alt stăpân de câine, care mi-a povestit despre cea mai recentă poznă a retrieverului său, Dexter. Acesta sărise în râu, după o lebădă, chiar în fața unui paznic al parcului. Phillip și-a încheiat povestirea spunându-mi:

– Dar este, cu adevărat, un băiețel minunat.

Crezusem că Dexter era un sociopat, iar Phillip un pămpălău, dar i-am văzut împreună în parc într-o zi, jucându-se cu o bucată de frânghie veche, trăgând fiecare de câte un capăt, și arătau atât de fericiți împreună încât m-am oprit să-i privesc. Câteodată dragostea nu străpungea inima, ci o proteja.

Mai pe seară am ajuns lângă Miguel, care scruta cu privirea mulțimea de petrecăreți, ținând ritmul. Era extraordinar de sprinten și de bine făcut, înzestrat cu o grație sinuoasă și felină. Era atât de diferit de Denzil și de boxerii săi, dar poate că așa și trebuia să fie. Ca și cum și-ar fi dat seama că îl priveam, ochii lui de culoarea ambrei s-au întors către mine, analizându-mă din cap până-n picioare.

– Ce rochie drăguță! a spus. E autentică?

Am aprobat din cap, aranjându-mi din nou șalul, care alunecase puțin de pe umeri.

– A fost a bunicii mele.

– Avea gusturi foarte bune, mi-a spus el.

Vorbea cu un accent cadențat și exotic, aproape nenatural. Era incredibil de elegant, excentric într-o oarecare măsură, așa cum erau crinii cu vârfurile spicate în auriu din vaza de lângă el.

– Așa este, am aprobat.

– Ce fel de femeie era?

M-am întors, căci întrebarea m-a luat prin surprindere.

– Era... deprimată, cred. Crea tot felul de lucruri. Cosea, în special. Ea a croit rochia asta. Era ca un fel de terapie, bănuiesc. Când se simțea tristă, confecționa ceva.

– De ce era tristă?

– Nimic în mod special, dar, de fapt, totul.

Miguel a dat din cap, revenind cu privirea asupra forfotei din încăpere.

– Când mă simt așa, dansez. Tu ce faci când ești tristă?

– Mă plimb, i-am răspuns, după ce m-am gândit o secundă.

– Ești norocoasă că poți.

Mi-a aruncat un zâmbet pieziș, malițios, și, la fel ca Angela, mi-am dat seama cum de-i străpunsese inima lui Denzil.

Mai târziu, eu și el am dansat un tango exact ca pe vremuri, în uralele celorlalți invitați, care ne-au înconjurat ovaționând și aplaudând. Sylvie era și ea acolo, aplaudând încântată, iar, pe când executam o piruetă, am văzut-o pe Angela apărând în cadrul ușii, tot în compania lui Clark Kent al ei. A rămas cu gura căscată atunci când m-a văzut, după care a rânjit și s-a proptit de el, privindu-mă. Îmi simțeam oasele bătrâne scârțâind și protestând în timp ce ne roteam într-o parte sau în cealaltă, dar, după cum spusese Miguel, eram norocoasă că puteam încă face asta. Cu port-țigaretul vârât după ureche, Denzel se uita la Miguel cu o privire ușor încruntată, zâmbind, derutat, cu jumătate de gură, asemenea unui tată indulgent. Badger și Barker îl flancau pe stăpânul lor ca niște agenți de pază, provocând pe oricine ar fi avut curajul să se apropie.

Muzica s-a oprit și toată lumea a aplaudat. Miguel a făcut o plecăciune înspre mine și mi-a sărutat mâna, iar eu m-am retras pe șezlong abia respirând, ca să-mi trag sufletul. Angela s-a năpustit la mine, târându-l și pe Clark Kent după ea.

– Ai fost uimitoare! m-a anunțat. Nici prin gând nu-mi trecea că ești în stare de așa ceva!

– Mai dansam din când în când cu Leo, i-am răspuns, făcându-mi vânt cu un șervețel. Este unul dintre talentele mele ascunse.

– Care sunt celelalte? m-a întrebat, zâmbind, tovarășul Angelei.

– Să știu când să mă retrag în plină glorie, am spus, ridicându-mă în picioare. Cred că acum am să plec acasă. Sunt destul de obosită.

– Îți chemăm un taxi, s-a oferit Angela, întorcându-se și făcându-i semn lui Denzil.

– Nu, nu e atât de departe, am spus, neconvingător, pentru că de fapt era, mai ales la acea oră din noapte.

– Prostii, mi-a răspuns ea, consultându-se cu Denzil, care a fost de acord și a început să formeze un număr pe telefonul mobil.

După o clipă, el și-a ridicat privirea și m-a anunțat:

– Este pe drum.

Ignorând protestele mele, m-au ajutat să-mi pun pardesiul, iar Denzil m-a însoțit chiar el până la ușă. Când am ieșit pe veranda flancată de cei doi câini din piatră, am văzut o mașină oprind în fața casei. Denzil a făcut un semn din mână către șofer, apoi s-a întors către mine.

– Dansul a fost drăguț, mi-a spus. Vezi? Ți-am zis că o să fie din ce în ce mai ușor.

Am zâmbit și l-am bătut ușurel pe mână.

– Mulțumesc. Pentru tot.

– Eu ar trebui să-ți mulțumesc, mi-a răspuns el, schițând o grimasă.

– Îmi place de Miguel.

– Și mie, mi-a replicat, calm, atingând capul unuia dintre câinii de piatră.

Pe drumul spre casă, îmi făceam griji în legătură cu costul călătoriei cu taxiul, dar, odată ajunsă la destinație, șoferul nu a vrut să-mi ia bani, spunând că domnul Joseph achitase cursa. Eram atât de recunoscătoare și de mulțumită pentru că petrecusem o seară frumoasă, încât am mers în pași de tango pe aleea care ducea către ușa de la intrare, iar apoi, după ce am intrat în casă, m-am amuzat de țopăiala lui Bobby. Luminile din bucătărie, pe care le lăsasem aprinse pentru Bobby, răspândeau o strălucire primitoare, iar eu mi-am făcut de lucru căutând o gustare de seară pentru ea și preparând o cană de cacao pentru mine.

Chiar înainte să mergem la culcare, m-am gândit să-mi verific e-mailul și am descoperit, cu încântare, un mesaj de la Alistair. Cu băutura caldă alături, m-am instalat ca să citesc mesajul, gândindu-mă la câteva planuri de Crăciun și la lucruri pe care le-am fi putut pune la cale atunci când aveau să fie la Londra. Comandasem deja o ladă din berea lui preferată, Doom Bar.

„Nu există o cale mai ușoară de a spune asta“, începea mesajul. Emily pierduse sarcină. Era gravidă în zece săptămâni. Un ovul neviabil, spuseseră medicii. Mi-a venit în minte inima străpunsă din caseta de sticlă. Am citit în continuare, cu lacrimile curgându-mi pe obraji în timp ce Alistair mă informa că, până la urmă, nu aveau să vină la Londra de Crăciun, ci plănuiau să stea împreună cu părinții lui Emily până când ea avea să se recupereze. Alistair spunea că era posibil să vină în vizită vara viitoare. Cel puțin încă șase luni fără să-l văd pe el sau pe Arthur. Am dat laptopul deoparte și am rămas așa, cu privirea încețoșată din cauza lacrimilor, meditând la un Crăciun în singurătate.

– Trebuia să-mi dau seama, i-am mărturisit lui Bobby printre suspine. Trebuia să-mi dau seama că așa avea să se sfârșească.

Ea s-a aplecat spre mine, iar eu mi-am cufundat degetele în blana ei, trăgându-i trupul cald spre picioarele mele și fixând cu privirea primele picături de ploaie care loveau fereastra de la bucătărie.

Odată, după ce obținuse o sumă bunicică pentru una dintre cărțile lui, Leo m-a luat cu el într-o excursie în Seychelles. Mi s-a părut un loc de basm și, pe când

zburasem deasupra insulelor cu hidroavionul, nu-mi venise să cred că ceea ce vedeam era real. Ne-am cazat într-o stațiune de mici dimensiuni, iar căbănuța noastră era mereu scăldată de valuri turcoaz. Cât timp Leo își citea notițele de cercetare înăuntru, eu stăteam pe plajă, cu degetele de la picioare îngropate în nisipul fierbinte, scrutând oceanul. Coralii mi s-au părut fascinanți. Priviți de sus, păreau doar o umbră întunecată, ceva anost, dar dacă îți cufundai capul sub apă, se transformau într-o altă lume, vie și măreață, cu peștișori în culori electrizante țâșnind precum săgețile, în timp ce scheletele subacvatice dansau în jurul lor. Într-una dintre zile ne-am pus câte un tub pentru respirat sub apă și am înotat, dar mi s-a părut că intensitatea peisajului era mult prea copleșitoare; când am îndrăznit să privesc în depărtare, către recifele de corali, și să zăresc o frântură din adâncimile de dincolo de ele, m-am dezorientat, și Leo a trebuit să mă ridice la suprafață și să mă țină aproape până când mi-am revenit din uimirea provocată de o asemenea măreție.

În ultima zi, pe când stăteam din nou pe plajă, cufundată până la genunchi în spuma oceanului și admirând felul în care apa mării îmi făcea pielea să arate mai luminoasă, s-a pornit deodată un vârtej subacvatic. Nisipul s-a mișcat, dând la iveală conturul rotund al unei viețuitoare, o pisică-de-mare, care își croia discret drum, târându-se de-a lungul malului. Foșnetul teribil al acelor dorsale m-a speriat, și am mers cu spatele înapoi spre plajă, ridicându-mi picioarele în dreptul genunchilor și gândindu-mă la modalitatea în care viața marină din prejma coralilor făcuse o piruetă și executase un dans drăguț al morții, așteptând mereu ca prădătorul să se repeadă asupra prăzii. Am rămas înmărmurită atunci când coada viețuitoarei a trecut la doar câțiva milimetri, șerpuind încet pe lângă mine. Leo nici măcar nu o văzuse. Mai târziu, mi-am dat seama că amenințarea aceea mă însoțea pretutindeni. Mereu eram cu sabia deasupra capului. Așteptând ca la un moment dat, pe parcursul propriei mele povești, să fiu înțepată de o vietate otrăvitoare.

Capitolul 29

– Mă închei, te rog?

Eu și Leo eram în dormitor și ne îmbrăcam. Treceam, irascibili, unul pe lângă celălalt în timp ce ne încheiam la nasturi în lumina estompată a amurgului. Leo purta cravată, pe care nu-i plăcea niciodată să și-o lege, bombănind în timp ce și-o aranja în oglindă, iar eu îmi trăgeam dresurile peste picioarele extenuate și încercam să nu-mi compromit unghiile de-abia vopsite cu ojă. Friptura de cocoș cu vin care clocotea în cuptorul Aga de la parter avea să se usuce dacă mai petreceam mult timp ferchezuindu-ne, dar Alistair insistase să fim eleganți. În rochia mea gri din șifon, m-am întors cu spatele la soțul meu. El ar fi preferat să fie în biroul lui, cu Disraeli, dar nu aveam de ales de data aceasta. Iubita lui Alistair venea la cină și totul trebuia să fie impecabil, în ciuda rezervelor mele și a lipsei de interes a lui Leo.

Era mai tânără decât Alistair. Cu zece ani cel puțin. Ali nu ne spusese, bineînțeles, dar din anumite informații pe care ni le oferise fără să vrea, am putut să mă conving că ea avea puțin peste treizeci de ani și că se ocupa cu ceva care se chema arheologie experimentală. Mie asta îmi suna extrem de prostesc; probabil că se referea la a te costuma și a reconstitui, pe roluri, bătălii celebre. Alistair nu se deranjase, până atunci, să ne prezinte nimeni în acest fel, așa că eram în egală măsură flatată și speriată de semnificația gestului. Când vorbiserăm la telefon, cu o săptămână înainte, fiul meu îmi spusese că aveau să vină cu mașina din Birmingham și să petreacă noaptea la noi, ceea ce m-a făcut să intru în febra pregătirilor, aranjând camera liberă, comandând un pui de la măcelărie și cumpărându-mi o ținută nouă. Leo nu a făcut nici un comentariu referitor la asta. Și-a îndreptat postura, arătând deosebit de distins; cu părul grizonant străbătut de reflexe aurii, pieptănat pe spate, ilustra foarte bine imaginea profesorului eminent. Cred că intenționa să o intimideze pe iubita lui Alistair pentru propriul lui amuzament, iar eu nu aveam nimic împotrivă.

– Să mergem naibii odată, atunci.

La parter, am pus la punct ultimele detalii la masa din sufragerie, aranjând fața

de masă din damasc și aliniind tacâmurile pentru ocazii speciale. Sertarul cu veselă rămăsese blocat, iar eu mi-am făcut o vânătaie pe coapsă atunci când am tras tare de el. Am verificat friptura și cartofii gratinați, ambele sfârâind delicios, apoi l-am strigat pe Leo, care era în camera de zi, rugându-l să-mi prepare o băutură. El mi-a îndeplinit rugămintea și mi-a dat un pahar de gin tonic, iar eu am făcut o grimasă constatând cât era de slab.

– Rochia ta e nouă, nu-i așa? Toate pregătirile astea sunt pentru băiatul mult iubit?

Chiar și atunci, Leo m-a luat peste picior pentru favoritismul meu, deși „copiii“ noștri aveau aproape cincizeci de ani, respectiv patruzeci și cinci. Însă eu am vrut să arăt elegant pentru Alistair și pentru cea care speram că nu îi devenise logodnică. Voiam ca ea să mă placă, apoi să cunoască pe cineva de vârsta ei și să o dea uitării pe bătrâna doamnă despre care își imaginase că ar fi putut fi soacra ei. Nu știu de ce, dar am simțit că nu ea era aleasa. Trebuia să fiu fermecătoare și puțin amenințătoare, și îmi imaginam că puteam face asta foarte ușor.

Exact la ora convenită, ceea ce era neobișnuit pentru Alistair, am auzit un ciocănit în ușă, iar Leo a mers să deschidă, timp în care eu m-am instalat confortabil pe canapea, după care m-am ridicat imediat și am mers să mă reazem de șemineu. Pe urmă, înapoi pe canapea, cu picioarele unul peste celălalt, băutura în mână, extrem de relaxată și de primitoare, dar nu exuberantă. Poate că ar fi trebuit să punem niște muzică? Ceva discret și sofisticat – Mahler, de pildă. Poate Simfonia a Opta. Dar apoi Alistair a intrat în cameră însoțit de Emily și, în acel moment, totul s-a schimbat, pentru că mi-am dat seama imediat că pe femeia aceea o iubea mai mult decât mă iubea pe mine. Am pierdut, chiar înainte ca jocul să înceapă. Dojenindu-mă – vino-ți în fire, Iocasta! –, m-am dus să-i întâmpin.

Era tânără și, bineînțeles, frumoasă, într-un fel subtil, cu părul blond prins la spate într-o coadă sobră și cu ochii albaștri, cu gene foarte dese, ascunși în spatele unor ochelari serioși. Ce bine le stătea împreună, mâna lui pe cotul ei, conducând-o înăuntru. Ea a venit spre mine, matroana, mai întâi cu mâna întinsă. Nu purta nici un inel pe cealaltă, slavă Domnului. I-am strâns-o rapid și i-am făcut semn către dulapul din colț.

– Bună, draga mea. Vrei ceva de băut? Ai călătorit bine până la noi?

– Mi-ar face mare plăcere, mulțumesc. Da, gin tonic ar fi minunat. Traficul a fost groaznic.

Australiancă. Era australiancă. L-am văzut pe Leo tresărind la inflexiunile vocii ei în timp ce culegea bucăți de gheață din frapieră, și mi-am adus aminte de șocul și de consternarea lui atunci când Melanie ne-o prezentase pe Octavia, în urmă cu toți acei ani. Acum era rândul meu. Am încercat să mă gândesc la fata pe care mi-o imaginasem pentru Ali, echivalentul savantului lui Leo de la Caius, dar adevărul era că nu exista nimeni, nici măcar în mintea mea, care să aibă calitățile necesare. Nu se punea problema să fiu vreodată mulțumită de perechea lui Alistair, indiferent de cine avea să fie ea, dar vederea acestei zeițe bronzate, care își deghiza măreția cu o coafură pieptănată la spate și ochelari de vedere era încă și mai agasantă decât mă temusem. Leit taică-său, fiul meu a pășit spre mine, iar eu i-am zâmbit, încercând să nu las să se vadă că îl adoram.

– Mamă, mi-a spus Ali sărutându-mă pe obraz, iar eu am rezistat dorinței de a-l prinde de guler. Arăți minunat.

– A devastat Upper Street[60] săptămâna asta, a spus Leo în glumă, iar eu m-am uitat urât la el în timp ce-mi întindea o a doua băutură.

Ne-am cufundat, pentru o clipă, într-o inevitabilă liniște stânjenitoare, după care Leo a spus ceva despre Michael Vaughan și Noua Zeelandă, iar el și Ali s-au lansat iute într-o discuție. Terenul de cricket era singurul lor subiect comun. Așa că am rămas cu această Emily, care părea că se simțea enervant de bine în pielea ei, sorbindu-și aperitivul și analizând sufrageria.

– Așa deci, Ali mi-a spus că lucrezi la universitate.

– Nu chiar, mi-a răspuns ea, clătinând din cap, am lucrat acolo timp de un trimestru, dar acum lucrez la o fermă în apropiere de Kinver Edge.

– O fermă? am zis, reușind cu greu să-mi ascund consternarea din voce.

Iubita lui Alistair, fermieră.

– Da, a adeverit ea, râzând. O administrăm după principiile Epocii de Fier, ca să aflăm mai multe despre economia agricolă și domestică a acelei perioade. E de-a dreptul amuzant.

– Trebuie să fie... fascinant.

Mi-am imaginat-o purtând o piele de oaie și mânuind o coasă.

– Ador ceea ce fac. Îmi place munca fizică, a spus, apoi s-a întors către bărbați, care pălăvrăgeau în continuare despre sport. Ai câștigat doar pentru că Saffie a jucat în echipa ta.

Amândoi au chicotit apreciativ, iar mândria lui Ali era evidentă.

Am zâmbit cu voioșie printre dinții încleștați.

– Ne așezăm la masă?

Friptura ieșise prea uscată, cartofii gratinați prea sărați, dar, cel puțin, vinul era din belșug. Alistair și Emily erau genul de îndrăgostiți care își terminau unul celuilalt propozițiile, începând să spună amândoi același lucru, după care se opreau ca să-și zâmbească. Amândoi mâncau doar cu furculița, ca să se poată ține de mână pe sub masă. Era de neîndurat. Replicile mele deveneau din ce în ce mai monosilabice cu fiecare „Nu mai spune!“ și știam că nu procedam bine, ar fi trebuit să o cuceresc și să găsesc modalități subtile de a-i detașa unul de celălalt, dar felul în care o privea Alistair era intolerabil. Leo nu se uitase niciodată așa la mine, iar ea accepta adorația lui Ali cu nonșalanță, ca o femeie care se aștepta să fie venerată. Bineînțeles, asta l-a atras imediat pe Leo; în scurt timp a chestionat-o despre dealuri fortificate și a roșit atunci când ea i-a spus că îi citise cea mai recentă carte.

Le-am servit tartă cu cireșe făcută în casă, pentru că era preferata lui Ali, dar el nu a pomenit absolut nimic despre asta, doar a plescăit cu indiferență, îndemnând-o pe ea să povestească istorisiri din seria „Îți mai aduci aminte când...“, în timp ce Leo râdea din toată inima și îi mai turna niște vin. Era exponenta tuturor femeilor pe care le-am urât vreodată, un șir nesfârșit de invidie și de resentimente îndreptate către dinții aceia prea albi strălucind în lumina lumânărilor, către gâtul acela prelung înclinat pe spate, către degetele lor împreunându-se în permanență.

Ridicându-mă brusc în picioare, am strâns farfuriile și le-am dus în bucătărie, ca să-mi recapăt stăpânirea de sine. În timp ce spălam vasele, mânuind, feroce, peria de curățat asemenea unei arme, atingerea unor mâini pe umerii mei m-a făcut să tresar. Era Ali, care venise să purtăm discuția aceea „Deci, cum ți se

pare?“

– Deci, cum ți se pare? mi-a șoptit, luând în mână un prosop de bucătărie ca și cum ar fi avut de gând să dea o mână de ajutor.

– Pare drăguță, am reușit să spun, înghițind în sec, îndurerată de dragostea și de dorul pe care i le purtam.

Mereu îi acordasem aprobarea după care tânjea, iar acum, într-un moment foarte important, n-am putut să i-o dau cu totul și nici măcar parțial. Dar din fericire, sau din nefericire, n-a suspectat nimic, orbit de de propria-i pasiune. Aprobarea mea neconvingătoare a fost percepută drept înflăcărată, așa că Alistair a început să-mi povestească despre toate lucrurile pe care le considera grozave la ea. Felul în care era atât de dedicată muncii ei. Cum se întorsese într-o zi murdară toată de cretă. Cum ieșea ca să alerge pe câmpuri în zori. Faptul că vorbea spaniolă. Motivul pentru care iubea păienjenii din Anglia: deoarece credea că erau drăguți în comparație cu cei din locurile ei natale.

Apoi a oftat și și-a trecut o mână prin păr, exact ca Leo.

– Desigur, într-o zi va dori să se întoarcă acasă.

N-am prea dat atenție vorbelor lui, prea preocupată să par că îl ascultam, dar cuvintele acestea aveau efectul unui pumnal.

– Unde să se întoarcă?

El a azvârlit prosopul pe masă și chipul i-a căpătat o expresie disperată.

– În Australia.

Iar acest singur cuvânt a lăsat să pătrundă o rază de lumină în mintea mea, căci începusem să înțeleg ce anume voia să spună. Relația asta avea un termen de expirare. Amuzantă atât timp cât dura, avea să aibă și un sfârșit. Iar eu trebuia să pândesc acest sfârșit și să aduc lucrurile pe făgașul normal. Greutatea mi s-a ridicat de pe inimă, m-am simțit ca și cum aș fi putut zbura în jurul camerei și aș fi putut să o îmbrățișez pe acea fată iubitoare de păianjeni, vorbitoare de spaniolă și alergătoare în zori, care îmi vrăjise fiul, dar ale cărei farmece aveau să se spulbere, până la urmă.

– A, i-am spus eu lui Alistair, luând prosopul de bucătărie și începând să șterg farfuriile ca să-mi ascund expresia de exaltare de pe chip. Bine, presupun că, Australia fiind țara ei natală, Emily are familia acolo.

– Da, mi-a răspuns el. Știam că vei înțelege. Ai înțeles. Știam că așa va fi.

A venit pe la spatele meu, m-a strâns din nou de umeri și am pregătit împreună cafeaua, pe care am dus-o, apoi, în sufragerie.

Mai târziu, după ce ei doi s-au retras în camera de oaspeți, eu și Leo am ajuns din nou în dormitor. Ne-am desfăcut nasturii, eu masându-mi picioarele îndurerate, el privindu-și în oglindă sprâncenele din ce în ce mai stufoase. Întâlnindu-mi privirea reflectată în oglindă, Leo mi-a aruncat o privire mirată.

– Deci?

– E destul de drăguță, am spus, ridicând din sprâncene. Un pic cam hippy.

– Suporți destul de bine, trebuie să recunosc, mi-a zis el, cu un rânjet.

– Ce vrei să spui?

– Toată povestea asta cu Australia.

Și-a atârnat cravata de spătarul unui scaun și a început să dea la o parte cuverturile.

– Va fi dificil pentru Ali, bineînțeles, am zis, compunându-mi o expresie plină de înțelegere. Dar va întâlni alte fete. Iar Ali nu-i poate cere ei să renunțe la tot de dragul lui. Australia e la celălalt capăt al pământului.

Leo s-a oprit din aranjatul pernelor și s-a uitat, nedumerit, la mine.

– Missy...

Mi-am dat jos inelele și am început să mă ung cu cremă pe mâini.

– Ce e?

El m-a privit lung, cu o expresie sobră, timp de o secundă după care a clătinat din cap.

– Nimic, să vedem ce o să se mai întâmple.

– Bineînțeles.

M-am băgat în pat, iar el s-a întins ca să stingă lumina.

– Noapte bună, doamnă Carmichael.

În întuneric, ascultându-i respirația regulată, m-am întrebat care fusese semnificația spuselor lui.

Capitolul 30

Aş fi vrut să rămân în casă pentru a-mi plânge de milă, dar Bobby nu mi-a dat voie. În timp ce eu m-am gândit la un Crăciun trist şi solitar, întrebându-mă dacă aveam să-mi mai văd vreodată fiul şi nepotul, câinele meu a vrut să ştie când avea să-şi poată elibera intestinele, aşa că am pornit afară, pe o zi înnorată şi cu burniţă. Frigul umed părea că mi se strecura în oasele care încă mă dureau după dansul de noaptea trecută. Nu aveam chef să fiu optimistă şi voioasă ca după acea petrecere, să mă gândesc la cine fusese mai beat sau să glumesc despre coapsele unduitoare ale lui Miguel, aşa că am mers cu capul în pământ, ferindu-mă de ploaie şi n-am întâlnit pe nimeni până când Bobby s-a ghemuit pentru un ultim pipi, iar eu am legat-o din nou în lesă şi am pornit, greoi, spre casă.

– Ia te uită pe cine avem aici, pe Shimmy Carmichael.

În faţa mea se afla Sylvie, cu Decca şi cu Nancy ţopăind în jurul ei îmbrăcate în jacheţele Barbour. Am încercat să zâmbesc, dar n-am reuşit să afişez decât o grimasă. Nu puteam suporta compasiunea lui Sylvie; ştia cât de mult aşteptam vizita lui Ali şi a lui Arthur.

– Speram să dau de tine, a continuat Sylvie, vârându-şi mâna în buzunar, de unde a scos telefonul mobil. Te întrebai ce e mai potrivit, curcan sau gâscă pentru cina de Crăciun? Am o propunere.

Faţa mea era în continuare încremenită într-un zâmbet strâmb. Am înaintat, prefăcându-mă interesată, timp în care mă gândeam la o modalitate prin care să-mi fac mai repede ieşirea. Părea că trecuse un secol de când îi cerusem sfatul. Atunci când crezusem că aveam să am musafiri. Atunci când nu ştiam că aveam să rămân singură. Dacă aş fi putut, cumva, să dau timpul înapoi şi să uit mesajul de seara trecută.

– Îmi povesteai despre cum petreceaţi Crăciunul în Yorkshire, mi-a spus Sylvie, derulând energic conţinutul afişat pe ecranul telefonului. Şi m-am gândit: ce ai zice de un pui foarte bun? Ai dreptate, curcanul e uscat, e nevoie să-l ţii în saramură, să-l pregăteşti cu migală ca să-l faci acceptabil. Am descoperit o fermă

organică, nu departe de Hebden Bridge, în apropiere de casa mătușii tale. Ce poate fi mai bun decât câteva găini rotunjoare de Yorkshire?

Era perfect, o propunere atât de minunată, de grijulie, care a înrăutățit și mai mult lucrurile. Dar Sylvie nu trebuia să afle, așa că am zâmbit și am dat din cap, mormăind niște scuze și îndepărtându-mă pe cât de repede posibil, îngrijorată că ar fi putut fi ofensată de plecarea mea precipitată. Cu toții erau atât de amabili, Sylvie, Denzil și Angela când nu era beată și pusă pe scandal și toți proprietarii de câini care îmi dăruiseră culcușul lui Bobby. Bine că, pe burnița asta, nimeni nu-mi putea vedea lacrimile.

Ajunsă înapoi acasă, mi-am pregătit o sticlă cu apă fierbinte, gata să mă ghemuiesc pe canapea pentru restul zilei sau, cel puțin, până la plimbarea de după-amiază a lui Bobby. Am făcut focul, în timp ce Bobby s-a încolăcit și s-a tolănit pe culcușul ei, iar eu m-am așezat și m-am foit, gândindu-mă la felul în care lucrurile merseseră mereu prost.

Am petrecut așa mai multe zile, iar, după ce am anunţat la serviciu că eram bolnavă, nu m-am mai deranjat să ies din casă, cu excepția plimbărilor cu câinele, pe care le încheiam pe cât de grabnic posibil, mărșăluind în pas rapid, cu capul plecat. După ce vagabondam prin parc în intervalul regulamentar de o oră, mă întorceam acasă pentru a-mi face griji și a termina sticla cu vinul de Xeres pentru Crăciun, ignorând diversele plicuri care alunecau prin cutia poștală, căci erau doar facturile obișnuite. Angela îmi trimisese câteva mesaje, dar Sylvie nu mă mai contactase. Am presupus că, probabil, se supărase din cauza răspunsului meu brusc la propunerea ei cu găinile de Yorkshire. Mi-am făcut griji o vreme, dar apoi mi-am zis că, oricum, nu mai conta. Rezultatul era mereu același: singură în casa mea veche și pustie, gândindu-mă la oamenii care nu mai erau.

În cele din urmă m-am aventurat la câteva magazine ca să îmi fac provizii, dar am avut o tresărire văzând vitrinele împodobite cu beteală și auzind melodiile pop festive care cântau în buclă și te asurzeau atunci când pășeai înăuntru. M-am retras, așadar, din nou în casa mea, ca într-o carapace. Am rămas ghemuită pe canapea citind Nancy Mitford[61] de la Mel, înconjurată de vechile albume cu fotografiile noastre, ale tuturor, „încremeniți asemenea unor muște în chihlimbarul acelui moment“[62], în timp ce viața mă purta, implacabil, tot mai departe de acele zile fericite.

Cum stăteam așa într-o după-amiază de sâmbătă, în semiîntuneric, cu jarul din

șemineu aproape stins, am auzit o bătaie puternică în ușă. Dând pe gât ultima înghițitură de vin, am mers să deschid, cu Bobby lătrându-mi pe lângă picioare, dornică de distracție inerția mea o cam plictisise în ultimul timp. Am fost întâmpinată de o masă de verdeață, ramurile unui brad se înghesuiau în cadrul ușii – propria pădure Birnam[63]. Din mijlocul acelei mase foșnitoare de verdeață și-a făcut apariția capul Angelei.

– Nu sta pur și simplu acolo, ajută-mă, la naiba! a mormăit ea, trecând arborele prin cadrul ușii.

Derutată, am apucat de una dintre cele mai mari ramuri și l-am târât până în hol, împrăștiind ace de brad peste tot. Bobby a scâncit și a fugit înapoi către sufragerie. Amândouă am așezat copacul în poziție verticală, iar Angela l-a ținut nemișcat, gâfâind și înroșindu-se de la efort. Otis s-a strecurat pe la spatele maică-sii și s-a dus glonț la bucătărie, ca să caute dulciuri. Angela m-a privit în ochi, triumfătoare.

– Ce părere ai? Am făcut o afacere cu doamna Anthony! Doi la cincizeci de lire! Ăsta e al tău.

M-am holbat la ea, derutată și irascibilă. Era adevărat că discutasem despre aducerea unui brad pe care să-l decoreze Otis, dar asta se întâmplase pe când așteptam musafiri, iar acum ideea mi se părea îngrozitoare. O femeie bătrână și singură nu are nevoie de astfel de frivolități.

– Nu îl vreau. Am dat cu palma într-o ramură, privind, încruntată, la ploaia de ace care apoi trebuia curățată.

– Ce? s-a mirat Angela, cu privirea ațintită la mine. Dar l-am târât o grămadă de drum de la magazin până aici!

– Ei bine, atunci poți, pur și simplu, să-l duci înapoi. E mult prea mare și, în plus, nu mi-l permit.

– Nu trebuie să ți-l permiți, a pufnit Angela. Era cadoul meu de Crăciun pentru tine.

Am simțit lacrimile înțepându-mi ochii.

– Și presupun că Otis poate rămâne să-l decoreze, în timp ce tu lucrezi la un

articol urgent?

Cuvintele răutăcioase mi-au ieşit pe gură înainte să mă pot cenzura.

Otis a ieşit din bucătărie cu un biscuit în mână, zăbovind în pragul uşii şi privindu-ne. Angela m-a săgetat cu privirea, iar altă ploaie de ace s-a împrăştiat pe podea.

– Bine, mi-a spus, ridicând bradul pe umăr şi deschizând uşa de la intrare cu mâna rămasă liberă. M-am gândit că poate ţi-ar fi plăcut un pom pentru Arthur, dar dacă ai de gând să te porţi aşa... a încheiat, începând să târască bradul afară din casă. Haide, Otis, plecăm.

– Arthur nu vine.

Gata, o spusesem.

Angela s-a întors şi m-a privit printre ramuri, dar eu n-am fost în stare să mă uit în ochii ei.

– De ce?

– E complicat, am spus, ridicând din umeri şi făcând un gest către Otis.

Am şters o lacrimă neascultătoare, care reuşise să-şi croiască drum în josul obrazului, dar era pra târziu.

– Otis, du-te şi joacă-te cu Bobby, a spus Angela, dând drumul bradului şi închizând din nou uşa.

Otis a încercat să protesteze, dar ea a ridicat un deget, dojenitor, iar băieţelul a luat-o la goană. După ce m-a împins în bucătărie, a dat imediat cu ochii de sticla de vin aproape goală de pe masă.

– Ce se întâmplă?

– Până la urmă, Alistair şi Arthur nu mai vin de Crăciun, am mormăit, încercând să-mi fac de lucru cu pusul ceainicului pe plită şi ascunzând sticla într-un dulap.

– De ce? Îi aşteptai cu atât de multă nerăbdare.

– Emily.

– Cine?

– Soția lui Alistair. A pierdut o sarcină.

– O, Doamne, a spus Angela, prăbușindu-se într-un scaun. Ce îngrozitor! Și-a revenit acum?

– Ăăă… da, așa cred.

– Așa crezi? Ai vorbit cu ea?

– Nu sunt atât de apropiată de Emily, i-am răspuns, cu ezitare în glas. Nu sunt sigură că mă place prea mult. Oricum, ei nu mai vin de Crăciun.

Nu m-am uitat la Angela, dar mi-am dat seama că mă privea, și îi auzeam degetele bătând darabana în masă.

– E destul de tânără în comparație cu Alistair. S-au cunoscut și s-au căsătorit foarte repede. Eu și ea nu prea avem multe lucruri în comun.

– Îl aveți pe Arthur.

– Da, mi l-a dăruit pe adoratul meu nepot. Iar acum a pierdut un altul.

După ce apa din ceainic a fiert, am turnat-o în două cești, așezând una în fața Angelei, care și-a făcut mâinile căuș în jurul ei. Am simțit că urma o predică, așa că m-am înarmat cu o mare doză de răbdare.

– Nu vorbești niciodată despre Emily, mi-a spus Angela, într-un final. De când te cunosc, ai vorbit despre Arthur și Alistair, dar pe ea nu ai pomenit-o niciodată. La un moment dat m-am gândit că era posibil ca Alistair și Emily să fie divorțați, sau chiar ca ea să nu mai fi fost în viață.

– O consider vinovată, am răspuns, înghițind în sec.

– Pentru că a pierdut sarcina?

– Nu, bineînțeles că nu. Pentru mutare. Ea e australiancă. Dacă Alistair ar fi cunoscut o englezoaică, ar fi fost aici. Arthur ar fi fost lângă mine. În schimb, e

la mii de kilometri depărtare, mergând la școală, crescând și uitând de mine. Vorbește cu accent acum, știai? Nu mai seamănă cu Arthur al meu. Am șaptezeci și nouă de ani. Cât timp mai am la dispoziție ca să mă bucur de el? Iar timpul acela, timpul acela prețios, mi-a fost furat și am rămas cu e-mailuri și cu convorbiri pe Skype. Nu e de ajuns. Nu e de ajuns.

În timp ce turuiam așa, mi-am pierdut vocea și am tras adânc aer în piept.

– Nu e de ajuns.

– Știu, mi-a răspuns Angela, punându-și mâna peste a mea. Câteodată nu pot dormi noaptea, făcându-mi griji pentru vremea când Otis va crește și va pleca de acasă. Părăsindu-mă. E inevitabil. Și nu pot suporta gândul ăsta. Dar știi cum se spune. Trebuie să „lași lucrurile să se întâmple“[64]. Ultimele cuvinte le-a rostit cântând, amintindu-mi de melodia pe care i-o cântasem lui Otis toată vara. Am schițat un zâmbet șters.

– Presupun că are bunici acolo, în Oz, nu? a continuat Angela.

Am dat din cap afirmativ.

– Ori tu pierzi la faza asta, ori pierd ei. Iar tu ești cea care a pierdut. E al dracului de urât, dar asta e situația. Când te gândești la tine, te vezi bunica lui Arthur și mama lui Alistair și a lui Mel, și încă soția lui Leo, cred, dar ești cu mult mai mult decât atât. Trebuie să accepți asta, a concluzionat ea, ridicându-se. Acum mă voi duce în pod să aduc ornamentele alea despre care mi-ai povestit. Iar apoi eu și Otis îți vom decora bradul. Pentru că nu am nici un material urgent de scris.

– Îmi pare atât de rău, nu știu ce m-a făcut să spun asta. Știi că îl iubesc pe Otis.

– Știu, a zis ea, schițând o grimasă. Cu toate astea, câteodată poți fi o adevărată scorpie. Scoate câinele ăla al tău la o plimbare și ia și ceva pe drumul de întoarcere. Da’ nu pișoarcă din aia dulce de Xeres.

Auzind cuvântul „plimbare“, Bobby a venit într-un suflet, derapând, până în bucătărie. I-am pus lesa și mi-am luat poșeta, iar Angela a luat cheia de la pod de pe masă și a țipat după Otis, ca să vină să o ajute.

Odată ajunse afară, ne-am pregătit să înfruntăm frigul de decembrie și am apucat-o în josul străzii, către terenul pustiu unde Bobby își putea rezolva

treburile. Am priponit-o, apoi, de un stâlp de iluminat și am intrat în magazinul de băuturi, de unde am cumpărat o sticlă de vin și niște ciocolată pentru Otis. Pe drumul de întoarcere, am încetinit pasul și am aruncat o privire în interiorul caselor înșirate de-a lungul drumului. În fiecare an, oamenii împodobeau bradul de Crăciun mai devreme, lucru care nu-mi displăcea, întrucât asta dădea semnalul de începere a sărbătorilor și ne puteam bucura pentru mai multă vreme, în așteptarea lor cea mai dulce și mai satisfăcătoare perioadă. Fiecare casă era o mică fereastră către o lume în miniatură, iar bradul o reflexie a acesteia, fie că era decorat cu cele mai bălțate și mai stângace podoabe făcute de mână, fie împodobit cu ornamente cu model ecosez. Pe când luminițele își trimiteau razele înspre mine, le-am absorbit lumina, simțind slabele zvâcniri ale speranței.

– Poate că o să mă simt bine și singură, i-am spus lui Bobby, care adulmeca niște buruieni crescute între dalele trotuarului.

Ea s-a uitat în sus, la mine, cu o doză atât de mare de afecțiune, încât m-am simțit destul de copleșită, iar ochii mi s-au umplut de lacrimi.

– Ai dreptate. Nu e ca și cum aș fi vreodată singură. Te am pe tine.

Mai târziu, privindu-i pe Angela și pe Otis despachetând micile și drăguțele decorațiuni ale lui Jette, extaziindu-se și găsindu-le locul potrivit ca să fie agățate, m-am gândit la celelalte fațete ale personalității mele. O clasicistă, o bibliotecară, din când în când, o vrăjitoare (sau o scorpie), o persoană căreia îi plăcea să se plimbe, o dansatoare, și în momentul de față, cel puțin proprietara lui Bobby. Mi-am sorbit vinul și i-am arătat lui Otis ramurile rămase fără decorațiuni, iar Angela s-a întors către mine zâmbind, ceea ce m-a făcut să mă gândesc că, poate, eram și o prietenă. Sau că, cel puțin, aș fi putut încerca să fiu.

Lăsându-i pe Otis și pe mama lui să atârne în brad ultimele păpuși tricotate și acadele pictate, m-am strecurat înapoi în pod și am scotocit până când am dat de ceea ce căutam. În camera de oaspeți am găsit niște bucăți de hârtie și am împachetat rapid cele două cadouri, după care am mers din nou la parter și le-am oferit, timid, darurile.

– O să fii în Irlanda de Crăciun, nu? Așa că mai bine îți dau astea acum.

Otis s-a repezit nerăbdător, urmat, în pas mai lent, de Angela, ca să-și primească pachetele. În cutiuța pentru Otis se aflau mașinuțele Dinky care-i plăceau atât de mult băiețelului, puțin uzate, dar încă dornice de a porni în aventură. El a țipat de

fericire și a luat-o la goană de-a lungul holului, răcnind și imitând zgomotul unui motor de mașină. Angela a desfăcut funda cu care era legat pachetul, descoperind înăuntru rochia verde din anii 1920 a lui Jette, mătăsoasă și superbă, împodobită cu mărgele strălucitoare și cu pene delicate, care unduiau. S-a uitat, uimită, la rochie timp de o secundă, după care și-a ridicat privirea spre mine, cu fața îmbujorată în lumina focului din șemineu.

– Nu trebuie să mi-o dai. A fost a bunicii tale. Și probabil că valorează o avere! a exclamat ea, strângând-o la piept.

– Nu o avere, i-am spus, ridicând din umeri. Oricum, e mai bine așa decât să o vând unui colecționar necunoscut. Poart-o. Dansează în ea. Îmbată-te în ea. Cucerește pe cineva în ea.

– Nu în Irlanda, mi-a zis ea, rânjind malițios. Mama mea ar lua-o total razna. M-a îmbrățișat. Mulțumesc. Îmi pare rău că nu voi fi aici de Crăciun. Dar îți va fi bine.

– Nu-ți face griji pentru mine. O am pe Bobby, am spus, arătând înspre câinele care sforăia lângă foc. O să mâncăm cârnați în aluat și o să jucăm canastă. Apropo, ce s-a întâmplat cu Clark Kent al tău?

Mângâind în continuare rochia, Angela și-a ridicat privirea.

– Cine?

– Americanul? La petrecere? Mi s-a părut drăguț.

Ridicând din umeri, a început să împacheteze rochia în ambalaj.

– Îl cheamă Jack. A trebuit să se întoarcă la New York. A fost distractiv atât cât a durat.

– Ei bine, mai are balta pește. Sau supereroi sub acoperire.

Au plecat, Otis jucându-se cu una dintre mașinuțe, Angela ținând strâns rochia, iar eu am închis ușa în urma lor zâmbind. Însă m-am întors în locuința mea pustie și zâmbetul mi-a dispărut. Fără nici un dubiu, perspectiva de a petrece Crăciunul singură era înfricoșătoare. Apoi am dat cu ochii de bradul minunat din sufrageria mea confortabilă, și de Bobby care deschidea somnoroasă câte un

ochi, bătând din coadă de bucurie că mă întorsesem. M-am așezat pe canapea, gândindu-mă că, împreună, aveam să ne descurcăm noi cumva.

Am mers în bucătărie să-mi pregătesc o cană de cacao și mi-am zărit laptopul pe masă. Clasicistă, bibliotecară, din când în când vrăjitoare (și scorpie), o persoană căreia îi plac plimbările, dansatoare, proprietară de câine, prietenă. Și soacră. M-am așezat, am tras laptopul mai aproape, l-am deschis și am intrat în contul meu de e-mail.

„Dragă Emily“, am început.

Capitolul 31

Cum nu mai aveam nici un eveniment pe care să-l aștept cu nerăbdare, Crăciunul se apropia cu pași mai mici anul acesta. De obicei eram cufundată în pregătiri, iar serile deveneau tot mai încordate pe măsură ce marea zi se apropia cu o grabă alarmantă. Acum însă zilele se scurgeau alene. Am fost în vizită la Mel, în Cambridge, întrucât de sărbători pleca în Italia, la părinții Octaviei. Și-a exprimat compasiunea în viteză, căci ea și proaspăta ei soție își cumpărau noul apartament și nu prea aveau timp pentru lamentările mele de Yuletide[65]. Așa că am ieșit la plimbare și am rătăcit prin oraș, mergând pe străzile pavate cu piatră cubică și admirând vitrinele magazinelor, apoi aventurându-mă în curți interioare și privind în sus la luminile care străluceau din cămăruțele dosite în spatele vălului de plante agățătoare, întrebându-mă cine citea, cine discuta și cine se îndrăgostea acolo, sus.

Când am luat trenul înapoi spre casă, mi-am spus la dracu'! și am cumpărat o sticluță din aceea de vin cu gust teribil, de parcă eram vreo fată sumar îmbrăcată, ieșită la agățat. Arătam bizar, probabil, stând acolo cu paharul meu din plastic și cu corcitura la picioare, dar învățasem să nu-mi pese. Așa că am mângâiat-o pe Bobby, privind peisajul întunecat care se perinda în viteză.

Ajunsă în Finsbury Park, am mers la stația de taxiuri și am găsit unul condus de un șofer pe care nu-l deranja prezența câinelui. De fapt, era și el proprietar de câine, un schnauzer uriaș pe nume Stanley, care se speria de bomboanele-pocnitori de Crăciun[66] și se ascundea de fiecare dată când zărea vreuna. Stăpânul lui mi-a arătat, pe telefon o fotografie cu un câine negru superb, a cărui privire de nepătruns era umbrită de un breton zburlit. Când am ajuns acasă, șoferul meu iubitor de câini a ieșit din mașină ca să-mi deschidă portiera și a mângâiat-o pe Bobby, care a sărit din mașină.

Am intrat în casă chicotind, încă, la gândul că schnauzerul Stanley se speria de pocnitori. Inițial, acestea s-au chemat cosaques, de la soldații cazaci care trăgeau cu armele în aer – nu e de mirare că animalele se speriau. M-am întrebat dacă și Bobby avea aceeași problemă. Cândva, Leo îmi confecționase o pocnitoare de Crăciun în cel mai tradițional stil, cu o migdală și un poem grecesc în interior.

Mi-a luat ceva vreme să îl traduc, pentru că nu îmi era familiar, dar m-am bucurat să duc treaba până la capăt. Zilele trecute găsisem în pod, vârâtă într-un album cu fotografii, hârtia aceea scrisă de mână, iar, alături de ea, însemnările pe care le făcusem.

Pot cânta doar pentru că tu m-ai iubit

toți anii aceștia.

în lumina soarelui, în umbra soarelui,

în ploaie și în vânt,

Pot cânta doar pentru că m-ai iubit.

De atunci, de când m-ai atins,

din noaptea aceea când m-ai sărutat,

de atunci, sunt senin ca un nufăr deschis

Și am un tremur în inimă,

doar pentru că mâinile tale m-au atins.

Un tremur în inima lui. Asta fusesem pentru el. Îl prinsesem în brațe și nu-i mai dădusem drumul.

Întoarsă acasă, mi-am luat corespondența și m-am dus direct în camera de zi ca să aprind luminițele de la brad, care învăluiau într-o lumină caldă diversele mele decorațiuni. M-am așezat și am început să extrag inevitabilele facturi, dar printre acestea am găsit un plic mai gros, de culoare crem, cu adresa și cu numele meu scrise frumos de mână. Înăuntru era ceva care semăna cu o felicitare de Crăciun, un desen simpatic în peniță, care înfățișa o piațetă asemănătoare celei din Islington, cu un brad în mijloc și cu un grup de oameni cântând în jurul lui. Am

deschis-o, dar în locul tradiționalelor urări festive, am citit următoarele:

Dna S. Riche

Are plăcerea de a le invita pe

Dna M. Carmichael și pe Bobby

Pe 25 decembrie 2016, duminică

La ora 12.00

Lennox Square, numărul 14

Cel mai pasionat poem de dragoste nu ar fi fost o lectură mai plăcută.

– Bobby, am strigat, cu respirația tăiată, avem o invitație!

A lipăit spre mine ca să vadă despre ce era vorba, adulmecând prudent invitația și vânturându-și coada. Am îmbrățișat-o, încântată, după care am început să mă agit. Puteam accepta? N-ar fi fost un deranj prea mare? Ce avea să facă Sylvie cu Aphra, pisica ei cea dominatoare și insuportabilă? Mi-am luat telefonul și am sunat-o pe Angela, care a răspuns după primele acorduri ale soneriei.

– Nu-mi spune! Ai primit invitația de la Sylvie și îți faci griji dacă să accepți sau nu.

– Da.

– Dumnezeule, ce fraieră poți să fii! Spune da.

– Dar... cine va mai fi pe acolo?

– Nu știu. Întreab-o pe ea. Mereu invită tot felul de oameni. O să te integrezi imediat.

Așa cum mi se întâmpla de obicei cu Angela, nu știam dacă să fiu mulțumită sau

ofensată.

– A invitat-o și pe Bobby.

– Minunat, va fi ca în desenele alea animate clasice în care toate animalele se fugăresc unul pe celălalt.

– Aș putea spune da, am zis.

– Foarte bine! Crăciun fericit!

Capitolul 32

Am petrecut următoarele câteva zile într-o teribilă agitație, consultându-mă cu Sylvie, cumpărând și împachetând cadouri (recunoscătoare pentru salariul meu de la bibliotecă, așa modest cum era), căutând în pod o rochie pe care să o pot purta și aplicându-i lui Bobby un periaj suplimentar, în ciuda protestelor ei. În seara de Ajun, am mers la culcare străbătută de freamătul bine cunoscut al așteptării, absorbind din aerul nopții scânteia aceea magică, ce are darul de a-i face pe copii să se extazieze. S-a dovedit că mă puteam bucura, chiar și de una singură.

Dimineața următoare, când ne-am pus în mișcare, arătam amândouă foarte bine, Bobby cu coada moale ca de mătase fluturându-i în vânt. Dedesubtul vechiului meu pardesiu negru purtam una dintre rochiile mamei, pe care i-o croise Jette, o rochie stacojie, de după-amiază, cu o fustă cloș și cu frunze de ilice brodate pe tiv. O purtase la un Crăciun, pe când eram în Yorkshire; fusta i se revărsa peste scaunul de la pian în timp ce cânta „Veniți, voi toți cei credincioși“, iar eu stăteam la piciorele ei și mă jucam cu fructele de ilice de pe broderie. Cufărul acela erau un fel de stick de memorie vestimentar, fiecare obiect de îmbrăcăminte declanșând un șuvoi de amintiri.

Am făcut o oprire scurtă pe drum ca să-i ducem flori lui Leo. Am legat-o pe Bobby în fața porții, unde a așteptat liniștită, așa cum făcea mereu, iar eu am intrat ca să las ofranda și să stau o vreme contemplând stejarul lui Leo și încercând să găsesc ceva de spus. Așa cum observase și Melanie, simțeam nevoia să-i vorbesc, iar uneori îi povesteam ce mai făcusem sau mă lăsam, pur și simplu, pradă amintirilor. În ziua aceea i-am spus o poveste de la un Crăciun de demult, pe când Mel încetase să mai creadă în Moș Crăciun și stătuse bosumflată până când își primise cadoul. Leo îl alesese. Era o frumoasă chitară din lemn de mahon, iar țipătul ei de bucurie după ce deschisese cutia l-a făcut pe Alistair să izbucnească în plâns. Crăciunurile erau foarte zgomotoase pe atunci.

Am recuperat-o pe Bobby și ne-am continuat călătoria până când am ajuns la casa în stil georgian a lui Sylvie, exact la ora douăsprezece. Rondul de flori din fața casei și ghirlanda de eucalipt agățată de ușă fuseseră acoperite de un strat de

chiciură, și am zărit luminile galbene ale bradului de Crăciun strălucind în fereastră. Temătoare, am ridicat ciocănelul, iar, o secundă mai târziu, Sylvie și-a făcut apariția, purtând un șorț „Doamna Crăciun“ tivit cu blană sintetică albă, și cercei uriași, în formă de glob. Decca și Nancy țopăiau la picioarele ei, amândouă purtând cornițe de ren. Era o priveliște atât de neașteptată, că am izbucnit în râs. Radiind de bucurie, Sylvie și-a deschis brațele ca să mă îmbrățișeze.

– Draga mea, intră, te rog, tocmai voiam să deschidem șampania, mi-a spus ea, străbătând holul. E un cadou de la Denzil, a continuat, arătând spre șorțul cu care era îmbrăcată. Îl ador.

– Ești sigură că poate intra și Bobby? am întrebat. Unde e Aphra?

– Nu-ți face griji, am dus-o la vecinii mei de vizavi, unde petrece alături de un motan siamez pe nume Tyson. O să se distreze grozav.

Denzil și Miguel erau deja în bucătărie. Denzil manevra un termometru pentru carne, iar Miguel împăturise în formă de lebădă un teanc de șervețele albe. I-am întins lui Sylvie o sticlă de șampanie și un panetone făcut în casă, cea mai recentă și cea mai de succes producție culinară proprie. Amândouă au fost întâmpinate cu entuziasm, iar rochia mea festivă a stârnit admirație. Au început să sosească și restul invitaților, mai întâi Desiderata Haber, specialista în istorie de la petrecerea lui Denzil, iar apoi Hanna, chelnerița poloneză de la cafeneaua mea preferată.

– Nu știam că o cunoști pe Sylvie, i-am spus atunci când a venit să mă salute.

Sylvie s-a oprit lângă noi ca să ne umple paharele.

– Predau un curs de design în Chelsea, iar Hanna mi-a fost una dintre cele mai bune eleve.

– Acum studiez la Colegiul Regal de Artă, mi-a spus Hanna. Sylvie mi-a făcut rost de slujba de la cafenea ca să-mi pot finanța lucrările.

Am privit de-a lungul încăperii la Sylvie, care își croia loc printre invitați, turnând în pahare și încercând să convingă pe toată lumea să deguste licoarea, așa cum făcuse atunci când ne-am întâlnit prima dată. La început, m-am gândit că-mi amintea de Leo, dar în realitate comparația era nedreaptă. Leo era destul

de jovial și de amabil, însă interesul lui pentru oameni era unul pasager, așa cum se întâmplase și cu mine. Amândoi ne duseserăm existențele în propriile bule, plutind unul lângă celălalt, fără să ne dăm silința suficient de mult cât să explorăm mai adânc sau, fereasca sfântul, să străpungem pelicula protectoare în care era învăluit fiecare dintre noi. Dar gândul la toate astea m-a făcut să mă simt rușinată și tristă, așa că am băut din șampanie și le-am zâmbit ultimilor oaspeți care își făceau intrarea și care ne erau prezentați: Simeon, soțul lui Desi, care tocmai parcase mașina familiei, și fiul lor adolescent, Sam, care părea de-a dreptul îngrozit să se afle acolo, deși, atunci când a primit un pahar de șampanie, n-a părut îngrozit chiar deloc.

Ne învârteam fără rost prin bucătăria lui Sylvie, ronțăind aperitive, bând și bârfind, pe fundalul sonor asigurat de Ella Fitzgerald, iar Sylvie forfotea de una singură, ungând friptura cu sos, amestecând, făcând să curgă un flux constant de mâncare și conversație. Câinii salivau sub blatul de la bucătărie, șterpelind din când în când o felie de somon afumat sau o bucățică de carne afumată. La ora unu, Sylvie a bătut din palme și am migrat către sufragerie, decorată cu un tapet de un verde pădure într-o nuanță închisă, luminată de zeci de lumânări și cu ramuri de iederă revărsându-se de pe polița de deasupra șemineului. M-am trezit lână Miguel și Simeon, un ochelarist cu față de tocilar, puțin cocârjat, care își ținea tot timpul privirile ațintite la soția lui. M-am gândit că ar fi putut fi dezamăgit că stătea lângă mine, dar încet-încet mi-am dat seama că era doar foarte timid și sub papucul nevestei.

Cu surle și trâmbițe, Sylvie și Denzil au adus la masă primul fel de mâncare, supă de castane decorată cu smântână turnată în zigzag și presărată cu pătrunjel. Am pocnit bomboanele-pocnitori, iar câinii s-au retras imediat în bucătărie, în timp ce noi despachetam bomboanele. Cu coroane aurii pe cap, ne-am ospătat, felicitând bucătarul care era, ca de obicei, extrem de mulțumit de sine însuși. Sylvie avea o mare capacitate de „philautia“, cea mai îndrăzneață dintre formele grecești de iubire, iubirea de sine, o calitate mult mai fină decât narcisismul, cu care este deseori confundată. Așa cum vedeam eu lucrurile, narcisistul se uita doar la reflexia sa în lac și invita și alți oameni să i se alăture. Oamenii care se plăceau cu adevărat pe ei înșiși păreau să aibă o mai mare capacitate de a se împrieteni, de a se apropia de semeni. Poate că de asta, în trecut, trăisem mai mult în solitudine. Dar îmi plăcea să cred că începusem, cu timiditate, să mă schimb.

A fost un prânz zgomotos, jovial și delicios, presărat cu glume și complimente,

iar momentul în care Sylvie a adus la masă cei doi pui rotofei de la ferma Hebden Bridge, scufundați în cartofi copți cu crusta rumenită, a fost întâmpinat cu un val de entuziasm. Când am luat prima îmbucătură, mi-am imaginat că trăiam din nou acele zile petrecute în casa parohială din Kirkheaton, în compania mătușii Sibby, cu șorțul fluturând, în timp ce noi înfulecam din Elspeth sau Marigol – o altă găină nefericită care fusese sacrificată pentru festivitățile noastre.

Simeon a fost nevoit să-i facă morală lui Sam, care degustase cam prea mult Pouilly-Fumé, dar, după ce a terminat cu fiul său, l-am întrebat cu se se ocupa și am fost încântată să aflu că era arheolog și că auzise de Alistair și chiar îi citise unul dintre articolele științifice. Mândria mi-a îmbujorat obrajii și i-am povestit tot ceea ce știam despre cercetările de teren ale lui Ali. Miguel și Denzil s-au ciondănit pentru că Miguel nu voia să-și mănânce cartofii, așa că Desiderata a venit și s-a așezat lângă noi. Era uimitor de atractivă, cu părul negru revăsându-se pe spate, ochi migdalați și privire somnoroasă, la care se adăuga un aer fermecător și languros; înțelegeam de ce Simeon era atât de vrăjit de ea.

– Sylvie mi-a spus că ești soția celebrului Leonard Carmichael. Sunt o mare admiratoare a activității sale, mi-a mărturisit ea, sorbind din paharul cu vin.

M-am simțit stânjenită, pentru că mi-am dat seama că, dacă Leo ar fi fost aici, s-ar fi numărat, cu siguranță, printre admiratorii ei. Dar nu era, așa că, în lipsa a altceva de făcut, mi-am pus în farfurie o porție suplimentară de sos și am încercat să-mi aduc aminte bârfele pe care mi le spusese Angela la petrecere.

– Angela Brennan mi-a spus că scrii o carte despre Elisabeta I, nu? Sună foarte interesant.

Ea a râs și și-a dat la o parte șuvițele de păr de pe față.

– Povestea cu lesbienele? Agentul meu mi-a cerut să o scriu, mi-ar putea aduce un serial la BBC, a spus ea, tărăgănat. Fiecare dintre noi trebuie să se remarce prin ceva.

– Deci Elisabeta a fost lesbiană? a întrebat-o Sylvie, turnându-ne din nou vin.

– Poate că da sau poate că nu. Sunt sigură că fiecare dintre noi e undeva în spectrul sexualității, a răspuns Desiderata, pescuind din farfurie, cu degetele sale cu o manichiură perfectă, un ultim cartof rumenit, pe care l-a mâncat ca pe un

măr.

Fiul ei s-a înroșit, jenat, și s-a înecat încercând să ia o înghițitură de apă, așa că m-am gândit că ar fi fost mai bine să schimb subiectul.

– Citim glumele din bomboanele-pocnitori? am întrebat, și toată lumea a început să foșnească din nou sulurile strălucitoare de carton.

– Care e afecțiunea de care suferă Moș Crăciun atunci când rămâne blocat pe coș? a întrebat Denzil.

– Nu-mi spune! a strigat Sylvie, punând vinul înapoi în frapieră. Lasă-mă să mă gândesc!

S-a așezat și și-a dus degetele la tâmple, închizând ochii. După ce a reflectat o secundă, și i-a deschis larg.

– Claustrofobie! a exclamat ea, triumfător.

– Corect, a zis Denzil, azvârlind hârtia înapoi pe masă.

– Ce iese dacă împerechezi un om de zăpadă cu un vampir? a întrebat Simeon.

– Simplu. O degerătură[67], a răspuns Sylvie. Alta!

Apoi scopul jocului a fost să încercăm să descifrăm ghicitoarea înaintea lui Sylvie, dar ea era atât de bună la jocurile de cuvinte încât ne întrecea pe toți.

– Cum se numesc micile ajutoare ale Moșului? a întrebat Desiderata.

– Ăăă… Elfi-muncitori?

– Nu. Te dai bătută? a tachinat-o Desiderata, fluturând hârtia.

– Da, a spus Sylvie. Vreau să aduc budinca.

– Moși Crăciun subordonați, a lămurit-o Desiderata, rânjind superior.

– E prea complicat pentru o glumă dintr-o pocnitoare de Crăciun, a ripostat Sylvie, în timp ce se ridica de la masă. La naiba, ai inventat-o chiar tu, trișoareo! s-a burzuluit ea, simulând o expresie furioasă și ieșind din încăpere.

Rânjetul Desideratei s-a transformat într-un zâmbet.

– Aş putea să încep o nouă carieră. Glume erudite pentru masa de Crăciun.

– Pocnitori pline de înțelepciune, a adăugat Simeon, pe un ton mucalit.

Desiderata s-a aplecat și l-a ciupit de obraz, iar Sam s-a înroșit din nou, jenat.

Sylvie s-a întors, încovoiată de povara unei farfurii enorme.

– Sufganiyot, în onoarea prietenilor noștri evrei, a spus ea, făcând o reverență în direcția familiei Haber și a Hannei și punând pe masă un platou cu gogoși aurii, presărate cu zahăr. Am luat una și am mușcat din ea, iar crema cu aromă de scorțișoară mi s-a prelins pe bărbie. Întinzându-mă după un șervețel, mi-a venit, între timp, o altă idee, și am șters excesul de cremă cu unul dintre degete, pe care apoi mi l-am înmuiat în gură. Acum, că zgomotele de la pocnitori încetaseră, am remarcat că Bobby se furișase din nou în încăpere și pufăia la picioarele mele, așa că, după ce am mai luat o îmbucătură zdravănă, i-am oferit niște rest de cremă pe care a lins-o cu aviditate de pe degetul meu.

Au urmat brânzeturile, și ne-am lansat asupra unei Brie zemoase și a unui Comte sărat, cu gust de nucă, alături de prăjitură de ovăz și gem de gutui. Am mărșăluit apoi cu toții, gemând îndestulați, în camera de zi, unde luminițele bradului și flăcările din șemineu străluceau și mai puternic pe fundalul luminii estompate din exterior. Aici am deschis cadourile, fredonând cântecele lui Nat King Cole, iar câinii au adulmecat ambalajele aruncate.

Sylvie a fost încântată de vaza de Murano și s-a apucat imediat să aranjeze niște crizanteme în ea. Lui Denzil i-am adus trabucuri dintr-una dintre mărcile sale preferate, iar Miguel a primit o biografie a lui Ninete de Valois, pe care o adoram în mod special pentru că mama mea a văzut-o dansând la Opera Regală prin anii 1920. Pentru Desiderata am pregătit o copie cu autograf a biografiei lui Disraeli scrisă de Leo ca de la un istoric la altul, iar lui Simeon i-am dat o sticlă de porto, pentru că Sylvie mi-a sugerat că îi plăcea. Tot ea mi-a spus să nu îmi bat capul cu un cadou pentru Sam, căci adolescenții urau totul, dar nu am vrut să-l fac să se simtă ignorat și, cu ajutorul Angelei, i-am cumpărat un mic dispozitiv care îi transforma telefonul mobil într-un videoproiector. Pentru Hanna am adus o eșarfă cu paiete, un lucru mărunt, dar care i-a adus lacrimi în ochi atunci când m-a îmbrățișat. Au fost cu toții atât de mulțumiți de cadourile mele, încât am simțit că stresul a meritat. Pe de altă parte, eu m-am ales cu o pradă minunată: mănuși

din caşmir de la Sylvie, cercei de argint de la Miguel, o zgardă nouă, din piele, pentru Bobby de la Denzil, o carte intitulată Să gătim pentru câini de la familia Haber şi o cutie de biscuiţi cu migdale de la Hanna. Chiar şi Bobby a primit un cadou: o pungă de Bonios.

Sam şi-a instalat noul dispozitiv pentru telefon şi a proiectat, pe peretele din sufrageria lui Sylvie, un videoclip de pe YouTube, cu pisici care făceau diverse salturi atunci când vedeau castraveţi. Dintre toţi, Bobby era cea mai fascinată, înclinându-şi capul şi mârâind în timp ce se holba la imaginile ce se mişcau. Mi-am rotit ochii prin încăpere, privind la oamenii care se strânseseră laolaltă şi râdeau, bucurându-se de cadourile pe care le primiseră de la mine, şi nici că-mi venea în minte un Crăciun mai minunat. Anul trecut fusesem atât de stresată din toate punctele de vedere, verificând ca totul să iasă perfect, într-o continuă panică din cauza felurilor de mâncare sau având grijă ca toată lumea să se distreze. Iar cel mai mult mă îngrozisem gândindu-mă la perioada de după încheierea sărbătorilor, când aveau să urmeze curăţenia şi primenirea paturilor – totul, în tăcerea teribilă a casei goale.

Sylvie a pus nişte muzică pop de Crăciun. Am dansat puţintel şi am băut cafea, mâncând nişte trufe mici, făcute în casă, alături de felii din panetonele meu, care ieşise aşa cum trebuia. Apoi Desiderata şi Simeon s-au scuzat că trebuia să plece pentru că Sam se cherchelise din nou, iar Denzil şi Miguel au spus că ar fi fost mai bine să o ia din loc, căci Miguel avea un zbor dimineaţa următoare, iar Hanna a plecat pentru că era în tura de dimineaţă a doua zi de Crăciun. Aşa că, la final, am rămas doar eu şi Sylvie şi ne-am apucat să curăţăm. Am ajutat-o să încarce vasele în maşina de spălat, iar atunci când aceasta a început să susure, cu paharele de cristal înăuntru, ne-am aşezat în bucătărie ca să bem nişte coniac, înconjurate de resturile ospăţului împachetate în folie.

– Cum a ieşit, ce crezi? m-a întrebat Sylvie, ciugulind dintr-o bucată de pui.

– A fost minunat, i-am răspuns, oftând. Îţi mulţumesc mult. Ce zi extraordinară!

– Cred că Bobby s-a distrat, a remarcat Sylvie, făcând un gest cu piciorul.

Toţi cei trei câini se îngrămădiseră într-un sigur culcuş, blana cenuşie a lui Nancy şi a Deccăi amestecându-se cu părul pestriţ al lui Bobby, pe când sforăiau şi zvâcneau împreună.

– Vrea să rămână la o petrecere în pijamale, dar ar trebui să o luăm din loc, am

spus, ridicându-mă în picioare.

Bobby a deschis un ochi și s-a împleticit, amețită, după care s-a rostogolit și s-a ridicat, căci m-a văzut pe picior de plecare. A venit la mine și mi-a împuns mâna cu botul, iar eu am mângâiat-o cu afecțiune. Sylvie m-a condus la ușă și m-a ajutat să-mi pun pardesiul și eșarfa.

– Panetonele a fost excelent, mi-a spus ea. Și îți mulțumesc din nou pentru Murano. E splendidă.

– Și eu îți mulțumesc, i-am zis. Pentru tot.

– Plăcerea a fost de partea mea, mi-a răspuns ea.

Pe când străbăteam aleea ce trecea prin rondul de flori, m-am întors și am privit-o din nou cum stătea scăldată în lumina care ieșea din hol.

– Ce i-a spus marea lui Moș Crăciun? am întrebat.

– Nimic, a făcut doar valuri[68], mi-a răspuns ea, cu un zâmbet larg.

După ce am ajuns înapoi acasă, la capătul unei plimbări sinuoase pe străduțe dosnice și prin piațete, am aprins luminițele din brad și m-am așezat pe podea, lângă o altă grămăjoară de cadouri pe care le primisem. Prima dată, i l-am dat lui Bobby pe al ei. A fărâmițat ambalajul și a dat de un iepure de pluș, pufos și tentant de moale. După ce l-a analizat cu atenție, cu labele crăcănate de-o parte și de cealaltă, l-a împuns cu botul și s-a uitat întrebător la mine.

– Da, draga mea. Crăciun fericit!

Am aruncat o privire în jurul sufrageriei, apoi m-am uitat la luminițele care licăreau în bradul cumpărat de Angela, înviorând dezordinea artistică creată de Sylvie, fotografiile de familie, darurile de sub brad.

– Îți meriți darul. Mi-ai oferit cel mai grozav cadou dintre toate, i-am spus lui Bobby, privindu-i îndelung amestecul de marouri și de auriu din blană, dinții strălucitori și nasul aflat într-o permanentă agitație.

Bobby a mea, care ieșea în grădină în fiecare dimineață, cu nasul în vânt, adulmecând briza ca să miroasă ce avea să aducă ziua respectivă. Ale cărei

coapse se cuibăreau lângă șalele mele în fiecare noapte, sfidând demonii. Care știa să asculte așa cum nu o făcuse nimeni niciodată. Era vioaie, prezentă, caldă, vitală. Cel mai bun cadou pe care îl poate primi cineva.

S-a uitat la iepurele care se odihnea între labele ei, după care a făcut un salt și, imediat, l-a azvârlit ca și cum ar fi vrut să-l distrugă. După ce, cu afecțiune, și-a transportat jucăria cea nouă la culcuș, m-am ocupat de restul grămezii. Mel și Octavia îmi cumpăraseră o pereche de cizme wellington și o cană de cafea pentru voiaj care avea inscripționat un citat din Blackadder. Alistair îmi trimisese o geacă parka albastru-închis, cu glugă din blană artificială. Am pus-o pe mine și m-am privit în oglinda de deasupra șemineului. Strecurându-mi mâinile în buzunare, am descoperit un alt cadou ambalat. L-am scos afară și am văzut că avea o etichetă pe care scria „Pentru bunica, cu dragoste, Arthur“ un scris neregulat, de copil. L-am deschis și am dat de stickul de memorie mult promis. Fără să dau jos haina, am mers drept la bucătărie și l-am înfipt în computer.

A durat o vreme până când a găsit fișierele, dar, în cele din urmă, am descoperit un folder întreg cu fotografii. Nu doar cele pe care le pierdusem, ci și unele noi; derulam fotografie după fotografie care îl înfățișa pe Arthur bucurându-se de viața lui din Australia. Pe plajă, pe terasă lângă un grătar, pe canapea lângă un urs de pluș gigantic, în jurul mesei, alături de bunicii lui australieni, mama lui Emily arătând la fel de obsedată și de devotată ca și mine. În toate imaginile Arthur radia de bucurie, înconjurat de dragoste și de lumină. Apoi alte fotografii de la Crăciunul de anul trecut, pe care îl petrecuserăm împreună, cu Arthur stând lângă mine pe canapea în timp ce ne uitam la Omul de zăpadă, mâinile mele ciufulindu-i părul pe când îmi plecasem privirea către el. Iar la final, o ultimă fotografie cu Alistair, Emily și Arthur desfășurând o pancartă pe plajă cu mesajul „Crăciun fericit, bunico!“, cu toții bronzați și strălucitori, zâmbind larg la obiectivul aparatului de fotografiat. M-am delectat cu imaginea fiecăruia în parte, gândindu-mă la cât de tragic era că Emily pierduse sarcina, dar și la cât de norocoși erau că se puteau bucura de băiețelul perfect, de o perfecțiune absolută care îți frângea inima, pe care îl aveau deja.

Am închis laptopul încercând să alung șuvoiul de lacrimi ce stătea să se reverse, am stins luminile și am urcat la etaj cu Bobby în spatele meu. Am bătătorit așternutul, iar ea s-a urcat cu o săritură, gata să se tolănească. Ne-am ghemuit împreună și, lăsându-mi mâna în jos, mi-am dat seama că adusese și iepurele de pluș cu ea. Se părea că familia noastră, micul nostru oikos, avea acum trei membri.

Zicere oratorică atribuită lui Cato cel Bătrân, care semnifică chemarea la arme pentru distrugerea rivalei Romei, Cartagina

Lipie subțire și crocantă, specialitate a bucătăriei tradiționale indiene

Numele uneia dintre facultățile din Cambridge

Restaurant în Cambridge

Mary Wollstonecraft (1759–1797), scriitoare și filosoafă feministă britanică

Replică din serialul Blackadder

Cea mai importantă lucrare, scrisă în 1792, a lui Mary Wollstonecraft

Facultate din cadrul Universității din Cambridge

Scriitoare irlandeză (1939–2012)

Scriitoare și filosoafă irlandeză (1919–1999)

Carte pentru copii, scrisă de autoarea americană Michelle Elizabeth Rogers

Serie de cărți ilustrate pentru copii, creată de scriitoarea și graficiana neozeelandeză Lynley Dodd

Suport rotativ pentru cărțile de vizită

Artist, antreprenor și colecționar de artă britanic

Sărbătoare din Marea Britanie și din unele țări membre ale Commonwealthului, care, la data de 5 noiembrie, rememorează evenimentele legate de Complotul Prafului de Pușcă, din anul 1605, pus la cale de Guy Fawkes

Stradă comercială din Londra

Romancieră, biografă și jurnalistă britanică (1904–1973).

Citat din romanul The Pursuit of Love (1945), de Nancy Mitford

Aluzie la una dintre cele trei profeții din Macbeth de William Shakespeare, conform căreia pădurea Birnam prinde viață și pornește către castelul Dunsinane

Aluzie la melodia „Let it Go“, din coloana sonoră a filmului de animație Frozen

Sărbătoare germanică precreștină care marchează solstițiul de iarnă (21 decembrie)

Decorațiuni tradiționale la masa de Crăciun în Marea Britanie, care se deschid cu un mic pocnet și conțin un dar sau un răvaș pe care este scrisă o glumă

„Frostbite“, cuvânt compus format din frost („îngheț“) și bite („a mușca“)

Joc de cuvinte în limba engleză, de la sensurile cuvântului „wave“: „a face cu mâna“ și „val“

PARTEA A PATRA

Transit umbra, lux permanet

Umbra trece, lumina rămâne.

Capitolul 33

De Revelion, am fost de acord să le supraveghez pe Decca și pe Nancy, care se speriau de artificii, în timpul în care Sylvie avea să fie plecată la o petrecere în Maida Vale. Nu mă întrista în vreun mod special ideea de a petrece singură acea noapte, căci întotdeauna fusesem de părere că era exagerat de agitată, prea multe așteptări, ca să nu mai vorbim de obligația de a sta treaz până la miezul nopții, ceea ce era, în opinia mea, un fel de regulă agresivă a petrecerilor, ca și cum le-ai fi impus invitaților ce fel de vin să aducă, sau i-ai fi forțat să se mute două scaune mai încolo în timpul cinei.

Eram chiar fericită să stau pe canapea în compania câinilor, uitându-mă la televizor și mâncând plăcinta cu carne adusă de Sylvie în semn de mulțumire. Toată lumea părea fericită să vadă anul încheiat, ca și cum toate lucrurile groaznice care se întâmplaseră în lume s-ar fi evaporat atunci când orologiul bătea miezul nopții. Pentru mine, ultimele douăsprezece luni fuseseră favorabile, așa că mai degrabă aș fi vrut să le fac să nu se termine atât de repede. Poate că dacă aș fi fost adormită atunci când ceasul bătea ora douăsprezece, aș fi putut lua o parte din magie cu mine.

Tocmai hrăneam câinii și îmi strângeam lucrurile, când s-a auzit un ciocănit la ușă, declanșându-i lui Bobby frenezia obișnuită, iar Nancy și Decca i-au oferit un acompaniament pe măsură. În fața ușii era Angela, arătând destul de trasă la față și de palidă, cu părul prins într-un coc răvășit și ținând în mână o pungă care emana un iz de oțet.

– Te superi dacă mănânc astea cu tine? Mama mea e aici și mă scoate din minți.

– Deloc.

M-am dat la o parte ca să o las să intre, iar ea m-a urmat în bucătărie, unde am continuat să spăl vasele în timp ce câinii își luau, zgomotos, masa. Angela și-a deschis geanta pe masa din bucătărie și s-a așezat, înmuindu-și chipsurile în ketchup și contemplând numeroasele desene făcute de Otis și prinse pe ușa frigiderului.

– Cum ai petrecut de Crăciun? am întrebat-o, așezând farfuriile una deasupra celeilalte pe bufet.

– Tensionat, a mormăit ea, cu gura plină. Mama e fericită doar dacă îmi povestește despre oameni care au murit și, ceea ce e și mai grav, nu bea deloc alcool. Ca să-ți dai seama, ultima dată a băut un Babycham în 1992 și spune că toți cei care beau singuri sunt alcoolici. În plus, crede că ar fi trebuit să mă mărit cu Sean, chiar dacă era un imbecil nefolositor. Dar era un imbecil nefolositor din localitatea noastră, ceea ce-i conferea calități matrimoniale ideale. Iar acum a venit în vizită, așa că eu dorm pe canapea, iar ea mă întreabă de ce nu mi-am cumpărat încă o casă. M-a întrebat dacă e din cauza tuturor acestor imigranți? Iisuse Hristoase, și eu SUNT o imigrantă, i-am spus. Iar ea m-a certat: „Nu lua numele Domnului în deșert!“

– Măi să fie, am spus, încercând să nu râd. Vrei ceva de băut?

– Nu, a oftat ea. O să își dea seama după respirație și va ieși scandal. E ca și cum aș fi din nou adolescentă, dar fără sex ilicit.

Am pus prosopul de bucătărie în cui și am mers să mă așez la masă lângă ea, în timp ce câinii, după ce linseseră castroanele, hoinăreau de colo colo, sperând să obțină ceva resturi.

– Sylvie e la petrecere? m-a întrebat Angela, arătând spre Decca și Nancy care salivau așezate lângă genunchii ei.

– O să dau drumul la radio atunci când încep artificiile, sărmanele creaturi, am spus, aprobând din cap. Ți-ai propus să iei vreo hotărâre? Eu și Leo obișnuiam să le formulăm împreună, întotdeauna câte trei de fiecare. Ale lui erau întotdeauna aceleași: să termine de scris o carte, să se apuce de alta și să renunțe la ciocolată – era destul de pasionat atunci când venea vorba de Toblerone, pe care începuse să le aducă din călătoriile lui în interes profesional. De obicei, izbutea cu primele două, niciodată cu a treia. Ale mele se schimbau în fiecare an și, de obicei, se refereau la noi hobby-uri de care doream să mă apuc. Într-un an, am decis să învăț să cânt la violoncel, și ajunsesem chiar să mă uit la unul într-un magazin de pe Church Street, dar, când am văzut prețul, m-am descurajat. Leo mă tachina pe subiectul ăsta, strigându-mă Jacqueline[69] și întrebându-mă cum mă înțelegeam cu Elgar. Îmi place în continuare să învăț.

Angela a înghițit și și-a supt degetele unsuroase.

– Să renunț la fumat, a spus ea.

Am zâmbit cu indulgență. Tot încerca să se lase de când o cunoscusem, mânuind diverse dispozitive drept înlocuitori ai mult iubitelor ei țigări. Dispozitivele veneau și apoi dispăreau; țigările rămâneau.

– Ale tale care sunt? m-a întrebat, aruncând un chips către Decca.

Cățeaua l-a înhățat pe când încă mai plutea în aer și s-a retras într-un loc în care să nu fie deranjată de Nancy. Bobby a fornăit, răbdătoare, așteptând-o să revină.

– Nu știu, am răspuns, ezitant. Cred că... Sunt bine în acest moment.

După ce i-a aruncat un chips și lui Nancy, Angela s-a întors către mine, mijind ochii.

– E bine, atunci.

I-a aruncat un chips lui Bobby, care și-a plesnit fălcile goale în aer, lăsând chipsul să cadă pe podea, de unde a fost imediat înhățat de Decca.

– O, Doamne, sărmana Bobs. Uite aici, fetițo!

Angela i-a aruncat încă un chips, iar Bobby l-a apucat cu băgare de seamă.

– N-a fost niciodată prea bună la asta, am remarcat, ridicându-mă ca să pun ceainicul pe foc.

Angela a râs, zbârlindu-i lui Bobby coama lucioasă.

– Ce vei face când Fix o s-o vrea înapoi? m-a întrebat.

Am rămas cu spatele la ea în timp ce am umplut ceainicul și m-am întors ca să-l pun pe plită. Ceasul de pe perete a bătut ora exactă. Bobby și-a ronțăit chipsul sub masă. Prosopul de bucătărie atârna puțin într-o parte; l-am așezat din nou la locul lui.

– Ei bine? m-a întrebat Angela, cu blândețe.

M-am întors ca să o pot privi în ochi. Părea preocupată, îngrijorată chiar, cu capul lui Bobby sprijinit pe genunchiul ei, căci animalul spera să primească o

altă gustare.

– Eu... nu m-am gândit cu adevărat la asta, am spus, șovăind. Chiar o vrea înapoi?

Simțeam că ar fi fost posibil ca Fix să fi decis să treacă fără câine la etapa următoare a vieții ei, în timp ce eu aș fi putut să merg mai departe având unul. Corăbii care alunecau în noapte, iar Bobby, barcă de salvare, plutind între noi.

Angela a oftat și și-a frecat nasul.

– Nu știu exact. Nu prea mai am vești de la ea, iar atunci când vorbim nu-mi dă prea multe detalii. La început, mi-a spus că avea nevoie de mai multe luni, de un an, chiar. Dar planul a fost mereu să o dăm înapoi, la un moment dat. Bobby e câinele lui Fix.

Eu însă m-am uitat la Bobby, care se lingea pe bot, și m-am gândit: „Nu, ea e a mea“. Mi-am dat seama chiar în acel moment că aș fi făcut orice ca să o pot păstra.

– Îmi pare rău, a spus Angela, citindu-mi expresia de pe chip. Nu trebuia să aduc vorba. Doar că... Nu mă așteptam ca lucrurile să meargă strună. Vă potriviți foarte bine. E păcat, în fine, înțelegi ce vreau să spun.

Ceainicul a șuierat și am turnat ceaiul în căni.

– Încearcă să nu te îngrijorezi, mi-a spus Angela. E posibil ca Fix să o vrea înapoi doar peste luni bune de acum încolo, sau poate și mai mult. Nu e nevoie să intri în panică.

Părea că încerca să se liniștească atât pe ea, cât și pe mine.

Ne-am băut ceaiul, iar Angela mi-a vorbit despre Otis, care aștepta cu nerăbdare să înceapă al doilea trimestru la școală, dar nu m-am putut concentra pe conversație, gândindu-mă la mama și la Jonas, și la ziua în care am primit diagnosticul lui Leo. Nodul din gât îmi revenise și, tot observând diverse pete pe piesele de mobilier din bucătărie, am simțit o dorință de nestăpânit să pun mâna pe dezinfectant, ca să mă detașez de ramurile încâlcite care îmi încețoșau privirea. Bobby, Bobby a mea, oikos a mea.

În cele din urmă, Angela a spus că ar fi fost mai bine să plece, căci altfel mama ei ar fi dat-o dispărută, așa că mi-a urat un An Nou fericit, a aruncat punga cu iz de oțet în tomberon și a dispărut în noapte, chiar atunci când a început prima rundă de artificii. Câinii au prins să se plimbe încoace și încolo neliniștiți, cu urechile ciulite la zgomote, așa că am hotărât să mergem la culcare. M-am spălat pe față și pe dinți în baie, urmărită cu atenție de trei perechi de ochi, cu Bobby la mijloc, ținând iepurele în fălci. Am dat drumul la radio ca să acopăr vacarmul, m-am urcat în pat și am aranjat învelitorile. Toate trei animalele au făcut câte un salt și au început să-și caute un loc potrivit, răsucindu-se și încovrigându-se pentru a se face comode, fără prea mult interes față de confortul meu. Picioarele îmi erau copleșite de greutatea câinilor; am stat întinsă ascultând pocnetele și țipetele din depărtare, estompate doar într-o mică măsură de Classic FM. Era ceva de Elgar. Nu concertul pentru violoncel, ci Variațiunile Enigma, pe care le adorasem întotdeauna, în special Nimrod. Acum însă, tema îmi suna de parcă ar fi fost purtătoarea a ceva de rău augur, vestind Anul Nou și orice ar fi putut aduce acesta. Atunci când au început bătăile lui Big Ben încă nu adormisem, ci stăteam cu ochii ațintiți la fereastră, contemplând ciudatele artificii care pâlpâiau în întunecimea cerului. 2017, cel de al optzeci și unulea an al meu pe pământ.

Simțindu-mi neliniștea, Bobby și-a ghemuit capul lângă brațul meu. Mi-am trecut brațul pe după gâtul ei și i-am mângâiat blana moale, trăgând în piept aroma ei călduță, calmată de suspinele și de sforăiturile care mă înconjurau. Anul trecut tânjisem atât de mult ca lucrurile să se schimbe, dar acum îmi doream ca totul să rămână așa cum era. Semper eadem. Aceasta era hotărârea mea, exact asta. Să mergem mai departe așa cum eram.

Capitolul 34

După ce Sylvie a venit să-și ia câinii acasă, am dus-o pe Bobby în cafeneaua din parc, ca să mâncăm o felie de pâine prăjită în prima zi a anului. Am stat afară, pe terasă, privind trecătorii, hrănind-o cu coji de pâine cu unt și amintindu-mi de plimbările mele solitare din urmă cu un an, pe când îmi regretam viața irosită și plănuiam să vizitez un lac toxic și să văd cum erau amețiți artificial niște pești. Iată-ne acum, vârâte una într-alta, salutându-ne cunoștințele, atât din specia umană, cât și din cea canină, planificând activitățile zilei și așteptând cu nerăbdare să vedem cum avea să decurgă săptămâna următoare. Ne agitam în lacul nostru și invitam pe toată lumea înăuntru.

Alungându-mi gândurile referitoare la plecarea lui Bobby, m-am bucurat să îmi reiau obiceiurile zilnice. Angela se întorsese la muncă, Otis la școală, iar eu la bibliotecă, înregistrând cărți, citindu-le copiilor și ajutând cititorii să găsească ceea ce le trebuia. Ascultam și lamentările lui Deirdre, care era îngrijorată din cauza tăierilor de fonduri și se întreba în ce mod aveau să afecteze ele serviciile oferite de bibliotecă. Era destul de pătimașă câteodată, citând statistici, spunându-mi că erau două sute optzeci de milioane de vizite la bibliotecă în Marea Britanie în fiecare an, că oamenii veneau la bibliotecă mai des decât mergeau la meciurile de fotbal, teatru, camera de gardă sau biserică la un loc.

O vizită la bibliotecă la fiecare nouă secunde, spunea ea. Îmi plăcea să mă gândesc la lucrul ăsta, iar câteodată stăteam în scaunul meu de la recepție numărând ticăiturile ceasului și imaginându-mi oameni care intrau în bibliotecile din toată țara, cu solicitări precum cele pe care le auzeam eu în fiecare zi:

„Mi-a recomandat cineva o carte, nu-mi aduc aminte autorul sau titlul...“

„Cum utilizez computerul...?“

„Mă puteți ajuta să completez formularul acesta...?“

„Am nevoie de ceva care să mă ajute să-l înțeleg pe Shakespeare...“

„Aveţi filmul acela recent cu rechinul? Nu Fălci, celălalt.“

Propriul meu set de Variaţiuni Enigma de descifrat.

Vremea s-a răcit şi a devenit mai umedă, iar eu m-am bucurat de noua mea haină şi de cizmele wellington, căci plimbările cu Bobby deveniseră incredibil de noroioase. Începuserăm să-i recunoaştem pe cei care ieşeau cu câinii doar pe vreme frumoasă, căci le remarcam absenţa atunci când venea ploaia. Denzil nu lipsea niciodată, deşi îi era dor de Miguel, care se întorsese în Spania. Maddie şi Simon ieşeau cu border terrierul şi cu bebeluşul lor, Timothy, iar amândoi arătau mohorâţi şi epuizaţi. Tim nu dormea prea mult „Am decis că îl preferăm pe Tiggy, până la urmă“. I-am văzut pe Phillip şi pe Dexter, deşi nu în acelaşi timp. Dexter a trecut în goană pe lângă noi, cu urechile fluturând, ţinând în bot ceva care semăna cu un şobolan mort, iar Phillip a venit puţin mai târziu în urma lui, gâfâind:

„L-ai văzut, unde s-a dus?“

După care ne îndreptam spre casă, unde se găsea mereu ceva bun de mâncare, un foc în faţa căruia să te poţi aşeza sau un vizitator pe care să-l primeşti, fie că era Sylvie, într-o vizită scurtă ca să împărtăşească o bârfă, doamna Anthony, ca să-mi aducă nişte legume rădăcinoase, sau Hanna, care mai venea din când în când ca să bem un ceai şi ca să-şi îmbunătăţească engleza. Nu prea o mai văzusem pe Angela, dar probabil că era ocupată cu munca sau poate că nu voia să admită că nu-şi respectase hotărârea.

O duceam aşa, destul de fericită, strângând decoraţiunile, ordonând ultimele lucruri în pod, trimiţându-i lui Alistair buletinul informativ periodic şi recuperând iepurele de pluş al lui Bobby din cine ştie ce cotlon unde îl vârâse. Otis l-a botezat Bruce Bunny, iar noua jucărie a lui Bobby rămăsese fără o ureche şi arăta destul de sordid, dar era o prezenţă permanentă, cărată cu delicateţe de colo până colo în fălci şi aruncată în diverse locuri pentru ca eu să o caut. După ce îl „îngropa“ sub perne, covoare, paturi şi uita unde îl pusese, rătăcea prin toată casa, suspinând, până când Bruce era dezgropat, după care avea loc o reîntâlnire plină de pasiune şi urma să fie transportat în colţul ei pentru o examinare amănunţită. Era un câine bizar şi nu mai puteam de dragul ei.

Într-o seară, după ce îl pierdusem şi apoi îl găsisem pe Bruce, iar eu mă făcusem comodă pe canapea, luându-mi şi nişte paste, ca să mă uit la un serial de epocă,

am fost întrerupţi de un telefon de la Sylvie.

– Ai văzut-o pe Angela recent? m-a întrebat ea.

– Nu, i-am răspuns. Cred că a avut mult de lucru. De ce?

– M-a sunat adineaori și avea o voce ciudată.

– Poate că era beată, ce zici?

– Nu, nu. Era încordată. Ca și cum... m-ar fi sunat în legătură cu ceva, după care ar fi decis că era mai bine să nu vorbească despre asta, în cele din urmă.

– Vrei să trec pe la ea?

– Ai putea? Mi s-ar lua o piatră de pe inimă.

Mi-am pus, așadar, geaca și cizmele cele noi, apoi am scos lesa lui Bobby, care nu dorea să rateze ieșirea și am pornit-o în josul străzii către apartamentul Angelei. Se zărea lumină la ultimul etaj, așa că am apăsat pe butonul soneriei. Pentru un timp nu s-a întâmplat nimic, după care am auzit o voce, gravă și răgușită, prin interfon. Ușa s-a deschis cu un bâzâit și ne-am lansat înspre lungul șir de scări, Bobby vârându-se în față, iar apoi întorcându-se, la fiecare câteva trepte, ca să mă aștepte și pe mine. Odată ajunsă sus, abia mai suflam și eram puțin amețită, iar atunci când Angela a deschis ușa a trebuit să mă reped înăuntru și să mă așez pe canapea ca să îmi revin.

– Ce faci aici? m-a întrebat, cam aspru.

Am tușit.

– M-am gândit să-ți fac o vizită, pentru că nu te mai văzusem de mult. Ești bine?

– Sunt bine.

Încă mai ținea ușa deschisă, iar, după o clipă, a închis-o cam fără convingere.

– Unde e Otis? am întrebat-o, cercetând în jur cu privirea.

– S-a culcat, mi-a răspuns, încruntându-se. E aproape ora nouă.

– O, am spus, tușind din nou și trăgând de timp.

Arăta neîngrijită, cu păr alb crescut la rădăcină, iar ochii îi erau roșii de parcă ar fi plâns.

– Mă întrebam dacă ai vrea să vii la o plimbare mâine?

Era sâmbătă, iar ea și Otis mă însoțeau deseori în weekend.

S-a împotrivit la început, apoi s-a gândit mai bine și a ridicat din umeri.

– Bine, atunci.

Am mai stat să văd dacă mă invita să bem ceva, dar a rămas în cadrul ușii, așteptând ca eu să plec.

M-am ridicat cu greutate în picioare, respirând tot cu greutate.

– Vin să te iau la zece, da? Am putea merge să bem o cafea.

A aprobat din cap și m-a urmat în timp ce ieșeam pe palier, sprijinindu-mă de ușă ca să-i prind zgarda lui Bobby. I-am făcut cu mâna, dar se întorsese deja, așa că am coborât scările și m-am îndreptat spre casă.

– Ceva nu e în ordine, am șoptit, cu câinele lipăind alături de mine, în întuneric.

Bobby s-a oprit, a adulmecat un stâlp de iluminat și a tușit, ceea ce sugera că avea un os de pui rămas în gât. M-am gândit că observația pe care ea o făcuse astfel fusese la fel de bună ca oricare alta.

În dimineața următoare, m-am întors, conștiincioasă, ca să-i iau pe Angela și pe Otis. Am așteptat la poartă până când și-au făcut apariția, câteva minute mai târziu, amândoi înfofoliți în haine de iarnă, căci era o zi geroasă, iar o chiciură groasă acoperea toate porțiunile pe care nu le atinseseră încă razele soarelui. Angela era atât de încotoșmănată încât abia îi mai puteam vedea fața, cu gura acoperită de un fular și cu pălăria trasă pe ochi. Otis era îmbrăcat corespunzător, dar hainele îi erau în neorânduială, fularul atârnându-i deja, haina îi cădea de pe umăr, iar căciula îi era pusă strâmb. În mod obișnuit, Angela s-ar fi oprit să-i încheie din nou fermoarul, să-i lege fularul și să-i aranjeze căciula, dar astăzi părea că nici nu observa, revenindu-mi mie sarcina de a-i îndrepta copilului

hainele, în timp ce ea se uita fix în pământ și târșâia pietre cu picioarele.

Am mers fără să schimbăm nici un cuvânt, ceea ce nu era neobișnuit, dar astăzi părea ciudat. Tăcerea noastră era de obicei prietenoasă, neforțată, fără să fie nevoie să o întrerupem cu platitudini. Dar acum mă simțeam obligată să trăncănesc vrute și nevrute, să comentez starea vremii sau orice altceva ar fi provocat-o să-mi răspundă. Otis, cel puțin, nu bănuia nimic, năpustindu-se când încolo, când încoace, adunând bețișoare, alergând după păsările și sărind în bălți.

Mi-am deschis gura ca să-mi satisfac nevoia de a întreba, după care am închis-o la loc, amintindu-mi de tăcerile lui Jette și de faptul că mama îmi spusese odată că vorbitul nu schimba nimic; pentru Jette, vorbele erau doar zgomot lipsit de sens, bâzâitul unui radio care nu prindea frecvența potrivită. În schimb, am privit copacii dezolanți și goi și m-am gândit la banca pe care stătusem cu Sylvie în ziua în care ne cunoscuserăm, fără să vorbim în adevăratul sens al cuvântului, doar mâncând câte un croasant și uitându-ne la fluxul și refluxul crengilor de deasupra noastră. Am intrat în cafenea, am luat cafea pentru amândouă și un biscuit pentru Otis, apoi am stat la locul de joacă, timp în care el s-a dat pe trambulină, presărându-și firimituri peste tot pe haină.

– Am nevoie să-l supraveghezi pe Otis.

M-am încruntat, derutată. Angela privea fix, înainte, la fiul ei care făcea, în continuare, salturi.

– Sigur, oricând ai nevoie.

– Mai exact, vreau să-l ții în timpul nopții. Doar o noapte. Poți face asta?

S-a întors către mine, iar în privire avea o lumină gravă, care m-a tulburat.

– Da, pot să stau cu el în timpul nopții. Care noapte, mai exact?

Angela s-a răsucit și l-a privit pe Otis coborând de pe trambulină și mutându-se la leagăne, făcându-și vânt în spate și în față, cu picioarele slăbuțe asemenea unor pistoane, respirația sa răspândind norișori de aburi în atmosferă.

– Nu știu. O singură noapte cândva în viitorul apropiat, mi-a spus ea, înfășurându-și degetele mai strâns în jurul paharului și suflând în cafea. E bine așa?

Am făcut o pauză, gândindu-mă la diferitele întrebări posibile și respingându-le pe toate.

– Da, i-am spus, într-un final. Oricând ai nevoie.

– Mulțumesc.

Am simțit că parcă făcuserăm un pact, dar unul despre care nu aveam să mai discutăm nimic, așa că l-am chemat pe Otis și i-am spus că era frig, dar el a protestat, iar Angela i-a promis o ciocolată caldă odată ajunși acasă, și am pornit-o înapoi cu toții. I-am lăsat la poartă, privindu-i cum au intrat în bloc, după care am pornit spre locuința mea, întrebându-mă care să fi fost semnificația tuturor acestor lucruri.

– O noapte întreagă? am întrebat-o pe Bobby. Despre ce să fie vorba, oare?

Dar nici Bobby nu știa mai multe decât mine. I-am scris un mesaj lui Sylvie, în care i-am spus că mă văzusem cu Angela și că părea bine, pentru că, deși în mod evident nu era bine, simțeam că aș fi trădat-o dacă aș fi spus altceva. Mașinile de gătit alimentate cu gaz mi se păreau periculoase în iernile friguroase, dar apoi m-am liniștit la gândul că Angela nu era în stare să facă vreo prostie, acum când, în ciuda tuturor așteptărilor, reușise în mod evident să-și îndeplinească hotărârea luată de Anul Nou. Nu își aprinsese nici o țigară în timpul plimbării noastre.

Capitolul 35

Lancaster Villas

Kensington W8

15 februarie 1955

Dragă Sibyl,

Din păcate nu mi-am putut face curaj ca să-ți spun la telefon, un gest teribil de laș, și abia dacă pot să o mărturisesc în scris, dar noi am convenit să ne spunem mereu totul una celeilalte. Mama nu a avut un accident vascular, așa cum spune toată lumea. A primit o scrisoare, nu știu despre ce anume. Când eu și Henry am găsit-o, strângea vechiul ei închizător de nasturi într-o mână și o bucată de hârtie în cealaltă: toată încheierea și descheierea asta la nasturi. E un citat, cred, spus de altcineva care renunțase să mai lupte. Îmi pare groaznic de rău, deși cred că nu e cine știe ce surpriză după moartea tatei, de fapt, nu e absolut deloc. Mereu a trăit în propria ei fantezie.

Henry încearcă să mușamalizeze treaba, spune că nu va da deloc bine dacă află lumea. Nu sunt sigură că sunt de acord cu el, totuși, mama nu a vorbit niciodată despre asta, și probabil că aici a fost și problema. Dar cu toții preferăm să facem lucrurile în felul nostru, iar ea era o persoană rezervată, și poate că e mai bine așa. Să ne amintim de ea prin lucrurile pe care le-a făcut și le-a iubit. Am pus în plic degetarul ei preferat, drept simbol, dar trebuie să vii aici și să iei orice altceva îți va face plăcere.

Sora ta iubitoare,

Lena

Închizătorul de nasturi și degetarul erau sus în pod, alături de scrisoare. Am atins căpăcelul de alamă, cu micuțele sale incrustații. În timp ce buricul degetului lui Jette era apărat de înțepătura acului, restul ființei ei nu beneficia de nici o protecție în fața permanentelor lovituri pe la spate și a împunsăturilor vieții, până când ea n-a mai putut suporta. Croșeu, pumn, croșeu. Câtă croitorie terapeutică să facă o femeie? Dar oare situația era diferită de cea a mamei, care se lăsase răpusă de o boală ce putea fi vindecată?

Când s-a îmbolnăvit, Leo a luat în considerare și varianta aceasta și chiar mi-a dat de înțeles că ar fi vrut ca eu să îl ajut, după care a fost tardiv, întrucât pierdusem, oricum, șansa. După plecarea lui, mi-a trecut și mie prin minte, dar ceva m-a împiedicat – o fâșie de optimism, cred, adică ceea ce îi lipsise mereu lui Jette, care crea lucruri frumoase, dar nu vedea niciodată frumusețea din ele. Tot acest încheiat și descheiat la nasturi. Pentru tine sau pentru altcineva. Înțeleg cum de putea deveni copleșitor. Era mult mai ușor să fii precum Fa-Fa; mai puțin introspectiv, să pui pe altcineva să facă munca grea, în timp ce singura ta grijă să fie cum să mai tragi încă o dată din pipă. Sau să fii ca mătușa Sibby, căreia nu-i păsa decât de găinile ei, dar care, cu toate acestea, era totuși pregătită să le sucească gâtlejurile atunci când era cel mai bine pentru ea. Ca să ai liniște sufletească era nevoie de o oarecare fermitate, precum și de lipsă de imaginație. Pentru că nu era vorba să fii mulțumit doar de ceea ce se întâmpla în ograda ta, nu? Ci era nevoie să nu te îngrijorezi nici de ceea ce se întâmpla în a altuia. Imediat ce pornești la drum, ecluzele se deschid.

N-am mai primit nici o veste de la Angela timp de vreo două săptămâni, până la începutul lui februarie. A apărut într-o seară în fața ușii, cu fața buhăită și cu ochii roșii, rugându-mă să am grijă de Otis în noaptea următoare. Nu a vrut să intre. A scuturat, doar, din cap și a plecat, împleticindu-se, înapoi pe alee. Am petrecut o noapte întreagă fără să reușesc să dorm, privind umbrele de pe pereți, după care am avut o zi de curățenie frenetică, pregătind casa pentru sosirea lui Otis. Am aranjat la loc patul lui Arthur, cu plapuma lui cu dinozauri, am pregătit o tavă de fursecuri, supravegheată de Bobby, care saliva, și am trecut pe la bibliotecă pentru a lua un DVD pe care mi-l recomandase Deirdre.

L-am luat pe Otis de la școală la 3.30, întrebându-mă ce explicații îi dăduse Angela despre decizia neașteptată ca el să petreacă o noapte la mine, dar băiețelul părea destul de fericit să mă însoțească, rezistând încercărilor mele de a-l chestiona despre starea de spirit a mamei lui. Având în vedere faptul că n-a reușit să-și amintească ce mâncase la prânz în ziua aceea, era puțin probabil să

poată să-mi ofere vreun detaliu despre dispoziția sufletească a maică-sii. Înainte să se întunece, am dat o tură rapidă în parc cu Bobby, după care ne-am întors acasă și l-am instalat pe Otis în fața televizorului, cu biscuiți și lapte, iar în curând l-am auzit chicotind la film în timp ce eu preparam cârnați și cartof copt. M-am întrebat dacă Angela avea să dea vreun semn, dar nu am primit nimic, nici măcar un mesaj. Otis și-a luat cina în bucătărie, vegheat de Bobby, și a părut că-i plăcea, deși a ridicat obiecții la plăcinta mea cu mere pentru că avea mere în ea. Îl văzusem frecvent mâncând mere, dar se pare că în varianta gătită i se păreau groaznice. Așa că a mâncat foitajul și crema, după care am urcat în pod și ne-am jucat cu vechiul trenuleț electric al lui Henry până când a sosit ora de culcare.

Am trecut peste ritualul băii întrucât mi se părea că îmi depășea atribuțiile, dar l-am supravegheat în timp ce se spăla pe dinți, l-am ajutat să se schimbe în pijamaua cu minioni, apoi l-am condus în camera lui Arthur, unde ne-am cuibărit ca să citim o carte nouă de la bibliotecă, despre un dragon care își căuta cu disperare un loc de muncă. Pe măsură ce citeam, pleoapele i se lăsau din ce în ce mai grele, iar la final i-am dat un pupic pe frunte și m-am așezat pe un scaun, într-un colț, până când a adormit. A rămas ca și cum s-ar fi prăbușit dintr-un avion, pe burtă, cu toate membrele răsfirate în formă de stea, cu genele negre făcute evantai deasupra obrajilor și cu degetul mare în gură.

Am ieșit în liniște din încăpere și am dat de Bobby, care mă aștepta pe palier, în poziție de drepți, fixându-mă cu privirea. Din punctul ei de vedere eram eu, ea și Bruce, iar schimbarea acestei stări de fapt îi stârnea neîncredere. Așa că am condus-o la parter, i-am dat o bucată de cârnat rămasă de la Otis și am așezat-o în culcușul ei. Am mâncat în sufragerie, răsfoind o revistă de decorațiuni interioare lăsată de Sylvie la cea mai recentă vizită pe care mi-o făcuse. După care am hrănit câinele și am făcut curățenie, ascultând sunetul făcut de noul medalion, care zornăia lovindu-se de castron în timp ce Bobby mânca. Denzil îmi spusese că nu trebuie să scrii numele câinelui pe medalion pentru că așa ajuți răpitorii de câini, și că mai bine scrii numele proprietarului. După cum îmi reamintise Angela, nu eram adevăratul ei proprietar, dar chiar și așa am mers la cizmar și l-am pus să graveze „Carmichael“ pe o față și numărul meu de telefon pe verso. Îmi plăcea să mă uit cum îmi strălucea numele pe zgarda primită de Crăciun.

După cină, Bobby a avut chef de joacă și mi l-a adus pe Bruce pentru o smotoceală. M-am așezat pe canapea și am tras de iepurele zdrențuit și jilav, în timp ce ea mârâia și făcea salturi în joacă. În mijlocul distracției, mi-a sunat

telefonul mobil. Am lăsat iepurele din mână și am privit-o în timp ce fugea ca o apucată să-și înșface jucăria, scuturând-o suficient de mult până când s-a convins că „o ucisese“. După care a pus-o, cu tandrețe, pe podea, lingând-o din cap până în picioare.

– Alo?

– Sunt eu, Angela. Sunt în fața ușii. N-am vrut să latre Bobby. Pot să intru?

Am mers la ușă și am deschis-o, prinzând-o pe Bobby de bot ca să-i înăbuș un lătrat mânios. M-am îndreptat de spate și am văzut chipul Angelei, brăzdat de lacrimi. Mi-am amintit de cererea ei bizară, de lăsatul de fumat și de băut. Dintr-odată totul a devenit foarte clar. M-am dojenit pentru că fusesem atât de stupidă și de exasperant de ignorantă. Eu, mai presus decât oricine, ar fi trebuit să văd semnele, să mă fi pregătit mai bine pentru acest moment. Mi-am deschis brațele, iar ea s-a prăbușit în îmbrățișarea mea, cu un hohot de plâns.

– Îmi pare rău. Îmi pare rău, a gemut, lipită de umărul meu. N-am știut la cine altcineva să merg.

– Liniștește-te! i-am spus. Liniștește-te!

Am condus-o în camera de zi, unde am găsit niște șervețele și am stat lângă ea în timp ce-și sufla nasul. Apoi am lăsat-o pe canapea, alături de Bobby, ca să pregătesc niște cacao, pe care nu a băut-o în adevăratul sens al cuvântului, ci a strâns doar cana, lăsând căldura să-i încălzească degetele în timp ce privea țintă la jarul care abia mai pâlpâia în cămin. I-am pregătit mai târziu o sticlă cu apă caldă și am condus-o la etaj, în camera de oaspeți, unde Alistair și Emily dormeau de obicei atunci când rămâneau peste noapte. Camera era puțin cam friguroasă și nu foarte primitoare, dar am recuperat cuvertura cu model paisley din sufragerie și am învelit-o pe Angela, care dârdâia în pat. M-am așezat lângă ea, am ținut-o de mână și m-am gândit la toate lucrurile pe care aș fi vrut să i le spun, dar nu puteam. Nu-mi găseam cuvintele, voiam să mărturisesc, dar nu putem aduce vorba despre asta, nici măcar acum.

– Am votat pentru ieșirea din Uniunea Europeană.

A clipit și s-a întors spre mine, absentă.

– Ce?

– Am votat pentru ieșire, la referendum. N-am putut să-ți mărturisesc și îmi pare atât de rău, a fost un gest prostesc, am greșit și mă simt atât de groaznic pentru că Otis nu va putea călători, pentru ușa Hannei, pentru finanțările lui Mel și pentru restul lucrurilor care merg prost. Îmi pare foarte rău.

Vocea mi-a devenit tot mai slabă, mi-am mușcat buza, dar tot nu reușeam să o privesc în ochi.

După o clipă a început să râdă, discret la început, apoi în hohote, ochii umplându-i-se din nou de lacrimi, dar de lacrimi de veselie de data aceasta.

– Prostuțo, mi-a spus, într-un final. Ce-a fost în capul tău?

– Am crezut că asta ar fi vrut Leo. Dar nu își dorea asta, mi-a spus Mel.

– La naiba, așa sper și eu, a pufnit ea.

– Îmi pare rău, am spus din nou.

Mi-a strâns mâna și s-a întins în pat, cu ochii închiși. Nu m-am desprins și, mult timp după ce adormise, eu eram tot acolo, ținând-o în continuare de mână, gândindu-mă la Bertie și la ceea ce făcusem în urmă cu foarte mulți ani.

Capitolul 36

Bertie, așa îl botezasem, imediat ce mi-am dat seama că eram însărcinată, în vara aceea a lui 1956, când Leo plecase, iar eu m-am întors la Lancaster Villas pe perioada sărbătorilor ca să mă pregătesc, sau cel puțin să încerc, pentru cel de-al treilea an la Newnham. Mi-a luat o vreme să înțeleg ce se întâmpla, poate pentru că nu doream să aflu, dar în cele din urmă greața, care nu se limita doar la dimineți, a făcut ca lucrurile să fie foarte clare. Am petrecut câteva săptămâni suferind în secret, furișându-mă la baie, unde mă țineam strâns de chiuvetă, tușind bila din fundul gâtului înainte să mă prăbușesc, năduşită și tremurând, pe podeaua de gresie. Chiar și după ce greața dispărea, îmi venea din nou să vomit din cauza suferinței și a groazei care mă apucau, contemplând abisul de confuzie, de speranță și de groază în care mă aruncasem.

La parter, mama împreună cu tovarășele ei erau ocupate cu organizarea celei mai recente campanii, distribuind fluturași, confecționând pancarte, participând la marșuri. În momentul acela, îngrozită și înfuriată de execuția lui Ruth Ellis[70] din anul precedent, era implicată în campania pentru abolirea pedepsei cu moartea. Așa că participa deseori la marșuri în fața închisorilor Wandsworth sau Holloway și nu a observat-o pe fiică-sa, care semăna cu o arătare, regurgitând prin toată casa și așteptând să fie dată de gol. În cele din urmă, am fost nevoită să-i spun, căci nu știam ce altceva aș fi putut face. Era în salon, iar cât timp eu m-am confesat fără să o pot privi în ochi, ținea încă în mână o pancartă pe care scria „Să nu ucizi“. N-am putut uita tăcerea din momentul ce a urmat, când, rușinată și plânsă, am simțit alinarea binecuvântată a brațelor ei care, după ce au lăsat jos pancarta, mi-au cuprins umerii.

– Liniștește-te, mi-a spus ea. Liniștește-te.

Nu m-am îndoit niciodată de calitățile de războinică ale mamei mele, iar în zilele care au urmat, și-a canalizat acea energie ardentă către mine. A făcut rost de bani, a cules discret informații, a stabilit o programare. Dar pe lângă ferocitatea de neclintit cu care a abordat întreaga situație, blândețea și acceptarea absolută de care a dat dovadă m-au făcut să mă simt smerită și mai vinovată ca niciodată, pentru că mi se părea că eram nedemnă. O parte din mine își dorea ca ea să mă

insulte și să emită sentințe, la fel cum o altă parte din mine își dorea ca ea să-mi spună că ar fi trebuit să păstrez copilul. Era copilul lui Leo, totuși. Bertie, chiar dacă nu aveam să aflu niciodată dacă fusese băiat. Bertie, chiar dacă nu avea să apuce să se nască.

Am fost la doi psihiatri, iar mama mi-a spus că era obligatoriu să par instabilă psihic. Îmi era foarte ușor să fac asta, pentru că eram deja într-o stare delirantă după episoadele de greață și lipsa somnului, mergeam într-o cameră și uitam de ce eram acolo, îmi răsuceam părul pe degete și îmi smulgeam smocuri întregi.

Ședințele au fost în zile diferite, pe aceeași stradă din centrul Londrei. Mi-au pus amândoi câteva întrebări, luându-și notițe ca să nu fie nevoiți să mă privească. Prima dată, n-am putut să respir, așa că a trebuit să-mi pun capul între genunchi ca să potolesc amețeala. A doua oară, m-am cufundat într-un fel de absență și m-am uitat în gol, abia mai dând atenție vocii care îmi împungea timpanul, asemenea unui ecou ce îmi răsuna în creier. Nu eram sigură dacă ceva din toate astea era real, sau dacă era doar un spectacol de care trebuia să mă achit la perfecție ca să pot ieși din toată nebunia asta. După ce am plecat din cel de al doilea cabinet, am aruncat o privire pe notițele doctorului: „istoric de afecțiuni psihice în familie“. Asemenea lui Sibby care sucea gâturile găinilor ei iubite, așa și mama era gata să facă sacrificii.

Am luat un taxi către clinica situată în Ealing, de unde îmi mai aduc aminte foarte puține lucruri, cu excepția cearșafurilor albe și a mirosului de dezinfectant. Atunci când mama a întrebat, iar eu i-am spus, ea a exclamat:

– Slavă Domnului!

Am avut dureri și sângerări o zi sau două, mult mai puțin decât aș fi meritat, și mi-am petrecut timpul stând întinsă pe spate în pat, fixând tavanul, simțindu-mă euforic și lamentabil, optimistă și deznădăjduită, limitată și destrămată. Mama îmi aducea ceai și pâine prăjită curățată de margini, dar pe care nu o mâncam, ci o lăsam să se usuce pe măsuța de lângă pat, cu gândul la sandviciurile cu morcov stricate din pivniță, pe vremea bombardamentelor. Apoi, după trei zile, mi-a spus să mă ridic și să mă apuc de învățat:

– Există un motiv pentru care am făcut asta.

Am luat „foarte bine“ la clasici, un lucru la care nu se așteptase nimeni de la Newnham, cu atât mai puțin iubiții mei profesori. Dar acesta a fost cadoul meu

pentru mama, refugiul meu în vicisitudine; era singurul lucru pe care îl puteam face după ce am supus-o pe ea și m-am supus și pe mine la atâtea încercări. Am muncit din greu, studiind până târziu la bibliotecă, participând la toate cursurile, devorând fiecare carte, conjugând verb cu verb. Nu mai eram piatra care făcea salturi pe suprafața apei, ci bolovanul, cărat pe umeri și împins în susul dealului, chiar dacă nimic nu mai avea sens fără Bertie.

Am plecat din Cambridge cu diploma mea cea minunată și cu pântecul golit, cu brațele mamei pe după umerii mei, mândră și validată. Dar când Leo s-a întors și ne-am logodit, mama a fost îngrozită. Cum puteam să mă căsătoresc cu omul acela după toate cele întâmplate? M-a tras deoparte la nuntă:

– Draga mea, ești sigură?

Iar eu am dat din cap, pentru că el era Odiseu al meu, destinul meu. Din prima clipă în care îl văzusem am știut că locul nostru era împreună. Nu te poți ascunde de neșansă – săgeata își va găsi întotdeauna drumul, dar atunci când ești cu persoana potrivită și viața te lovește, vei putea să te ridici din nou. Sus, tot mai sus, cum spunea Leo. Când m-am căsătorit cu el, am simțit că, în sfârșit, făcusem o schimbare, că mă trezisem la viață, și atunci când aveam să zămislesc din nou, Bertie avea să apară iar.

Cum am păstrat secretul acesta atât de mulți ani? Ce fel de căsătorie era aceasta? Una inegală, așa cum am știut dintotdeauna că avea să fie, trasă în jos de dragostea și de secretele mele, în timp ce el nu a purtat nici o povară. Dar am plutit mai departe, eu și el, ancora și geamandura, iar cântecul nostru fredonat în șoaptă nu a fost cu totul înecat în adâncuri. Încă îl mai auzeam, deși abia perceptibil, cum stăteam așa în camera de oaspeți și o țineam pe Angela de mână, plângând copilul ei pierdut și pe al meu, în timp ce câinele mi-a ascultat, răbdător, confesiunea.

Capitolul 37

Dimineața următoare, am lăsat-o pe Angela să doarmă până mai târziu, iar eu și Otis ne-am trezit la o oră indecent de târzie. Apoi i-am dat lui Otis să mănânce cereale și l-am lăsat mult prea mult timp în fața televizorului, ținând închisă ușa de la camera de zi ca să nu o trezesc pe mama lui. Nu i-am spus copilului că ea era acolo, în schimb m-am lansat în procesul dificil de a-l pregăti pentru școală, căutând șosetele, localizându-i ghiozdanul și luptându-mă să-l îmbrac în timp ce el încerca să se joace cu trenulețele, să deseneze un monstru și să-i pună lui Bobby fularul lui. Când, într-un final, am reușit să ieșim din casă, eu eram nădușită și cu sufletul la gură din cauza efortului, și abia după ce l-am lăsat în curtea școlii, iar el a luat-o la sănătoasa, cu ghiozdanul izbindu-l peste partea din spate a genunchilor, mi-am dat seama că Bobby purta încă fularul. L-am desfășurat de pe ea și mi l-am îndesat în buzunar, profitând de ocazie ca să-i scarpin grumazul.

Când ne-am întors de la plimbare, Angela coborâse în bucătărie, bea ceai și dăduse drumul la radio. Avea chipul încă palid, deși mai puțin tras decât în seara de dinainte. S-a aplecat spre Bobby ca să-i mângâie urechile și a privit în sus, către mine, puțin jenată.

– Ai dormit bine?

A dat din cap în semn că da, sorbindu-și băutura.

– N-a fost foarte rău, având în vedere situația. Mulțumesc că l-ai dus pe Otis la școală. Cum s-a comportat?

– Bine. Îl las să aranjeze el masa astăzi la prânz. Se pare că, după părerea lui, asta e o mare onoare.

– E ciudat cum reușesc ei să transforme corvezile în recompense, mi-a spus ea, zâmbind. Mie nu îmi iese niciodată.

Mi-am turnat ceai și am mâncat niște cereale pentru că nu avusesem timp de

masă pe când mă luptasem să-l pregătesc pe Otis pentru școală. Cât timp am mâncat, am supravegheat-o pe Angela pe ascuns, ca să-i evaluez starea de spirit. Magia nopții trecute fusese ruptă, iar ea îmbrăcase din nou armura. După ce mi-am terminat micul dejun, m-am ridicat și am așezat castronul în chiuvetă.

– Hanna mi-a spus că șeful ei a transformat cafeneaua într-un loc care acceptă câini. M-am gândit să o scot pe Bobby și să beau o cafea. Vrei să vii cu mine sau preferi să te odihnești?

Întrebarea a reușit să o scoată din apatie, așa cum și speram să se întâmple.

– Vin cu tine, mi-a spus, mergând să-și pună haina.

Era o zi frumoasă și senină, cu un vânt rece care sufla ușor. Am mers agale către cafenea, cu Bobby trăgând de lesă înaintea noastră, smucindu-mă când într-o direcție, când într-alta de parcă avea obligația să deguste aroma fiecărui stâlp de iluminat, tomberon, buruiană și crenguță din zonă. Angela mergea cu mâinile în buzunare, cu capul plecat, privind numai la cizmele ei zornăitoare.

– De ce nu i-ai spus lui Sylvie?

Și-a ridicat privirea, încruntându-se.

– Ce?

– Mi-a spus că ai sunat-o ca să vorbiți despre ceva, dar că apoi te-ai răzgândit.

– Pentru că e prea drăguță, mi-a răspuns Angela, după o ușoară ezitare. Iar ea nu a dorit niciodată să aibă copii.

– Nu ți-ar fi fost de folos asta?

A scuturat din cap și, o vreme, am pășit în liniște.

– Mi-am dorit atât de mult ca Otis să aibă un frate sau o soră, mi-a spus, atunci când ne-am apropiat de cafenea. Eu sunt copil unic și nu am vrut să fie și el la fel. Dar când a fost să iau o decizie, nu am putut să o fac din nou singură. Pur și simplu n-am mai putut.

M-am gândit la ziua aceea în care Ali vomase pe covor, amândoi copiii țipau și

plângeau, iar durerea din gleznă mă ardea, la care se adăugau furia și frustrarea, neputința tensionată a momentului în care se acumulează prea mult. Când e vorba despre copii, doi înseamnă mai mult decât unul, iar un singur părinte este un număr infinit și de neconceput, îmi dădusem seama.

– I-ai spus… tatălui?

– Lui Jack? Nu. E la New York, iar aventura cu el a fost o greșeală. Nu trebuia să se întâmple, a fost o greșeală teribilă.

A tras adânc aer în piept și și-a legat din nou părul în coadă.

– Comandăm odată cafeaua aia?

Am intrat în cafenea, mai călduroasă și mai primitoare ca niciodată, și ne-am așezat la masa noastră obișnuită. Bobby, încântată că ajunsese într-un loc nou, a început imediat să adulmece împrejur, cu nasul în vânt pe lângă raftul cu prăjituri. Am tras-o înapoi și am pus-o să stea sub scaunul meu, unde s-a așezat cu un geamăt de dezaprobare și zvâcnind din sprâncene.

– Leo a fost un tată bun? m-a întrebat Angela, mușcând dintr-un cub de zahăr și așezându-și palma căuș dedesubt, ca să prindă firimiturile în cădere.

Am făcut o pauză, amestecând în cafea.

– Nu, cred că din multe puncte de vedere nu a fost, am spus, simțind o furnicătură ca aceea a unui șoc electric, dar și ușurarea confesiunii. Era foarte amuzant, știa cum să se joace cu copiii, un lucru la care eu nu am fost niciodată bună. Dar răbdarea lui avea o limită. Nu voia să afle toate detaliile, iar dacă vreodată a fi părinte devenea plictisitor sau dificil, atunci se refugia pur și simplu în biroul lui sau pleca la vreo conferință. Iar eu rămâneam să fac șmotru și să duc lucrurile mai departe. Însă nu sunt sigură nici că eu am fost o mamă foarte bună. Ce pot să spun sigur e că am fost mereu prezentă.

Ochii Angelei au licărit, plini de lacrimi.

– Crede-mă, să fii prezentă e tot ce poate fi mai bine.

– Ești încă tânără, nu ți-ar fi greu să mai ai alți copii. Otis nu trebuie să fie copil unic, iar dacă va rămâne singur, ei bine, ăsta să fie tot necazul.

– Am treizeci și șapte de ani. Eu și Sean am fost împreună, cu despărțiri cu tot, timp de treisprezece ani. Nu cred că vreau să fac efortul să o iau de la capăt cu altcineva. Să pretind că nu sunt nebună sau că nu mănânc precum un porc nenorocit.

M-am gândit cu câtă măiestrie l-am cucerit pe Leo: refuzul invitațiilor, toate reținerile acelea și machiajul pe care mi-l făceam pe ascuns. Eram chiar bucuroasă la gândul că eram mult prea bătrână ca să o iau de la capăt.

– Poate că data viitoare ai putea, o, nu știu, să fii tu însăți, nu? i-am sugerat.

M-a fixat cu privirea timp de o secundă, după care am chicotit amândouă.

– Ce idee! a spus, trăgând aer în piept. Ei, fir-ar!!

Când m-am oprit din râs, m-am simțit purificată, ca și cum aș tras un plâns zdravăn.

– O să fie bine, i-am spus. Tu o să fii bine.

Ne-am terminat cafelele, după care Angela s-a simțit obosită, am achitat nota și am plecat, șeful plin de entuziasm al Hannei, Ahmed, profitând de ocazie ca să ne strângă energic mâinile, să o mângâie pe Bobby și să ne asigure că animalele erau bine-venite în localul lui.

– Știi, mi-a spus Angela, serioasă, în timp ce ne îndreptam spre casă, va trebui să vorbim despre Brexit mai devreme sau mai târziu.

A ridicat din sprâncene, și-a vârât mâinile adânc în buzunare și s-a uitat la mine.

Am privit în pământ, pe când Bobby se agita, nerăbdătoare, în lesă.

– Mai bine nu-ți spuneam, i-am zis în cele din urmă, cu un oftat. Știu părerea ta despre acest subiect. Dar în ziua referendumului am vrut doar ca lucrurile să se schimbe. Nu a avut nici o legătură cu votul, nici pe departe. A fost mai degrabă ca... ca atunci când tragi cu arma în aer ca să sperii porumbeii.

– Mai bine spus să te împuști singur în picior, a pufnit Angela. Te credeam mai deșteaptă de atât. Ești o femeie educată, ai trăit în vremea războiului, pentru numele Domnului.

– Știu, mă simt groaznic pentru cele întâmplate. Îmi pare rău.

– Nu-mi cere mie iertare, cere-i iertare țării. În acel moment, știam că avea să urmeze o tiradă și îmi dădeam seama că Angela se simțea, probabil, un pic mai bine.

– Săraca țară va deveni hrană pentru câini. Iartă-mă, Bobby, a spus, mângâind-o pe cap. Eu nu am probleme, am pașaport irlandez, dar voi, restul, sunteți blestemați, să știi. Blestemați să stați pe margine, ca un imperiu pierdut, mediocru și de două parale. Suveranitate, pe naiba. Îmi fierbe sângele în vene...

Apoi Angela s-a oprit brusc, cu respirația tăiată. Uitându-mă în direcția privirii ei, am zărit un bărbat înalt, cu constituție solidă, care stătea cu o mână pe poarta clădirii în care locuia Angela, privind țintă la noi.

– E Adrian, soțul lui Fix.

Ne-am apropiat cu precauție, Bobby rămânând în urma noastră ca să adulmece. Când am ajuns în dreptul lui, Angela a schițat un salut rigid din cap.

Își odihnea o mână pe balustrada din fier forjat, dar trupul său emana un soi de tensiune reprimată, asemenea unei pisici înainte să se repeadă. Privirea lui Adrian a trecut peste mine, abia remarcându-mi prezența, înainte să se fixeze asupra Angelei, cu o expresie impenetrabilă. Nici măcar lumina puternică a iernii nu mă ajuta să-i disting culoarea ochilor, care, cu pupilele dilatate, păreau să fi fost de un negru absolut. Ochi de vânător. Nu a scos nici un cuvânt, ci a continuat să se uite la ea.

– Adrian, nu mă așteptam să te văd.

Și-a vârât în buzunare mâinile care îi tremurau ușor, stând foarte dreaptă în fața lui.

El a inspirat lent, cu nările dilatate.

– Am venit să o văd pe Felicity.

– Ce? Nu e aici. Ce te-a făcut să crezi că ar fi aici?

– Am căutat-o peste tot.

Mâna care strângea balustrada s-a încordat mai tare.

– Nu știu unde e, a spus Angela. Dar sunt sigură că o să te contacteze dacă va dori să afli.

– Ei bine, vezi tu, nu cred că vrea ca eu să știu, a spus Adrian, râzând pe înfundate. Dar eu vreau... foarte mult... să știu.

– Îmi pare rău, nu te pot ajuta.

Angela era speriată, puteam simți tensiunea din corpul ei, care tremura. M-am gândit la recenta ei experiență nefericită, la cât de vulnerabilă era, și mi-a fost teribil de teamă pentru ea.

– O, Angela, sunt sigur că mă poți ajuta, dacă vrei cu adevărat.

Acum strângea balustrada cu ambii pumni, articulațiile lui de un alb strălucitor contrastând cu negrul gratiilor.

Un sentiment de furie creștea în interiorul meu. Degetul acela care se răsucea cu mișcări leneșe. Cum îndrăznea acest bărbat să își facă apariția la locuința Angelei și să o intimideze, asemenea unui personaj negativ de duzină dintr-o telenovelă, cu insinuările lui stupide, făcând pe durul? Mă temeam, poate, pentru Angela, dar dintr-odată furia mea a dat pe dinafară, anulând orice altceva. Iar pentru prima dată în viața mea, nu ca în ziua aceea groaznică, țipând la Melanie în bucătărie, aveam să-mi vărs furia pe persoana potrivită, la momentul potrivit, în modul potrivit.

– Pleacă odată, am spus, pășind înainte și punând mâna pe poartă.

Bărbatul a clipit ca și cum atunci m-ar fi văzut pentru prima dată, și m-a privit cu uimire pe când mă repezeam la el. Nu era atât de înalt.

– Nu înainte de a-mi vedea soția, a spus, întorcându-se din nou spre Angela.

– Ei bine, nu e aici, așa că lasă-ne naibii în pace.

M-am răsucit, m-am întors pe alee și am urcat o treaptă, ca să îl pot privi de sus și de la distanță. Era genul acela oportunist și autoritar de care mă săturasem: ineptul de Sean, hoții care mi-au jefuit casa, bărbatul care și-a însușit bacșișul

oferit de Angela; Percy cel bolnav de plămâni și pe care îl cunoscusem cu mulți ani în urmă; iar undeva, într-un colț întunecat al minții mele, chiar Leo, care se retrăsese atunci când ar fi trebuit să ia atitudine.

– Nu suport bărbații ca tine, am izbucnit. Vii aici ca și cum ai fi pe proprietatea ta, ca și cum cu toatele ar trebui să ne aliniem ca să îți îndeplinim dorințele. Îți spun ceea ce vreau eu să-ți spun. Vreau să te îndepărtezi naibii de casa Angelei, în secunda asta, sau voi chema poliția.

– Și ce o să le spui? a răspuns Adrian, rostind cuvintele rar, de-a dreptul amenințător, cu pumnii încleștați de poartă.

Mi-am aplecat capul într-o parte.

– O să le spun că ai făcut asta.

Am apucat partea din față a bluzei de pe mine și am sfâșiat-o, nasturii sub formă de perlă sărind și împrăștiindu-se de-a lungul aleii. După care am început să-mi răsucesc cu putere pielea din jurul claviculei.

– Bătrânele se învinețesc atât de repede, am îngânat, savurând expresia de groază care i se întipărise pe față.

– Ești nebună, mi-a spus, făcând un pas în spate, perplex.

– Da, i-am răspuns, rânjind ca o cotoroanță. Și nu mă obosesc să o ascund.

M-am aplecat și m-am frecat cu niște țărână pe față.

– O, Doamne, am căzut. Cred că e posibil să-mi fi rupt brațul.

– Vreau doar să-mi văd soția.

S-a întors din nou către Angela, aproape implorând.

– Iar lucrurile au scăpat puțin de sub control, nu-i așa? am răspuns, smulgându-mi fire de păr din coadă și ciufulindu-mi coafura.

– Nenorocito, a șuierat bărbatul, pornind pe alee.

În momentul în care a pus mâna pe poartă s-a auzi un mârâit, iar Bobby și-a

făcut apariția între noi, arătându-și dinții și smucind de lesă. Adrian s-a dat înapoi; o licărire de recunoaștere i s-a citit pe figură și a privit înapoi spre mine, roșu la față, mânios și derutat.

– Ăsta e câinele meu, a bolborosit el, arătând spre Bobby.

– Nu, am clătinat eu din cap. A fost câinele lui Felicity, iar acum e câinele meu. Așa că ieși DRACU' odată de aici, înainte să o asmut asupra ta.

Bobby mârâia în continuare, iar eu i-am dat mâna Angelei, care se poticnise pe alee îndreptându-se către mine, în timp ce Adrian privea, neștiind cum să reacționeze.

– Zece secunde ca să te hotărăști, drăguță, după care sun la poliție, am spus, scoțând telefonul.

Am început numărătoarea inversă, tremurând de furie, de euforie și, totodată, de nesiguranță, pentru că nu eram sigură care avea să fie următorul meu pas în cazul în care ajungeam la zero, iar el n-ar fi plecat. Când am ajuns la șase, însă, a trântit poarta cu ambele mâini și s-a dat înapoi.

– Bine, plec, a spus. Nu e nevoie să faci urât.

S-a întors și a pornit-o pe stradă, umerii cocârjiți zărindu-i-se prin geacă, iar noi amândouă l-am urmărit cu privirea ca să ne asigurăm că pleca. Pantofi ieftini cu talpa îngroșată; călcâiul lui Ahile, ce omuleț îngrozitor! M-am întors spre Angela și am cuprins-o cu brațul pe după umeri.

– O să fie bine, am spus, strângând-o de mână. O să fii bine.

S-a uitat la mine, neștiind dacă să izbucnească în plâns sau într-un hohot de râs.

– Să mă trăsnească! a spus ea, gâfâind, după care s-a așezat pe scările verandei. Să mă trăsnească, Missy. Ai fost…extraordinară.

– Nu a fost mare lucru.

Simțindu-mă dintr-odată foarte nesigură pe propriile-mi picioare, m-am așezat confortabil alături de ea, uitându-mă la bluza mea sfâșiată și întrebându-mă dacă aș fi putut să cos nasturii perlă înapoi, în cazul în care i-aș fi găsit. Bobby stătea

în fața noastră, vânturându-și coada, iar noi am umplut-o de complimente pentru că se comportase exemplar. Am stat așa o vreme, plângând și râzând împreună, în timp ce Bobby ne lingea fețele și ne dădea câte un ghiont ca să îi dăm bunătăți. Apoi Angela a spus că ar fi trebuit să nu îmi mai expun indecent formele în fața tuturor ochilor din Stoke Newington, așa că ne-am ridicat, ne-am scuturat și am intrat în apartament ca să căutăm vin și Bonios.

Mai târziu, după ce Angela l-a adus pe Otis de la școală și l-a pus în patul lui, iar noi am mâncat pizza și ne-am delectat cu un serial siropos, ea m-a privit șmecherește pe deasupra paharului pe care îl ținea în mână.

– Mai devreme ți-am zis că nu i-am spus lui Sylvie pentru că e prea amabilă, a început ea. Mă simt prost că am spus asta, pentru că ar însemna că tu nu ești amabilă.

– Nu sunt, am confirmat. Nu amabilă așa cum e Sylvie.

– Nu, a aprobat ea, cu un gest din cap. Dar câteodată e nevoie să fii mai mult decât amabil. Și așa ai fost astăzi. Și seara trecută.

– E unul dintre cele mai frumoase lucruri pe care mi le-a spus cineva vreodată.

– Să nu te obișnuiești cu complimentele, a râs ea. Dar îți spun ceva: am să trec cu buretele peste faptul că ai votat pentru ieșirea noastră din Uniunea Europeană. Suntem chit.

– Ce o să faci dacă se întoarce Adrian?

– Îmi dau un pumn în față și sun la poliție, mi-a răspuns, fără să clipească.

– Așa te vreau.

Tocmai ne turnam în pahare ultimul vin rămas în sticlă, când din dormitor s-a auzit o bușitură, urmată de sunetul unor pași ușori.

– Mammmmiiii, a strigat Otis, frecându-se la ochi.

Partea din față a pijamalelor îi era complet udă.

– Dumnezeule, am uitat să-l pun să facă pipi înainte de culcare, a spus Angela.

– Pune-te pe curățat și păstrează-ți cumpătul, am spus, dând paharul pe gât.

Aş fi ajutat-o, dar nu eram chiar atât de amabilă. În schimb, m-am gândit la Adrian și la cât de mulțumitor fusese să-i servesc o lecție piticaniei ăleia nenorocite. Atunci când din dormitor nu s-a mai auzit nici un sunet, iar Angela nu s-a mai întors la mine, am intrat și i-am găsit pe amândoi adormiți, Otis ghemuit în brațele mamei, în pătuțul lui. I-am învelit în plapumă și am ieșit în vârful picioarelor, pocnind din degete către Bobby.

Am coborât scările în chip zgomotos, căci ea pipăia cu ghearele ca să-și găsească un punct de sprijin, iar, la jumătatea drumului, Bobby s-a întors ca să rânjească spre mine, cu limba ei roz atârnându-i afară din bot.

– Cred că tu eşti mai mult decât amabilă, i-am spus.

Nici un obstacol nu era de netrecut dacă o aveam lângă mine.

Ne-am furișat împreună afară din bloc, am coborât scările de la intrare, apoi am ieșit în stradă, cu ea fluturându-și coada alături de mine pe drumul către casă.

Capitolul 38

Timp de aproape o săptămână am stat încordate, întrebându-ne dacă Adrian avea să se întoarcă, dar apoi Angela a primit un mesaj de la Felicity, în care ea spunea că se decisese să depună plângere. Tot atunci am primit un e-mail de la un ofițer de poliție care mă vizitase după ce hoții îmi jefuiseră casa, cu un an în urmă. Mesajul spunea că fapta fusese investigată „până la limita superioară a tuturor posibilităților“, iar cercetarea fusese închisă „în așteptarea altor oportunități de investigație disponibile“. Din nou, am fost mai mult decât recunoscătoare pentru prezența lui Bobby și am sperat ca plângerea lui Fix să aibă o soartă mai bună.

La câteva zile după aceste întâmplări, am găsit în fața ușii un buchet de flori de care era prins un bilețel de la Sylvie. „EȘTI la fel de amabilă ca și mine“, scrisese ea pe bucata de hârtie. Gladiole purpurii, de la latinescul gladius, care însemna „sabie“. Mi-a plăcut înclinația lui Sylvie către simbolismul plantelor; era ca și cum am fi avut propriul limbaj secret, și speram ca Angela să-i fi spus întreaga poveste, nu doar o parte din ea.

A venit și luna martie, aducând cu ea primăvara care face să înmugurească natura. Parcul s-a trezit la viață din nou, noroiul înghețat s-a zvântat, pomii au înmugurit, verdele și-a intrat din nou în drepturi. Plimbările noastre au devenit mai însuflețite și mai lejere, pentru că nu ne mai chirceam ca să ne apărăm de frig. Tot hoinărind agale, întâlneam mai mulți oameni cu care intram în vorbă, ca să nu mai pomenesc de maratoniști printre care să să facem slalom, pentru își reluaseră antrenamentele cu toții. Acum eram o iubitoare de câini bona fide (sau ar trebui să spun Fido?) și eram perfect fericită să mă dau înapoi atunci când câinii dădeau buzna printre mine și Bobby, scoteam exclamații de dezaprobare atunci când ne ocoleau, sau vociferam pe când vreun biciclist trecea cu viteză prea mare prin apropierea noastră. Noi, stăpânii de câini, eram poliția autodesemnată a parcului, caraliii binevoitori care patrulau și informau paznicii atunci când pe lac era vreo lebădă rănită, sau un cuib de viespi roind în buștenii prăbușiți.

Iubeam diminețile acelea, când ne adunam în jurul mesei de picnic ca să bem cafea sau ca să bârfim, rătăcind pe alei în timp ce câinii se jucau și se zbenguiau.

Phillip și Dexter se înscriseseră la un curs de dresaj în Finisbury Park, iar Dexter șterpelise clipboardul instructorului. Maddie și Simon apelaseră la ajutorul unui consultant în somnologie ca să-i ajute cu bebelușul Timothy. După ce au cheltuit 250 de lire sterline, au reușit să-l facă să doarmă de trei ori înainte să-și reia zbieretele obișnuite, dar lor li s-a părut că, în schimbul câtorva nopți fericite, meritase să cheltuiască acea sumă. Denzil încercase să cumpere un întrerupător electric la o expoziție Martin Creed[71], dar descoperise că, de fapt, nu era nimic altceva decât un întrerupător electric, așa că se bucurase că „salvase zece miare“. Sylvie redecorase sufrageria unui gospodine cu iarbă artificială în loc de covor, pentru că respectiva spusese că dorea „să-și aducă natura în casă“, iar Sylvie spusese despre ea că nu era altceva decât „o proastă ceva de groază“. Fredonam bucuroși în razele timide ale soarelui de primăvară, printre posterioare canine ce se legănau, după care eu și Bobby o porneam alene către casă, lăsând în urma noastră mâini și cozi care fluturau în semn de bun-rămas.

Într-o sâmbătă, după o plimbare în timpul căreia socializaserăm din plin, Sylvie a propus o excursie pe Upper Street. După ce am lăsat câinii la mine acasă, am luat un autobuz, apoi ne-am croit drum pe strada aglomerată. Spre surprinderea mea, Sylvie m-a luat de braț și m-a dus într-un salon de coafură foarte elegant. Când am ajuns la recepție, doamna din spatele biroului ne-a zâmbit și mi-a întins un pahar de șampanie.

– Bună dimineața, doamnă Carmichael. M-am întors uimită către Sylvie, care mi-a făcut cu ochiul.

– E cadoul meu.

Am fost condusă către un scaun rotativ de piele, unde un tânăr îmbrăcat foarte la modă și străpuns de mai multe piercinguri s-a prezentat drept Barnaby.

– Cum îl aranjăm astăzi, dragă? m-a întrebat el, ajutându-mă să mă așez și rotindu-mă cu scaunul ca să mă pot vedea în oglindă.

– Nu știu, i-am răspuns, aruncându-i o privire expresiei mele nedumerite din oglindă.

– Știu eu, a spus Sylvie, făcându-și apariția în spatele meu, având și ea un pahar de șampanie în mână. Taie-l pe tot!

Ignorând protestele mele, Barnaby și-a frecat mâinile și și-a vârât un piepene

după urechea cu piercinguri. Sylvie și-a pus mâinile pe umerii mei și m-a privit în oglindă.

– Crede-mă, mi-a spus ea. E timpul pentru o schimbare.

Așa că n-am mai zis nimic și l-am lăsat pe Barnaby să-mi pună o pelerină ce mi-a acoperit umerii și brațele. El și Sylvie au purtat o discuție scurtă despre tunsori drepte, bucle și șuvițe, în timp ce doamna de la recepție mi-a adus un fursec cu ciocolată pe un mic platou. Barnaby m-a răsucit într-o parte și în cealaltă și mi-a desfăcut părul, care mi s-a revărsat pe umeri. Și-a pus degetele pe tâmplele mele, privindu-mă cu atenție în oglindă. Apoi m-a purtat cu scaunul până în dreptul lavoarului, iar atunci când am simțit șuvoiul de apă călduță picurându-mi pe cap, m-am relaxat complet.

Întreaga experiență a fost extrem de liniștitoare. Barnaby nu vorbea pentru că era ocupat, trăgându-mă într-o parte, apoi în cealaltă, tăind și prinzând, împăturind mici folii de aluminiu cu o atât de mare concentrare încât am început să mă destind și eu asemenea părului. Luó; grecescul λύω, a lăsa liber, a desface, a elibera. Am revenit la realitate abia două ore mai târziu, căci am auzit, dintr-odată, sunetul unor bătăi din palme. Am clipit și i-am văzut pe Angela și pe Otis în oglindă, zâmbindu-mi amândoi.

– Ei bine, a spus Angela. La soare te mai poți uita, dar la tine, ba!

Surprinsă de apariția lor bruscă, m-am simțit de parcă intrasem într-o transă. Aveam o tunsoare bob scurtă și dreaptă, cu onduleurile mele naturale accentuate de niște bucle lejere. Barnaby nu a încercat să ascundă părul alb, ci a adăugat câteva șuvițe mai închise, ca să îl uniformizeze puțin. Nuanța asta îmi accentua verdele ochilor. Arătam distinsă, chiar șic. În ciuda pielii lăsate și a ridurilor, semănam cu mama, cu Jette și cu Melanie, și, într-un fel pe care nu-l mai simțisem până atunci, semănam mai mult cu mine însămi.

I-am zâmbit reflexiei Angelei din oglindă.

– Nu e rău pentru o babă ca mine.

– Nu e rău? mi-a răspuns ea. Am mai spus-o: Sylvie e un geniu! Acum urmează-mă.

Apoi Angela m-a dus la cumpărături într-un magazin elegant unde nu mai

fusesem până atunci și în care n-aș fi îndrăznit niciodată să intru. A mărșăluit de colo până colo, luând produse de pe rafturi sau răstindu-se la vânzătoarele care, la început, afișaseră o atitudine arogantă. Ne-am baricadat în cabina de probă, în timp ce Otis se juca cu mașinuțele în fața cabinei, iar Angela mi-a întins o pereche de pantaloni negri de crep și o bluză lungă de șifon într-o tentă de verde-oliv. A plecat să caute accesorii, iar eu am rămas să probez hainele.

Nu eram foarte atentă la ele pentru că mă distrăgea noua coafură; scuturam din cap și îmi dădeam șuvițele după ureche. Lui Leo mereu îi plăcuse să am părul lung, iar în cele câteva dăți când, plictisită de el, sugerasem o tunsoare, protestase atât de vehement încât am abandonat ideea, flatată de sentimentele foarte puternice ale lui Leo pe acest subiect. M-am întrebat ce ar fi spus dacă m-ar fi văzut acum.

Angela a dat buzna înapoi purtând diferite articole vestimentare pe braț. S-a uitat la mine de sus până jos.

– Da, a spus ea.

După care m-a răsucit și m-a tras mai departe de oglindă, ajutându-mă să îmbrac un cardigan și o pereche de pantofi, și punându-mi ceva în jurul gâtului, un obiect pe care îl tot trăgea și ajusta.

– Așa, e perfect.

M-a rotit din nou și amândouă am admirat noua mea înfățișare. Înaltă și deșirată cum fusesem întotdeauna, personalitatea mea căpătase acum o nouă eleganță: coafura incisivă în stilul anilor 1920, pantalonii bine croiți, o idee mai scurți la glezne, lăsând să se vadă pantofii verzi din piele întoarsă cu tocuri joase și subțiri, care se asortau cu cardiganul verde pal purtat pe deasupra și cu bluza închisă la culoare de dedesubt. Arătam dichisită și stăpână pe situație, un stil pe care nu reușisem niciodată să-l abordez până atunci – ding-dong, vrăjitoarea murise.

Odată, cu puțin timp înainte de moartea mătușii Sibby, am fost să o vizitez pe când se stingea încet în dormitorul ei din Yorkshire. Avea aproape nouăzeci de ani, o vârstă venerabilă, dar situația era regretabilă chiar și așa. Cea mai mare parte a timpului spunea lucruri fără sens, o vreme era lucidă, după care devenea din nou incoerentă: acum întreba cine avea grijă de animale, ca apoi să dialogheze cu soțul ei, Randolph, care era mort de ani buni. Unul dintre lucrurile

pe care mi le-a spus mi-a rămas însă întipărit în minte. „Detest faptul că sunt atât de urâtă“, a spus ea. „Sunt atât de frumoasă pe interior, de ce nu poate și exteriorul să fie la fel?“

Pe măsură ce îmbătrâneam și pielea începuse să-mi atârne, iar petele și crăpăturile bătrâneții să-și facă apariția, am înțeles ce voise să spună. O parte din mine credea că ar fi trebuit să arăt ca mireasa iubitoare care privise cu admirație către Leo în toți anii ce trecuseră. Pierdusem celelalte versiuni ale mele – fata din pivniță, studenta, soția, tânăra mamă, dar acum puteam vedea urme ale ființelor mele anterioare întipărite în ridurile de pe față, și mă simțeam atașată de fiecare dintre ele.

Am pipăit mărgelele negre ca smoala de la gât.

– E minunat, dar nu-mi pot permite toate astea.

– Prostii, mi-a spus Angela, cu fermitate. Tunsoarea a fost din partea lui Sylvie, iar cu astea te cinstim eu și Denzil. Mai mult Denzil. Doar că lui nu-i place să meargă la cumpărături.

– Dar... dar..., am arătat către haine. E prea mult.

– Tâmpenii, m-a contrazis Angela, adunându-mi vechile haine. Otis vrea ca bunica lui adoptivă să arate bine. Eu doar duc ordinele la îndeplinire.

Când am ieșit din cabina de probă, Otis mi-a aruncat o privire și a izbucnit în plâns.

– Nu arată ca Missy! s-a bocit el, cu buza tremurând.

Angela discuta cu vânzătoarea, care se arăta încântată, așa că am îngenuncheat lângă el și l-am luat de mână.

– Tot eu sunt, i-am spus. Doar că un pic mai dichisită.

Și-a tras nasul și și-a șters fața cu mâneca.

– Ai rămas tot vrăjitoare?

– Bineînțeles. Mereu o să fiu vrăjitoare. Acum, e micul nostru secret. Nimeni n-o

să mai afle.

A aprobat din cap, mulțumit, și am ieșit din magazin luând vechile mele haine într-o pungă. Afară ne aștepta Sylvie, arătând mai veselă decât de obicei.

– Minunat! a exclamat ea, zdrăngănindu-mi mărgelele. Arăți senzațional. Nu știu ce părere aveți voi, dar pe mine toate aceste operațiuni de înfrumusețare m-au făcut să mă gândesc la un loc în care să luăm prânzul. Ce ziceți?

Angela a spus că știa un mic local în apropiere. Mergând la braț, am pornit într-acolo, cu Otis țopăind în fața noastră. Susținută strâns din ambele părți, mă întrebam ce le făcuse pe Sylvie și pe Angela să inițieze o astfel de transformare-a-lui-Missy. Iar apoi, când am deschis ușa restaurantului și a izbucnit un șuvoi de urale, a devenit evident.

Am fost întâmpinați de un grup de oameni care, cu toții, aveau pahare în mâini, mișunând de colo colo și țipând. Denzil și Miguel, Deirdre de la bibliotecă, Hanna de la cafenea, Simon și Maddie cu bebelușul Timothy, Phillip, numeroși alți stăpâni de câini și, în final, Mel și Octavia, care se țineau de mâini și erau strălucitoare. Întorcându-mă, bulversată, către Angela care rânjea, am văzut o pancartă uriașă agățat de-a lungul peretelui:

80 DE ANI! LA MULȚI ANI!

*

– Surpriză! a țipat Sylvie, entuziasmată peste măsură.

Mută de uimire, mi-am adus aminte de cealaltă eu, cum stătusem, demoralizată, pe canapea cu un an în urmă. Mi se părea imposibil că puteam sta acum în locul acela, îmbrăcată în haine frumoase, alături de toți acei oameni. Încă o dată am simțit un nod în gât, dar de data asta era ca o pralină delicioasă, un vestitor al lacrimilor de fericire. Așa că am înghițit-o zâmbindu-le tuturor, în timp ce ei veneau spre mine ca să mă felicite.

A fost un prânz splendid, totul aranjat pe o singură masă lungă, iar noi am făcut mult prea mult zgomot și am băut mult prea mult vin. Se pare că fiecare îmi adusese câte un cadou: lumânări, cărți, sticle și ciocolată din abundență. Am

deschis fiecare pachet, entuziasmată, și s-au ținut toasturi în special închinate lui Sylvie, care adora să bea în cinstea ei cu orice ocazie posibilă. Apoi mi-a venit și mie rândul. M-am ridicat, așteptând până când s-a făcut liniște, și mi-am căutat cu atenție cuvintele.

– Nu m-am așteptat la asta, am început, stârnind un val de chicoteli. Nu m-am așteptat la nimic din toate astea. Mă simt atât de recunoscătoare că sunteți cu toții aici, dar regret că altcineva nu e aici.

Mă gândeam la Leo, Alistair și Arthur, care erau atât de departe, dar, pentru prima oară, nu mă referеam la ei.

– Îmi pare rău că nu e și Bobby aici, căci ea e motivul pentru care vă cunosc pe toți atât de bine, motivul pentru care sunteți cu toții aici. Așa că aș vrea să închin pentru ea.

Am ciocnit cu toții paharele:

– Pentru Bobby!

Apoi, Angela s-a strecurat lângă mine și mi-a spus:

– Nu Bobby e motivul, apoi mi-a întins un pachet.

L-am deschis și am dat peste un mic colier de perle – erau nasturii care-mi căzuseră de la bluză în ziua în care l-am alungat pe Adrian. Fuseseră înșirați ca niște talismane într-o micuță brățară delicată, cu o încuietoare minusculă de argint. Am luat-o în mână, pipăind boabele alburii, asemenea mărgelelor dintr-un rozariu, gândindu-mă la felul în care fuseseră împrăștiate pe aleea Angelei și imaginându-mi cât timp îi luase ca să le culeagă.

M-am întors către Angela, care arăta jenată.

– Mulțumesc, i-am șoptit. E perfect.

Ea a înclinat din cap, l-a înșfăcat pe Otis, care trecea prin dreptul nostru, și a făcut un întreg spectacol ca să-i șteargă ciocolata de pe față.

Melanie și Octavia s-au apropiat, amândouă roșii la față și puțin cherchelite.

– Mamă, îmi pare atât de rău, dar trebuie să o luăm din loc. Mâine ne mutăm și trebuie să terminăm împachetatul. A fost un prânz drăguț.

Mel m-a privit admirativ.

– Arăți minunat.

Mi-am aranjat părul cu mâna.

– Mulțumesc. Și vă mulțumesc amândurora pentru că ați venit. A fost o surpriză.

Octavia a zâmbit și m-a îmbrățișat, apoi amândouă s-au pregătit de plecare. Dar, în drum spre ușă, Mel s-a întors din nou, cu o expresie jenată și hotărâtă în același timp.

– Scrisoarea pe care mi-ai trimis-o anul trecut. Vreau doar să spun... A însemnat mult pentru mine. N-am știut niciodată că simțeai așa, dar mă bucur că mi-ai spus. Și mă bucur că lucrurile par să se schimbe.

A făcut un gest către mulțimea de oameni din jurul nostru, care râdeau și beau în continuare.

– Sunt fericită pentru tine, mi-a spus ea. Ai niște prieteni foarte amabili.

Mi-a întins mâna, iar eu i-am prins-o cu ambele mâini.

– Mai mult decât amabili, i-am spus, strângându-i mâna. Mai mult decât amabili.

Capitolul 39

Marea ceartă dintre mine și Melanie a avut loc la aniversarea mea de 78 de ani. Venise la mine ca să încerce să-mi organizeze ceva, dar, cum Leo plecase de atât de puțină vreme, nu eram în dispoziția potrivită pentru a sărbători. Cu toate acestea, ocazia trebuia marcată cumva, așa că în loc să petrecem, ne-am certat. Emoții, zgomot, amintiri doar că din acelea care nu aduceau nici un beneficiu.

Am privit-o agitându-se prin bucătăria mea cea dichisită și fumegam de nervi fără să scot nici un cuvânt, după care am hotărât că nu voiam să mai păstrez tăcerea. Începuse să trăncănească din nou despre cât de mare era casa, despre cum aveam să mă descurc în ea, și m-a întrebat de ce nu voiam să mă mut într-o locuință de dimensiuni mai reduse. Casa era singura legătură care mai exista între mine și Leo, iar ea voia ca eu s-o las în urmă, dimpreună cu tot ceea ce îmi mai rămăsese drag. Camerele în care stătuseră Alistair și Arthur, podul plin de obiecte care aparținuseră familiei mele, grădina pe care o îngrijisem, spațiul unde lumina îmi străpunsese inima pentru prima dată după ce îmi pierdusem copilul. Așa că, după ce am săgetat-o cu privirea în timp ce-și pregătea stupida ei de quinoa, care n-avea nimic în comun cu o cină festivă, am vrut să o fac și pe ea să fie la fel de furioasă ca și mine.

– E minunat, probabil, să fii atât de sigură pe tine, sunt sigură că Octaviei îi place. Fără îndoială că ați pus amândouă ochii pe o proprietate atât de valoroasă. Credeți, probabil, că vă veți simți foarte confortabil aici, doar că eu nu sunt pregătită să renunț. Nu încă.

Mel s-a întors spre mine, cu ochii ei verzi scânteind.

– Despre ce Dumnezeu vorbești acolo?

– O, cum să o facem pe obosita de mama să se care, ca să începem o nouă viață la Londra, am spus, ridicând din umeri. Sunt sigură că o să mă simt bine într-un apartament mizerabil, în timp ce voi vă jucați de-a doamna și doamna în palatul vostru din Stoke Newington.

– Cum îndrăznești? Ce idee e asta? Eu și cu Octavia suntem fericite la Cambridge, nu-ți face griji pentru noi. Nu avem nici o dorință să locuim în șandramaua asta veche.

– Șandrama, zici? Atunci ar trebui să mi se potrivească foarte bine, de vreme ce și eu sunt o ruină.

– Of, termină cu asta! a pufnit Mel. Vreau doar să îți fie bine, iar casa asta e... imposibil de administrat.

– Și știm cu toții cât de mult îți place să administrezi lucrurile.

– Nu e corect. Vreau doar să îți meargă cât mai bine... a spus ea, pierzându-și șirul, conștientă de cât de banal suna replica aceea.

– Cel mai bine pentru mine ar fi dacă m-ai lăsa pur și simplu în pace. Toată... am arătat către quinoa, care aproape că nu răspândea nici o aromă – prostia asta. Du-o acasă, la Octavia. Nu o vreau. Mă descurc foarte bine și singură. Nu te vreau aici.

Ea a azvârlit o lingură de lemn pe masă și și-a pus mâinile în șolduri.

– Nu mă vrei, nu-i așa? De fapt, nu m-ai vrut niciodată.

Nu voiam să continui conversația, dar încleștarea ajunsese pe marginea prăpastiei, iar impulsul ne-a azvârlit în hău, chiar dacă știam că avea să se termine rău, dezastruos. Tensiunea trosnea în atmosferă. Mi-am umezit buzele, pe care mi le simțeam uscate și dureroase.

– Ce vrei să spui?

– Nu m-ai vrut niciodată. I-ai vrut doar pe tata și pe Ali. Și pe Bertie.

A fost ca și cum un foc de artificii s-ar fi declanșat în încăpere, șuierând și bombardând în toate direcțiile, învăluindu-ne într-un nor dens de fum. Mi-am simțit pieptul încordat, câmpul vizual mi s-a îngustat, iar tot ceea ce am mai putut vedea erau lacrimile care stăteau să-i curgă în timp ce bătea în retragere, cu umerii încovoiați, după propria lovitură. Bertie, Bertie, Bertie. Nu-i pronunțam niciodată numele cu voce tare, răsuna doar în capul meu, tot timpul, ca un ecou într-o peșteră funerară antică. Mel aprinsese acum un chibrit și scosese la iveală

amprentele minuscule desenate pe pereți. A fost scânteia care m-a făcut să-mi pierd cumpătul.

– Ieși!

Cuvintele mi-au ieșit din gură fără să-mi dau seama, sunând ca un șuierat răgușit.

– ... Și nu te mai întoarce!

– Îmi pare rău… n-am vrut… a murmurat ea, bătând în retragere. Sibyl mi-a spus… înainte să moară. Nu cred că își dădea seama de ceea ce spunea. Mi-a zis că mama ta îi mărturisise.

– Nu-mi pasă. Ieși! Ai dreptate, nu te-am vrut niciodată. Așa că poți să pleci.

Exaltarea cu care am pronunțat cuvintele acestea a avut un efect purificator, într-o oarecare măsură. Furia a găsit, în sfârșit, un canal prin care să se elibereze; și a pornit cu toată viteza înainte.

– Haide, du-te!

Ea a rămas încremenită preț de un minut, apoi a luat prosopul de bucătărie și l-a împăturit ordonat pe blatul mașinii de gătit Aga. A ridicat tigaia de pe plită și a așezat-o în chiuveta de unde s-a auzit un sfârâit ușor atunci când cele două suprafețe s-au atins. Ceasul a ticăit.

– Am spus să pleci.

Nu am putut rezista tentației de a răsuci cuțitul în rană. Era o senzație îngrozitoare, dar era mai bună decât nimic.

S-a întors către mine respirând lent și uniform. Uram puterea ei de autocontrol. De unde o moștenise, oare? Eu abia dacă reușeam să mă stăpânesc. Trebuia să plece înainte ca lucrurile să o ia razna.

– Plec. Dar vreau să știi un lucru. Ceea ce ai făcut... nu a fost o greșeală. Sibby mi-a spus că nu ți-ai iertat-o niciodată, dar... nu aveai nimic de iertat. Nu ar trebui să te învinovățești.

Era cel mai groaznic lucru pe care ar fi putut să mi-l spună. Furia mi-a dat pe dinafară și a erupt din colțul întunecat în care stătea la pândă, gata să pârjolească totul în calea ei. M-am ridicat abia ținându-mă pe picioare și mi-am pus ambele palme pe masa de la bucătărie.

– Nu mă învinovățesc, i-am spus, cu glas tremurător. Dar te învinovățesc pe tine.

– Ce treabă am eu cu asta? a replicat ea, încruntându-și sprâncenele. Nu înțeleg.

– Când te-ai născut, am pronunțat eu cuvintele, accentuând fiecare silabă, nu erai el.

S-a retras înspre ușă, cu ochii larg deschiși, iar eu am urmat-o, ca să mă asigur. Și-a înșfăcat paltonul cu mâini tremurânde, fără să mai stea să-l îmbrace, și-a luat poșeta și a descuiat ușa. Pentru o secundă, și-a aplecat fruntea către ea, după care s-a retras și m-a privit în ochi.

– La mulți ani! mi-a spus, după care a dispărut.

Am mâncat quinoa, al cărei gust era asemenea mirosului, și m-am așezat ca să beau vinul roșu pe care mi-l adusese Mel, tremurând în sufrageria mea goală și forțându-mă să nu mă gândesc la absolut nimic. Peștera era din nou întunecată și pustie, și aproape că puteam ignora ecoul dacă dădeam drumul la radio, sau îmi turnam încă un pahar, sau mă apucam să curăț mașina de gătit Aga, pătată de boabele acelea prostești de quinoa. Până când a sunat telefonul, pielea mâinilor îmi era crăpată de la clor, iar mintea încețoșată, dar atunci când am răspuns, mi-am dat seama că era la fel de beată ca și mine.

– Nu închide, mi-a zis ea.

N-am rostit nici un cuvânt, dar nici n-am lăsat telefonul din mână. Deodată, n-am mai avut energia necesară. Furia își găsise supapa, iar acum nu mai rămăsese nimic în mine.

– Vreau să-ți spun că îmi pare rău. Din nou. Nu trebuia să fi vorbit despre asta, nu e treaba mea, a fost greșit din partea mea să aduc în discuție acest subiect. Dar mi-aș fi dorit... să-mi fi spus... aș fi dorit ca tu... să fi spus...

Dar nu puteam. Ca și Leo, nu puteam sau nu voiam. Respect, nu dragoste. „Mamă, știm cu toții că sunt puține lucruri care îți plac la mine.“ Am stat, așadar,

în tăcere, ascultând cum își trăgea respirația, uitându-mă la paharul meu gol până când am auzit un clic în momentul în care a lăsat telefonul din mână, apoi tonul care nu se mai termina.

Capitolul 40

23B Garrod Street,

Cambridge

15 mai 2016

Dragă Melanie,

Iată o formulă atât de stranie pentru un început de scrisoare, când, de fapt, nu te-am tratat niciodată așa. Niciodată nu mi-ai fost dragă, nu? De la început, m-am purtat de parcă ai fost o absurditate și cred că, într-un fel, erai așa pentru că nu erai Bertie.

Cel mai dureros pentru mine a fost faptul că tu știai asta. Așa că sunt de două ori vinovată. Spui că nu ar trebui să mă învinovățesc, dar o viață întreagă de vină e dificil de anulat, iar vinovăția mea tinde să genereze și alte lucruri rele. Cum ar fi să dau vina pe tine. Te-am tratat de parcă ai fi fost în vreun fel complice, un lucru absurd, de altfel. Cuvintele pe care ți le-am adresat în acea zi sunt de neiertat și le-am spus pentru că eram furioasă foarte, foarte furioasă pe mine, pe tatăl tău, pe viața însăși. Dar nu și pe tine.

Nu mai sunt furioasă. Sunt tristă și regret și știu că ar fi trebuit să fiu o mamă mai bună, Melanie a mea, în loc să fiu mama care îl jelește pe Bertie. Când te-am văzut astăzi împreună cu Octavia, am fost foarte bucuroasă că ai reușit să găsești fericirea aceea simplă care mie mi-a scăpat.

Faptul că o am pe Bobby, câinele ăsta ridicol, cu fundă, care aproape că v-a distrus nunta, a trezit noi sentimente în mine. E o relație frumoasă, directă și simplă, fără a fi stânjenită de secrete întunecate și pretenții inegale. Amândouă

avem nevoie de ceva una de la cealaltă, și ne oferim acest lucru. Până acum, s-a dovedit în beneficiul amândurora. Aș fi vrut să fiu la fel de deschisă cu tine, draga mea.

Felicitări pentru căsătorie. Ai binecuvântarea mea, iar dacă tatăl tău ar fi putut să ți-o ofere, ai fi avut-o și pe a lui. Nu că ai avea nevoie. Ești o femeie independentă și oricine ar fi norocos să-i fii soție sau fiică.

Sper că într-o zi mă vei ierta. Nu doar pentru acele cuvinte, ci și pentru restul.

Cu dragoste,

mama ta

Capitolul 41

– Concluzia e că m-am uitat peste bugete și, pur și simplu, nu mai sunt bani. Te pot plăti până la sfârșitul lunii, bineînțeles, și sper că vei veni până atunci, dar înțeleg dacă ai prefera să n-o faci, având în vedere circumstanțele... Îmi pare rău.

La început nici nu am auzit ce-mi spunea, ocupată fiind să-mi admir noua coafură în fereastra întunecată de pe unul dintre pereții recepției. Dar încetul cu încetul am început să înțeleg expresia abătută a lui Deirdre, cu mâinile răsucite în poală, așa cum stătea și Jette în pivniță. Luó; a desface, a elibera. Mă concediau. Înțelegând tristețea lui Deirdre, m-am străduit să-i spun că înțelegeam și că nu era nici o problemă; de fapt, mă bucura faptul că aveam să am mai mult timp pentru mine. Apoi mi-am luat poșeta și am plecat, înainte ca ea să-mi vadă expresia dezamăgită.

Când șocul s-a mai dus, am încercat să văd partea pozitivă a lucrurilor. Banii câștigați în plus fuseseră foarte folositori, dar nu era ca și cum nu aș fi avut și alte treburi, aveam încă grijă de Otis, mai erau prietenii mei și, bineînțeles, Bobby. Aveam multe lucruri pentru care să fiu recunoscătoare. Așa că m-am întâlnit cu Angela ca să luăm prânzul împreună, iar când s-a lansat într-una dintre tiradele ei preferate, cea despre tăierile de bugete, mânia ei mi-a dat un sentiment de mulțumire. Ciuguleam din salată și încercam să-mi păstrez gândirea pozitivă privindu-mi brățara de perle care reflecta lumina soarelui de primăvară revărsată prin fereastra cafenelei noastre.

– Oricum, ți-ai putea găsi o altă slujbă, a concluzionat Angela, desfăcând cele două părți ale sandviciului și îndepărtând, tacticos, bucățelele de castravecior murat.

M-am oprit cu furculița la jumătatea drumului spre gură.

– Nu și la vârsta mea! Am 80 de ani, pentru numele Domnului. Cine își găsește o slujbă nouă la 80 de ani?

– Cine își găsește una la 79? Ai reușit o dată, iar acum știi programul acela

informatic... cum îi spune. Așa că poți învăța un câine bătrân trucuri noi! a ciripit Angela, cu gura plină de chipsuri.

– Cred că o să mă mulțumesc să am grijă de Bobby și de Otis, i-am răspuns, râzând.

– Referitor la asta...

Un chips a căzut pe podea, iar Angela s-a aplecat să-l ridice; dar, înainte ca ea să plonjeze sub masă, am zărit o sclipire de vinovăție străbătându-i fața.

– Am reușit să-l înscriu pe Otis la un club care funcționează după orele de școală. Se văita că toți prietenii lui mergeau acolo, și, ce să vezi, s-a eliberat un loc.

A revenit de sub masă.

– O să am mai mult timp pentru muncă acum. Otis începe de săptămâna viitoare. N-o să te mai bat mereu la cap.

Angela a continuat să turuie evitând să mă privească în ochi, dar atunci când, într-un final, și-a ridicat privirea, mi-am dat seama că nu mă mai puteam uita la ea și am început să împing frunze de rucolă în farfurie și să vânez măslinele.

– Păi, asta e bine. O să se bucure că e împreună cu prietenii.

Avea dreptate; cine și-ar fi dorit să stea cu o babă ca mine și să construiască împreună cu ea căsuțe din rămurele, pentru gândaci? Așa că am pierdut și biblioteca, și pe Otis, totul într-o singură dimineață.

– O să-l vezi în continuare în weekenduri, mi-a propus Angela. Și mai sunt și vacanțele școlare.

Bineînțeles. Vacanțele. Am găsit o ultimă bucată de pui îmbibat de maioneză și am străpuns-o cu furculița.

– Ți-a spus Sylvie că pleacă în Franța pe timpul verii?

Stupoarea mi s-a întipărit din nou pe chip.

– Toată vara?

– Da, mama ei trebuie să facă o operație și va sta cu ea ca să o ajute după intervenție. Angela s-a întins spre mine peste masă ca să-mi atingă mâna, dar era mai mult decât puteam îndura, așa că mi-am retras-o, ștergându-mă la gură cu un șervețel.

– Credeam că fratele ei locuiește în Franța.

– Așa e, dar se pare că e foarte ocupat în perioada asta. Așa cum se întâmplă de obicei.

– O, Doamne, biata ei mamă.

Mă simțeam vinovată pentru că prima mea grijă fusese propria-mi pierdere. Și pentru că mă încercase un sentiment de invidie față de această prezență din culise, care o putea chema pe Sylvie și putea fi cu ea timp de o întreagă vară însorită. Mă întrebam: dacă aș fi suferit o intervenție chirurgicală, oare Melanie ar fi venit să mă vegheze? Bineînțeles că da, și la fel și Octavia. Deși amândouă m-ar fi înnebunit. Am făcut multe progrese din vremurile în care mama mărșăluia pentru drepturile femeilor, dat tot noi ne ocupăm și acum, în cea mai mare parte, de îngrijirea celor apropiați.

Biblioteca, Otis, Sylvie. Am simțit cum fragila mea casă din cărți de joc se clătina. Mi-am pipăit perlele, agitată, amintindu-mi hotărârea luată de Anul Nou. Angela nu se reapucase de fumat. Cu toate acestea, părea mult mai bine acum, iar eu mă bucuram. Merita o viață fericită, nu una plină de regrete.

Am ajuns acasă, în special ca să mă bucur de primirea zgomotoasă a lui Bobby – ea avea nevoie de mine, iar eu aveam nevoie să știu că eram de folos cuiva. Dar în loc să ne fâțâim prin casă, am hotărât să ieșim la o plimbare ca să luăm amândouă puțin aer proaspăt și să ne eliberăm de lanțuri. Odată ajunse afară, ne-am trezit hoinărind către casa lui Sylvie. Pe ea am găsit-o în grădina din față, îngrijind straturile de verdeață. Când ne-a văzut, s-a oprit din activitatea frenetică de tăiere a crenguțelor și s-a luminat la față.

– Missy! Ce bucurie, intră să bem o cafea. Am făcut o prăjitură din dovlecel, ca modalitate de sfidare a crizei.

– Dar Aphra? am întrebat-o, strângând lesa lui Bobby.

– Nu-ți face griji, hoinărește pe undeva, măcelărind mici vietăți. Sylvie și-a aruncat foarfeca pe treptele ușii de la intrare și m-a condus înăuntru, unde ne-au întâmpinat Decca și Nancy. Au luat-o pe Bobby cu ele, ca să pună împreună la cale vreo poznă câinească, iar noi am rămas singure în bucătărie, unde, ca de obicei, se simțea aroma a tot felul de bunătăți.

Un pandișpan imens se lăfăia pe masa din bucătărie, acoperit cu o glazură de frișcă și presărat lejer cu bucăți minuscule de coajă de lămâie. Sylvie a luat o paletă de prăjituri și a înfipt-o în mijloc, tăindu-mi o felie enormă, pe care a așezat-o în fața mea, cu o linguriță alături.

– Poftim!

Pentru o vreme, am păstrat tăcerea, dintr-un soi de venerație față de prăjitura delicioasă. Fiecare mușcătură îmi sălta în gură asemenea unei bile dintr-un joc mecanic, prețuită de fiecare papilă gustativă. Stropul de acreală dat de lămâie tăia dulceața glazurii, iar granulația ei intensă îmi mângâia limba. Sylvie era un geniu, tot ceea ce atingea ea se transforma în ambrozie. Am observat că Bobby revenise lângă noi și saliva la picioarele mele. În mod obișnuit, i-aș fi dat și ei o bucățică, dar prăjitura asta era prea bună că să mă îndur s-o împart.

– Doamne, ce mă mai pricep, a spus Sylvie, lingându-și linguriița și lăsându-se pe spate în scaun, cu un oftat de satisfacție.

Am aprobat din cap, cu gura plină de pandișpan. Bobby m-a atins cu laba, ghearele ei zgâriindu-mi piciorul, iar eu am clătinat din cap înspre ea, mestecând și desfătându-mă în continuare. Așa că a tulit-o înapoi la Nancy și la Decca, aruncându-mi o privire oarecum ostilă la plecare.

– Ce mai e nou? m-a întrebat Sylvie, turnând cafea într-o ceașcă pe care a împins-o spre mine.

– M-au concediat de la bibliotecă, am mormăit, adunând cu linguriița ultimul rest de prăjitură.

– Nu! Cum naiba? s-a mirat ea, rămânând cu gura căscată de uimire.

– Reduceri bugetare. Deirdre nu știa cum să-și mai ceară scuze.

– Merde! Biata de tine, îți pare rău?

– Da, puțin.

Am făcut o pauză.

– O să-mi fie dor să am ceva de făcut.

Sylvie m-a privit peste marginea ceștii de cafea.

– Hmmm. Apropo de asta, aș vrea să vorbesc cu tine despre ceva. Desiderata Haber, săptămâna trecută...

– O, familia Haber mi s-a părut atât de drăguță. Bietul lor fiu.

– Da, bietul Sam, răsfățat fără putință de scăpare de părinți care îl iubesc și care se iubesc unul pe celălalt, l-a ironizat Sylvie, în timp ce strângea farfuriile și se îndrepta către mașina de spălat vase.

A continuat să vorbească, deși era cu spatele la mine.

– Oricum, am discutat, iar Desi a spus... mă rog, a menționat sper că nu te va deranja întrebarea...

– Dă-i drumul, am îndemnat-o, identificând o urmă de prăjitură pe masă și culegând-o între degetul mare și arătător.

– De ce nu mi-ai spus despre Leo? Habar n-am avut.

Auzeam câinii încăierându-se în sufragerie, scoțând mârâieli slabe și gemete în timp ce se luptau și se răsuceau. Chiar și fără să-i văd, puteam distinge glasul lui Bobby între cei trei. Firimitura de prăjitură mi-a căzut dintre degete și am fixat-o cu privirea, luptându-mă cu senzația de greață care mi se ridica în gât, mirosul mult prea dulce al glazurii asaltându-mi nările. Mâncasem prea mult. Simțeam cum Sylvie se uita la mine și mi-am făcut curaj să îi arunc o privire cu coada ochiului. Părea îngrijorată, ținând paleta pentru prăjituri într-o mână și un prosop de bucătărie în cealaltă. Am continuat să tac.

– Missy. Nu am vrut să fiu indiscretă. Îmi pare… foarte rău.

– Nu e nevoie. Sunt bine. Eu… eu trebuie să plec. Am promis să-l duc pe Otis în parc după-amiază.

Am coborât în vârful picioarelor de pe scaunul de bucătărie, orbecăind după poșeta mea și lesa lui Bobby.

– Mulțumesc pentru prăjitură, a fost delicioasă. Cândva trebuie să-mi dai și mie rețeta. Spuneam vrute să nevrute, simțind că trebuia să plec de acolo înainte să mă fac și mai tare de râs. Auzind clinchetul lesei, Bobby s-a precipitat în bucătărie, cu botul fremătând. Cu mâini tremurânde, i-am fixat lesa.

– O, dragă, îmi pare rău, nu am vrut… E doar… Te rog, nu pleca.

– Trebuie.

O lacrimă solitară mi-a alunecat pe obraz, dar a fost absorbită de blana deasă a lui Bobby. Cu capul plecat, am pășit de-a lungul holului către ușa de la intrare, știind că în urma mea venea Sylvie, plină de compasiune.

– N-ar fi trebuit să întreb, am auzit-o spunând. Dar doar am vrut să știi dacă simți vreodată nevoia să vorbești…

– Da, bineînțeles, am spus. Trebuie să plec.

M-am luptat să prind încuietoarea lesei și am deschis ușa cu putere, simțind voma ridicându-mi-se în gât. Târând-o pe Bobby după mine, am coborât treptele poticnindu-ne și am pășit apoi printre arbuștii de gard viu proaspăt toaletați, observând că primele ierburi de primăvară străpungeau, deja, solul. Am auzit ușa închizându-se în spatele meu, iar senzația de vomă m-a încercat tot mai tare în timp ce smuceam lesa lui Bobby. Am vomat imediat ce am trecut de primul colț, o pastă coagulată de culoare galbenă țâșnindu-mi din fundul gâtului și împroșcând caldarâmul. Bobby a adulmecat, precaut, și și-a ridicat privirea către mine, cu o expresie alertă și curioasă.

– Nu-ți face griji, am gâfâit, bâjbâind după vreo balustradă din apropiere, de care să mă țin. O să-mi revin într-un minut.

Am mai vomat de câteva ori, după care, asigurându-mă că nimeni nu mă văzuse în această ipostază umilitoare, am acoperit cu câteva frunze amestecul de prăjitură compromițător. Zărind terenul ei preferat pentru urinat, Bobby s-a pus rapid pe vine și și-a rezolvat treaba, iar eu am simțit din nou că mă încerca greața. Broboane de transpirație mi se scurgeau pe față, iar picioarele încă îmi tremurau de la efortul pe care îl făcusem ca să vărs. Când am pornit,

împleticindu-mă, spre casă, mi-a sunat telefonul.

– Ascultă, mă simt prost în legătură cu slujba ta și cu treaba cu clubul lui Otis, mi-a spus Angela imediat după ce am răspuns. N-am vrut să te întreb, căci petrecerile pentru copii sunt atât de al naibii de plictisitoare, dar vrei să vii la petrecerea lui Otis, duminică? Nu trebuie să faci nimic, doar să stai cu noi, să bei Prosecco și să asculți baloane care pocnesc. Cred că ți-ar plăcea să-l vezi pe Otis primindu-și tortul.

Mi-am adus aminte de prăjitura lui Sylvie, de felul în care strălucea pe masa din bucătărie, iar apoi de felul în care s-a prelins pe caldarâm ca o broască râioasă galbenă și scârboasă.

– Aș fi încântată, i-am răspuns Angelei, cu o voce răgușită. Mulțumesc pentru invitație.

– Nici o problemă. Deși nu cred că o să-mi mai mulțumești duminică, după ce o să faci zigzag printre drăcușorii ăia. O să-ți trimit toate detaliile într-un mesaj.

A închis, iar eu au băgat telefonul înapoi în geantă, simțindu-mă mai binedispusă și gândindu-mă că, poate, sentimentul destinului implacabil, care mă încercase în ultimul timp, avea să dispară în cele din urmă. Eram sigură că Sylvie nu avea să-l mai pomenească din nou pe Leo; am fi putut, pur și simplu, să uităm că se întâmplase vreodată. Câteodată e bine să nu te gândești la lucruri, facturi, convorbiri, certuri pentru că, astfel, le poți ține la depărtare pentru totdeauna. Dacă aș mai fi putut rezista doar puțin timp, situația avea să se îmbunătățească iar, și aș fi putut să uit din nou. Doar pentru puțin timp.

Capitolul 42

Dimineața de duminică și-a făcut apariția strălucitoare și senină, una dintre acele zile splendide, când simțeai că lumea se deschidea din nou după ce iarna o ținuse sub zăvor, iar pământul, cu vlăstari fragezi răsucindu-se din solul reavăn, se desfășura în fața ochilor noștri asemenea valului care revine la țărm. Când am ieșit cu Bobby la plimbare în acea dimineață, salutându-mi tovarășii ieșiți în parc cu câinii și inspirând aerul proaspăt asemenea unei băuturi energizante, mi-am recăpătat energia pierdută. După micile mele dezamăgiri din ultimele zile, eram bucuroasă să merg la petrecerea lui Otis, să îl aplaud pe când avea să sufle în lumânări, să îi ofer cadoul pe care stătusem atât de mult timp să-l aleg, să îl văd alături de prieteni. Aveam să absorb din energia și tinerețea lor, reîncărcându-mi bateriile. Ce mai contau facturile, telefoanele, oasele ramolite? Ziua abia începuse, soarele răspândea o lumină călduță, iar eu eram foarte entuziasmată și gata să merg la petrecere.

Șase ore mai târziu, eram entuziasmată că plecam. Nu știam că petrecerile pentru copii erau atât de groaznice. Pe vremea mea, fuseseră mult mai liniștite: câțiva prieteni, cârnați, felii de ananas pe băț și un tort Victoria din pandișpan pe care vârsta era scrisă cu bomboane Smarties. Mi-am adus aminte de una dintre petrecerile lui Mel, de luminile difuze și de așteptarea, cu respirația tăiată, a momentului în care aduceam tortul, de fețișoara ei strâmbându-se de concentrare și de nerăbdare. Își făcea mereu griji legate de momentul în care trebuia să sufle în lumânări:

„Dacă nu le sting pe toate deodată? O să mi se mai îndeplinească dorința?“

Astfel de întrebări o frământau cu multe zile înainte de petrecere.

La aniversarea lui Otis, Angela părea că invitase treizeci de gremlini alimentați cu combustibili chimici, alături de paznicii lor de la zoo complet lipsiți de interes, care funcționau pe bază de Prosecco. Micii monștri s-au dezlănțuit și au invadat sala strâmtă de festivități, în timp ce părinții lor dădeau șampanie pe gât și pălăvrăgeau despre prețurile locuințelor, ignorându-și cu totul odraslele îngrozitoare. Biata Angela se precipita de colo colo umplând paharele invitaților,

oferind măsline și luând ustensile ascuțite de bucătărie din mâinile micuților.

Am stat într-un colț, gândindu-mă că, din multe puncte de vedere, ceea ce se întâmpla acum îmi aducea aminte de petrecerea de la St. Botolph, unde îl cunoscusem pe Leo. Mult zăduf și mult zgomot, multe lucruri aruncate în toate direcțiile, în timp ce oamenii încercau să converseze despre nimicuri. De data aceasta, cel puțin, nu aveam să mai fiu ignorată pentru o altă femeie. Am smuls un pahar de la Angela și am sorbit o gură, ferindu-mă de o bucățică de morcov care mi-a șuierat pe la ureche. Unul dintre micii monștri și-a făcut apariția în fața mea urlând, cu fața acoperită de hummus ca de un fel de camuflaj de război. Ridicând paharul deasupra capului, am urlat și eu la el, primind câteva priviri dezaprobatoare din partea paznicilor grădinii zoologice. Cuminţit pentru scurt timp, micul monstru s-a dezmeticit rapid și și-a continuat tărăboiul, dărâmând un scaun și doborând un copil mai mic, după ce i-a aplicat un pumn bine sincronizat.

– Horatio! l-a mustrat, fără convingere, una dintre femei, înainte să vâneze o măslină și să-și continue conversația despre legile referitoare la obținerea unei autorizații de construcție.

Simțind nevoia să evadez, mi-am croit drum spre fundul sălii, în căutarea bucătăriei. Aici am dat de Angela, așezată la o măsuță, cu capul prins între mâini. Când am intrat, a ridicat privirea spre mine.

– A, tu erai. Nu-i așa că îți pare tare bine că ai venit?

S-a lăsat din nou pe spate și și-a apăsat tâmplele cu degetele.

– Ți-am spus că o să fie oribil.

I-am adus un pahar în care i-am turnat lichidul rămas pe fundul unei sticle de Prosecco.

– Nu pot să beau, trebuie să strâng după petrecere și să achit nota de plată. Ar fi trebuit să aduc un actor care să-i distreze, dar nu-mi permit. De cele mai multe ori părinții plătesc pe cineva care se deghizează, iar acea persoană își face apariția la petrecere și face tot felul de chestii, le flutură o eșarfă curcubeu stupidă pe sub nas și îi ține ocupați, dar costă destul de mult, sute de lire, iar eu m-am gândit așa: O să mă descurc singură, o să jucăm Dă-coletul-mai-departe și ne putem distra și singuri. Aiurea! s-a lamentat ea, luând o înghițitură de

Prosecco. Am cinci copii ai căror părinți nu au confirmat că aveau să vină, așa că nu mă așteptam să fie aici, iar acum nu am suficiente pungi cu cadouri pentru invitați, va trebui să le dau câte o bancnotă de cinci lire înainte de plecare. Doamne Dumnezeule! a continuat, luând încă o înghițitură. Și nici una dintre mame nu mă place, pentru că sunt mamă singură, iar ele cred că am de gând să le fur soții. Pe dracu'! Cu toții sunt niște nenorociți de bancheri, care stau peste program la slujbă ca să nu fie nevoiți să-și ducă odraslele la culcare și care se antrenează pentru maraton în weekend ca să se fofileze de la a avea grijă de copii, a încheiat ea, golind paharul. De ce am făcut din nou asta?

– Mammiiiiii.

Când ne-am întors amândouă, Otis stătea în cadrul ușii. Arăta cam abătut, iar imaginea lui îmbrăcat în noul său costum de robot m-a emoționat.

– Putem să ne jucăm Dă-coletul-mai-departe?

– Da, iubire, a sosit deja vremea?

Angela s-a ridicat în picioare, aranjându-și părul ciufulit. Otis s-a plimbat prin bucătărie, explorând absent.

– Unde e tortul? a întrebat el, vârându-și capul în frigider.

– Acolo, lângă chiuvetă, i-a răspuns Angela, în timp ce punea sticlele goale într-un sac pentru gunoi.

– Nu, nu e.

Angela s-a întors și a privit spre masă. Lângă chiuvetă era un platou învelit în staniol, dar nici urmă de tort.

– Unde e nenorocitul ăla de tort?

Angela a început să facă ture prin încăpere, dând la o parte farfurii de plastic și șervețele, deschizând frigiderul și, pe măsură ce disperarea atingea cote maxime, a aruncat o privire și în sacul de gunoi. După ce a terminat de cercetat toate dulapurile, a revenit la masă și, apucând una dintre margini cu ambele mâini, m-a fixat cu o privire sălbatică.

– Unde e tortul? a șuierat ea.

– Unde e tortul meu? a întrebat-o Otis, iar buza a început să-i tremure. Ai uitat să-l aduci?

– Nu, iubire, bineînțeles că nu am uitat, i-a răspuns Angela, întorcându-se către el. Mami o să-l găsească. Mergi și joacă-te cu copiii, și o să începem imediat Dă-coletul-mai-departe. L-a împins spre ușă, fără să țină cont de protestele lui, și s-a întors lângă mine, gâfâind.

– Deci tortul s-a dus pe apa sâmbetei. Avem nevoie de un altul.

– Unde a dispărut?

– Unul dintre diavolii ăștia mici l-a șterpelit. Mucoși nenorociți, sper să le stea în gât. Ascultă, avem la dispoziție o jumătate de oră, cel mult patruzeci de minute. Dacă îți dau bani, poți lua un taxi să mergi să-mi cumperi un altul?

– Desigur.

Eram speriată, dar, în aceeași măsură, încântată că mi se oferea un motiv ca să ies din cocina aia. Angela a băgat mâna în poșetă și a scos un teanc de bancnote.

– Uite, ia-i pe ăștia, ar trebui să ajungă. Trebuie să te întorci înainte de ora 5, altfel le scade cantitatea de zahăr din organism și o să alerge ca nebunii.

Mă simțeam puțin isterică, așa că am chicotit pe când luam banii și îi puneam în poșetă.

– Și, Missy... Trebuie să fie un tort în formă de robot.

Îndreptându-mă spre ușă, m-am întors, cu o expresie perplexă.

– Un tort în formă de robot?

– E în faza lui cu roboți acum, a dat Angela din cap, ursuză. Am stat până la ora 3 azi-noapte preparând glazură argintie și construind antene din Satellite Wafers. NU-L PUTEM DEZAMĂGI.

– Tortul robot vine imediat, am spus, inspirând adânc.

Norocul mi-a surâs, iar atunci când am ieșit din sala de festivități, clipind în lumina soarelui, un taxi negru a oprit pe cealaltă parte a drumului, cu lumina verde aprinsă. Repezindu-mă înainte, i-am făcut semn, așteptând până când șoferul a făcut o întoarcere în U ca să ajungă în dreptul meu.

– Unde mergi, dragă?

Instalându-mă pe bancheta din spate, am ezitat. Unde puteai merge ca să cumperi de urgență un tort în formă de robot, într-o după-amiază de duminică? Mi-am scos telefonul din geantă și i-am spus șoferului să o ia spre Upper Street, după care am sunat la singura persoană care, m-am gândit eu, m-ar fi putut ajuta să rezolv situația.

– Draga mea, sunt atât de bucuroasă că ai sunat, mi-a spus Sylvie. Îmi pare atât de rău de întâmplarea din zilele trecute...

– Nu te mai gândi la asta, i-am răspuns, pe un ton repezit. Am nevoie de ajutorul tău. Tortul aniversar al lui Otis a dispărut și trebuie să fac rost de un altul, dar Angela spune că trebuie să fie neapărat un tort în formă de robot. Am bani, da nu știu unde să merg.

– Unde ești?

– Într-un taxi, mă îndrept spre Upper Street. Trebuie să mă întorc până la ora cinci.

– Dă-mi două minute.

Ea a închis telefonul, iar eu m-am lăsat pe spate și mi-am pus centura de siguranță în timp ce străzile din Highbury se derulau în viteză prin fața ochilor mei.

– Pe asta n-am mai auzit-o până acum, a remarcat șoferul de taxi, privindu-mă în oglinda retrovizoare.

– O petrecere de ziua unui copil.

– Slavă Domnului că am trecut de etapa asta, a spus el, virând spre Canonbury.

Pe când mașina a trecut, bufnind, peste o serie de limitatoare de viteză, mi-a

sunat telefonul, pe care l-am înșfăcat cu brutalitate din poșetă.

– Așa, mi-a spus Sylvie. Ascultă cu atenție, o să spun asta o singură dată. Lângă Angel, e un magazinaș al unui prieten. Îmi e dator cu o favoare. Îți trimit adresa într-un mesaj, iar până ajungi acolo o să-ți pregătească ceva.

– Mulțumesc foarte mult.

– Nu-mi mulțumi, mulțumește-i lui Etienne Durand, unul dintre cei mai pricepuți patiseri de pe planetă. La revedere și noroc!

Am trecut în viteză prin străzile din Islington, iar șoferul era, de acum, total implicat în aventură, promițându-mi că avea să mă aștepte în fața magazinului cât timp trebuia să rezolv, înăuntru, ceea ce era de rezolvat. Șoferul mi-a povestit că cei trei copii ai lui erau adulți, răspândiți în diverse locuri de pe glob, având diverse stiluri de viață și profesii.

– Așa trebuie să se întâmple, nu? Au zburat din cuib, își văd de treburi!

Iar el și soția locuiau în Enfield și așteptau să devină bunici.

– Știu că nu o să-i vedem prea mult, așa împrăștiați pe tot globul cum sunt, dar e un lucru bun să-i ai, nu-i așa? Îmi place să-i văd în fotografii.

După ce am primit adresa, am intrat pe strada mărginită de un șir de case luxoase în stil georgian, unde fiecare fereastră avea un balcon precum cel al Julietei, după care am virat din nou, strecurându-ne pe o alee îngustă și pavată cu piatră cubică, unde fuseseră odinioară grajduri, care acum erau transformate în locuințe. La unul dintre capetele aleii, am dat de un magazinaș de cartier care părea ieșit din Aleea Diagon[72]. Pe firma de deasupra ușii se putea citi „La Durand“ scris cu litere de mână.

– Ești sigură că aici e o cofetărie? m-a întrebat șoferul, oprind în fața magazinului.

– Nu știu dacă proprietarul dorește să-i spună chiar așa, am răspuns, coborând din mașină și verificând sulul de bancnote.

Pășind cu grijă ca să nu mă împiedic de pietrele din caldarâm, am ciocănit la ușa neagră și lucioasă și am făcut un pas înapoi. După câteva secunde de așteptare

agonizantă, ușa s-a deschis, iar un bărbat înalt, îmbrăcat în negru, a scos capul prin deschizătura ușii, privindu-mă solemn.

– Sunt Millicent Carmichael, m-am bâlbâit. Sylvie Riche m-a trimis.

– Sunt Etienne Durand, mi-a răspuns el, făcând o plecăciune și invitându-mă înăuntru.

I-am făcut semn șoferului de taxi și am pășit în incintă.

Nu semăna cu nici unul dintre magazinele în care mai intrasem până atunci. Nu existau vitrine cu prăjituri. Ne aflam în ceea ce părea o cameră de zi elegantă, cu un șezlong la unul dintre capete și cu o masă rotundă de stejar în mijloc, înconjurată de scaune. Nu știu din ce cauză anume, dar îmi amintea de o casă funerară. Mi-am reprimat un rânjet.

– V-a spus Sylvie despre ce e vorba? Avem nevoie de un tort în formă de… robot.

– Da, mi-a explicat, a spus el, cu o grimasă de dispreț. Nu e ceea ce facem în mod obișnuit, dar ea e o prietenă foarte bună.

– Ce faceți de obicei?

– Oamenii stau aici, mi-a spus el, arătând spre masă. Iar eu le aduc... les gâteaux. Dacă așteptați aici, v-o aduc și pe a dumneavoastră.

S-a făcut nevăzut printr-o altă ușă din capătul îndepărtat al camerei; am așteptat, uitându-mă la ceas și bătând din picior. Mai rămăseseră douăzeci de minute. Peste patruzeci de bătăi din picior, el s-a întors ținând în mână o cutie imensă.

– Nu știți prin ce am trecut ca să fac asta, mi-a spus el, așezând cu grijă pachetul pe masă.

Am pășit în față, întinzând mâna ca să deschid cutia, însă domnul Durand mi-a dat peste mână.

– Nu-l deschideți înainte să ajungeți la petrecere.

Mi-am retras mâna, ascultătoare. Era foarte sever. Mereu mi-am imaginat că

proprietarii de cofetării erau mai binevoitori.

– Dar… am spus, după o mică pauză. Voiam doar să văd dacă e… un robot.

– E un robot, a pufnit el. E cel mai bun robot pe care o să-l vedeți vreodată.

Mi-a întins o altă pungă de hârtie.

– E o mică înflorituri pe care am adăugat-o, aveți grijă să nu uitați de ea.

– Cât vă datorez? l-am întrebat, simțind că mi se făcea un pic rău, căci, cu siguranță, teancul de bancnote pe care îl primisem de la Angela nu avea cum să fie suficient ca să acopere o astfel de cheltuială.

Însă el a îndepărtat întrebarea așa cum îmi îndepărtase și mâna.

– Nu e nevoi de bani. E o favoare pentru prietena mea, Sylvie.

Am simțit cum m-a luat amețeala de la sentimentul de ușurare amestecat cu jenă.

– Aveți mașina afară? m-a întrebat, întrerupându-mi exprimarea ezitantă a recunoștinței.

Am dat din cap în semn că da, iar el a luat din nou cutia, ordonându-mi să-i deschid ușa de la intrare. Am așezat amândoi cutia pe bancheta din spate a taxiului. Mi-am verificat ceasul. Cincisprezece minute. Mai aveam încă șanse să ajungem la timp, dar trebuia să mergem încet. În timp ce motorul s-a pus în mișcare, fața lui Monsieur Durand s-a ivit la una dintre ferestrele mașinii. El a ciocănit, iar eu am coborât geamul.

S-a aplecat amenințător către mine.

– Să-i spuneți lui Sylvie că suntem chit acum, da? Gata cu favorurile, da?

A zâmbit, iar dinții săi au scânteiat în întunericul din taxi. Semănau puțin cu niște colți.

– Îi voi spune cu siguranță.

Am tras aer în piept, iar capul lui Durand s-a retras. El a bătut în tabla mașinii, iar noi am pornit la drum.

– Să conduci cu grijă! i-am spus șoferului, care a aprobat cu un gest din cap și cu ochii fixați asupra drumului.

Inima mi-a tresărit cu fiecare limitator de viteză peste care am trecut pe drumul de întoarcere, dar cutia a rămas în poziție verticală. Am oprit în fața sălii de festivități la ora 4.56 după-amiaza. Angela se fâțâia de colo până colo în fața sălii. Coborând din taxi, am observat că avea în mână o țigară neaprinsă.

– O țin pentru că mă face să mă simt mai relaxată, mi-a spus. Cum te-ai descurcat?

– Nici nu mai știu, i-am zis, întorcându-mă către șofer. Derek, cât îți datorez?

Dar, încă o dată, teancul de bancnote mi-a fost respins.

– E gratis, mi-a răspuns el, vesel. Nu m-am mai distrat așa de tare de când am luat un tip costumat în Batman, care a întins un deget în față și mi-a spus: „Urmărește mașina aia!“

– Ooo, s-a minunat Angela. Urmărea un răufăcător?

– Ceva de genul ăsta, a spus Derek. Mergea la o petrecere a burlacilor, ne-a explicat el în timp ce ieșea din taxi și lua cutia cu tortul. Ei bine, unde vreți să pun asta?

M-am aplecat și l-am sărutat pe obraz.

– Mulțumesc mult de tot.

– Veniți prin spate, ne-a spus Angela.

Am cărat împreună tortul prin spatele clădirii, până în bucătărie. Cartonul argintiu gol era tot lângă chiuvetă.

– Nici o veste despre tortul original?

– E nemernicul ăla de Horatio, sunt sigură, a spus Angela, clătinând, morocănoasă, din cap. Are vopsea argintie în păr.

Derek a pus cutia pe masă, iar Angela a scos capacul și ne-am uitat cu toții

înăuntru.

– Să mă trăsnească...! a exclamat ea.

În cutie se afla cel mai minunat tort în formă de robot din câte văzusem vreodată. Ca să spun adevărul, nu văzusem niciodată până atunci un tort în formă de robot. Dar nici un altul nu ar fi putu depăși frumusețea acestuia. Era de un albastru viu, în poziție verticală, cu picioarele desfăcute, cu nasturi de un roșu aprins și cu un ecran de televizor pe piept, pe care scria „Otis“. Gura lui din lemn-dulce, cu dinți de glazură, ne zâmbea.

– Ce mai tort robot! a spus Derek, făcând un pas înapoi ca să îl admire mai bine.

– La dracu’, nu am lumânări, a spus Angela, scormonind prin sertare.

Mi-am adus aminte de „înfloritură“ și m-am uitat în punga pe care o țineam în mână. Înăuntru erau cinci lumânări și două artificii.

– S-a aranjat, am spus.

Am înfipt lumânările în picioarele întinse ale robotului, iar artificiile le-am aranjat de o parte și de cealaltă a capului, sub formă de antene. Uitându-mă la ceas, am văzut că era ora 5.02.

– E timpul, am adăugat.

– Tu ești cea care ar trebui să-l ducă, m-a îndemnat Angela. E doar meritul tău.

– Nu, eu vreau doar să privesc.

Am dat mâna cu Derek, spunându-i că speram ca nepoții lui să vină în curând pe lume, iar el a plecat prin ușa din spate, în timp ce eu m-am strecurat din nou în sală și am pornit în căutarea întrerupătorului.

Așa cum îi urmărisem și pe copiii mei cu zeci de ani în urmă, mi-am fixat privirea, prin întuneric, asupra fețișoarei lui Otis, care strălucea de entuziasm și de nerăbdare, cu trupușorul fremătând de bucuria momentului, așteptând, înconjurat de prietenii lui drăcușori. Chiar și părinții s-au oprit din pălăvrăgeala despre renovarea mansardelor suficient de mult timp încât să admire intrarea Angelei. Cu fața luminată de artificii, ea a zâmbit la „ooo“-urile și „aaa“-urile

care se auzeau din public, și a început să clipească mai repede, ca să-și oprească lacrimile, la vederea reacției lui Otis, care a scos un strigăt de uimire atunci când toată lumea a început să cânte. A suflat în lumânări, cu ochii bulbucați de la efortul de a pufăi și de a-și pune dorințe în același timp. Toată lumea a ovaționat după ce flăcările s-au stins, fumul purtând cu sine rugăciunile noastre către ceruri. M-am gândit la spusele lui Derek. Așa trebuia să se întâmple: ei să-și vadă de treburile lor, iar tu să te bucuri, pur și simplu. De ce am așteptat atât de mult timp ca să pot să fac asta? Am aplaudat și am ovaționat alături de restul invitaților, iar apoi, când luminile s-au aprins din nou, una dintre mame a scos un țipăt ascuțit:

– Horatio Lysander Swinton! a răcnit ea. Ce naiba e asta?!

Ne-am repezit cu toții spre ea pe când își deschidea poșeta, poșeta ei din piele cafenie, cu cataramă, care părea să fi costat o avere și care acum era plină cu rămășițele strivite ale unui tort de casă în formă de robot, cu antene din Satellite Wafer. În timp ce mamele celelalte s-au strâns în jurul ei bătând-o pe umăr pline de compasiune, mi-au ajuns la urechi, din direcția bucătăriei, hohotele de râs ale Angelei.

Părinții au început să-și ia la revedere, iar copiii și-au revendicat zgomotos pungile cu bunătăți, așa că Angela a revenit în grabă, doborâtă sub greutatea unei tăvi pline cu pachețele și, dându-și ochii peste cap, a calculat totalul copiilor și al pungilor. Și-a făcut loc prin mulțime, apucată de mâini nerăbdătoare asemenea unor gheruțe, care smulgeau, retrăgându-se apoi ca să-și analizeze și să-și compare prada. Stors de puteri, Otis s-a răsucit în jurul mamei lui asemenea unui pisoi, în timp ce ea scotocea prin ceea ce mai rămăsese pe tavă, repartizând cu generozitate cadouri, mângâind obrăjori și trăgând de codițe, în timp ce molfăia o acadea. Rezista în continuare fără să-și aprindă o țigară.

– Un tort minunat, a spus una dintre mame pe drumul către ieșire.

– L-am făcut chiar eu, a zis Angela, cu o față inexpresivă.

Mai târziu, pe când Otis stătea pe podea deschizându-și cadourile, ne-am retras în bucătărie, turnându-ne ultimele picături din fiecare sticlă de Prosecco și bârfindu-le pe celelalte mame.

– Am văzut câteva exemple de foarte proastă creștere! a spus Angela, tărăgănat, privindu-l pe Otis, care lălăia în timp ce smulgea ambalajul de pe o carte cu

abțibilduri Star Wars. Unul dintre ei –Tybalt sau Gawain sau ceva de genul ăsta – l-a mușcat pe un altul atât de puternic, încât ăluia i-a dat sângele. Iar mama lui s-a uitat la urma de la mușcătură și a spus: „Problema cu copiii dotați e că au atât de multă energie.“

Am chicotit, după care mi-am verificat ceasul.

– Trebuie să plec, e aproape șase și Bobby vrea, probabil, să iasă la plimbare. Te ajut să mai strângi pe aici?

Rămășițele tortului robot fuseseră depozitate lângă chiuvetă. Robotul ajunsese să fie tranșat fără milă, ca să fie pus în pungile de bunătăți.

– Nu, nu-ți face griji, nu mai sunt multe lucruri de făcut, iar în plus, ai fost eroina zilei.

– Nu chiar, Sylvie a fost.

– I-am păstrat o felie. E un tort al naibii de bun.

– L-am făcut chiar eu, am spus imitând-o.

Ea mi-a făcut cu ochiul.

– Trebuie să recunoști că merit să fiu lăudată, din moment ce al meu a sfârșit în poșeta Hermes a mamei Swinton.

Mi-am luat rămas-bun de la Otis și am luat-o pe jos către casă, bucurându-mă de seara care devenise mai strălucitoare pe măsură ce înaintam mai mult în primăvară. Am descuiat ușa și am intrat în casă, întâmpinată de Bobby, extaziată ca de obicei, cu Bruce Bunny atârnându-i de unul dintre colțurile gurii.

Ne-am început plimbarea și, pentru că era o seară atât de frumoasă, am premiat-o cu o tură rapidă în jurul parcului unde putea adulmeca în voie, bucurându-se de noile arome ale anotimpului. Ca de fiecare dată, îmi doream să fi fost și Leo aici, ca să ne bucurăm împreună, gândindu-mă la cât de mult ar fi îndrăgit-o pe Bobby, la cum ar fi ajuns să o adore la fel de mult ca mine, cu ciudățeniile și poznele ei, cu felul ei de a aborda viața impetuos și cu capul înainte.

Soarele a apus peste vegetația din ce în ce mai abundentă, iar eu am analizat

evenimentele zilei, chicotind singură atunci când mi-am adus aminte cum șterpelise Horatio tortul, ceea ce a dus la periplul meu prin lumea dubioasă a patiserilor francezi. Râsul mi-a pierit de pe buze pe drumul de întoarcere, atunci când Bobby, cu un urlet brusc, care îți înghețа sângele în vine, s-a repezit înainte. Peste drum era o pisică, dușmanul ei de moarte, cu coada unduind în vânt în timp ce privea, impasibilă, de la înălțimea locului în care se afla cocoțată. Cu un alt mârâit sugrumat, Bobby s-a smucit în spate și, așa cum făcuse și la nunta lui Mel, a scăpat din lesă, țâșnind direct în stradă, în căutarea dușmanului.

Totul s-a derulat foarte rapid. O mașină apărută de nicăieri, Bobby un talmeș-balmeș de maro și de galben traversând în viteză strada, orbită de strălucirea unui obiect din metal roșu aprins și argintiu, care a izbit-o. Am rămas încremenită pe trotuar, în stare de șoc, făcând eforturi să procesez ceea ce se întâmplase. Apoi, cuprinsă de disperare, m-am prăbușit la pământ, cu pietricelele scrâșnindu-mi sub genunchi. Mașina a oprit în scârțâit de frâne, șoferul a coborât și a dat roată vehiculului, tot mai speriat, până ce a găsit sărmanul ei trup strivit. M-am gândit la tortul robot, care stătuse aranjat impecabil în cutia lui, și care după aceea ajunsese sfârtecat în bucățele, lângă chiuvetă. Intact, într-un moment; spulberat, în momentul următor. Desfăcut, eliberat, distrus.

Cineva a țipat de pe cealaltă parte a străzii, și am văzut o siluetă repezindu-se și aplecându-se deasupra lui Bobby. Atunci m-am pus în mișcare; nimeni în afară de mine nu o putea atinge. Am alergat în mijlocul străzii, m-am ghemuit lângă ea, i-am luat în brațe trupul însângerat și frânt și am legănat-o ca pe un copil înainte de culcare, fredonând lângă urechile ei mătăsoase și îngropându-mi pentru ultima dată fața în coama ei lucioasă. Avea ochii deschiși; privirea aceea ciocolatie care reușea să mă înduioșeze atunci când mă implora să-i dau bunătăți. Trupul ei era cald încă, cel mai cald lucru din viața mea. Bobby a mea, câinele pe care nu l-am vrut, care nu-mi aparținea de drept, dar care era cu adevărat al meu într-un fel pe care nu-l mai simțisem niciodată față de altcineva.

– Te iubesc, te iubesc, te iubesc. Te rog, întoarce-te!

Am plâns cufundată în blana moale de pe gâtul ei, dar nu am primit nici un răspuns și am simțit însăși esența ei risipindu-se, un abur care se răsucește și dispare în adierea primăverii.

Am rămas așa o vreme, cu șoferul bâlbâind cuvinte de regret peste capetele noastre, în timp ce ne legănam împreună, petalele de flori de cireș plutind în

jurul nostru asemenea fulgilor de nea. În cele din urmă cineva, să fi fost Phillip, sau, poate, Simon? – și-a făcut apariția și m-a ajutat, promițând că avea să o ducă pe Bobby acasă. În timp ce mă luau cu ei, am zărit pisica. Stătea tot acolo, uitându-se la noi și unduindu-și coada asemenea unei pisici-de-mare ascunse în nisip.

Capitolul 43

La o săptămână după ce Leo a primit diagnosticul, am hotărât să mergem să vedem un foc de artificii.

Petrecuserăm mai multe zile doar în casă, Leo în biroul lui, iar eu în camera de zi, rătăcind din când în când pe hol, cu mâna deasupra mânerului ușii lui, animată de dorința de a intra, dar fără să știu ce i-aș fi putut spune atunci când aveam să fiu înăuntru. Îl auzeam mișcându-se prin încăpere, mutând hârtii și cărți, ascultând Bach, iar câteodată un lucru îngrozitor, plângând. Ar fi trebuit să intru atunci, dar nu știam cu ce cuvinte să-l consolez, căci și eu mă prăbușisem în hău. Ce i-aș fi putut spune celui care îmi era soț de peste cincizeci de ani, sfâșiat fără milă de această maladie îngrozitoare? Am făcut, așadar, curățenie în bucătărie și am gătit niște mâncăruri copioase, care au aromat întreaga casă, dar care nu l-au tentat să coboare să le guste.

Atât de multe lucruri nespuse între noi. În timp ce frecam și amestecam cu furie, cuvintele îmi răsunau în creier, zbătându-se să fie rostite. Știam însă că nu aveau să iasă așa cum trebuia. Le-am reprimat, după cum făcusem mereu. Când am auzit zgomotul discret al plicurilor ce cădeau în cutia poștală, am mers să iau scrisorile, să le depozitez undeva, să scap de ele. Pe preșul de la intrare am găsit ziarul local, Gazzette. L-am ridicat, pregătită să-l arunc la gunoi, însă m-am trezit, în schimb, așezându-mă pe un scaun la masa din bucătărie și răsfoindu-l, absentă. Agitația și preocupările banale ale comunității m-au consolat pentru o secundă – cineva, undeva, își făcea griji pentru școlarii care hoinăreau prin fața unei piscine publice; altcineva milita pentru iluminarea suplimentară a unei proprietăți; un articol vorbea despre lipsa coșurilor de gunoi pentru câini. Viața mergea mai departe chiar dacă în lumea noastră totul încremenise.

O asociație a locuitorilor din zonă organizase un spectacol cu focuri de artificii într-o piață din apropiere. Pe când trăiam în Cambridge, am fost la un eveniment pus în scenă la Midsummer Common și mi-am amintit cum mă sprijinisem de trupul reconfortant al lui Leo, amândoi cu privirile ațintite în sus, aburul respirațiilor noastre împletindu-se în frigul înțepător. Părea o imagine încurajatoare, pe care să o păstrez, sau poate chiar una pe care să mi-o readuc în

memorie. Așadar, i-am dus ziarul și l-am găsit la biroul lui, cu capul sprijinit în mâini. Când și-a ridicat privirea, avea cea mai descurajată expresie pe care i-o văzusem vreodată pe chip. Am vrut să-l iau în brațe, să șterg urmele disperării și să-i reconstruiesc conștiința sfărâmată într-o nouă structură, mai rezistentă, cu șuruburi și piulițe. În schimb, i-am fluturat ziarul prin fața ochilor și i-am zis:

– Ar trebui să mergem aici.

– Tot mai sus, sus, a spus Leo expresia lui preferată, doar că de data asta a rostit cuvintele în ordine inversă.

Am încercat să nu tresar.

În noaptea spectacolului, am mers agale spre piață având grijă să nu alunecăm pe covorul de frunze putrezite care acoperea caldarâmul. La un moment dat, Leo m-a luat de mână, dar nu mi-am dat seama dacă era ca să mă împiedice să cad sau ca să-și găsească el un punct de sprijin.

– Ce noapte frumoasă! mi-a spus.

Am privit spre secera argintie a lunii, care strălucea în întuneric. Asemenea lui Leo, ea dispărea încetul cu încetul, până când nu avea să mai rămână decât o crăpătură îngustă prin care să pătrundă lumina. În curând avea să fie prea târziu. Și câte lucruri rămăseseră nerostite între noi.

Când am ajuns, părea că tot cartierul își făcuse apariția la locul evenimentului, fâțâindu-se prin piață și ținând în mâini pahare de plastic pline cu punci. Unii dintre cei din public țineau artificii, care semănau cu niște baghete strălucitoare pe care le agitau în întuneric, asemenea unor dirijori care scăpaseră lucrurile de sub control. Simțeam miros de hotdog, de fum și de caramele, și eram recunoscătoare pentru acel atac asupra simțurilor. Aceleași mirosuri, aceleași tradiții, aceleași așteptări, an după an. Ceva de care să mă pot agăța pe când celelalte lucruri scăpaseră de sub control.

Așa cum făceam de atât de mulți ani, din vremea în care fuseserăm îndrăgostiți, proaspăt căsătoriți sau tineri părinți asaltați de țipetele copiilor, și până acum, când eram un cuplu în vârstă care încerca să se pună la adăpost de furtuna diagnosticului, ne-am sprijinit unul de celălalt și am privit în sus atunci când cerul a început să trosnească și să pocnească deasupra noastră. Ca întotdeauna, priveam cu uimire spectacolul, și mi-am dat voie să mă cufund în plăcerea

primitivă a acelor stele atât de strălucitoare care licăreau și se revărsau în valuri, iar apoi dispăreau, însoțite de un abur efervescent ce se ridica în rotocoale, acompaniat de strigătele și uralele mulțimii.

Iar când inima a început să-mi bată în același ritm cu fiecare detonare, am simțit cum un fel de demon prinsese să-și croiască loc în sufletul meu. Focul și caracterul imediat al acelui moment. Atât de multe lucruri rămase nespuse. Mi-am dat seama că nu puteam răbda să nu rostesc cel mai important lucru, secretul pe care îl purtasem cu mine în toți acei ani, dintr-odată, devenise imperativ, ca lucrul care nu putea fi rostit să fie împărtășit înainte să fie prea târziu. Cuvintele îmi stăteau pe limbă, mai trebuia doar să le rostesc. Să le rostesc. Bertie.

Numele lui îmi clocotea în gât în timp ce mă gândeam dacă să vorbesc sau nu. Puterea mi se scursese din picioare. Îl simțeam pe Leo în spatele meu, proiectându-se peste mine, și m-am întors pe jumătate ca să-l privesc, ca să îmi dau seama dacă era într-adevăr momentul. Avea capul dat pe spate, cu ochii ațintiți către cer, semănând atât de mult cu Leo cel din tinerețe, cel care mă părăsise, cel care n-avusese habar de dezastrul pe care îl lăsase în urmă încât m-am retras din nou de pe marginea prăpastiei.

Totul s-a încheiat în douăzeci de minute. Focul de artificii, dar și momentul meu de nebunie. Spectacolul s-a terminat printr-o serie rapidă de pocnituri, trosnituri și fluierături, un cor de „Aaaa!“ din mulțime și o ploaie finală de explozii orbitoare. Leo m-a luat din nou de mână și, fără să schimbăm nici un cuvânt, am pornit înapoi, în timp ce artificiile explodau și trosneau peste tot în jurul nostru. Încă mai resimțeam spaima confesiunii pe care fusesem atât de aproape să o fac, iar zgomotul pocnitorilor m-a făcut să îmi aduc aminte de nopțile acelea în pivniță cu Fa-Fa, fior și groază, întuneric și lumină, adăpost și pericol, ficțiune și realitate, toate revărsându-se și împletindu-se până când nu îți mai puteai da seama care era una și care era cealaltă.

Când am ajuns din nou acasă, ne-am oprit la intrarea principală, desfătându-ne cu încremenirea înghețată a aerului și cu bucuria unei case călduroase, dar, atunci când Leo a întins mâna ca să deschidă poarta, i-am zis, fără să vreau:

– Trebuie să-ți spun ceva.

Mâna i-a rămas suspendată în aer și, în fracțiunea aceea de secundă, înainte ca el să se răsucească spre mine, am simțit deodată că știa ce avea să urmeze.

Întrebarea lui plutea nerostită între noi, dar am trecut peste acest moment și am continuat:

– A existat un copil, sau, cel puțin, începutul unei vieți de copil.

Expresia de pe chipul lui părea la fel de indescifrabilă precum o casă cu toate ferestrele acoperite. Am continuat, bâlbâindu-mă:

– În 1956. Ai plecat. Iar eu... nu mi-am dat seama.

A luat mâna de pe poartă, dar nu a rostit încă nici un cuvânt.

– Am fost teribil de speriată. Știi cum era în vremurile acelea. Și am crezut că nu aveam să te mai văd niciodată. Așa că nu am spus nimic. Apoi te-ai întors...

Ochii lui erau asemenea unor despicături în întuneric, țăndări de semilună.

– Ce s-a întâmplat cu copilul?

Sărisem peste marginea prăpastiei, dar acum ne legănam amândoi deasupra unui hău și mai adânc.

– Eu... noi... am făcut avort, am spus, cu un nod în gât. Eu și cu mama. În vara aceea, după prima noastră... Am crezut că plecaseși pentru totdeauna de lângă mine.

Și-a apăsat degetul mare și arătătorul pe baza nasului, încercând să înțeleagă ceea ce-i spusesem.

– De ce îmi spui toate astea acum? m-a întrebat, încovoindu-și umerii precum cineva care suferise o înfrângere.

– Îmi pare rău, i-am răspuns, ezitând. Trebuia să-ți spun. Înainte… înainte să fie prea târziu.

Lacrimile mi-au inundat obrajii, iar mâinile răsuceau eșarfa.

– Numele lui era Bertie, am șoptit. Nu voi uita niciodată. Și nici nu mă voi ierta. Dar simțeam că trebuie să știi.

– Înainte să nu mai fiu eu, mi-a răspuns el, aspru. Ce mai urare de drum bun!

Și-a trecut o mână peste față ca și cum și-ar fi șters informații din memorie.

– Îmi pare rău, am spus. Dar m-a îndurerat profund. Ceea ce am făcut. Iar apoi, am regretat că nu ți-am spus. Nu vreau să mai fie nici un secret între noi. Îmi pare rău. Te… te iubesc!

Artificiile, dezlănțuite peste tot în jurul nostru, au încetat brusc, în aer așternându-se o liniște în care se auzea doar respirația mea întretăiată. Ochii lui Leo erau închiși, după care el a oftat, asemenea unui stejar uriaș care-și scutura ultimele frunze de toamnă.

– Îmi pare rău, a spus, privindu-mă în cele din urmă. Doar că… sunt multe informații de asimilat. Nu știu ce să spun. Nu știu ce vrei să spun.

Am întins mâna către el.

– Nu știu ce vreau să spui. Știu doar că aveam nevoie să îți spun.

Pocniturile au început din nou. A ezitat o secundă, după care mi-a luat mâna și a ținut-o într-a lui.

– Problema noastră n-a fost lipsa scânteilor de pasiune, nu-i așa, Missy? Problema noastră a fost mereu faptul că ar fi trebuit să fim sinceri unul cu celălalt, mi-a spus, aproape ca pentru sine.

Am aprobat din cap, căci nu știam dacă mai eram în stare să rostesc vreun cuvânt. El mi-a strâns degetele în mâna lui.

– Vino, hai să intrăm și să bem ceva cald. Nu mai pot gândi limpede aici, afară.

Am intrat, tropăind și frecându-ne mâinile ca să ni le încălzim, în timp ce ne scoteam hainele. Leo a mers să pună ceainicul pe foc și, mai degrabă ca să am și eu o ocupație, m-am îndreptat spre camera de zi și am început să aprind focul, mototolind bucăți de ziare și aranjând surcelele ca și cum o poziționare atentă ar fi restabilit ordinea în întreg universul. Eram pe punctul să aprind flacăra, când Leo a intrat în încăpere cu două căni aburinde, pe care le-a așezat pe măsuța de lângă canapea. Dându-mă într-o parte, a îngenuncheat, rigid, ca să potrivească focul, ținându-și mâinile cu pielea încrețită în apropierea flăcărilor săltărețe. Mâini greoaie, exact ca ale lui Fa-Fa.

M-am ridicat, la fel de înțepenită, și am mers să mă așez lângă băutura mea caldă, privindu-l în timp ce-și făcea de lucru cu vătraiul, punând încă un buștean deasupra. Apoi s-a ridicat în picioare și și-a frecat mâinile una de alta.

– Să bem, așadar!

S-a așezat lângă mine, pe canapea, și am stat o vreme în lumina focului, sorbind din cacao. Pocniturile și țipetele continuau afară, dar noi stăteam confortabil în învelișul nostru protector. În cele din urmă, Leo a terminat de băut, a pus cana jos și s-a întors spre mine, întrebător:

– Ei bine, Missy? Ce anume voiai să-mi spui?

Seria de explozii care s-a auzit afară a acompaniat șocul pe care l-am resimțit în acel moment. M-am prefăcut că îmi sorbeam băutura, deși o terminasem de mult. Atât de multe lucruri nespuse. Apoi spuse. Apoi nepuse din nou. Un șuvoi de tristețe și de rușine m-a străbătut în timp ce mi-am ațintit privirea la focul strălucitor, străduindu-mă să-mi rețin lacrimile și întorcându-mă spre Leo cu un zâmbet fals.

– Nimic, dragul meu, am spus, prefăcându-mă din nou că luam o sorbitură. Absolut nimic.

Capitolul 44

Phillip mi-a adus-o pe Bobby acasă și am îngropat-o în grădină, lângă trandafiri. Denzil a săpat groapa, iar noi ne-am strâns în cerc în timp ce era înmormântată. Sylvie a cumpărat un mic arbust de chiparos, pe care l-am plantat deasupra, deși nici ea, nici eu nu aveam să stăm vreodată la umbra lui.

Angela l-a adus pe Otis, căci voia ca el să știe ce înseamnă moartea, dar nu am putut răbda să-i văd fețișoara sfrijită privindu-ne pe când aruncam pământ cu lopata peste micuța movilă de pământ. Așa că am privit în jos, la un vierme care scormonea prin pământul afânat, și m-am gândit la cum să îndepărtez marginile sandviciurilor pe care trebuia să le ofer mai târziu.

Lui Bobby i-ar fi plăcut micul său priveghi și ar fi rătăcit de colo colo, adulmecând în căutarea unor resturi de mâncare. Le-am servit celor câțiva oaspeți rulouri cu șuncă și cârnați, deoarece fuseseră preferatele ei, și am vorbit despre ce câine minunat a fost, un alt lucru care i-ar fi plăcut și ar fi stat cu capul aplecat într-o parte, așa cum făcea când își auzea numele.

Cel mai groaznic moment a fost atunci când a sunat soneria, iar în pragul ușii a apărut Felicity. Angela îi telefonase că să-i dea vestea, iar durerea mea era acum amplificată de sentimentul de vinovăție, fiind nevoită să recunosc din nou că Bobby nu era câinele meu, că fusesem loco parentis și că eșuasem în îndatoririle mele. Eram îngrijorată că Felicity ar fi putut fi furioasă pe mine, dar, pe când ne priveam lung una pe cealaltă, stând nemișcate în holul casei mele, mi-am dat seama că avea obrajii brăzdați de urme de rimel, așa cum fuseseră prima și singura dată când o văzusem, și că, ceva mai mult de atât, ea avea mâinile întinse către mine. Într-o clipă i le-am luat într-ale mele, deși m-am temut că, dacă începea să vorbească, asta m-ar fi dărâmat complet.

– Millicent, îmi pare foarte rău.

Angela și-a făcut apariția din bucătărie, dar, văzându-ne, și-a pus un deget pe buze și ne-a făcut semn către camera de zi. Ne-am așezat pe canapea și, cu o voce stinsă și precaută, i-am povestit ce se întâmplase. Nu mai era la fel de slabă

pe cât mi-o aminteam și îi dispăruse privirea aceea inexpresivă pe care o remarcasem la cafenea. Cred că eu aveam, în schimb, acea privire.

Mi-era greu să o aud exprimându-și recunoștința. Îmi tot mulțumea pentru că o luasem pe Bobby, ca și cum ar fi fost o povară imensă; ca și cum eu i-aș fi făcut ei o favoare, și nu invers.

– Mai e un lucru pentru care vreau să-ți mulțumesc, mi-a spus ea, după ce Angela a intrat în vârful picioarelor, aducându-ne câte o ceașcă de ceai. Ceea ce i-ai spus lui Adrian.

În timp ce vorbea, s-a uitat la șiragul meu de perle, dar eu m-am simțit mai degrabă jenată decât mulțumită; Missy cea care îi înfruntase soțul era o cu totul altă femeie față de ființa rațională și rigidă care stătea acum în fața ei. Perlele mă făceau să-mi fie jenă gândindu-mă că eu, o bunică de optzeci de ani, stătusem în stradă, dezgolindu-mi pieptul în fața tuturor. Doar gândul mi se părea vulgar și fără sens. Felicity mi-a spus cât curaj îi insuflase întreaga poveste, în timp ce mie mi-a venit să intru în pământ de rușine și m-am întrebat dacă ar fi trebuit să mai pun niște rulouri cu cârnați la cuptor.

Apoi, cum stătea așa, răsucind un șervețel în jurul degetelor, m-am trezit spunând, cu o voce șoptită și răgușită, care părea să aparțină altcuiva:

– Vorbeam cu ea.

– Ce? m-a întrebat Fix, aplecându-se în față ca să audă mai bine.

– Vorbeam cu ea. Bobby. Bob. Vorbeam... Îi spuneam totul. Mă asculta. Înțelegea.

– O, Millicent, așa fac cei mai buni câini.

Ceaiul se răcise. Luând o înghițitură, m-am înecat și m-a apucat un acces de tuse, iar lacrimile, pe care mă străduisem atât de mult să le rețin, au șiroit libere în timp ce tușeam, luptându-mă cu senzația de vomă. Zgomotul a adus-o pe Angela înapoi în încăpere, ca să vadă ce se întâmplase. A scos-o pe Fix din sufragerie ca să-i facă cunoștință cu ceilalți invitați care o iubiseră pe Bobby, lăsându-mă singură ca să-mi revin.

După ce au ieșit, am stat o vreme gândindu-mă la Leo și la cea mai recentă

scrisoare, pe care o primisem în acea dimineață, iar când am terminat de reflectat la aceste lucruri, m-am ridicat și m-am întors în bucătărie, unde Angela și Sylvie făceau curățenie. Am pus în frigider rulourile cu cârnați pe care nu mai apucasem să le coc la cuptor și am învelit în staniol niște sandviciuri cu șuncă rămase intacte, gândindu-mă că ar fi mers servite mai târziu, la cină. Când am închis frigiderul, de pe ușă a căzut unul dintre desenele făcute recent de Otis cu mine și cu Bobby stând în fața casei. Cu lipsa de perspectivă specifică celor mici, câinele fusese desenat ajungând până la ferestrele celui de-al doilea etaj. Oare amintirea lui Bobby avea să se profileze la fel de mare și în restul zilelor care îmi rămăseseră de trăit? Otis mă desenase tot cu părul lung.

Nerăbdătoare să rămân din nou singură, le-am îmbrățișat pe Angela și pe Sylvie de bun-rămas, abia auzind promisiunile pe care ni le-am făcut. După ce au ieșit, am revenit în bucătărie și am scos sticla de vin, ascultând tic-tacul ceasului și liniștea dintre bătăi. Mi-am turnat un pahar, apoi un altul și încă unul.

Am luat sticla și m-am așezat în camera de studiu a lui Leo, în scaunul lui, mângâindu-i biroul în timp ce sorbeam din vin. Dintr-odată, m-am ridicat, m-am dus spre rafturile cu cărți și am început să scot volumele scrise de el. Ucigașii unei regine, pe care îl considera „superproducția“ lui. Scrisă la presiunea editorilor, urâse atât munca la această carte, cât și rezultatul. Apoi, Cele trei ambiții ale lui Archibald, despre Archibald Roseberry. Un alt prim-ministru din timpul reginei Victoria, despre care cu cât afla mai multe, cu atât mai mult susținea că-l disprețuiește. Apoi, Primul Victorian biografia lui Disraeli, considerată de unii drept cea mai valoroasă lucrare a lui Leo. Le-am scos pe toate, una câte una, până când am ajuns la Criza din budoar, prima lui carte, cea din vânzarea căreia ne-am cumpărat canapeaua. Când am tras-o din raft, mi-a alunecat din mână, căzând pe podea, iar dintre paginile fluturânde a căzut o bucată de hârtie. Când am zărit scrisul săltăreț al lui Leo înșirat de-a lungul paginii, am simțit cum m-au trecut sudori reci, de speranță amestecată cu disperare, nerăbdătoare să citesc și speriată de ceea ce aveam să descopăr.

Am dus-o la birou și am despăturit-o pe toată lungimea ei, cu mâini tremurânde.

„Dragă Missy“, am citit. M-am oprit, apoi. Scrisoarea îmi era adresată. Ultima lui scrisoare.

Capitolul 45

Dragă Missy,

Mă pot gândi la atât de multe motive pentru care mi-aș fi dorit să nu fiu nevoit să scriu această scrisoare. Primul e cel evident – trebuie să o scriu cât încă mai sunt în stare. În cele din urmă, ceața mă va învălui și mă va înghiți pe de-a-ntregul, iar apoi Leo cel pe care îl cunoșteai va dispărea definitiv. Așa că, atât timp cât am această scurtă și înfricoșătoare perioadă de luciditate, trebuie să spun lucrurile care trebuie spuse. Iartă-mi scrisul dezordonat, nu am avut prea mult timp la dispoziție. Nu m-am grăbit ca să o termin mai repede, ci ca să mă asigur că e scrisă așa cum trebuie înainte să fie prea târziu.

Mai întâi, problema banilor. Horace Simmonds va supraveghea investițiile noastre, care ar trebui să ne fie suficiente o vreme bună de aici încolo, dar dacă va trebui să iei vreo decizie, procedează așa cum crezi de cuviință. Nu-ți face griji pentru mine, în curând nu voi mai putea lua decizii la acest capitol. Să știi că oricare va fi hotărârea ta, ai binecuvântarea mea.

În al doilea rând, Melanie și Alistair. Îmi pare rău că nu te-am avertizat de planurile lui Alistair, care pentru mine erau evidente. M-am gândit că poate nu aveau să devină realitate, dar acum, că totul e hotărât, te rog, Missy, atunci când vor pleca în cele din urmă, ia-ți rămas-bun cu zâmbetul pe buze. În ziua în care l-am dus să se cazeze în acele groaznice cămine studențești de la Selly Oak, nu-mi mai amintesc ce am mâncat la micul dejun azi-dimineață, dar îmi amintesc fața ta din după-amiaza aceea, degetele tale care îl țineau strâns de tricou. Ai zâmbit atunci, ai fost foarte curajoasă, iar acum trebuie să fii din nou. Pentru că dacă nu o faci, îl vei pierde oricum.

După ce pleacă, pune-ți baza în Melanie. Mereu a fost fata tatei, nu-i așa? Din momentul în care a venit pe lume, micuțul meu arici creț. Dar știu că ghimpii ei te-au iritat. Ție ți se pare un caracter dificil din aceleași motive care pe mine mă fac să o admir atât de mult: îmi amintește de tine. Încearcă să te recunoști în cele mai mari calități ale lui Mel și bazează-te pe ele ca să te ajute să depășești această situație. Ea va fi sprijinul tău.

Eu nu merit un astfel de elogiu. Unul dintre cele mai mari regrete ale mele este că nu ți-am fost un soț mai devotat și mai sincer. Cum stau aici, printre toate cărțile pe care le-am scris, mă întreb dacă n-aș fi putut scrie mai puțin și să fiu în schimb mai mult timp prezent. Tu ai fost mereu acolo, mereu prezentă, mereu iubitoare, oricât de mult ai încercat să o ascunzi, în timp ce eu... ei bine, poate că soarta mi-a hărăzit să fiu ceea ce trebuia să fiu, mereu absent.

Un alt mare regret – motivul principal pentru care n-aș fi dorit să scriu acest bilețel – este că te-am dezamăgit. Mi-am adus aminte de Bertie. În noaptea aceea în care mi-ai mărturisit, am procedat greșit. Șocul veștii, furia și durerea... apoi totul a dispărut într-una dintre acele furtuni îngrozitoare, când totul se încețoșează și abia mă mai pot agăța de propria-mi persoană. Dar mi-am amintit, încetul cu încetul, și am refăcut din nou toată povestea. Îmi amintesc, deci, că mi-ai povestit despre el. Și îmi pare teribil de rău că nu am putut spune atunci ceea ce pot scrie acum: nu te mai gândi la asta. Vina, durerea, pierderea – toate poverile acestea nu trebuie să le duci singură. Îmi asum responsabilitatea acum, iar când nu voi mai fi, o voi lua cu mine.

Am petrecut momente atât de fericite, tu și cu mine, și vreau să ți le amintești mereu. Ne-am descurcat mai bine de o jumătate de secol, iar acesta e un lucru pe care nu-l regret. Mereu ai fost aleasa, Missy. Cea pe care am zărit-o într-un colț al încăperii de la petrecerea St. Botolph, sorbind din vin, atât de stingheră. Cea care se plimba pe Sidgwick Avenue, cu raze de soare în părul ondulat. Cea care se legăna în brațele mele în pivnițele de la Union, cu lacrimi pe obraji. Ai crezut că nu observ, dar am observat. Doar că n-am spus niciodată. N-am spus niciodată.

Îmi pare rău pentru toate lucrurile pe care nu le-am spus, pentru tot ceea ce nu am fost. Dar sper că nu regreți. Nu-ți petrece restul vieții simțindu-te vinovată sau smerită, mergi mai departe. Sus, tot mai sus, doamnă Carmichael. Voi uita de existența ta, ai permisiunea să faci același lucru. Mergi mai departe. Un lucru să ții minte: am fredonat, probabil, melodii diferite, iar câteodată am cântat fals, dar cred că ne-am armonizat destul de bine la final. Nu crezi?

Capitolul 46

Vinul de Xeres fusese mereu nepenthe-ul meu, cel mai bun remediu împotriva tristeții, care amorțea orice – durere și conflict. După ce am citit scrisoarea de la Leo, mi-am turnat încă un pahar, mi-am pus haina cea neagră, veche, nu parka pe care o primisem de Crăciun și am ieșit din casă.

Nu era o plimbare lungă și, de altfel, era un drum pe care îl făceam destul de frecvent. Am mers pe traseul obișnuit, de-a lungul micii alei și pe bulevard, până când am ajuns la o clădire lungă, nu foarte înaltă, cu lambriuri de lemn la parter, iar, la al doilea etaj, cu cărămizi roșii. O aleseserăm împreună, iar Leo făcuse glume despre cărămizile roșii; încă mai glumea pe atunci. Întotdeauna m-a făcut să râd, încă de la bun început. Chiar și dacă eram supărată pe el mă tachina, reușind să mă binedispună, să-mi smulgă un zâmbet îndărătnic. Se spune că râsul e cel mai bun medicament, însă pe el nu a reușit să-l mai salveze, în final.

– Bună seara, doamnă Carmichael.

Nu am salutat-o pe Rachel așa cum făceam de obicei, pentru că trebuia să intru și să fac ceea ce aveam de făcut înainte să-mi pierd curajul. Așa că am mers drept înainte, de-a lungul culoarului cu mochetă în pătrățele până la ultima ușă pe stânga. Fereastra mare din fund dădea spre stejar. Pe aceasta și-o dorise. Am tras de mâner și am intrat, inspirând aroma abia perceptibilă a narciselor pe care le adusesem săptămâna trecută. Se veștejiseră până acum.

– Bună, Leo, dragul meu.

Pentru o secundă, s-a așezat în profil; fruntea aceea încrețită, nasul roman, proeminent, bărbia fermă. O expresie atât de puternică pe acest chip iubit. Apoi s-a întors și mi-a zâmbit confuz, ridicând un deget de pe brațul fotoliului, apoi văzându-și în continuare de jocul lui de cărți. Variațiunile Goldberg[73] se auzeau discret pe fundal; se preocupau să poată asculta mereu muzică, fusese una dintre dorințele lui. M-am apropiat și m-am așezat în scaunul de lângă el. Pentru o vreme, l-am privit etalându-și cărțile de joc, care aduceau aminte de o vagă aproximare a unui joc de solitaire, dar, bineînțeles, dacă priveai mai atent, îți

dădeai seama că nu erau așezate după nici o logică, așa cum nici Leo nu mai avea nici o logică.

Timp de aproape șaizeci de ani, soțul meu rămăsese la fel de frumos. Se ținea tot drept, nu avea chelie, chiar dacă părul îi era, în cea mai mare parte, grizonant, presărat însă cu șuvițe blonde ca atunci când era tânăr. Trupul suporta bine povara bătrâneții. O adevărată tragedie, pentru că știu că ar fi preferat să se întâmple invers, nu să stea aici într-un scaun, să întoarcă aceleași cărți și să se uite la același copac, zi după zi. După un timp, mi-am dres vocea și mi-am început discursul, cu intenția de a spune tot ceea ce aveam de spus înainte ca efectul vinului să se estompeze.

– Leo, vreau să îți spun ceva.

El s-a întors din nou, iar ochii lui albaștri, pătrunzători, s-au fixat asupra mea pentru un moment. Nu era privirea percutantă din tinerețe, desigur, dar cu toate acestea era un gest neobișnuit, iar asta m-a încurajat.

– În noaptea în care am fost să vedem artificiile. Ți-am spus... despre Bertie.

Leo s-a încruntat ușor și a aranjat o carte rătăcită înapoi la locul ei.

– Leo, ascultă-mă.

S-a întors, ascultător, și m-a fixat din nou cu privirea aceea albastră.

– Apoi ai uitat. Imediat după ce ți-am spus, imediat după ce mi-am adunat toate forțele ca să-ți fac acea mărturisire. Iar în sufletul meu s-a făcut întuneric, pentru că mi s-a părut că am dat greș. Apoi am primit câinele Bobby, ți-am spus despre Bobby, nu-i așa? Și am simțit că rana s-a mai vindecat puțin. Poate că sunt și eu demnă de a fi iubită, totuși. Doar că acum Bobby a murit și nu am știut ce să fac. Dar apoi am primit o scrisoare de la tine. Leo, îți aduseseși aminte! Îți aduseseși aminte! Și mi-ai scris, iar scrisoarea aceea, scrisoarea aceea... a fost totul pentru mine.

– Nucă, a spus Leo, cu tristețe în glas.

– Ce?

– Nucă, a repetat el. Seacă precum o nucă.

– Îl chema Bertie, am spus, cu vocea tremurându-mi din cauza efortului. I-am spus Bertie. Întotdeauna m-am gândit că ar fi fost un băiețel. Care să aibă ochii tăi.

– Bertie, a repetat el.

M-a privit cu ochii aceia, acei ochi frumoși și goi, apoi, brusc, mi-a luat mâna într-a lui, un gest pe care nu-l mai făcuse de luni întregi, de ani, poate. Mi-a ținut mâna și mi-a mângâiat-o, apoi mi-a spus:

– Te iubesc, Missy, știi asta, nu-i așa?

Am privit spre stejarul lui, încadrat de rama ferestrei. Se uita la acest copac în fiecare zi, iar în timp ce oamenii veneau și plecau, frunzele se desprindeau, se răsuceau și cădeau, trunchiul rămânea neclintit. Te puteai prinde de el atunci când totul scăpa de sub control.

– Și eu te iubesc, Leo. Foarte, foarte mult.

Nu părea că mai aveam și alte lucruri să ne spunem, l-am mângâiat, la rândul meu, și am stat așa, ținându-ne de mâini până când orele de vizită s-au încheiat. Când a sosit timpul, i-am desprins cu delicatețe degetele dintr-ale mele și i-am dat drumul, lăsându-l în scaunul lui, asemenea unui salcâm galben și strălucitor, care privea pe fereastră la stejarul lui verde.

Capitolul 47

Fiindu-mi atât de dor de vechiul Leo, simțeam în permanență un nod în gât; îl vizitam pe cel nou doar în speranța că aș fi putut regăsi vreo urmă din bărbatul care fusese odinioară. Odată, pe când îi aranjam florile, pălăvrăgind vrute și nevrute, s-a uitat brusc la mine și mi-a spus:

– Missy, te rog! Termină cu vorbăria!

Asta mi-a adus aminte atât de mult de felul în care spunea lucrurile pe vremuri, că am fost șocată și am strâns în mână trandafirii de grădină până când spinii mi-au străpuns degetele. Mi-am supt sângele de pe ele și l-am fixat pe Leo cu privirea sperând la mai mult, dar el s-a întors la cartea pe care o citea. Încă mai citea cărți; avea un mic teanc pe masa de lângă el și își petrece timpul dând paginile cu grijă și respect. Câteodată le ținea invers. Lumina se stinsese și nu era nimeni acasă, indiferent de cât de des aș fi ciocănit la ușă.

Câteodată, după ce plecam de la el, lăsam lacrimile înțepătoare să curgă în voie și plângeam tot drumul spre casă, înapoi în locuința aceea pustie și tăcută, plină de amintiri oriunde m-aș fi uitat. Dar în noaptea în care i-am mărturisit lui Leo adevărul, iar el a spus că mă iubea, am plecat spre casă fără nici o lacrimă în ochi. Când am trecut prin dreptul recepției, Rachel a strigat în urma mea:

– Doamnă Carmichael!

Dar nu am băgat-o în seamă, așa cum ignorasem, timp de luni întregi, toate acele scrisori și telefoane de la Horrace Simmonds. Știam că nu mai erau bani, dar, așa cum procedam și în alte situații, m-am gândit că poate dacă priveam în altă parte, atunci totul avea să fie bine. Semper eadem. Deși nimic nu rămânea neschimbat, nu-i așa, părul se scurta, prăjitura se mânca, iar câinii alergau în mijlocul străzii. Așa că trebuia să accept că fondurile se terminaseră și să înțeleg ceea ce presupunea acest lucru.

Aveam să fiu nevoită să-mi vând casa. Proprietatea mea imensă, în cea mai bună zonă din Stoke Newington, trebuia să fie scoasă la vânzare ca să plătesc costurile

îngrijirii lui Leo. Trebuia să-mi cumpăr un apartament minuscul undeva, probabil că destul de departe, dacă era să mă iau după prețurile locuințelor din zonă și să folosesc diferența de bani ca să plătesc datoriile și să păstrez prețiosul status quo al lui Leo. Trebuia să fac o schimbare pentru ca el să își poată continua existența.

Nu mă împăcam cu ideea de a-mi pierde locuința. Știam că avea să se vândă ca pâinea caldă și că avea s-o cumpere vreo familie inteligentă și ambițioasă, cu doi până la patru copii, o mașină hibridă și un cățel cockapoo. Așa cum citisem în revistele lui Sylvie, aveau să dărâme bucătăria și să monteze module elegante, înlocuind peretele din spate cu sticlă securizată și să facă placări cu ceramică potrivită atât pentru interior, cât și pentru exterior, care face ca spațiul să devină „fluid“. Iar în timpul ăsta, eu aveam să fiu captivă în vreun loc uitat de Dumnezeu din nordul Londrei, pe care agenții imobiliari îl denumesc cu optimism „de viitor“, într-un apartament față de care cel al Angelei ar fi părut, într-adevăr, imens.

Aveam să-mi pierd toți prietenii. Nimeni nu s-ar mai fi deranjat să bată drumul până la mine, așa că aș fi fost condamnată să mă ofilesc acolo, iar, din când în când, să vin înapoi în cartier ca să-mi vizitez soțul care nu mă recunoștea și care mă striga cu numele fostelor lui iubite. Gândindu-mă la această perspectivă sumbră, nu era de mirare că încercam să pretind că ea nu exista.

Dar n-a contat cât de multe eforturi am făcut ca să nu mă gândesc, căci se pare că mi-a stat tot timpul mintea la asta și că aveam totul plănuit. Așa că am ajuns acasă – era destul de aproape, de fapt eram destul de norocoși – și m-am dus țintă la sticla de vin. Am luat sticla și un pahar, am mers în sufragerie și m-am așezat pe canapea privind la culcușul lui Bobby, de lângă șemineu. Pătuțul acela minunat și elegant pe care mi-l dăruiseră stăpânii de câini. Materialul păstrase urma trupului ei. Am băut un pahar și încă unul, iar apoi am mers în bucătărie și am luat doi saci pentru gunoi dintr-un sertar.

Revenind în sufragerie, am îndesat pătuțul lui Bobby într-unul dintre aceștia, împingându-l cu putere ca să încapă cu totul. L-am dus în pod și, când m-am întors, am procedat la fel cu mărunțișurile acelea stupide pe care Sylvie le răspândise prin încăpere – fotografii, vaze, creioane, ornamente –, le-am vârât pe toate în celălalt sac pentru gunoi și le-am cărat în pod. Camera era din nou curată. Toată dezordinea aceea. Toată meschinăria aceea. Stăteam în mijlocul camerei, respirând cu greutate, încă amețită de la alcool, când am auzit soneria

de la ușă. Mi-am imaginat-o pe Bobby lătrând furioasă, țopăind pe hol, extaziată, dar în același timp indignată de intruziune. A sunat încă o dată și am ignorat-o din nou, scrutând camera în căutarea altor obiecte pe care să le duc în pod.

Vocea Angelei s-a auzit prin deschizătura cutiei poștale:

– Missy! Deschide! Știu că ești acolo.

M-am așezat pe canapea și mi-am turnat un alt pahar de vin, în timp ce m-am gândit la următoarea mișcare. Nu eram sigură că puteam căra biroul în pod de una singură, dar trebuia să dispară.

– Văd lumina de la bec! Lasă-mă să intru, pentru numele lui Dumnezeu!

Am privit portretul tatălui meu, chipul lui inteligent, sensibil, zâmbindu-mi discret. Pe acesta l-aș fi putut lua cu mine în noua mea locuință. Nimic altceva, însă. Trebuia să mă descotorosesc de restul lucrurilor.

– Am vorbit cu Sylvie. Mi-a spus despre Leo. De ce nu mi-ai zis?

Probabil că Desi Haber fusese cea care îi spusese lui Sylvie despre Leo. Îmi închipui că lumea istoricilor era o comunitate destul de mică. Nu că ar mai fi contat acum. Mi-am amintit de cearta teribilă pe care o avusesem cu Melanie. N-am vorbit luni întregi după aceea, dar într-o zi m-a sunat, iar eu îmi revenisem suficient de mult ca să fiu în stare să port o conversație. Însă ea n-a putut rezista să nu aducă din nou vorba despre îngrijirea lui Leo, refuzând să creadă că dispuneam de suficiente economii ca să acoperim costurile și propunându-mi să-l mut la un cămin pe care îl găsise în Cambridge, iar apoi să cumpere un apartament în apropiere pentru mine. O locuință socială, așa îi spusese. I-am închis telefonul.

– Putem găsi o soluție, Missy. Îți promit.

Am stins lumina din sufragerie și am stat în întuneric până când Angela a plecat. Apoi am înfășurat covorul Aubusson, așa cum făcusem în urmă cu mulți ani, și l-am cărat în pod. Când am terminat, transpirația mi se prelingea printre coaste și începuse să mă supere o durere de cap. Am coborât la parter ca să mă pregătesc de culcare, luând preventiv un paracetamol pentru inevitabila mahmureală. A doua zi aveam treabă. Deși Bobby nu mai era aici, nu am făcut efortul să verific dulapurile. Cui îi mai păsa ce se găsea în dulapuri? După ce m-am băgat în pat și

mi-am întins picioarele, am simțit o umflătură sub plapumă și, întinzând mâna, am dat de iepurele lui Bobby. Ar fi trebuit să-l îngropăm împreună cu ea. Acum era prea târziu. În schimb l-am ridicat în mâini, jucându-mă cu umbra lui proiectată pe perete până când s-a făcut prea întuneric ca să mai întrezăresc ceva.

Capitolul 48

Nu am ieșit din casă timp de trei zile, stând în capot pe canapea și uitându-mă îndelung la portretul tatei, citind alte scrisori de-ale mamei și privind o mulţime de fotografii cu Arthur. Voiam să absorb toate informațiile despre trecutul meu ca să mă ajute să mă împac cu lucrurile care mă așteptau. Din când în când, cineva ciocănea la ușă sau striga prin deschizătura pentru scrisori, dar am învățat să ignor totul, iar când o față apărea la fereastră, trăgeam pur și simplu draperiile, și îmi vedeam de ale mele.

Am mâncat resturile de la masa de priveghi, sandviciuri cu șuncă și rulouri reci cu cârnați. Foitajul era unsuros și fără gust; bucăți din el se răspândeau pe canapea, iar Bobby nu mai era aici ca să le aspire cu botul. Eram singură, așa cum fusesem dintotdeauna, destrămată și într-o continuă schimbare, un amestec de gânduri încâlcite și de impulsuri aleatorii. Alcoolul se terminase, laptele la fel. După ce am isprăvit sandvișurile și rulourile cu cârnați, am mâncat cereale uscate și am sunat agentul imobiliar ca să-l rog să se ocupe de o evaluare de preț. Când i-am sesizat entuziasmul din voce la auzul adresei, gândul că saliva la comisionul pe care avea să-l încaseze m-a făcut să-l abordez pe un ton neobișnuit de tăios la telefon. Apoi, a trebuit să merg și să fac șmotru în bucătărie, ștergând violent corpurile de mobilier și frecând podeaua până ce întreaga încăpere a devenit curată lună.

Când am terminat, se înserase. Simțind cum mă cuprindea epuizarea, m-am îndreptat spre pod, atrasă de vechile cufere ale mamei. În lumina aceea palidă, am scormonit printre niște rochii, trecându-mi degetele peste mătăsuri și șifoane și lăsând penele și mărgelele să-mi alunece printre degete. Ca să-mi satisfac un capriciu, am ales o rochie lungă, cu guler înalt, în stil edwardian, și am pus-o pe lângă mine, privindu-mă în oglinda înclinată din colț. Era mov pal, culoarea dimineții. Ignorând cămașa de noapte, am tras cu grijă rochia peste cap; s-a revărsat în falduri mătăsoase în jurul umerilor, așezându-se peste adânciturile și curbele corpului meu ca și cum ar fi fost croită special pentru mine. În întuneric, semănam cu mama, cu mâinile neliniștite care trăgeau de faldurile fustei. Jette și mașina ei de cusut Singer, distrasă de bătaia și de zumzetul mașinii, încercând să ignore fantoma dinlăuntrul ei. Nu a funcționat. În cele din urmă, singurul lucru

care a funcționat era să faci durerea să dispară cu totul. Ca Jette. Ia pilulele, fă să dispară fantoma.

– Missy!

Speriată, am privit în oglindă și am zărit imaginea reflectată a Angelei, cu fața albă și cu ochii roșii. M-am răsucit, iar ea era chiar acolo, în podul meu.

– Cum ai ajuns aici?

Fără să spună nici un cuvânt, ținea în mână o cheie – cea pe care i-o dădusem lui Sylvie. Apoi am auzit un zornăit în sus pe scări. Și-au făcut apariția chiar Sylvie și, am tras iute aer în piept, Melanie. A aruncat o privire în jurul camerelor, înainte să se oprească la rochia pe care o purtam peste cămașa de noapte.

– Vino la parter și haide să vorbim, mi-a spus ea.

Mă gândeam cum ar fi fost să refuz să vin la parter și să-mi petrec restul vieții hoinărind prin camerele din pod, precum unul dintre strigoii de teama căruia verificam dulapurile, dar, văzând fețele hotărâte pe care le afișau Sylvie și Angela, mi-am dat seama că erau în stare să mă înșface și să mă târască până la parter. Așa că mi-am ridicat trena și am trecut pe lângă ele, țanțoșă și cu capul sus.

Jos, în bucătărie, m-am apucat să pregătesc ceaiul, după care mi-am adus aminte că nu aveam lapte. Remarcându-mi ezitarea, Melanie a mers la masă, a scotocit în poșetă și a scos o cutie de lapte. Am luat cutia, supărată. În timp ce ele trei vorbeau despre vremea frumoasă, am fiert apa în ceainic și am pus totul pe o tavă, pe care am dus-o în camera de zi. Când a intrat acolo, Sylvie a aruncat o privire iute la pereții goi, dar nu a făcut nici o remarcă.

– Vrea cineva ceai?

Gazdă perfectă în rochia mea elegantă de zi, am turnat câte o ceașcă pentru fiecare și m-am așezat înapoi pe canapea, pregătindu-mă să ascult prelegerea care avea să urmeze. După ce plecau, aveam să sun un alt agent imobiliar, e mai bine să ai mai multe evaluări înainte să fixezi un preț. Am ridicat din sprâncene privind cu surprindere la Melanie, care, pentru prima dată, părea că nu știe ce să spună.

Sylvie a fost cea care și-a pus ceașca pe masă, s-a ridicat și a mers către șemineu ca să privească portretul tatălui meu.

– William Jameson, a spus ea, mângâind rama. Am citit despre el. Nu mi-ai zis că a fost erou de război.

Ceașca de ceai îmi tremura în dreptul buzelor.

– Nu voia să se facă prea multă vâlvă, am spus, apoi am luat o înghițitură ca să mă liniștesc, arzându-mă la limbă.

– A salvat douăzeci și trei de soldați britanici și americani dintr-un hambar, în Ucraina. Au scăpat cu toții, dar el a fost împușcat de un paznic rus. Războiul era aproape pe terminate. S-ar fi putut întoarce acasă. Dar a rămas, a spus Sylvie.

– A rezistat, am șoptit.

– Și mama ta, Helena Jameson. A ținut cursuri de autoapărare și de condus pentru femei în secret, astfel încât soții lor să nu afle. A învățat sute de femei să șofeze și să se apere. Nu a cerut niciodată bani. Toate acele femei, mai în siguranță și mai independente datorită ei. Și ea a fost un erou.

– Ce vrei să spui?

Lacrimile pândeau în colțul ochilor, dar am reușit să mi le stăpânesc luând o altă înghițitură de ceai fierbinte.

Angela mi-a luat ceașca din mână și mi-a ținut-o ea.

– Încearcă să spună că ei au ajutat alți oameni. Oamenii ajută alți oameni. Tu m-ai ajutat. Acum și noi vrem să te ajutăm.

– Nu mă poate ajuta nimeni.

– Greșit, a spus Sylvie. Am o idee și, după cum bine știi, ideile mele sunt mereu excelente.

– E prea târziu, nu vă puteți închipui în ce dezastru mă aflu.

– Din contră. Știu exact în ce fel de dezastru ești, și știu exact cum să te scot din

el.

– Le-am spus totul, mamă, a intervenit Melanie din fotoliul tatălui ei.

– Am mai avut discuția asta, i-am spus, săgetând-o cu privirea. Nu mă mut în nu știu ce bungalou mizer din Cottenham, ca să joc bridge cu niște babe și să merg cu autobuzul la mare.

– O, Doamne, nu, a spus Sylvie, din toată inima. Melanie, trebuie să-ți mărturisesc că așa ceva ar fi fost un plan groaznic. Al meu e mult mai bun.

– Costurile cu întreținerea tatei sunt uriașe, a explicat Melanie. Eu și Ali am fi bucuroși să putem contribui, dacă ne-ar lăsa, dar chiar și așa…

Chiar și așa, nu ne-am putea permite. Făcusem calculele atunci când am început să primesc scrisorile, și știam că nu ne puteam permite.

– Nu vreau să-l mut, am șoptit. E fericit acolo, în felul lui.

– Nu va trebui să-l muți, a spus Sylvie. Poate să rămână acolo unde este. Și la fel poți și tu.

Mi-am trecut o mână prin părul scurt și am auzit cum rochia mi s-a rupt la subraț.

– Cum?

– Totul începe cu podul, a spus Sylvie, zâmbind.

Mereu m-am gândit la casa mea ca la o proprietate care putea fi valorificată doar dacă era vândută. Sylvie avea o altă perspectivă. Toate camerele acelea, tot spațiul de acolo. Putea fi folosit de alți oameni.

– O să-ți renovăm podul, m-a anunțat ea. Am pregătit toate contractele, muncitorii, decoratorii. O să fac proiectul chiar eu. O să facem o mică baie acolo, apoi îl poți închiria, iar cu banii plătești costurile pentru îngrijirea lui Leo.

– Dar cine o să locuiască în el? am întrebat.

– Eu, a spus Angela. Eu și Otis ne mutăm la tine. Sunt sătulă de fostul meu

proprietar. Aş prefera să-ţi plătesc ţie chirie. În plus, aş avea o bonă la îndemână, iar Otis ar avea o rezervă constantă de biscuiţi şi, cel mai important...

S-a oprit şi m-a privit pe sub sprâncene.

– Cum adică cel mai important?

– Putem lua un câine, a zâmbit ea.

Dintr-odată, mi-am simţit inima umflându-se asemenea unui balon şi mi-am tras răsuflarea, înmărmurită.

– Un câine? Doar al meu?

– Şi mai e şi camera de oaspeţi, a continuat Sylvie. O putem dichisi un pic şi ai putea lua un student în ea. Mai mulţi bani. Mai mulţi oaspeţi.

– Dar cum o să plătesc pentru toate astea? Nu am bani ca să renovez un pod sau să redecorez, sau să adaug băi, sau... orice altceva. Nu mai am nici o leţcaie.

M-am prăbuşit pe scaun, descurajată din nou. Pentru o clipă, nutrisem un sâmbure de speranţă.

– Tu vei plăti pentru toate. La început, Denzil îţi va da nişte bani cu împrumut. Nu, aşteaptă! m-a oprit ea, ridicând un deget. Un împrumut. Îşi permite, iar, în plus, o să i-l restitui. O să vindem obiecte. Toate lucrurile din pod, pentru început. Şi cărţile lui Leo.

– Cărţile lui Leo? Dar…

– Fără nici un dar. Banii îţi sunt mai de folos decât biblioteca. Phillip Kingston este un anticar care se ocupă cu vânzări, are un magazin în Charing Cross şi o să-ţi obţină un preţ bun pentru toate. Valorează o avere. Simon Charles este constructor, iar soţia lui, Maddie, este instalator. Aşteaptă să măsoare locul şi să vadă ce pot face. Toată lumea e pregătită.

– Aşteaptă...?

– Da, sunt cu toţii afară, la tine în grădină. Mergi şi aruncă o privire.

M-am ridicat și am ieșit din cameră, am mers prin hol, am intrat în bucătărie, apoi am ajuns la ușa din spate. Am deschis-o, iar pe peluză, lângă chiparosul lui Bobby, erau o mulțime de oameni și de câini: Danzil cu Badger și Barker, Phillip și Dexter, Simon și Maddie cu Tiggy și cu micuțul Timothy. Stăteau cu toții și pălăvrăgeau în lumina soarelui. Mai erau și alții: doamna Anthony și Horace, Hanna și, bineînțeles, Otis cu Decca și cu Nancy, care ieșiseră și ei la plimbare. Când m-au văzut în pragul ușii, mi-au făcut cu mâna și au ovaționat. Inima mi s-a înmuiat din nou și mi-am pus mâna la gură. Acesta era nodul meu gordian, dezlegat cu nonșalanșă, eliberat, distrus dintr-o singură lovitură de oamenii pe care îi iubeam și care mă iubeau, la rândul lor. Nu o spuneau; nu era nevoie, pentru că iubirea lor strălucea în tot ceea ce făceau.

– Vezi? mi-a spuse Sylvie, la ureche. E un plan destul de bun, nu-i așa? Ce crezi? Pot intra?

Ea, Angela și Melanie s-au uitat cu toatele la mine, nerăbdătoare, așteptând un răspuns. Dar nu puteam vorbi, puteam doar privi. Fețele lor, luminate de încântare și de afecțiune, entuziasmate de idei și de proiecte. Mi-am privit toți prietenii din grădină, dispuși să-mi ofere din timpul și priceperea lor. Ajutorul era la ușă și tot ce trebuia să fac era să-l las să intre.

– Cred, am spus într-un final, întorcându-mă, zâmbind către Mel și prinzându-i obrajii în mâini în timp ce îmi regăseam încetul cu încetul vocea, că vom avea nevoie de mai mult lapte...

Capitolul 49

– Așa că ultimul etaj a fost transformat în întregime, e incredibil cât de diferit arată acum. Doar spălatul ferestrelor a schimbat totul – erau absolut mizerabile. Dar acum strălucesc, iar locul e mult mai luminos. Am transformat o latură în dormitoare pentru Angela și Otis, au fiecare câte unul acum, deși Otis e destul de mititel. Apoi, pe cealaltă latură, sunt o mică sufragerie și o baie. Totul arată pur și simplu minunat, Sylvie e atât de pricepută.

Am terminat de aranjat florile lui Leo – caprifoi din grădină – și am făcut un pas în spate, ca să le admir în vază. Stătea în fotoliul lui, privind pe fereastră ca de obicei și bătând cu un deget ritmul preludiului care se auzea pe fundal. Știam că mă putea auzi, pentru că, uneori, atunci când mă opream din vorbit, mă apuca de braț și făcea o mișcare circulară cu mâna, ca și cum ar fi spus:

„Continuă.“

Așa am și făcut.

– Iar la parter am zugrăvit camera de oaspeți. Maddie a instalat o chiuvetă nouă și totul e pregătit pentru când va veni tânărul Aleksander. Am sperat să-i închiriez camera Hannei, dar tocmai s-a mutat într-un alt loc, împreună cu iubitul ei. Aleksander e un prieten al ei, studiază la Academia Regală de Muzică și cântă la violoncel. Trebuie să recunosc, va fi destul de drăguț să mai fie din nou un bărbat în casă, deși el are doar douăzeci de ani. Ne-am făcut griji că ar putea exersa zi și noapte, dar Hanna spune că repetă la facultate și că își dorește doar un loc în care să doarmă și să mănânce. Poate că ne va cânta în unele seri, ar fi drăguț.

După ce i-am preparat băutura, am strâns cărțile lui Leo într-un teanc, le-am așezat pe masa de lângă el și am deschis o fereastră ca să las să intre niște aer proaspăt. Era cald încă și mai rămăseseră câteva ore de lumină naturală. Dându-i părul ciufulit pe spate, i-am sărutat fruntea și am ridicat o carte căzută podea, aranjând-o într-unul dintre șirurile de cărți de pe masă. M-am așezat apoi pe patul lui și, pentru că se apropia ora de culcare, am început să-i citesc o poveste.

– Apollo era un zeu frumos, obișnuit ca toată lumea să-i facă pe plac.

Afară, briza și-a schimbat direcția, ca și cum zeii îmi dădeau semne că erau de partea mea, încurajându-mă să continui.

– Eleni era o fată tânără și frumoasă, dar foarte timidă, iar într-o zi, pe când mergea în pădure, s-a întâlnit cu Apollo, care ieșise să vâneze. Zeul nu reușise să doboare nici un animal până la acel moment al zilei, dar, aruncând o privire spre Eleni, se hotărî să o facă să se îndrăgostească de el. O săgetă cu unul dintre arcurile sale, iar fata se îndrăgosti dintr-odată, urmându-l peste tot și oferindu-i daruri. După o vreme, Apollo se plictisi de devotamentul ei și plecă din locurile acelea, lăsând-o pe Eleni singură. Devastată de pierderea iubitului, Eleni își pierdu vocea, iar din acea zi, nu mai fu în stare să rostească nici un cuvânt.

Mi-am șters o lacrimă neascultătoare care amenința să coboare pe obraz și am continuat:

– Când îi era foame, nu putea cere de mâncare. Când îi era sete, nu putea cere apă. Când era singură, nu putea chema un prieten.

Leo s-a lăsat pe spate, cu mâinile nemișcate.

– Eleni rătăci prin pădure, devenind tot mai slabă, mai însetată și mai nefericită. Până când, într-o zi, dădu de un câine pe nume Skyla. Skyla era un câine de vânătoare bun și credincios și i se alătură lui Eleni, mergând amândoi prin pădure. Când lui Eleni i se făcea foame, Skyla lătra la fermieri până când aceștia îi dădeau ceva de mâncare. Când lui Eleni îi era sete, Skyla o conducea către un izvor, ca să poată bea apă. Când Eleni era singură, Skyla se ghemuia lângă ea și dormeau împreună, la lumina lunii. Încetul cu încetul, Eleni căpătă mai multă putere. Ea și Skyla deveniră inseparabile. Dar Apollo, privind din înalturi, deveni gelos. Aruncă o săgeată către pământ, iar Skyla muri în brațele lui Eleni. Dar pe când plângea deasupra trupului câinelui, îi reveni vocea. O zeiță care trecea pe acolo, Achelois, îi auzi plânsetele și se opri ca să asculte.

Am tras adânc aer în piept.

– Mâniată de aroganța lui Apollo, Achelois a transformat-o pe Skyla într-o constelație, iar, dacă te uiți noaptea la cer, poți zări „Steaua Câinelui“ chiar și acum…

În cele din urmă, pleoapele lui Leo au început să se închidă, iar respirația i s-a stabilizat într-un ritm regulat, așa că am rostit cuvintele cu o voce din ce în ce mai șoptită, până când glasul meu a devenit doar o vibrație în cosmos. Iubitul meu Leo, a cărui săgeată îmi străpungea și acum trupul, o rană cu care aveam să trăiesc mereu. Iar Bobby, steaua mea călăuzitoare. Ambii alinându-mă și fredonându-mi cântecul inimii mele, pentru totdeauna.

Pentru o vreme, am stat lângă el privindu-l cum dormea și ascultând cum frunzele stejarului uriaș de afară suspinau în vânt. Îmi imaginam spiritul lui Leo strecurându-se, într-o zi, afară din încăpere ca să se alăture vibrației universale, răsucindu-se spre ceruri, în sfârșit liber. Înainte ca lacrimile să mă podidească, am ieșit din cameră și m-am îndreptat din nou spre culoar, făcându-i cu mâna lui Rachel și pășind în seara înmiresmată de vară.

Scormonind prin poșetă, am dat de cartea poștală care sosise în acea dimineață. Sylvie își îngrijea în continuarea mama în sudul Franței, iar operația fusese un succes. Mă invita să vin la ea și să stau cu ele timp de o săptămână, și m-am gândit că, după ce avea să se instaleze Aleksander, o excursie în Provența ar fi putut fi exact tipul de aventură de care aveam nevoie. Cu gândul la pâinea și la brânza franțuzești, stomacul a început să-mi ghiorăie, și mi-am adus aminte că Angela promisese să încerce să gătească o friptură în seara aceea. Era drăguț din partea ei, deși, după ce termina, bucătăria arăta mereu ca în urma unui bombardament.

Nu am reușit să luăm un câine, deși Angela a cercetat cu regularitate paginile de internet ale adăposturilor și mi-a arătat fotografii cu cei care îi plăceau cel mai mult. Între timp, am adoptat o pisică pe care Angela a adus-o acasă într-una din seri, după ce se mutaseră la mine. O familie care locuia în apropiere se pregătea să se mute în nord și nu dorea să-l scoată pe bătrânul motan din mediul lui și să-l facă să renunțe la tabieturi. Era un motan enorm, roșcat, cu ochi sălbatici și galbeni și cu o crestătură la o ureche, dovadă a vreunei isprăvi de vitejie. Îl chema Sourpuss[74], iar numele îl descria foarte bine – distant, neprietenos și, din când în când, agresiv. Cu toții îl slujeam cu devotament. Eu îmi voiam în continuare câinele. Nu știam cum avea să reacționeze Sourpuss trezindu-se cu un intrus în casă, dar trebuia, pur și simplu, să învețe să conviețuiască.

Am mers pe aleea din fața casei mele casei noastre și m-am oprit pentru o clipă ca să-mi adun gândurile. „Mergi mai departe“, îmi spusese Leo în scrisoarea lui. „Desprinde-te.“ Luó, a dezlega, a elibera. Eram atât de aproape.

– Bună, am ajuns!

Când am deschis ușa de la intrare, l-am auzit pe Otis imitând sunetele scoase de un motor, așa cum se juca și Alistair. Băieții sunt cu toții la fel. Mi-am pus haina în cuier, am aruncat cheile pe masa din hol și am mers să văd ce puneau la cale. I-am găsit în sufragerie; covorul era rulat și împins într-o parte, iar ei erau amândoi în patru labe, cu bucățele de cretă în mâini. Podeaua de lemn era acoperită cu dâre albe. M-am uitat în jur, încercând să înțeleg, și mi-am dat seama că desenaseră o pistă de curse enormă, care dădea înconjurul camerei.

– Uite! a țipat Otis. Am desenat drumuri pentru mașinuțe.

– Nu-ți face griji, mi-a spus Angela. Se curăță ușor.

– E un progres important, am spus, suflecându-mi mânecile. Acum, cine îmi dă și mie o mașinuță, ca să ne putem întrece?

– Vrum! a mârâit Otis, împingând o mașinuță către mine.

Și am pornit la drum.

Jacqueline Mary du Pré (1945–1987), violoncelistă britanică de talie mondială, al cărei nume a fost cel mai adesea pus în legătură cu „Concertul în mi minor pentru violoncel și orchestră“ de Edward Elgar, pe care l-a interpretat magistral

Ultima femeie care a suferit pedeapsa cu moartea în Marea Britanie, la 13 iulie 1955

Artist, compozitor și performer britanic contemporan

Denumirea unei faimoase străzi din universul ficțional al seriei de romane Harry Potter, de scriitoarea britanică J.K. Rowling

Lucrare pentru clavecin de Johann Sebastian Bach

Morocănos, îmbufnat

Mulțumiri

În 2014, am petrecut, Ajunul Anului Nou împreună cu niște prieteni foarte dragi și vechi, în Whitley Bay. În timpul serii, fiecare dintre noi ne-am propus să luăm câte trei hotărâri care să ne ghideze în noul an. Ale mele au fost : 1) să mănânc mai puțină carne; 2) să am un copil; 3) să scriu cincizeci de mii de cuvinte dintr-un roman. Cea de a doua dorință mi s-a îndeplinit în anul care a urmat, dar pe cea de a treia am reușit să o duc la capăt abia în 2016. Mai am încă de lucrat la problema legată de carne. Dar doresc să le mulţumesc acelor prieteni, tuturor prietenilor, pentru că m-au provocat. Ca un alergător de maraton care se apropie de capătul cursei, fiecare scriitor are nevoie de încurajări ca să poată merge mai departe, iar eu am avut o mulțime de suporteri entuziasmați de ideea că, pur și simplu, încercam să duc misiunea până la capăt. Le mulţumesc pentru elanul și pentru entuziasmul lor, care mi-au fost realmente de ajutor.

Iar voi, proprietari de câini din Clissold Park, fiți binecuvântați pentru că mi-ați deschis porțile către o lume nouă. Înainte de a avea un câine, abia dacă știam de existența acestui parc; acum, merg acolo în fiecare zi și am cunoscut atât de mulţi oameni interesanți, amuzanți și inteligenți, cu toate lesele acelea din jurul gâturilor și pungile de gunoi din buzunare. Sunteți o gașcă grozavă, deși știți că, dacă ar trebui să aleg între voi și câinii voștri, cei din urmă ar fi cei aleși.

Vouă, membrilor personalului creșei și grădiniței care se ocupă de fiii mei în timp ce eu lucrez, vă mulţumesc pentru că îmi oferiți sentimentul de siguranță care îmi permite să mă relaxez într-o cafenea pentru câteva clipe.

Salutări tuturor celor de la RDF, familia mea de la televizor și cei mai buni antrenori de care poate avea parte un scriitor. Cât despre tine, Jack m-ai impulsionat; sper să reușesc să fac același lucru pentru tine.

Un enorm „mulțumesc“ fostului meu profesor coordonator de la Newnham, Jean Gooder, care m-a primit într-o dimineață la Cambridge și m-a regalat cu niște anecdote superbe, ce mi-au servit drept sursă de inspirație pentru scena petrecerii revistei St. Botolph și pentru viața la Newnham, în general. Jean m-a condus în fascinanta arhivă a biliotecii colegiului Newnham, iar personalul de aici m-a ajutat cu amabilitate să îmi fac cercetarea.

Marianne Levy, o scriitoare excelentă și o prietenă minunată, s-a ocupat de manuscrisul meu și mi-a oferit sfaturi înțelepte și solide despre cum să-mi vând cartea. Au fost neprețuite. Și minunata Meg Rosoff, pe care o adoram încă de când citisem How I Live Now, a fost suficient de amabilă să citească câteva dintre capitolele de început și să le critice. Analiza ei încurajatoare și înviorătoare m-a stimulat și m-a ajutat în egală măsură. Îi mulțumesc, totodată, lui Alison Carpenter, care mi-a răspuns la diversele întrebări pe care i le-am pus despre referințe clasice și verbe latinești. Ca reputația ei să rămână nepătată, recunosc orice greșeală ca fiind a mea și doar a mea.

Îi sunt recunoscătoare poetei elene Maria Polydouri, care a scris minunatul poem „Pentru că tu m-ai iubit“, pe care Leo îl pune într-o pocnitoare de Crăciun, ca Missy să-l găsească și să-l traducă. Sper să nu fie deranjată de felul liber în care am tradus poemul.

Excelenților mei editori, Martha Ashby de la HarperCollins și Tara Singh de la Putnam: ați colaborat în cel mai minunat mod posibil, și fiecare îndrumare pe care mi-ați dat-o a adus o rază de lumină. Vă mulțumesc pentru insistențe, pentru meticulozitate și, din când în când, pentru „ropotul de aplauze“ care au transformat procesul de editare într-o adevărată plăcere. Mulțumesc, de asemenea, echipei care stă alături de voi – agenți de presă, editori, designeri și toți ceilalți care contribuie la realizarea unei cărți.

Apoi lui Madeleine Milburn... Uau. Ea a făcut să devină realitate două dintre cele mai frumoase zile ale mele petrecute pe această planetă (după ziua căsătoriei, ziua în care mi-am luat un câine și nașterea copiilor, dar imediat după acestea). Madeleine, ești steaua tuturor agenților și probabil că ai puteri

supranaturale. Vă mulțumesc foarte mult și vouă, Giles, Alice și tuturor celor de la agenție, care au muncit din greu ca să scoată cărțile în lume. Ați făcut adevărate miracole cu toții.

Apropiindu-mă de casă, vă mulțumesc vouă, mamă și tată, pentru că i-ați oferit sprijin necondiționat și devotament neclintit copilului vostru unic și răsfățat. Tată, mulțumesc pentru că ai citit manuscrisul și mi-ai oferit sugestii, în special cele referitoare la înlocuirea ultimului capitol. Ai cam avut dreptate.

Evident că nu puteam termina fără să o menționez pe Polly. Favorita mea, lumina ochilor mei, steaua mea călăuzitoare și muză, mulțumesc pentru că ești cel mai bun câine din lume. Și băieților mei preferați, Wilfred și Edmund, cei mai zgomotoși, nebunatici, amuzanți băieți. Mulțumesc pentru că m-ați făcut să trăiesc în prezent și ați transformat acele momente în clipe de neuitat.

În cele din urmă, îi mulțumesc soțului meu, Tom: nu o spun suficient de des, dar ești, de asemenea, cel mai bun. E foarte simplu: această carte nu ar fi fost scrisă dacă nu erai tu. Nu doar pentru că m-ai ajutat să o realizez, oferindu-mi încrederea și șansa de a face acest lucru, ci pentru că, atunci când alergi la maraton, ai nevoie, când ajungi acasă, să găsești pe cineva care să-ți maseze piciorele și să-ți spună că te-ai descurcat grozav. Ești singura persoană din lume cu care doresc să fac asta.